

Jaarstukken 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding Jaarstukken 2025	5
Programma Sociaal Domein	9
Inleiding Programma Sociaal Domein	10
Doelenboom Sociale Zaken	13
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	18
Doelenboom Gezondheid en Preventie	23
Doelenboom Onderwijs	27
Doelenboom Jeugd	31
Doelenboom Transformatie Sociaal Domein	40
Wat heeft het gekost	48
Programma Ruimte	51
Inleiding Programma Ruimte	52
Doelenboom Openbare orde en veiligheid	55
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	58
Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH	60
Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH	66
Wat heeft het gekost	69
Programma Economie en vrije tijdsbesteding	73
Inleiding Programma Economie en vrije tijdsbesteding	74
Doelenboom Cultuur en Recreatie & Toerisme	76
Doelenboom Economie en werkgelegenheid	80
Doelenboom Sport	85
Wat heeft het gekost	89
Bedrijfsvoering	91
Inleiding Bedrijfsvoering	92
Bedrijfsvoering Twenterand	93
Griffie	94
Dienstverlening	95
Communicatie	96
Teams ITIA en FBIV voorheen I&A	97
P&O	98
Organisatieontwikkeling	99
Energie	100
Overige / Algemeen	101
Verbouw en herinrichting gemeentehuis	102
Bestuurlijk juridische zaken	103
Fraude	104
Wat heeft het gekost	105
Beleidsindicatoren programma's conform BBV	109
Algemene dekkingsmiddelen 2025	110
Paragrafen	112
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	113
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	124
Paragraaf Financiering	128
Paragraaf Bedrijfsvoering	133
Paragraaf openbaarheid Woo	141
Paragraaf Verbonden partijen	142
Paragraaf Grondbeleid	155
Paragraaf Lokale heffingen	159
Jaarrekening 2025	169
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar	170

Balans 2025	173
Toelichting op de balans	176
Gebeurtenissen na balansdatum	192
SiSa - verantwoording 2025	193
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	214
Wet normering topinkomens	221
Analyse begrotingsafwijkingen	225
Rechtmatigheidsverantwoording	227
Overzicht incidentele baten en lasten	228
Staat van reserves en voorzieningen	233
Inzicht gebruik onvoorzien 2025	246
Overzicht taakvelden	247
Overige gegevens	249
Controleverklaring	250
Bijlagen	251
Staat van restant kredieten	252
Emu-saldo 2025	254
Lijst met verklarende afkortingen	256

Inleiding Jaarstukken 2025

Inleiding

Met deze jaarstukken legt het college verantwoording af over de uitvoering van de programmabegroting 2025. Wij presenteren de belangrijkste ontwikkelingen, resultaten en afwijkingen binnen de programma's Sociaal, Ruimte en Economie & Vrijtijdsbesteding, gevolgd door een overzicht van de financiële hoofdlijnen.

Dankzij de extra rijksmiddelen uit de Voorjaarsnota 2025 werd het zogeheten ravijnjaar uitgesteld, waardoor het in 2025 alsnog mogelijk was de jaarschijf 2026 zonder grote ombuigingen sluitend te maken. Daarmee is er tijd gewonnen voor de financiële opgave, maar is deze niet verdwenen. Om beter inzicht te krijgen in onze financiën heeft het college daarom opdracht gegeven voor een benchmarkonderzoek. Tegelijkertijd bleef de landelijke context onzeker: het kabinet viel in de zomer en in het najaar vonden nieuwe Tweede Kamerverkiezingen plaats. Dit gebeurde terwijl urgente opgaven – zoals woningbouw, jeugdzorg, stikstof, energietransitie en opvang – zich verder opstapelden. Deze combinatie van financiële onzekerheid en beleidsmatige druk vormde het bredere decor waarbinnen de gemeente in 2025 haar werkzaamheden uitvoerde.

Eerdere signalen vanuit het medewerkers-tevredenheidsonderzoek (MTO) over dat politieke-ambtelijke verhoudingen regelmatig onder druk kwamen te staan zijn in 2025 door de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) nader onderzocht en uitgebracht in het rapport: *“Toegedekte politiek: destructieve dynamieken in de politiek-ambtelijke verhoudingen in Twenterand doorbreken”*. De NSOB constateerde patronen die de samenwerking tussen organisatie, college en raad beïnvloeden en deed aanbevelingen om deze dynamiek te doorbreken. De aanbevelingen zijn omarmd door ondernemingsraad, college en raad. In 2025 is hiervoor een begeleidingscommissie ingesteld om de aanbevelingen middels een plan van aanpak uit te werken.

In 2025 vonden daarnaast enkele bestuurlijke wisselingen plaats. Zowel de burgemeester als een wethouder vertrokken naar een nieuwe functie. Met de komst van een waarnemend burgemeester en de benoeming van een nieuwe wethouder is bestuurlijke continuïteit echter geborgd gebleven.

Ondanks de uitdagende omstandigheden hebben organisatie, college en raad in 2025 belangrijke stappen gezet. Daarnaast zijn in 2025 grote stappen gemaakt met de verbouwing van het gemeentehuis, wat ondanks de onvermijdelijke overlast meteen voor nieuw elan heeft gezorgd. De frisse, moderne uitstraling en de vernieuwde huisstijl worden door medewerkers, bestuur en bezoekers unaniem als een grote verbetering ervaren. Het vooruitzicht op een eigentijdse werkomgeving geeft de organisatie extra energie om samen verder te bouwen aan een sterke toekomst.

Programma's

Sociaal domein

In 2025 stond het sociaal domein opnieuw in het teken van grote meerjarige transitie en aanhoudende financiële druk. De uitvoering van de Integrale Beleidsnota sociaal domein en de Maatschappelijke Agenda (MAG) kreeg verder vorm, onder meer via de MAG-maand waarin breed met inwoners in gesprek werd gegaan. Binnen Sociale Zaken zijn belangrijke stappen gezet, zoals duidelijkheid over de toekomst van de WSW, het meldpunt schulden werd middels een uitvoeringsplan voorbereid om de extra taken en ontwikkelingen het hoofd te kunnen gaan bieden en de voortgang op de taakstelling statushouders en de opvang van Oekraïners.

Binnen jeugd was sprake van forse dynamiek. De hervormingsagenda, de ontwikkeling van het Toekomstscenario Jeugd en de nieuwe aanbesteding jongerenwerk vroegen veel inzet. De Kadernotitie Toegang werd opgeleverd, in samenhang met het nieuwe subsidie- en inkoopbeleid. Tegelijkertijd namen de financiële zorgen toe door hogere kosten in de jeugdhulp. In onderwijs is gewerkt aan de implementatie van nieuwe landelijke wetgeving rond leerrecht en aan diverse huisvestingsopgaven, hoewel de landelijke stagnatie van wetgeving tot vertraging leidde.

De uitvoeringskracht stond (opnieuw) onder druk door vacatures, ziekte en moeilijk vervulbare functies, wat soms leidde tot vertraging of uitstel. Ondanks deze omstandigheden zijn belangrijke beleidsproducten opgeleverd en zijn in regionale samenwerking nieuwe opdrachten vastgesteld voor verdere verbetering en efficiëntie.

Ruimte

In 2025 was het programma Ruimte gericht op de verdere ontwikkeling van de Omgevingsvisie 2.0. De gemeenteraad stelde het Portret van Twenterand vast als resultaat van de eerste fase. Op wonen is stevig geïnvesteerd in structurele aanpak en versnelling van woningbouwprojecten, passend bij de begrotingsambities. De voorbereidingen voor het Omgevingsplan liepen enige vertraging op door softwareproblemen, maar eind 2025 was de benodigde basis op orde zodat voortgang in 2026 mogelijk is.

Ook de uitvoering op het gebied van verzakkingen, strategisch vastgoed en het dossier kanaal Almelo-De Haandrik vroeg continue inzet.

Op duurzaamheid werden acties uitgevoerd uit het meerjarige actieplan, en zette Twenterand stappen op het gebied van afvalscheiding, energiearmoede en windenergie in het ATT-gebied.

Economie en vrijetijdsbesteding

In 2025 zette Twenterand in op een sterke en leefbare gemeente met aandacht voor cultuur, economie, recreatie en sport. Er werd gestart met het nieuwe cultuurplan en voorbereiding van proeftuinen die in 2026 van start gaan. Cultuureducatie, de cultuurmakelaar en regionale projecten kregen opnieuw een stevige impuls. Voor recreatie werden onderzoeken afgerond voor opname in de Omgevingsvisie en kreeg de gebiedsmarketing van de Engbertsdijkerven verder vorm. De verruimde terrastijden zijn na een succesvolle pilot structureel vastgesteld.

Economisch werkte Twenterand intensief samen binnen Twente en aan toekomstbestendige centra, ondersteund door Twenterand Invest. Regionale gebiedsprocessen brachten de opgaven in het buitengebied goed in beeld, terwijl agrariërs werden ondersteund met kennisbijeenkomsten en ervencoaching.

Sport en bewegen bereikten veel inwoners via lokale en regionale programma's. Projecten voor inclusieve voorzieningen en vernieuwde sportinfrastructuur liepen door richting 2026.

Financieel

De jaarrekening 2025 sluit met een negatief saldo van ruim € 653.000. Dit betekent een trendbreuk ten opzichte van voorgaande jaren waarin doorgaans sprake was van aanzienlijke overschotten. Deze ontwikkeling is enerzijds te verklaren doordat dit jaar voor het eerst is gewerkt met een slotrapportage, een slotrapportage is een laatste financiële bijstelling aan het einde van het jaar, waarin verwachte mee- en tegenvallers nog in het lopende jaar worden verwerkt in plaats van achteraf in de jaarrekening. Hierdoor wordt het financiële resultaat actueler en realistischer weergegeven, waarin een voordeel van € 1,7 miljoen is verwerkt. Daarnaast wordt scherper gestuurd op de realisatie van de begroting en het voorkomen van onderbestedingen. In de aanloop naar het onderzoek naar besparingsmogelijkheden vormt dit een belangrijk aandachtspunt.

Bij de behandeling van de jaarrekening in de gemeenteraad zal worden voorgesteld om enkele budgetten (totaal ca. € 8 ton) door te schuiven naar 2026. Dit betreft middelen voor werkzaamheden die nog niet zijn afgerond en in 2026 worden voortgezet. Per saldo zal worden voorgesteld om het totale tekort (€ 653.000 uit de jaarrekening, plus € 800.000 aan doorgeschoven budgetten) van afgerond € 1.453.000 te dekken uit de Algemene Risico Reserve.

Door diverse financiële meevallers (zoals Oekraïne, de eerdergenoemde slotrapportage, resultaat jaarrekening 2024, etc.) is de reservepositie aanzienlijk versterkt. Dit wordt echter niet gezien als een comfortabele uitgangspositie, maar als een noodzakelijke buffer om de komende jaren te overbruggen totdat de begroting weer structureel in evenwicht is.

Verklaring van het rekeningsaldo

In onderstaande tabel worden de grootste afwijkingen (> € 75.000) benoemd, die van invloed zijn geweest op het saldo. Verdere toelichtingen op financiële verschillen kunt u vinden in de verschillenverklaringen bij de programma's ("wat heeft het gekost", het sluitstuk van elk programma).

Afwijkingen	
TOZO (tijdelijke overbrugging zelfstandige ondernemers), correctie 2024	€ 282.000 V
Lagere uitgaven Algemene Bijstand	€ 113.000 V
Gezondheidszorg, lagere kosten en meer dekking van de specifieke uitkering (SPUK GALA)	€ 78.000 V
Openbaar groen, extra inzet door uitstroom van sw-medewerkers.	€ 293.000 N
Lagere kosten rampenbestrijding en voordeel brandweer vanwege afrekening 2024	€ 75.000 V
Riool, door minder administratieve toerekening van btw kosten laat het product riool een nadeel zien (per saldo wel kostendekkend)	€ 215.000 N
Omgevings Dienst Twente (ODT), voordeel afrekening 24	€ 123.000 V
Duurzaamheidssubsidies	€ 140.000 N
Lagere opbrengst leges	€ 168.000 N
Openbare verlichting, minder onderhoud en schoonmaak	€ 76.000 V
Lagere kosten overige gronden en voordeel op bouwen en wonen door toerekening kosten aan programmaplan wonen	€ 100.000 V
Nadeel door het oninbaar zijn van huurgelden door de Klaampe. Achterstanden kunnen niet meer ingelopen worden.	€ 196.000 N
Inclusieve speeltuinen zijn nog niet gerealiseerd, voorgesteld wordt dit door te schuiven	€ 354.000 V
Meerwerk accountants	€ 78.000 N
Hogere storting voorziening, onder andere door gewijzigde regelgeving tav voorziening politieke ambtsdragers	€ 923.000 N
Opvang vluchtelingen Oekraïne	€ 447.000 V
Onderschrijding kapitaallasten	€ 240.000 V
Nadeel algemene uitkering, decembercirculaire en afrekening voorgaande jaren, inclusief voordeel taakmutaties	€ 960.000 N
Incidentele opbrengsten, verkoop, rente schatkistbankieren, nadeel treasury en inruilopbrengst tractie	€ 369.000

Afwijkingen	
	v

Rechtmatigheidsverantwoording

In deze jaarstukken treft u, net als vorig jaar, de rechtmatigheidsverantwoording aan. In de paragraaf bedrijfsvoering kunt u lezen dat wij over 2025 de verantwoordingsgrens niet overschreden hebben.

Leeswijzer

In het jaarverslag wordt met behulp van de doelenbomen verantwoording afgelegd over het begrotingsjaar 2025. Binnen de programma's wordt per doelenboom toegelicht in hoeverre de (sub)doelen bereikt zijn en wat daarvoor is gedaan. Voor de leesbaarheid van de jaarstukken hebben we ervoor gekozen om alleen teksten toe te voegen bij subdoelen en activiteiten, waarover iets afwijkends of opvallends te melden valt. Staat er geen tekst bij een subdoel of wordt een activiteit niet benoemd, dan kunt u ervan uitgaan dat deze volgens planning verliep. Het overzicht van baten en lasten maakt aan het einde van de programma's duidelijk wat het heeft gekost. Dit is een verplichting vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Daarin zijn de wettelijke eisen vastgelegd waaraan de begroting en de jaarrekening van een gemeente moet voldoen.

Programma Sociaal Domein

Inleiding Programma Sociaal Domein

Inleiding

Het sociaal domein was ook in 2025 volop in beweging. Terugblikkend zijn er vooral de grote meerjarentrajecten die de aandacht vroegen en helaas blijven er zorgen over de financiën.

Het vlaggenschip van het sociaal domein is de Integrale Beleidsnota sociaal domein welke uitvoering krijgt via het programma Transformatie. Om de Transformatie binnen het sociaal domein vorm te geven en als gemeente van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat' te gaan, hebben we sinds 2024 de maatschappelijke agenda (MAG) ingesteld. Ook vorig jaar is de MAG 2025 verschenen en ruim in uitvoering genomen. Er werd ook de MAG-maand georganiseerd, die volledig in het teken stond van onze inwoners. Langs de opgaven in de vier themalijnen gingen we in gesprek met onze inwoners om hun input, ideeën en ervaringen op te halen om ons beleid effectiever te kunnen vormgeven.

De grotere trajecten in 2025 brachten ons in essentie de volgende resultaten:

In 2025 is een eerste stap gezet in duidelijkheid over de Toekomst WSW door zaken te blijven doen met Ontplooi en Larcom. Het meldpunt schulden werd middels een uitvoeringsplan nu voorbereid om de extra taken (afgestoten van de Stadsbank) en ontwikkelingen het hoofd te kunnen gaan bieden. Als laatste grote ontwikkeling binnen de doelenboom Sociale Zaken wordt op de actualiteit rond vluchtelingen in brede zin beschreven. Er zijn grote stappen gezet in de taakstelling Statushouders en het huisvesten van Oekraïners. De uitvoering van de spreidingswet werd opgeschort als gevolg van een raadsbesluit.

Voor jeugd zijn de ontwikkelingen fors. Van hervormingsagenda, Toekomstscenario jeugd en gezinsbescherming, nieuwe aanbesteding jongerenwerk en hiermee ook de ontwikkelingen rond de toegang. De bestuursopdracht Toegang heeft na een tussennotitie eind 2025 de Kadernotitie Toegang opgeleverd en dat nauw wordt samengewerkt met het nieuwe subsidie- en inkoopbeleid. De extra middelen die wij ook in 2025 ontvingen via de mei- en septembercirculaire zijn meer dan welkom maar de financiële ontwikkelingen jeugd, mede door de nieuwe inkoop jeugdhulp leveren ook in 2025 al extra zorgen op en leidde - in 2025 ook tot een stevige financiële aanvulling bij de rekening 2025. Zie hiertoe de doelenboom jeugd.

Voor onderwijs is gewerkt aan voorbereidingen rond de wet "Van school naar duurzaam werk – Verankering Leerrecht". Dit deden en doen we met de RMC-regio. Ondertussen is de evaluatie Motie Leerplicht uitgewerkt en meegenomen in de begroting. Onderwijshuisvesting blijft ook onze aandacht houden. Helaas is er weinig progressie zichtbaar rond het opleveren van een scholenplan welke het onderwijs gezamenlijk zou moeten opleveren. Het wetsvoorstel "Doelmatige aanpak onderwijshuisvesting" stagneerde landelijk, daarmee is ook de nieuwe verordening vertraagd. De nieuwbouw Oranjeschool loopt. Het onderzoek rond extra huisvesting voor de Sleutel te Vroomshoop zal eind 2025 in een eindfase en zal leiden tot een voorstel.

De uitvoeringskracht in het sociaal domein vergde bijzondere aandacht afgelopen jaar. Los van wachtlijsten in de uitvoering, die met tijdelijke middelen gelukkig zijn opgevuld en de druk op sociale zaken/inburgeringsketen, zijn er ook bij management, beleid en bedrijfsvoering sociaal door allerlei redenen gaten in de bezetting. Denk hierbij aan verloop, ziekte, en vooral ook moeilijk vervulbare functies (m.n. bij jeugd). In de kadernota is dit organisatiebreed reeds aangegeven. Met het college werden strakke keuzen gemaakt in wat wel en niet werd geprioriteerd maar soms hebben zaken langer geduurd of zijn deze stilgelegd: zo is de nieuwsbrief sociaal domein niet verschenen en duurde de afhandeling van subsidieprocessen langer. Er werd soms minder uitgevoerd, geïnnoveerd (en uitgegeven) dan gewenst en we waren minder in control door afwezigheid van de adviseur bedrijfsvoering sociaal en wisselend management. Terugblikkend naar de beleidsagenda zijn alle genoemde stukken wel verschenen, waarbij Krachtig Ouder Worden (Wmo) uiteindelijk op verzoek van de raad later is behandeld en besloten. Gelukkig realiseerden we vorig jaar ook veel, zoals het uitvoeringsplan genotsmiddelen, aanbesteding jongerenwerk, verordening reizen naar school en diverse MAG-activiteiten.

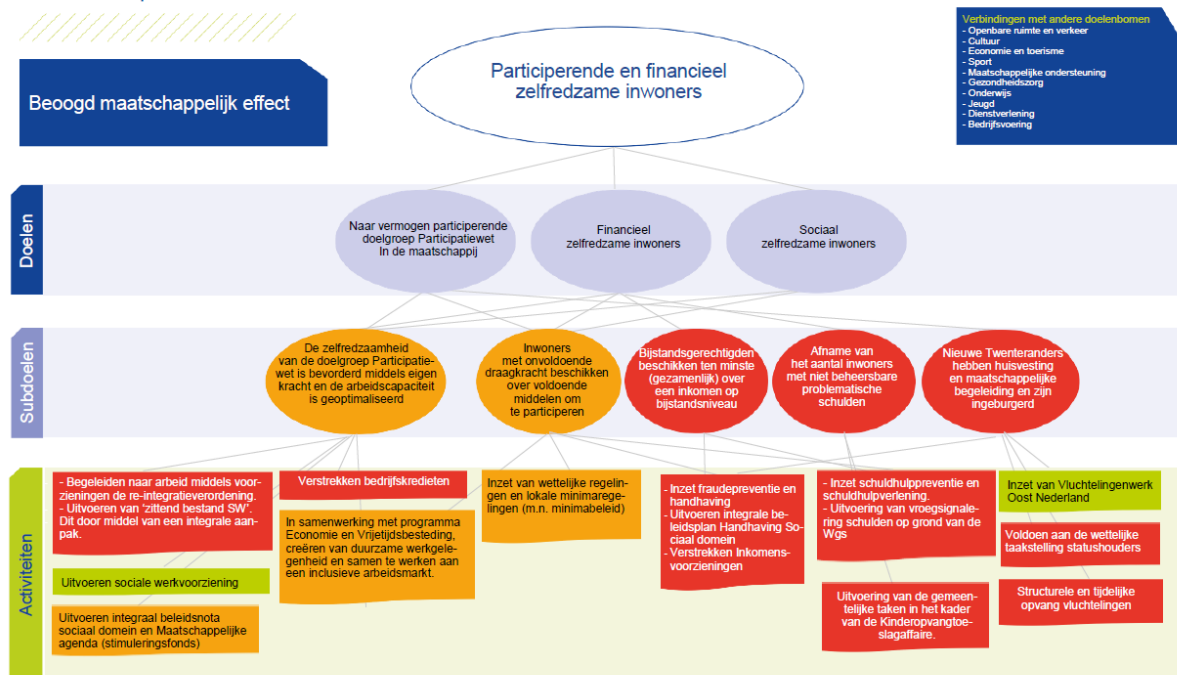
In de regionale samenwerking speelde ook het nodige (zie doelenboom gezondheid). De kerntakendiscussie SamenTwente heeft niet geleid tot besparingen, maar wel zijn er twee vervolgoopdrachten ontstaan: de prioritaire opdracht jeugd (i.v.m. sturing op het jeugd(hulp)dossier regionaal en een Samenwerkingsopdracht, om te bekijken hoe we efficiënter en effectiever als gemeenten en regio-organisatie kunnen samenwerken. Dit zal komend jaar (2026) zichtbaar worden. Tenslotte werd de strategische agenda SamenTwente weer opgepakt.

Tot zover de algemene inleiding. Bij enkele doelenbomen gaan wij nader in op de specifieke voorstellen en ontwikkelingen.

Doelenboom Sociale Zaken

Doelenboom

Sociale zaken | 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Sociale zaken

Beoogd maatschappelijk effect:

Participerende en financieel zelfredzame inwoners

Doelen

Naar vermogen participerende doelgroep Participatiewet in de maatschappij

Het doel van de Participatiewet is om mensen zoveel mogelijk te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt. De gemeente kan voor iedereen dezelfde instrumenten en voorzieningen inzetten en zal daarbij ook maatwerk inzetten. Hierbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen kracht van de inwoner.

Financieel en sociaal zelfredzame inwoners

Het hebben van werk of een zinvolle dagbesteding maakt meedoen in de samenleving mogelijk. Het zorgt voor ritme en structuur en het geeft eigenwaarde. We willen dat elke inwoner van de gemeente Twenterand de mogelijkheid krijgt om naar vermogen mee te doen aan de samenleving. We ondersteunen inwoners die niet zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien met een uitkering. Voor een deel van deze inwoners ligt er een opgave wat betreft het vinden van passend werk.

Kinderen moeten zich kunnen ontplooiën, hun eigen mogelijkheden ontdekken en ontwikkelen en volop mee kunnen doen in de samenleving. Belangrijk is dat zij perspectief houden op een gelukkig leven. Elk kind moet niet alleen kunnen beschikken over voedsel, kleding en andere basisbehoeften, maar moet ook mee kunnen op schoolreis, lid van de bibliotheek kunnen worden en bijvoorbeeld wekelijks kunnen sporten of muziek maken.

Sociaal zelfredzame inwoners

Zelfredzaamheid is het hogere doel. Middels eigen kracht, instrumenten uit de participatiewet, schuldhulpverlening en minimabeleid en de wettelijke taken rond vluchtelingen wordt dit zo optimaal mogelijk nagestreefd.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: De zelfredzaamheid van de doelgroep Participatiewet is bevorderd middels eigen kracht en de arbeidscapaciteit is geoptimaliseerd

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoeren sociale werkvoorziening**

Omschrijving

Toekomst Sociale Werkvoorziening en ontwikkeling Regionale Werkcentra

De ontwikkelingen binnen de Participatiewet en het krimpen van de WSW-doelgroep maken het noodzakelijk om opnieuw te kijken naar de samenwerking met Ontplooi en Larcom en hoe deze toekomstbestendig ingericht kan worden. Een bestuursopdracht was hiertoe vastgesteld. Op basis van intensief lokaal onderzoek is met input van de subregio en informatie uit een landelijke rapport in 2025 geconcludeerd dat de samenwerking met Ontplooi en Larcom kan worden voortgezet, met name ook om duidelijkheid en rust te bieden aan de doelgroep. Wel dienen beide organisaties zich verder door te ontwikkelen tot toekomstbestendige sociale ontwikkelbedrijven. Dit houdt in dat zij hun dienstverlening en organisatie aanpassen aan de doelgroepen binnen de Participatiewet. De omvang van de WSW-doelgroep blijft de komende jaren dalen, terwijl het aantal indicaties voor nieuw beschut werk wel toeneemt, maar niet in dezelfde mate als de afname binnen de WSW-doelgroep. Om die reden zijn in 2025 op regionaal niveau afspraken gemaakt over de toekomstige inrichting van de sociale werkvoorziening. Onderdeel hiervan is de afspraak dat in 2026 voor beide regio's een bestuursopdracht wordt opgesteld waarin wordt uitgewerkt hoe Ontplooi en Larcom kunnen worden doorontwikkeld naar toekomstbestendige sociaal ontwikkelbedrijven.

Het afgelopen jaar is gewerkt aan het opzetten van het Regionaal Werkcentrum Twente. Een herkenbaar loket waar alle inwoners en werkgevers terecht kunnen voor vragen over werk, scholing en ontwikkeling. Binnen het werkcentrum wordt er samengewerkt door publieke partijen die gericht zijn op werkgevers- en werkzoekendendienstverlening, waarbij er indien nodig koppelingen worden gemaakt met private partijen, zoals uitzendbureaus en werknemers- en werkgeversorganisaties. Medio 2025 heeft het college o.a. het inrichtings- en uitvoeringsplan Werkcentrum Twente i.o. vastgesteld. Het werkcentrum is naar verwachting begin 2026 gereed met als beoogde locatie Hengelo.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Inwoners met onvoldoende draagkracht beschikken over voldoende middelen om te participeren

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Inzet van wettelijke regelingen en lokale minimaregelingen (m.n. minimabeleid)**

Omschrijving

Naar aanleiding van de opgestelde businesscase heeft het college in november 2024 besloten om de intake voor schuldhulpverlening vanaf 2026 niet langer door de Stadsbank maar door het meldpunt zelf te laten doen (partiële uittreding). Om de kwaliteit en continuïteit van dienstverlening te waarborgen en te kunnen ontwikkelen rond de basisdienstverlening is er in 2025 een uitvoeringsplan opgesteld voor het Meldpunt Geldzorgen. Dit is verwoord in de raadsbrief 'Uitvoeringsplan Meldpunt Geldzorgen Twenterand inclusief uitvoering moties Versterken Meldpunt Geldzorgen en Inzet ervaringsdeskundigen en ervaringskennis' van 7 oktober 2025.

De basisdienstverlening omvat 20 eisen waaraan gemeentelijke schuldhulpverlening moet voldoen, met als doel meer beleidsuniformiteit tussen gemeenten. Deze nieuwe, dwingende basisdienstverlening vraagt om extra investeringen in de schuldhulpverlening. In het uitvoeringsplan zijn al onderdelen opgenomen zoals drempelloze toegang, intake en triage en de beschikking. De overige elementen worden meegenomen in de doorontwikkeling van het Meldpunt Geldzorgen. Belangrijk blijft de inzet op een efficiënt en effectief schuldenbeleid om de bestaanszekerheid van Twenteranders te versterken.

De herijking van het minimabeleid (Verordening en Beleidsregels individuele inkomenstoelag Twenterand 2025 en intrekken diverse minimaregelingen) is in 2025 afgerond, waardoor er minder overlap is in het gemeentelijk minimabeleid en de al aanwezige voorzieningen in Twenterand. Er is ook extra aandacht geweest voor communicatie over de regelingen en uitvoering gegeven aan de motie 'Gratis krant'.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Bijstandsgerechtigden beschikken ten minste (gezamenlijk) over een inkomen op bijstandsniveau

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Verstrekken Inkomensvoorzieningen**

Omschrijving

In de programmabegroting 2025 is structurele formatie beschikbaar gesteld voor een Kwaliteitsmedewerker Sociaal Domein. Het is medio 2025 gelukt om deze formatie in te vullen. De kwaliteitsmedewerker houdt zich bezig met werkzaamheden op het gebied van: het beschrijven/actualiseren/controleren/toetsen van (werk)processen in het sociaal domein, het verrichten van steekproeven, toetsing aan wet- en regelgeving, verplichte werkzaamheden in het kader van SUWINET (het systeem dat wordt gebruikt voor o.a. controle op rechtmatigheid binnen de Participatiewet).

In 2025 zijn twee consultants geworven om de dienstverlening met betrekking tot de aanvragen Levensonderhoud te continueren en inwoners door te geleiden naar werk. Deze inzet heeft als resultaat dat er in 2025 meer uitstroom dan instroom is geweest in het kader van de Participatiewet.

Op 30 september 2025 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de Participatiewet in balans. Het doel is om de Participatiewet menselijker, eenvoudiger en rechtvaardiger te maken door de balans tussen werken, ondersteuning en controle te herstellen. Kernpunten zijn het vergroten van vertrouwen in de burger, het versterken van de menselijke maat in de uitvoering en het wegnemen van hardheden. Deze wetswijziging van de Participatiewet heeft tot gevolg dat er meer maatwerk geleverd kan worden voor de inwoner. Er is een werkgroep gestart om deze wetswijziging te implementeren in Twenterand.

Alle mensen in Nederland moeten een inkomen hebben op het bestaansminimum. Mensen met lage inkomens krijgen extra steun door middel van toeslagen. Door een ongunstige samenloop van regelingen valt het besteedbaar inkomen voor sommige huishoudens te laag uit. Het betreft een groep huishoudens voor wie de uitkering van één van beide partners, bijvoorbeeld een werkloosheids- of arbeidsongeschiktheidsuitkering, de enige of de belangrijkste bron van inkomen van het (echt)paar is. Dit heet de alleenverdienersproblematiek. Per 1 januari 2025 is de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek van kracht dat vraagt om een lokale invulling middels beleid. Een voorstel zit eind 2025 in een afrondende fase. Inwoners van Twenterand, waarbij deze problematiek speelt, worden proactief benaderd om een aanvraag te doen zodat zij over het bestaansminimum kunnen beschikken.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Nieuwe Twenteranders hebben huisvesting en maatschappelijke begeleiding en zijn ingeburgerd

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Structurele en tijdelijke opvang vluchtelingen**

Omschrijving Statushouders

Gemeente Twenterand heeft de taakstelling van 2025 volledig gerealiseerd en de achterstanden uit voorgaande periode deels ingelopen. In totaal zijn er 65 statushouders gehuisvest. De resterende achterstand van 30 is meegenomen naar 2026.

Er is een goede samenwerking met Mijande waardoor het steeds beter lukt om aan de taakstelling te voldoen. Hierbij wordt rekening gehouden met de prioriteiten van de raad.

Oekraïense vluchtelingen

De Russische invasie in Oekraïne is nog niet voorbij en daarom is besloten om de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) met een jaar te verlengen tot maart 2027. Het kabinet zet in op de hoofdlijnen uit het lange termijn beleid voor ontheemden uit Oekraïne en wil hiermee een gecoördineerde aanpak van de overgang uit de tijdelijke bescherming realiseren. Eind 2025 is besloten om camping De Hammerhorst in eigen beheer te houden. Op deze camping verblijft het grootste deel van de Oekraïners.

Twenterand heeft in 2025 een exclusief programma gerealiseerd voor kinderen van 2-4 jaar om hen voor te bereiden op de basisschool en een doorgaande leerlijn naar de basisscholen in Den Ham te faciliteren (zie ook doelenboom onderwijs).

In 2025 heeft Twenterand extra opvangplekken gerealiseerd waarmee het totaal op 352 opvangplekken komt. De rijksoverheid compenseert Twenterand voor de geleverde inspanningen om de opvang te realiseren. De Oekraïners betalen zelf ook mee aan de opvang middels een eigen bijdrage.

Asielopvang

Hoewel de gemeenteraad heeft besloten geen uitvoering te geven aan de Spreidingswet (motie), hebben gemeenten een wettelijke taak in de opvang van asielzoekers. Op basis van een capaciteitsraming is een indicatieve taakstelling vastgelegd. Twenterand heeft de opdracht gekregen om 168 asielzoekers op te vangen. Het college heeft de uitvoering hiervan opgeschort. Door landelijke politieke veranderingen kunnen op dit moment nog geen concrete details gegeven worden over de uitvoerbaarheid van de motie of wet.

Metingen

Beleidsdoelen	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Naar vermogen participerende (niet) uitkeringsgerechtigden								
Aantal uitkeringsgerechtigden* (participatiewet)	389	400	398	394	403	432	442	CIV
Aantal personen met een loonkostensubsidie (nieuwe indicator 2021)	146	143	138	135	115	97	-	CIV
Aantal uitkeringsgerechtigden (IOAW/IOAZ)	8	13	15	17	22	22	24	CIV
Aantal activeringstrajecten	211	224	226	320	235	330	334	CIV
Aantal Wsw 'zittend bestand' in arbeidsjaren	176	208	219	223	221	255	267	meicirculaire
Aantal taakstelling vergunninghouders*****	65	88	75	57	29	38	28	Min. Justitie en Veiligheid
Financieel zelfredzame inwoners								
Aantal aanvragen bijzondere bijstand**	407	416	444	458	553	432	562	CIV
Aantal personen die uitgestroomd zijn naar werk***	32	117	120	116	59	44	70	CIV
Aantal aanvragen inkomenstoeslag**	303	298	314	310	338	404	327	CIV
Aantal personen die beroep doen op de studietoelage**	17	9	11	14	17	11	8	CIV
Sociaal zelfredzame inwoners								
Aantal personen die beroep doen op de Meedoenregeling****	35****	309	375	359	309	218	423	CIV
Aantal personen die beroep doen op de jeugd sport en cultuurfonds	202	174	148	105	165	124	163	extern
Beschut werk	53*****	20	19	17	17	11	11	Ministerie van SzW
Aantal kinderen schoolpakket	95	53	75	66	70	95	79	extern

* betreft het aantal uitkeringspartijen

** betreft per 2021 het aantal toegekende aanvragen

*** vanaf 2022 vermelden we het totale aantal uitgestroomde personen uit de bijstand.

**** de Meedoenregeling bestaat niet meer met ingang van 1-1-2025

***** dit is de taakstelling zoals deze op dit moment bekend is. Deze loopt t/m 31 jan. 2026.

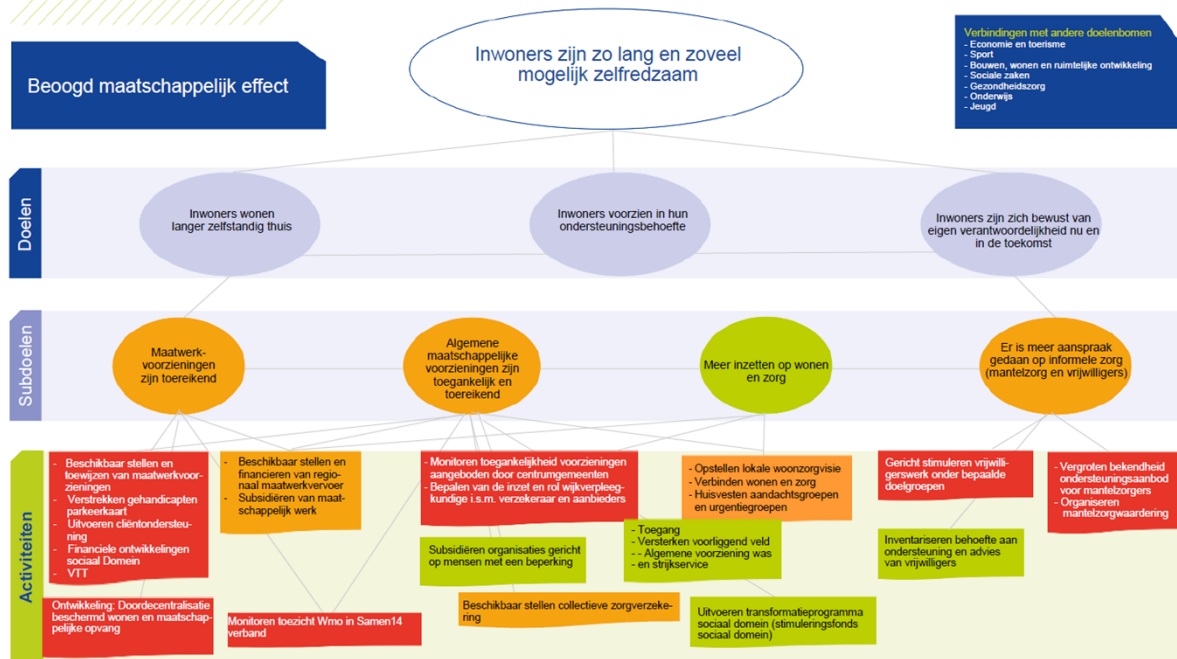
Daarna wordt op basis van de instroom de taakstelling mogelijk herzien. Bij de begroting kan dan ook een meer accuraat beeld worden gegeven voor 2026

***** Voor 2025 is het aantal medewerkers in FTE gehanteerd voor Beschut Werk o.b.v. cijfers vanuit Ontplooi en Larcom

Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning

Doelenboom

Maatschappelijke ondersteuning | 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Maatschappelijke Ondersteuning

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doelen

Inwoners wonen langer zelfstandig thuis

Wij streven als Twenterand na dat inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam blijven. Daartoe werken we er aan om de inwoners zo lang dit mogelijk en wenselijk is zelfstandig thuis te laten wonen. We voorzien zo goed mogelijk, direct of indirect, in de diverse ondersteuningsbehoeften van inwoners. We zorgen voor goed ingerichte woonservicegebieden. We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers om in dit doel te voorzien.

Inwoners voorzien in hun ondersteuningsbehoefte

Het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is dat inwoners worden voorzien in hun ondersteuningsbehoefte. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om nog meer op eigen kracht en samen met het eigen netwerk te komen tot oplossingen. De inwoner en zijn omgeving staan daarbij centraal. We stimuleren inwoners op hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden in te zetten. Een maatwerkvoorziening is het sluitstuk van de Wmo. Eerst beoordelen we de eigen kracht van de inwoner en kijken we naar voorliggende voorzieningen. Daar waar nodig zetten we een maatwerkvoorziening in om in de ondersteuningsbehoefte van de inwoner te voorzien.

Inwoners zijn zich bewust van eigen verantwoordelijkheid nu en in de toekomst

We bevorderen het bewustzijn onder de inwoners van hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om in eerste instantie op eigen kracht en gezamenlijk met de mensen uit hun omgeving tot oplossingen voor problemen te komen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Garanderen ondersteuning door beschikbaar stellen en toewijzen van maatwerkvoorzieningen

Omschrijving

Het effect van vergrijzing zien we jaarlijks terug in een toename van het aantal inwoners dat afhankelijk is van HO. Ook zorgt de jaarlijkse indexatie voor hogere tarieven en hiermee gepaard gaande kosten. In de programmabegroting van 2025 is het budget voor HO structureel met € 400.000 verhoogd en bij de Berap 2025 incidenteel met € 525.000 om de financiële dekking in evenwicht te brengen met de realiteit.

- Doordecentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Omschrijving

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn maatwerkvoorzieningen. De uitvoering ervan ligt bij de centrumgemeente Almelo en indicatie loopt via het Cimot. In 2025 is het Cimot ook verantwoordelijk geworden voor wonen en verblijf voor volwassenen met een licht verstandelijke beperking. Voorheen was de gemeente Twenterand zelf verantwoordelijk voor deze doelgroep. Deze transitie is goed verlopen.

Het regioplan en de centrumgemeenteregeling is met een jaar verlengd tot 1 januari 2027 .

- Financiële ontwikkelingen Sociaal Domein

Omschrijving

Financiële ontwikkelingen sociaal domein

In deze paragraaf worden de belangrijkste ontwikkelingen in het sociaal domein geschetst. Dit betreft de hoofdbudgetten – veelal opneemregelingen – op de diverse onderdelen binnen het sociaal domein.

Sociale Zaken

Binnen het product algemene bijstand zijn zowel meevallers als tegenvallers zichtbaar ten opzichte van de Berap 2025. Op de bijstandsuitgaven binnen het BUIG-budget is een voordeel gerealiseerd van €138.000 (circa 2% van het totale budget van ruim €7 miljoen). Ook op de loonkostensubsidies is sprake van een voordeel van €60.000 (ongeveer 2%). Daartegenover staan nadelen van in totaal €177.000, veroorzaakt door afrekeningen uit het verleden, lagere BBZ-onderzoekskosten (€85.000) en een mutatie in de voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken (€92.000). Op de TOZO-regeling is per saldo een voordeel ontstaan.

Op het budget voor Bijzondere Bijstand is per saldo een onderschrijding van €149.000 gerealiseerd. De verruiming van de inkomensgrens voor de individuele inkomenstoelage van 110% naar 120% van de bijstandsnorm heeft geleid iets minder aanvragen van Bijzondere Bijstand en iets meer aanvragen individuele inkomenstoelage. Omdat het om openeinderegelingen gaat, is het voordeel gestort in de reserve minimabeleid (budgettair neutraal).

Binnen sociale zaken vallen ook de budgetten voor vluchtelingen en vluchtelingen uit Oekraïne. Voor vluchtelingen Oekraïne is een voordeel van €447.000 ontstaan, vooral door een te hoge raming van infrastructuurkosten en een niet volledig ingeschatte rijksbijdrage. Op de opvang van vluchtelingen is daarnaast een voordeel van €81.000 gerealiseerd, doordat de kosten ruim binnen de ontvangen normvergoeding zijn gebleven.

Wmo

Huishoudelijke ondersteuning laat een nadelig saldo zien van €49.000* ten opzichte van de begroting van iets meer dan €4,7 miljoen. Dit geeft aan dat de prognose die tijdens de Berap 2025 is gemaakt, en waarbij er €525.000 extra beschikbaar is gesteld voor het HO budget, we goed zijn uitgekomen bij de jaarrekening. De toename die tijdens de Berap zichtbaar was, heeft zich in dezelfde lijn doorgezet, maar niet meer dan was voorzien tijdens de Berap.

Wmo voorzieningen laat een nadelig saldo zien van €22.000. Dit nadelige saldo wordt verklaard door de woonvoorzieningen, welke erg grillig zijn en ons ook voorgaande jaren juist veel voordeel opleverde. In Q4 is er een grote woningaanpassing geweest welke onder andere heeft gezorgd voor de overschrijding. Wmo Begeleiding laat ten opzichte van de Berap 2025 een voordelig saldo zien van €157.000*. De eerdere trend van toename zoals de afgelopen jaren zich voordeed, heeft zich, net als vorig jaar, dit jaar niet verder doorgezet. Er is bij de Berap al reeds €250.000 afgeraamd vanwege de zichtbare daling in kosten die zich voordeed. Met name de laatste drie maanden van 2025 laten een afname van zowel aantallen als de kosten zien ten opzichte van de prognose ten tijde van de Berap. PGB Wmo laat een voordelig saldo zien van €163.250. Ongeveer €100.000 hiervan wordt verklaard door een lager aantal PGB's t.o.v. waarop begroot is. De tendens die vorig jaar ook al goed zichtbaar was is goed tot uiting gekomen, en dit geeft aan dat er dus er minder gebruik van een PGB wordt gemaakt. Ook hebben we op dit budget een positieve eindafrekening gehad vanuit SamenTwente in het kader van inzet van personeel in de regio, waarbij Twenterand een bedrag ontving.

Jeugd

De budgetten jeugdhulp

In 2025 is de nieuwe inkoop van jeugdhulp van start gegaan. Daar waar Twenterand als eerste gemeente de forse kostenstijging signaleerde, is er ook gedurende het jaar gebleken dat bij meerdere gemeenten dezelfde trend zichtbaar is geweest. Ten tijde van de Berap 2025 hebben wij dus ook het budget moeten bijstellen met ruim €2,2 miljoen. Helaas is dit achteraf niet voldoende gebleken, aangezien er op het gebied van de geïndiceerde jeugdzorg alsnog sprake is van een nadelig saldo van € 771.000*. Dit is ongeveer 7% van het gehele budget en wordt met name veroorzaakt door een stijging in absolute aantallen, in zowel verblijf als ambulante hulp, in kwartaal 4 van 2025. Tevens zitten hier enkele dure cliënten met complexe casuïstiek bij, wat zorgt dat we over het budget heen zijn gegaan.

Vervoer

Het budget voor leerlingenvervoer is dit jaar met een klein nadeel van €72.000 afgesloten dat wordt veroorzaakt door een toename van 18 leerlingen en langere ritlengten. Dit is overigens op de grootte van dit budget een uitstekend resultaat en zulke afwijkingen kunnen helaas voorkomen. Dit heeft te maken met goede prognoses. Het Jeugdwetvervoer laat een voordeel van € 50.000 zien en het Wmo-dagbestedings-vervoer en de regiotaxi een voordelig saldo van € 22.000. Een goede prognose van het vervoer onder de nieuwe contractvoorwaarden heeft geleid tot budgetten waar we goed mee uitkwamen.

* Saldi zijn nog onder voorbehoud van definitieve productieverantwoordingen.

Senior/Adviseur bedrijfsvoering sociaal domein.

Door een amendement is hiervoor geen structurele goedkeuring gekomen. Uit de toelichting tijdens de raadsvergadering werd - bij de duiding van dit amendement - wel geconstateerd dat de raad openstaat voor een tijdelijke functie. Gezien de noodzaak van deze functie is dat nu ook nu eind 2025 gerealiseerd met incidentele dekking uit o.a. de reserve personeel. De bevindingen hiervan zullen komend jaar worden geëvalueerd. We zagen al wel dat door het ontbreken van deze functie we minder grip hebben en achter de feiten aan lopen.

Implementatie Krachtig Ouder Worden

In 2025 was de besluitvorming voor het inzetten van het programma Krachtig Ouder Worden. Dit programma richt zich op het bevorderen van de vitaliteit en zelfredzaamheid van ouderen, met als doel de inzet van zwaardere en kostbare maatwerkvoorzieningen (HO, trapliften en scootmobielen) op termijn te beperken. Door vroegtijdig in te zetten op preventie, bewustwording en het versterken van fysieke en sociale veerkracht, wordt beoogd zowel de kwaliteit van leven van ouderen te vergroten als de financiële druk op de Wmo te reduceren. De voorbereidingen voor de implementatie zijn daarna verder getroffen en effecten van deze inzet zullen in de komende jaren gemonitord worden om de doelmatigheid en effectiviteit van het programma te evalueren.

Begeleiding en dagbesteding

Per 2025 hebben we na een aanbestedingsprocedure nieuwe overeenkomsten afgesloten voor begeleiding en dagbesteding en indiceren we volgens een nieuw en versimpeld model. Het jaar 2025 diende als overgangsjaar, waarin gaandeweg het jaar alle lopende indicaties omgezet zijn naar het nieuwe model. Deze overgang is goed verlopen. De nieuwe inkoop Wmo lijkt geen significant financieel effect te hebben.

Woningaanpassingen

In 2025 is een kostenstijging zichtbaar geweest binnen de woningaanpassingen. Dergelijke schommelingen blijven, gezien de aard en urgentie van individuele aanvragen, niet altijd volledig voorspelbaar. Daarnaast hebben er gesprekken plaatsgevonden met de woningcorporatie over het kunnen bemiddelen voor woonurgentie. Dit dient ter voorkoming van ingrijpende en kostbare woningaanpassingen op locaties die niet passend zijn voor de lange termijn.

Aanbestedingstraject hulpmiddelen 2025–2026

In 2025 is een nieuw aanbestedingstraject gestart, met inzet vanaf mei 2026. De nieuwe contractvorm markeert een overgang van een koopconstructie naar een huurconstructie. Voor de uitvoering zijn twee aanbieders geselecteerd. De daadwerkelijke impact van deze nieuwe constructie op kosten, kwaliteit en continuïteit zal gedurende de contractperiode inzichtelijk worden.

Wmo-dagbestedingsvervoer en regiotaxi

In 2025 is het Wmo-dagbestedingsvervoer, inclusief de regiotaxi, over het geheel genomen goed verlopen. De dienstverlening is stabiel gebleven en knelpunten zijn snel opgepakt met de vervoerder. De consultants sturen actief op zakelijke start- en eindtijden om ritten efficiënter te plannen en waar mogelijk te bundelen. Hierdoor daalt het aantal afzonderlijke ritten zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van het vervoer.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Het gebruik van de vier woningsservicegebieden

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Wmo algemeen**
Omschrijving

In de programmabegroting 2025 gaven we aan dat voor de Wmo een inkomensafhankelijke bijdrage per 2026 zou gelden in plaats van het huidige abonnementstarief. Deze wetswijziging is echter uitgesteld tot 2027. Met de komst van het nieuwe kabinet is het onduidelijk of ook dit gehaald wordt. Daarnaast heeft het kabinet plannen om de HO niet langer als maatwerkvoorziening binnen de Wmo aan te bieden, maar uitsluitend aan inwoners die dit zelf niet particulier kunnen betalen. De plannen zijn nieuw en het tijdsplan is nog onduidelijk.

• Wonen en zorg

Omschrijving

Het afgelopen jaar is gewerkt aan het opstellen van een lokale woonzorgvisie. Hier wordt in beeld gebracht wat de woonzorgopgaven zijn voor zowel zorgdoelgroepen als aandachtsgroepen. De lokale woonzorgvisie wordt begin 2026 aangeboden aan het college en wordt uiteindelijk onderdeel van de lokale omgevingsvisie.

Metingen

Beleidsdoelen	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend								
Toegekende maatwerkvoorzieningen totaal*	vervalt	3151	2919	3270	3554	3434	3325	Interne systemen
Algemeen maatschappelijke voorzieningen zijn toegankelijk en toereikend								
Aantal mantelzorgers dat de waardebonnen heeft ontvangen	984	982	939	803	885	986	1003	Stichting Evenmens
Aantal individueel ondersteunde mantelzorgers	201	236	400	236	265	306	162	Stichting Evenmens
Aantal behandelde cliëntsystemen	398 AMW en BRAM 82 SGMW 4 THV	386 AMW en BRAM 78 SGMW 3 THV ****	414	436	407	437	454	Avedan Maatschappelijk werk
Aantal behandelde cliënten***	250	179	194	197	192	252	275	MEE IJsseloevers
Aantal verzekerden collectieve zorgverzekering	950	1024	1036	1099	1209	1221	1416	Menzis

*Dit betreft het aantal unieke BSN's met een lopende indicatie in het aangegeven jaar

** Inwoners kunnen meerdere soorten geïndiceerde zorg ontvangen. Om die reden tellen deze indicatoren niet precies op tot het aantal unieke inwoners dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen

*** MEE registreert casussen, vandaar dat het hier om het aantal casussen gaat. Daarnaast geldt ook dat MEE ondersteunt en geen behandeling verricht

**** AMW = Algemeen Maatschappelijk werk. BRAM = een onderdeel dat onder maatschappelijk werk wordt weggezet.

SGMW = Schoolgericht Maatschappelijk Werk.

THV = Tijdelijk Huisverbod. Hierbij gaat het om ondersteuning van de persoon die achterblijft bij een tijdelijk huisverbod en tijdens het nazorgtraject.

Vernieuwde beleidsindicatoren	2025							Bron
Algemeen maatschappelijke voorzieningen zijn toegankelijk en toereikend								
Aantal bereikte ouderen t.b.v. valpreventie	204							Extern
Aantal inwoners dat beschermd woont	20							Interne systemen
Aantal inwoners dat verblijft in maatschappelijke opvang	1							Interne systemen
Aantal meldingen bij het signaalpunt eenzaamheid	0							Extern
Aantal inwoners met een Wmo-voorziening*	3519							Interne systemen
Aantal inwoners met huishoudelijke ondersteuning**	1952							Interne systemen
Aantal inwoners met begeleiding individueel**	511							Interne systemen
Aantal inwoners met groepsbegeleiding**	343							Interne systemen
Aantal inwoners met wonen en verblijf**	18							Interne systemen
Aantal inwoners met een woonvoorziening**	109							Interne systemen
Aantal inwoners met een rolstoel(voorziening)**	48							Interne systemen
Aantal inwoners met een vervoersvoorziening (excl. Regiotaxi)**	87							Interne systemen

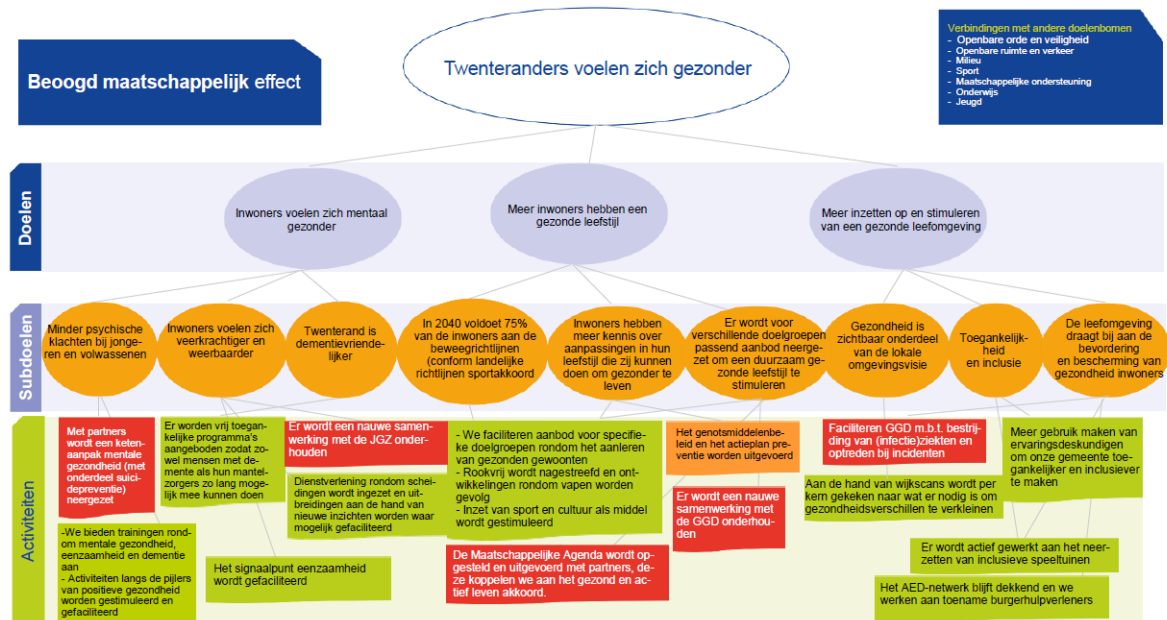
*Dit betreft het aantal unieke BSN's met een lopende indicatie in het aangegeven jaar

** Inwoners kunnen meerdere soorten geïndiceerde zorg ontvangen. Om die reden tellen deze indicatoren niet precies op tot het aantal unieke inwoners dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen

Doelenboom Gezondheid en Preventie

Doelenboom

Gezondheid en preventie | 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Gezondheid en Preventie

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond.

Doelen

Inwoners voelen zich mentaal gezonder

Van zorg naar gezondheid: die omslag gaan we maken! Volgens het concept voor positieve gezondheid, is gezondheid "het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven". Mentale gezondheid is nauw verbonden met andere leefgebieden van inwoners. Dit maakt een integrale aanpak voor het verbeteren van de gezondheid noodzakelijk. Daarbij hebben we aandacht voor de sterk veranderende samenleving en de (mentale) uitdagingen die dit met zich meebrengt voor verschillende doelgroepen.

Meer inwoners hebben een gezonde leefstijl

Voor de gemeente is het van belang dat onze inwoners zich zo gezond mogelijk voelen, zodat inwoners gezond op kunnen groeien, ouder worden en zo lang mogelijk gezond en zelfredzaam zijn. Om dit te bereiken is het nodig om een fit en vitaal leven te stimuleren, met een bijbehorende gezonde leefstijl. Verschillende doelgroepen vragen daarbij om verschillende manieren van benadering en ondersteuning.

Meer inzetten op en stimuleren van een gezonde leefomgeving

Gezondheid vertegenwoordigd in alle beleidsterreinen: dat is het doel. Een omgeving moet ruimte bieden voor beweging, ontmoeting en meer voorbeelden van gezond gedrag.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er wordt voor de verschillende doelgroepen een passend aanbod neergezet om een duurzaam gezonde leefstijl te stimuleren

Wat hebben we daarvoor gedaan

- De Maatschappelijke Agenda wordt opgesteld en uitgevoerd met partners, deze koppelen we aan het gezond en actief leven akkoord.

Omschrijving

In 2023 is het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend. Met de Brede SPUK GALA-regeling kan de gemeente preventie meer samenhangend aanpakken. Daarnaast worden verschillende geldstromen gebundeld die gericht zijn op het stimuleren van sport en bewegen, het versterken van de sociale basis en het bevorderen van gezondheid. Hiermee leveren we direct een bijdrage aan de doelen uit onze integrale beleidsnota en geven we uitvoering aan de Maatschappelijke agenda.

Middels de subsidieregeling Gezondheid en Sociale Basis zijn diverse activiteiten tot stand gekomen. Een belangrijk hoogtepunt was het ontvangen van het predicaat dementievriendelijke gemeente. Daarnaast zijn verschillende programma's gestart die zich richten op een gezonde leefstijl specifiek voor ouderen en voor inwoners met lage basisvaardigheden. Door de groeiende betrokkenheid van sportverenigingen en culturele instellingen bij maatschappelijke opgaven, wordt de sociale basis zichtbaar versterkt. Hiermee wordt bijgedragen aan het beoogde maatschappelijke effect om inwoners lichamelijk, geestelijk en sociaal gezonder te maken. Sportverenigingen participeren actief in gesprekken over open en vitale sportparken en zetten zich in voor inclusieve sportactiviteiten, terwijl culturele instellingen inwoners met een kwetsbare positie betrekken bij hun activiteiten. Een aansprekend voorbeeld is het project Doe Maar! van de Vriezenveense Harmonie, dat bijdroeg aan het welzijn van jongeren door mentale gezondheid bespreekbaar te maken. Daarnaast zetten professionele organisaties steeds vaker theater in om bewustwording te vergroten, bijvoorbeeld rond de thema's dementie en mantelzorg. Sport- en beweegaanbieders dragen bij aan een veilige en integrale omgeving door onder andere vertrouwenscontactpersonen te scholen. De ketenaanpak valpreventie is daarnaast verder verstevigd door het opgezette nazorgaanbod.

Tot slot wordt goed gebruik gemaakt van de waarderingssubsidie sport. Hiermee ondersteunen we de uitvoering van het sportakkoord en geven we stichtingen en verenigingen de ruimte om activiteiten te organiseren die een brede groep van inwoners stimuleren om meer te bewegen.

- Samenwerking Samen Twente

Omschrijving

De kerntakendiscussie is in 2025 zonder concreet besparingsresultaat afgerond. Dit betekent dat er voor 2025 een incidentele verzwaringen op de begroting is gekomen, onder meer voor informatieveiligheid en Veilig Thuis Twente. Deze zijn verwerkt in de programmabegroting 2025. Naar aanleiding van de kerntakendiscussie is een traject 'Het samen in SamenTwente opgezet' en is men bezig met een strategisch programma. Jeugd is uitgezonderd en ook apart opgepakt in 2025 (zie doelenboom jeugd)

Metingen

Beleidsdoelen	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Hulp is geboden waar nodig								
Aantal beschikbare en in kaart gebrachte AED's (incl. AED's in particulier eigendom)	121	115***	117***	91	91	81	80	Hartslagnu.nl
Minimaal aantal inwoners uit Twenterand die staan ingeschreven op www.hartslagnu.nl	1109	1013	938	1100	1011	917	900	Hartslagnu.nl
Mate waarin hulpverlening bij tijdelijk huisverbod wordt aangeboden (%)*	gaat vervallen	100%	100%	100%	100%	100%	100%	Avedan Maatschappelijk werk
Mate van acceptatie hulpverlening bij tijdelijk huisverbod (%)	gaat vervallen	100%	100%	100%	100%	100%	100%	Avedan Maatschappelijk werk
Aantal basisscholen met voorlichting over middelengebruik	21	20	20	0	1*	2*	17	Tactus Verslavingszorg, Firstaidd

* In verband met de coronamaatregelen zijn verschillende voorlichtingen niet doorgegaan. Met de scholen is afgestemd hoe

Beleidsdoelen	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
---------------	------	------	------	------	------	------	------	------

hiermee om te gaan.

** In verband met de coronamaatregelen hebben er 7 scholen tot aan de zomervakantie voorlichtingen afgenomen.

*** 98 van de 115 AED's zijn 24/7 beschikbaar in 2025: 102 van de 121 AED's zijn 24/7 bereikbaar

Beleidsdoelen (gezondheid)								Bron
Inwoners voelen zich mentaal gezonder	2025							
Aantal uitgevoerde trainingen rondom signaleren dementie	8							Alzheimer groep Twenterand
Aantal partners dat meewerkt aan de ketenaanpak mentale gezondheid	6							Interne systemen
Warme bemiddelingen van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt naar zinvolle daginvulling	24							IVT/Zorgzaam
Aantal uitgevoerde trainingen voor professionals en organisaties uit de sociale basis rondom positieve gezondheid	2							Evenmens
Aantal meldingen eenzame Twenteranders gedaan bij het Signaalpunt	0							Signaalpunt
% opgepakte meldingen n.a.v. melding bij het Signaalpunt	n.v.t.							Signaalpunt
Aantal casussen van het scheidingspunt	45							Scheidingspunt (Incluzio)
Inwoners voelen zich mentaal gezonder - Lange termijn effecten vanuit de GGD monitor *	Begroot 2028	2022/2023						
Het percentage jongeren dat psychische klachten ervaart	25%		29%					GGD monitor - Jeugd
Het percentage jongeren dat aangeeft sterk eenzaam te zijn	3%		8%					GGD monitor - Jeugd
Het percentage jongeren dat het makkelijk vindt om met stressvolle situaties om te gaan	45%		39%					GGD monitor - Jeugd
Het percentage volwassenen/ouderen dat psychische klachten ervaart	10%		14%					GGD monitor - Volwassenen/ouderen
Het percentage volwassenen/ouderen dat aangeeft sterk eenzaam te zijn	18%		23%					GGD monitor - Volwassenen/ouderen
Het percentage volwassenen/ouderen dat veerkrachtig is	90%		84%					GGD monitor - Volwassenen/ouderen
Meer inwoners hebben een gezondere leefstijl	2025							
Aantal gefaciliteerde programma's voor mensen met een beperking, mensen met lage basisvaardigheden, mensen met financiële uitdagingen en jongeren rondom bewustwording en het aanleren van gezonde gewoonten	5							Interne systemen
Een rookvrij college van B&W en gemeenteraad	nee							Interne systemen
Aantal sportverenigingen die actief betrokken zijn bij de aanpak van sociale opgaven	14							Interne systemen
Aantal culturele organisaties die actief betrokken zijn bij de aanpak van sociale opgaven	8							Interne systemen
Meer inwoners hebben een gezondere levensstijl - Lange termijn effecten vanuit de GGD monitor *	Begroot 2028	2022/2023						
Percentage jongeren dat voldoet aan de bewegingsrichtlijn	25%		12%					GGD monitor - Jeugd
Percentage jongeren dat elke dag ontbijt	60%		49%					GGD monitor - Jeugd
Percentage jongeren dat wekelijks rookt	10%		14%					GGD monitor - Jeugd
Percentage volwassenen/ouderen dat voldoet aan de bewegingsrichtlijn	55%		47%					GGD monitor - Volwassenen/ouderen
Percentage volwassenen/ouderen dat drugs gebruikt	1%		2%					GGD monitor - Volwassenen/ouderen
Percentage volwassenen/ouderen dat rookt	15%		18%					GGD monitor - Volwassenen/ouderen
Meer inzetten op en stimuleren van een gezondere leefomgeving	2025							
Gemiddelde afstand inzetbare AED's t.o.v. reanimatielocatie (meters)	444							Hartslagnu.nl
Aantal burgerhulpverleners	1.109							Hartslagnu.nl
Aantal betrokken inwoners/ervaringsdeskundigen bij	80							Interne systemen

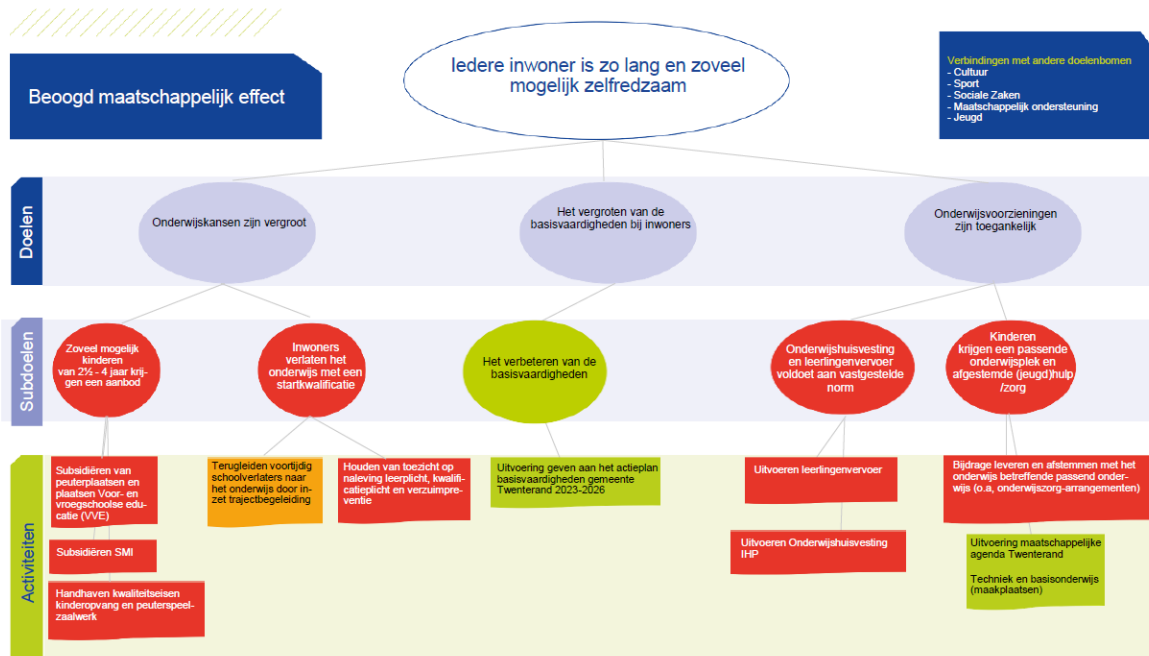
Beleidsdoelen	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
maatschappelijke opgaven								
Aantal rookvrije zones	58							Rookvrije generatie

* Het effect van preventieve beleidskeuzes is vaak pas zichtbaar na langere tijd. Om die reden hebben we alvast een aantal indicatoren opgenomen die naar verwachting in het voorjaar van 2028 een reëel beeld schetsen van de effecten van ons beleid

Doelenboom Onderwijs

Doelenboom

Onderwijs | 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Onderwijs

Beoogd maatschappelijk effect

Iedere inwoner is zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam.

Doelen

Onderwijskansen zijn vergroot

De gemeente Twenterand heeft als doel de onderwijs kansen te vergroten. Wij doen dit door in een vroeg stadium achterstanden en problemen te signaleren en hierop tijdig te anticiperen. Hiermee wordt beoogd dat alle kinderen een kansrijke start hebben in het onderwijs. Tevens hopen we met preventieve inzet in de toekomst minder vaak jeugdhulpvoorzieningen in te zetten. Belang is hierin een goede doorgaande lijn van kinderwens tot onderwijs.

Het vergroten van de basisvaardigheden bij inwoners

De gemeente Twenterand heeft als doel de basisvaardigheden van inwoners te vergroten. Basisvaardigheden zijn competenties die inwoners nodig hebben om effectief te functioneren in de samenleving, hierbij kan gedacht worden aan lezen, schrijven en digitale vaardigheden. Als inwoners verminderde basisvaardigheden hebben, kunnen zij minder goed functioneren in de samenleving, thuis en op het werk. Door het vergroten van de basisvaardigheden bij inwoners wordt de zelfredzaamheid bevorderd.

Onderwijsvoorzieningen zijn toegankelijk

De voorzieningen voor onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoen aan de normen die in de lokale verordeningen zijn vastgelegd. Tevens zorgt de gemeente in specifieke gevallen voor extra ondersteuning als de gemeente hiervoor verantwoordelijk is.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Zoveel mogelijk kinderen van 2 1/2 - 4 jaar krijgen een aanbod

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Handhaven kwaliteitseisen kinderopvang en peuterspeelzaalwerk**

Omschrijving

Bereik doelgroep kinderen

In de gemeente Twenterand wordt nauw samengewerkt tussen kinderopvang, peuteropvang en basisscholen om ervoor te zorgen dat kinderen met zo min mogelijk achterstand aan de basisschool beginnen. Op veel opvanglocaties wordt voorschoolse educatie aangeboden, gericht op de stimulering van taalontwikkeling, motoriek en sociaal-emotionele vaardigheden. In 2023 is de monitor live gegaan die inzichtelijk maakt hoeveel doelgroepkinderen in beeld zijn én hoeveel kinderen gebruikmaken van voorschoolse educatie. Uit de monitor is gebleken dat in 2025 122 doelgroep peuters zijn bereikt. Daarnaast waren er 42 niet bereikt, wat kan worden verklaard door verschillende redenen van ouders (zoals geloofsovertuigingen, praktische bezwaren of leeftijdsoverwegingen). De monitor biedt handvatten om beter inzicht te krijgen in hoeveel kinderen er niet worden bereikt en kan hierdoor gericht actie ondernemen. Na een stabiel beeld in 2023–2024 laat 2025 een lichte stijging zien in het totaal aantal bereikte peuters (zowel regulier als doelgroepeuters). De VVE-monitor bevestigt dit met een toename van 115 naar 122 VVE-peuters. Tegelijkertijd blijft er sprake van non-bereik; we onderzoeken de oorzaken en zetten daarop gerichte acties in.

Handhaving en inspectie

De Twentse gemeenten en de GGD hebben in 2025 nieuwe, gezamenlijke beleidsregels opgesteld voor het toezicht en de handhaving in de kinderopvang. Het eerdere beleid sloot niet meer aan op de huidige praktijk en is daarom geactualiseerd. In Twenterand zijn de nieuwe regels op 15 januari 2026 in werking getreden. Bij het opstellen van het nieuwe beleid is nadrukkelijk rekening gehouden met recente landelijke ontwikkelingen, zoals de mogelijkheid tot flexibel inspecteren, de aansluiting van boeteregels op het strafrecht en de noodzaak tot een zorgvuldiger belangenafweging. Ook signalen uit landelijke rapportages zijn meegenomen om het beleid beter te laten aansluiten op de actuele toezichtpraktijk.

Al in 2024 werd duidelijk dat de behoefte aan intensievere handhaving toenam, deze trend heeft zich ook in 2025 voortgezet.

Taalachterstanden Oekraïense kinderen

In 2024 bleek dat de Oekraïense kinderen in Twenterand een dusdanige taalachterstand hadden dat zij nog niet konden deelnemen aan het reguliere VVE-programma. De gemeente heeft daarop samen met Humankind en basisschoolorganisatie SCO-T onderzocht wat nodig was om deze kinderen wél goed te kunnen laten aansluiten. In 2025 is in Den Ham een speciale taalgroep opgericht voor Oekraïense kinderen van 2 tot 5 jaar: de *Taalmaatjes*. Zij krijgen vijf ochtenden per week spelenderwijs extra taalondersteuning, zodat zij voldoende Nederlands leren om door te stromen naar de peuteropvang en het basisonderwijs. Zo voorkomen we dat kinderen thuis komen te zitten, vergroten we de instroom in het regulier onderwijs en versterken we hun kansen op een goede start. Dankzij de betrokken inzet van Humankind en SCO-T draait Taalmaatjes inmiddels succesvol. De eerste Oekraïense kleuters zijn al met voldoende taalvaardigheid ingestroomd in het reguliere onderwijs in Den Ham.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Inwoners verlaten het onderwijs met een startkwalificatie

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Houden van toezicht op naleving leerplicht, kwalificatieplicht en verzuimpreventie**

Omschrijving

Leerplicht en nieuwkomers

In 2025 was er sprake van een aanhoudend grote instroom van nieuwkomers, waaronder veel leerplichtigen. De lokale scholen, zoals het Palet en het Erasmus ISK, hebben zich intensief ingezet om deze groep passend onderwijs te bieden. Deze sterke groei had directe gevolgen voor de uitvoering van de leerplichttaken. Binnen de subregio Almelo is daarom voorgesteld om voor twee jaar een extra regionale leerplichtambtenaar in te zetten, specifiek voor deze scholen. Door een tekort aan regionale capaciteit kon deze inzet in 2025 nog niet volledig worden gerealiseerd, waardoor onze lokale leerplichtambtenaren de betreffende taken hebben opgevangen. De pilot is nog niet afgerond en we zijn in afwachting van de evaluatie.

Leerplicht

Op 18 juli 2023 nam de gemeenteraad de motie 'Uitbreiding leerplicht/leerlingenvervoer' aan. Deze uitbreiding was noodzakelijk vanwege het groeiende schoolverzuim na corona en de toenemende behoefte aan vroegtijdige signalering en preventieve inzet. In 2025 is het monitoringsrapport opgeleverd, waaruit blijkt dat de extra inzet binnen leerplicht duidelijk resultaat oplevert. Meldingen worden sneller opgepakt, waardoor langdurig verzuim vaker wordt voorkomen. De samenwerking met scholen, jeugdconsulenten en andere partners is versterkt en scholen zoeken steeds vaker al in een vroeg stadium contact voor preventief advies. Ook is het aantal jaargesprekken met scholen sterk toegenomen en worden er meer verzuimspreekuren georganiseerd. Hierdoor krijgen jongeren sneller en laagdrempeliger ondersteuning, volledig in lijn met de doelen en de gewenste beweging richting meer preventie. Hierop volgend heeft het college gezocht naar structurele financiering voor de extra uren leerplicht, wat in de begroting van 2026 is geborgd.

Twentse Belofte

Binnen de Twentse Belofte werken verschillende (keten)partners samen aan projecten om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Zij maken werkafspraken en ontwikkelen activiteiten die hieraan bijdragen. In 2025 is een regionale analyse uitgevoerd, waarna het concept van het regionale programma voor de Twentse Belofte gereed zal worden gemaakt voor besluitvorming.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoet aan vastgestelde norm

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoeren Onderwijshuisvesting IHP**

Omschrijving

Op het gebied van onderwijshuisvesting hebben zich in 2025 diverse ontwikkelingen voorgedaan. Het wetsvoorstel voor een planmatige en doelmatige aanpak van onderwijshuisvesting, dat oorspronkelijk per 1 augustus 2025 in werking zou treden, is inmiddels twee keer uitgesteld. Dit wetsvoorstel verplicht gemeenten om te werken met een planmatige aanpak via een Integraal Huisvestingsplan (IHP).

Omdat het wetsvoorstel nog niet definitief was en er destijds geen modelverordening beschikbaar was, heeft dit geleid tot vertraging in de voorbereidingen. Gemeente Twenterand heeft daarom bewust gewacht met de definitieve uitwerking. Tot op heden is er nog steeds geen verdere uitwerking van het wetsvoorstel bekend. De raad wordt geïnformeerd zodra hierover duidelijkheid ontstaat.

Ondertussen is er lokaal verder gewerkt aan de doorvertaling van het Integraal Huisvestingsplan (IHP). De gemeente Twenterand heeft de scholen daarbij meermaals opgeroepen om gezamenlijk te komen tot een integraal scholenplan, waarin rekening wordt gehouden met toekomstige leerlingaantallen en de blijvende toegankelijkheid van zowel het openbaar als het christelijk onderwijs. Tot op heden is er geen integraal scholenplan aangeleverd. Specifiek voor Vriezenveen is een informatiebijeenkomst georganiseerd, waarin data, prognoses en ontwikkelingen in leerlingaantallen zijn gedeeld met de betrokken schoolbesturen.

Belangrijke projecten zijn daarnaast in ontwikkeling of in uitvoering, zoals de nieuwbouw van de Oranjeschool. Verder vraagt het groeiende leerlingaantal van SBO De Sleutel om aanvullende aandacht en mogelijke toekomstige huisvestingsmaatregelen.

De Oranjeschool

Nadat de kredietaanvraag voor de nieuwbouw van de Oranjeschool in de raad is vastgesteld is in 2025 is gewerkt aan het ontwerp en heeft de aanbesteding voor zowel de bouwkundige werkzaamheden als de installatietechniek plaatsgevonden. De geselecteerde partijen starten met de voorbereiding op de uitvoering. Met deze stap komt de realisatie van het nieuwe schoolgebouw weer een stuk dichterbij.

SBO De Sleutel

Daarnaast groeit het leerlingenaantal van SBO De Sleutel structureel. Hierdoor is onderzocht welke huisvestingsoplossingen binnen de brede school passend zijn bij deze groei. In 2025 is hiervoor een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd (kosten circa € 20.000). In 2026 wordt dit traject verder opgepakt.

Naast het huisvestingsvraagstuk is in eerdere gesprekken ook gesproken over jeugdhulp en preventie op De Sleutel. In het verleden is verkend of het mogelijk is een preventieve jeugdhulpverlener binnen de school in te zetten. Deze discussie is inmiddels verplaatst naar de sub regio, waar wordt gewerkt aan sub regionale aanpak voor jeugdhulp in onderwijstijd binnen de speciaal-onderwijsscholen.

• Uitvoeren leerlingenvervoer

Omschrijving

Het budget voor leerlingenvervoer is in 2025 licht overschreden vanwege volume. Medio 2025 zijn een nieuwe verordening en beleidsregels reizen naar school (leerlingenvervoer) opgesteld die kaders bieden voor de uitvoering.

Metingen

Beleidsdoelen	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Basisvaardigheden zijn vergroot								
Aantal peuters dat wordt bereikt (zowel reguliere peuters als doelgroeppeuters (VVE)) *	718	520	553	506	452	418	313	Opgave instellingen
Aantal cursisten die een taal cursus volgen bij het ROC	46	38	39	58	42	38	40	ROC
Aantal cursisten aangemeld via Taalpunt**	198	250	239	58	18	31	90	Taalpunt
Aantal leerlingen leerlingenvervoer ***	385	370	368	333	366	298	282	Interne systemen

* De toename wordt verklaard door een sterke vraag naar peuteropvang.

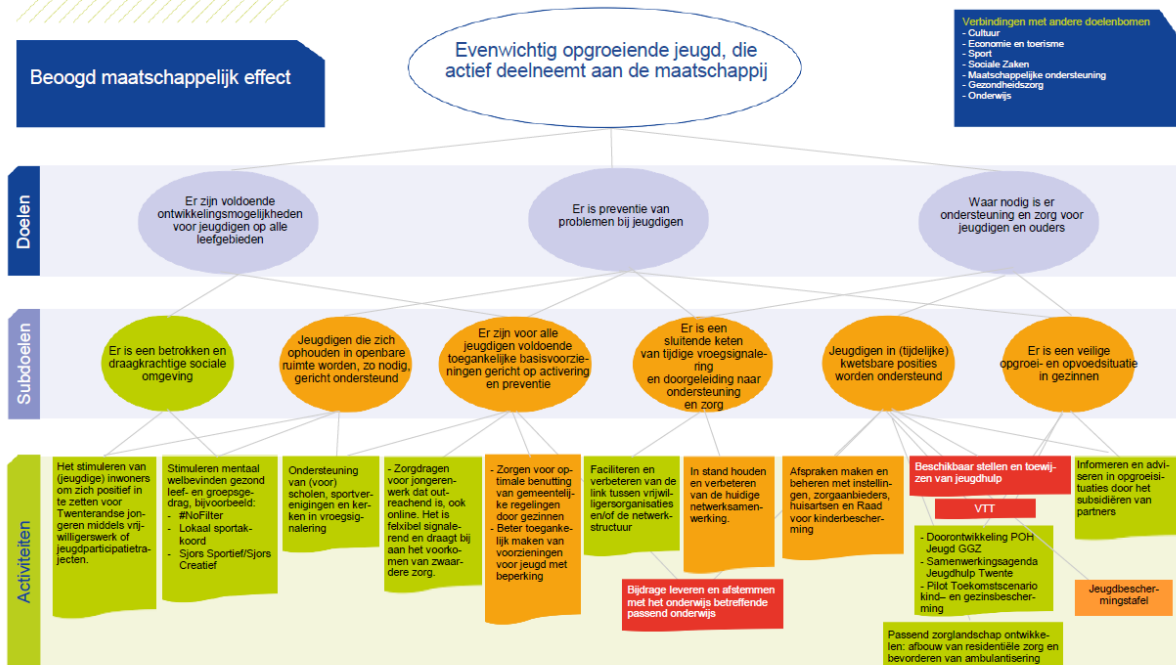
** De daling komt vooral doordat er in 2024 één extra ronde bij de Avondschool was en er door een tekort aan vrijwilligers minder cursussen konden worden aangeboden.

*** De gerealiseerde cijfers vanaf 2023 is de peildatum 1-4 van dat jaar.

Doelenboom Jeugd

Doelenboom

Jeugd | 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Onderwijs

Beoogd maatschappelijk effect

Evenwichtig opgroeiende jeugd, die actief deelneemt aan de maatschappij.

Doelen

Er zijn voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de jeugd op alle leefgebieden

De meeste jeugdigen groeien probleemloos op, ouders zijn hiervoor als eerste verantwoordelijk.

Daarnaast zijn er voldoende voorzieningen op het gebied van sport, welzijn, cultuur, educatie, gezondheid en vrije tijd waarin de Twenterandse jeugd zich kan ontwikkelen.

Er is preventie van problemen bij jeugd

De gemeente wil voorkomen dat lichte opvoed- of opgroei vragen uitgroeien tot zorgvragen.

Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders

Voor ouders en jeugdigen waarvoor het niet vanzelfsprekend is dat alles vanzelf goed verloopt, is aanvullende ondersteuning of zorg nodig om ook voor hen de kans om evenwichtig op te groeien mogelijk te maken of te vergroten. We streven naar effectieve en efficiënte ondersteuning en zorg waarmee we de eigen kracht van ouders en jeugdigen versterken met als doel dat ze zo snel mogelijk en zo goed mogelijk hun eigen leven (weer) vorm kunnen geven. De gemeente heeft op grond van de Jeugdwet een jeugdhulpplicht, die waarborgt dat jeugdigen de hulp ontvangen die zij nodig hebben. Met deze verantwoordelijkheden heeft de gemeente meer instrumenten in handen om hierop te sturen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er zijn voor alle jeugdigen voldoende toegankelijke basisvoorzieningen gericht op activering en preventie

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Zorgdragen voor jongerenwerk dat outreachend is, ook online. Het is flexibel signalerend en draag bij aan het voorkomen van zwaardere zorg.

Omschrijving

Op 31 december 2025 liep de subsidieregeling voor het jongerenwerk af. Daarom startte de gemeente in 2025 een aanbestedingstraject om per 1 januari 2026 te komen tot een toekomstbestendige en kwalitatief sterke aanpak. Vanaf het begin zijn aanbieders actief betrokken bij de ontwikkeling van de visie en de opdracht, wat heeft bijgedragen aan breed draagvlak.

Bij deze aanbesteding is bewust gekozen voor een werkwijze waarin de behoeften van jongeren in iedere kern centraal staan. De opdracht spitst zich toe op de contextversterkende manier van werken. Dit betekent dat niet alleen de jongere centraal staat, maar ook de omgeving waarin hij of zij opgroeit, zoals gezin, school en wijk, actief wordt betrokken en versterkt. Aanbieders zijn nadrukkelijk uitgedaagd hun plannen te baseren op deze lokale en inhoudelijke uitgangspunten. Daarbij is prijsconcurrentie bewust niet als sturingsmechanisme ingezet: aanbieders hoefden niet te concurreren op de laagste prijs. De gunning vond volledig plaats op basis van kwaliteit.

Het aanbestedingstraject is vóór het einde van 2025 afgerond. Het is met grote zorgvuldigheid uitgevoerd, volledig volgens de geldende regels en uiteindelijk aantoonbaar rechtmatig afgesloten.

Deze zorgvuldige werkwijze vormt een stevige basis voor de nieuwe aanpak jongerenwerk per 2026.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Jeugd in (tijdelijk) kwetsbare posities wordt ondersteund

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Beschikbaar stellen en toewijzen van jeugdhulp
- Omschrijving**

Landelijke ontwikkelingen

Het doel van de Hervormingsagenda jeugdzorg is dat het stelsel rondom jeugdigen beter gaat werken en financieel weer houdbaar zal worden. Een structurele besparing is aan de orde, evenals investeringen om deze te halen. Er ligt een grote opgave op kostenbeheersing die scherpe keuzes gaat vragen. In de Hervormingsagenda zijn zowel maatregelen opgenomen die geld kosten, zoals een verbetering in kwaliteit, als maatregelen die (op termijn) een besparing opleveren. Ook is rekening gehouden met kosten voor de uitrol van maatregelen. De richting van de aanpassingen: een inperking van de reikwijdte van de Jeugdwet, een verbetering van de toegang en integraliteit van het sociaal domein en een versteviging van de sociale basis.

Vertrekpunt van de Hervormingsagenda is een structurele besparing van €1 miljard vanaf 2027 landelijk. Een externe deskundigencommissie oordeelde in januari 2025 dat deze bezuiniging onhaalbaar is en adviseerde ermee te stoppen. In reactie daarop stelde het Rijk in de voorjaarsnota extra middelen beschikbaar voor 2025–2027, die zijn verwerkt in de Kadernota 2026. Deze middelen zorgen tijdelijk voor een positief effect, maar vanaf 2028 slaat het financiële beeld om wanneer dit wordt verrekend met onze meerjarenraming. In september 2025 heeft het Rijk daarnaast toegezegd dat gemeenten worden gecompenseerd voor de jeugdzorgtekorten over 2023–2024, conform het advies van de commissie-Van Ark. Deze middelen zijn opgenomen in de Algemene Reserve van Twenterand en zullen waar nodig kunnen worden aangeboord als investering om de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd en de regionale samenwerking hierop mogelijk te maken.

Daarnaast wil het kabinet inzetten op extra maatregelen om de kosten van het stelsel verder te beheersen. Met de VNG hebben wij serieuze vraagtekens bij de haalbaarheid van de reeks zoals die er nu vanaf 2028 staat. Het is veel te ambitieus. Het doorvoeren van maatregelen vergt forse aanpassingen in het stelsel en bijbehorende wetwijzigingen. Denk bijvoorbeeld aan de inperking van de reikwijdte van de jeugdzorg. De inwerkingtreding van het desbetreffende wetsvoorstel is voorzien voor midden 2027. Het zal daarna nog de nodige tijd vergen voordat dit werkelijk (financieel) effect sorteert. Daarnaast wordt er geen indexatie van de kosten voor jeugdzorg toegepast, zoals dit door de deskundigencommissie was aanbevolen.

We zijn al een aantal jaren bezig om de beweging van geïndiceerde zorg naar voorliggende voorzieningen te maken. De inzet van Praktijkondersteuners Jeugd bij de huisartsen, gezinswerk en Coördinatoren Externe verwijzers (CEV-ers) hebben tot een onderbouwde besparing op geïndiceerde jeugdhulp gezorgd. Vanuit de hervormingsagenda resteren nog meer acties zoals het stevige lokale team (toegang), de reikwijdte en de inrichting van de robuuste jeugdhulpregio (lees: SamenTwente/OZJT). Dit is in 2025 voorbereid.

Doorontwikkeling toegang tot het sociaal domein en het lokaal team

Naast de hierboven beschreven beweging streven we ernaar een verbetering in het stelsel met besparing in de geïndiceerde jeugdhulp te realiseren door de toegang tot het sociaal domein en het lokale team verder door te ontwikkelen. Er gebeurt al veel, maar de komende jaren is een efficiëntere en effectievere samenwerking nodig om inwoners zo vroeg mogelijk in beeld te krijgen, preventief te kunnen werken, inwoners waar nodig passende ondersteuning te bieden en de instroom naar geïndiceerde zorg te beperken. Dit is een gezamenlijke opgave met ons voorliggend veld.

Gemeenten zijn vanuit diverse wet- en regelgeving verantwoordelijk voor de toegang tot zorg en ondersteuning in het sociaal domein. De (her)inrichting van de toegang, met stevige lokale teams, wordt breed gezien als een sleutel om zorg en ondersteuning beter te organiseren, steeds vanuit het perspectief van de inwoner. Deze beweging zien we terug in vrijwel alle landelijke akkoorden en programma's binnen het sociaal domein en sluit bovendien aan bij bredere ontwikkelingen rondom dienstverlening.

Gemeenten hebben de opdracht te zorgen voor een laagdrempelige toegang tot ondersteuning, met krachtige en goed bereikbare lokale teams die aanwezig zijn op plekken waar inwoners van nature komen. Deze teams bieden direct hulp, schakelen waar nodig met gemeentelijke afdelingen, collectieve voorzieningen en aanvullende expertise en blijven voor inwoners het vertrouwde aanspreekpunt zolang dat nodig is. Dit sluit naadloos aan bij de twee ontwikkelrichtingen die wij in Twenterand hebben gekozen voor de doorontwikkeling van de toegang: samenhangend organiseren en de inwoner als uitgangspunt.

In 2024 is akkoord gegeven op de Bestuursopdracht Doorontwikkeling Toegang en Lokaal Team Sociaal Domein Twenterand. Op 13 mei 2025 is de eerste rapportage opgeleverd, waarin de eerste contouren zijn geschetst op basis van landelijke eisen en eerdere gesprekken met inwoners, waaronder de Week van de Toegang. In oktober 2025 heeft het college de concept-kadernotitie vastgesteld, waarna in november 2025 verschillende informatiebijeenkomsten voor inwoners en maatschappelijke partners zijn georganiseerd. De definitieve kadernotitie is op 16 december 2025 door het college vastgesteld. De behandeling en vaststelling in de gemeenteraad is de volgende stap.

Doorontwikkeling dashboard voorliggend veld

In het coalitieakkoord is de ambitie uitgesproken om de positie van het voorliggend veld te versterken door de ontwikkeling van een dashboard. In 2024 is hiervoor een inventarisatie van de bestaande systemen gestart. Door capaciteitsproblemen is de voortgang echter beperkt gebleven en is de ambitie tijdelijk bijgesteld. Ook in 2025 kon dit traject vanwege dezelfde capaciteitsissues niet worden hervat.

Tegelijkertijd ontstonden er in 2025 ook nieuwe kansen, onder andere dankzij de nieuwe Algemene subsidieverordening van de gemeente Twenterand en het parallel lopende traject rondom Toegang. Op 24 april 2025 is besloten om een groot deel van de activiteiten binnen het sociaal domein via inkoop te organiseren. Hiermee biedt dit besluit nieuwe aanknopingspunten voor de verdere ontwikkeling van een dashboard. Via inkoop kan de gemeente duidelijke kaders en verwachtingen meegeven, waaronder de gezamenlijke beweging richting het werken in één systeem of het aanleveren van uniforme gegevens die de bouw van een dashboard mogelijk maken. Door gezamenlijke standaarden af te spreken wordt het bovendien eenvoudiger om één technische koppeling te realiseren, waardoor het dashboard nagenoeg automatisch kan worden opgebouwd.

Continuïteit cruciale jeugdhulp

Binnen het huidige onrustige jeugdhulp- zorglandschap zien we dat de continuïteit van jeugdhulp bij een aantal aanbieders in gevaar komt. Redenen hiervan zijn divers en oorzaken niet eenvoudig te verhelpen. Daarbij kan gedacht worden aan personele kosten of het leveren van zeer specialistische zorg. De risico's op discontinuïteit van jeugdhulp worden zoveel mogelijk beperkt in het belang van de jeugdigen en hun verzorgers. In 2025 is er blijvende aandacht geweest voor het ontstaan of voortduren van continuïteitsrisico's. Het blijft van belang om vroegtijdig te signaleren en om de risico's te beheersen wanneer de ernst ervan toeneemt. Daar waar nodig zijn er passende, objectieve en weloverwogen besluiten genomen over het al dan niet (financieel) ondersteunen van jeugdhulpaanbieders.

Stijgende kosten jeugdhulp

Voortvloeiend uit analyses ten behoeve van de jaarrekening 2024 en de Kadernota 2026 is er in de Berap een budget van €2.200.000 opgenomen om de kostenstijging voor 2025 op te vangen. Aan de Berap lag een analyse ten grondslag die gebaseerd was op de feitelijke declaratie tot juni 2025. Deze vormde de grondslag voor de prognose die is gemaakt voor de rest van het jaar.

De analyse bij de Berap is verrijkt met oorzaken van de kostenstijging. Zo kan gesteld worden dat er met ingang van 2025 sprake is van nieuwe jeugdhulpcontracten. En gemeenten hierbinnen gebonden zijn aan reële tarieven die beïnvloed worden door o.a. personeel(stekorten). Daarnaast zijn er andere ontwikkelingen zoals dure indicaties, inzet van crisiszorg, personeelsverloop, wachtlijsten en kleinschaligheid en ombouw residentieel verblijf/JeugdzorgPlus die van invloed zijn op de kostenstijging.

In de jaarrekening 2025 is ondanks de verschillende analyses rondom de Berap een overschrijding van € 771.000. De oorzaken hiervan zijn zoals beschreven veelzijdig en complex in de duiding. Wel kan verklaard worden dat het declaratiegedrag van zorgaanbieders een factor is. In de prognoseberekening wordt gerekend op basis van de daadwerkelijke declaratie in voorgaande maanden en het declaratiepatroon vanuit het verleden. Aanbieders hebben in de loop van het jaar meer dan geprognostiseerd gedeclareerd over de eerste maanden van 2025. Hierdoor lopen de daadwerkelijke uitgaven niet meer in de pas met de prognoseberekening (hiermee kan circa € 300.000 worden verklaard). Tevens was de verwachting dat er een dure voorziening zou stoppen echter is deze verlengd met bijkomende kosten. Ook hebben we te maken gehad met een casus waarin Twenterand met terugwerkende kracht aansprakelijk is voor het verblijf van een jeugdige. Deze kosten zaten ook niet in eerdere prognoses. Deze twee specifieke oorzaken verklaren ook nog circa

€ 200.000.

Onderkend moet worden dat het prognosticeren binnen een dusdanig groot budget het risico met zich meebrengt dat een kleine afwijking zal leiden tot een flinke over- of onderschrijding. Binnen Twenterand kiezen we er vooralsnog voor om scherp te begroten. Daarnaast geldt binnen Jeugd dat sommige voorzieningen zeer kostbaar zijn. Wanneer één jeugdige bijvoorbeeld in een verblijfsvoorziening wordt geplaatst, kan dit al snel leiden tot aanzienlijke financiële afwijkingen.

In 2025 werken we in de regio aan verschillende beheersmaatregelen, waaronder Team AnderS, het coördinatiepunt Wonen & Verblijf, de werkgroep Wonen & Verblijf, het project Indicatoren en uiteraard de Samenwerkingsagenda. In 2025 is geconcludeerd dat binnen de Samenwerkingsagenda onvoldoende prioritering heeft plaatsgevonden. De jeugdzorgopgave kent beperkte capaciteit en financiële middelen. Dit maakt dat prioriteren nodig is, omdat we niet alles tegelijk kunnen. Daarom heeft het Algemeen Bestuur van Samen Twente (apart van de kerntakendiscussie Samen Twente) opdracht gegeven om een Prioritaire Agenda Jeugd op te stellen. Gemeenten worden geconfronteerd met flinke kosten die ze niet altijd tijdig kunnen voorzien. Dat vergroot urgentiegevoelens en crisis; het roept om verandering en zet gemeenten, OZJT en partners steeds weer onder druk. Er mist rust om consistent en consequent te verbeteren. Voor veel Twentse gemeenten ligt bij het beheersen van de kosten een duidelijke prioriteit en hierin kunnen wij regionaal gezamenlijk optrekken. De agenda richt zich op drie hoofdpogaven: toeleiding naar (hoog) specialistische jeugdzorg, inzet van (hoog) specialistische zorg, waaronder wonen en verblijf, sturing en partnerschap. Deze Prioritaire Agenda wordt verder uitgewerkt in 2026. Gezamenlijk dragen deze beheersmaatregelen bij aan het monitoren en inzichtelijk maken van de jeugdhulp. De Prioritaire Agenda is opgesteld aan de hand van de leidende principes uit de regiovisie Jeugd en tevens is het doel de samenwerkingsagenda jeugd te integreren.

Aan de inkomstenkant zijn er in de meicirculaire 2025 extra middelen toegekend in het kader van de jeugdhulp. Ook is de gemeente gecompenseerd voor de jaren 2023 en 2024.

- **Borgen besparingen verwijzprocessen middels 2e Coördinator Externe Verwijzers (CEV).**
Omschrijving

De functie van de tweede Coördinator Externe Verwijzer (CEV) is vanaf 2025 structureel ingevuld.

- **Inkoop jeugd 2025**

Omschrijving

Vanaf 1 januari 2025 is er gestart met een nieuw regionaal inkoopmodel voor Jeugd en Wmo. Uit de impactanalyse van het nieuwe inkoopmodel blijkt dat dit tot € 991.000 meerkosten voor Twenterand leidt bij gelijkblijvende instroom. De meerkosten komen deels voort uit de herijking van de reële tarieven en CAO-stijgingen, zoals al eerder aangegeven in de over de Inkoop Jeugdhulp 2025 verstuurde raadsbrief. Er is bij de begroting al rekening gehouden met de prijseffecten van het reële tarievenonderzoek. Daarnaast komt de impact voort uit de landelijke opdracht om grote residentiële voorzieningen af te bouwen en toe te werken naar kleinschalige woon- en verblijfsvoorzieningen. Deze ombouw heeft een verhogend effect op de tarieven. Daarom is het noodzakelijk om de instroom te verminderen en de trajectduur (zorginzet) te verkorten. Om dit kansrijk te laten zijn, wordt er ingezet op de ontwikkeling en inzet van ambulante alternatieven voor verblijf.

Eigen initiatieven binnen Twenterand blijven belangrijk, maar er is ook ervaring opgedaan met regionale experimenten, zoals Team Anders. Begin 2025 werd samengewerkt via de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp. Daarbij werd echter ook duidelijk dat er aan te veel thema's tegelijk werd gewerkt, terwijl de beschikbare capaciteit hiervoor onvoldoende was. Naar aanleiding van de kerntakendiscussie binnen Samen Twente heeft het Algemeen Bestuur daarom besloten om in 2025 een uitgewerkte agenda op te stellen waarin de prioritaire thema's helder worden afgebakend. Deze agenda wordt in 2026 verder uitgewerkt en opgepakt. Op lokaal niveau is vooral gekeken naar hoe de wij middels de inkoop sociaal domein en de kadernotitie minder verwijzingen kunnen realiseren naar jeugdhulp.

- **Afspraken maken en beheren met instellingen, zorgaanbieders, huisartsen en Raad voor kinderscherming**

Omschrijving

In 2025 heeft de gemeente Twenterand met diverse instellingen en zorgaanbieders nieuwe en geactualiseerde afspraken gemaakt. Specifiek heeft de gemeente in 2025 de samenwerkingsafspraken met de Raad voor de Kinderbescherming geactualiseerd. Deze vernieuwde afspraken vormen nu het geldende kader voor de samenwerking binnen het gedwongen kader van de jeugdhulp.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is een veilige opgroei- en opvoedsituatie in gezinnen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming**

Omschrijving

Het landelijk beleid vanuit het programma Toekomstscenario Jeugd- en Gezinsbescherming beoogt een transformatie van de huidige opzet van de kind- en gezinsbescherming. Het doel is om te komen van ketenpartners die in een estafettemodel met elkaar samenwerken naar een integrale, systeemgerichte manier van werken. De landelijke proeftuinen die worden uitgevoerd in het Toekomstscenario laten zien dat met deze andere manier van werken een flinke daling van het aantal gedwongen maatregelen mogelijk is.

In Twente geven we als regio gezamenlijk invulling aan het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. In 2025 is hiervoor een dynamisch regionaal plan van aanpak opgeleverd. Met kleine, concrete stappen zetten we de inhoudelijke beweging in die het Toekomstscenario beoogt.

Het plan is gebaseerd op de Visie op Gefaseerd Samenwerken en op de inzet van een sterk lokaal team. De visie beschrijft hoe we in Twente stap voor stap toewerken naar het versterken van de veiligheid van kinderen en gezinnen. Centraal staat het doorbreken van patronen van structurele onveiligheid en het realiseren van directe veiligheid, duurzame stabiliteit en persoonlijke groei voor alle betrokkenen. De concrete uitwerking hiervan start in 2026. Daarnaast richt het plan zich op de voorwaarden voor een sterk lokaal team binnen het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Ook de uitwerking hiervan loopt door in 2026. Hierbij gaat het onder andere om de minimale expertise op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling die aanwezig moet zijn in lokale (wijk)teams. In Twenterand wordt deze gehele beweging en vertaalslag meegenomen in de uitwerking van de kadernotitie Toegang en Lokaal Team Sociaal Domein.

- **Veilig Thuis Twente**

Omschrijving

Het aantal meldingen bij Veilig Thuis Twente (VTT) is de afgelopen jaren blijven stijgen. Om te voorkomen dat we in een terugkerend patroon terechtkomen waarbij toenemende meldingen leiden tot langere wachttijden en aanvullende middelen nodig zijn, is er behoefte aan een toekomstbestendige aanpak met VTT. Hierop is in 2025 een onderzoek gedaan. Uit onderzoek is gebleken dat de stijging van het aantal meldingen een autonome ontwikkeling is. Daarom is de begroting van Samen Twente voor 2025 en 2026 incidenteel verhoogd, zodat de toegenomen instroom aan meldingen in deze jaren kan worden opgevangen.

Metingen

Beleidsindicatoren	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Voor alle jeugdigen zijn er voldoende en toegankelijke voorzieningen								
Aantal activiteiten dat door jongeren zelf wordt georganiseerd bij St. Zorgzaam Twenterand (SZST)	Vervalt	-	-	66	100	42	56	Stichting ZorgSaam Twenterand (SZT)
Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders								
Aantal bezoekers CJG Loket	Vervalt	30	-	48	21	34	64	SZT
Aantal Bezoekers website Loes.nl	124.541	400.000	-	514.907	326.273	364.556	337.134	SZT/GGD
Aantal uitgevoerde trajecten BOR	Vervalt	0***	2	4	3	3	5	Humanitas

Beleidsindicatoren	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Aantal uitgevoerde trajecten Homestart	Vervalt	0***	1	3	0	1	2	Humanitas
Er is een sluitende keten van tijdige vroeg signalering en doorgeleiding naar ondersteuning en zorg								
Aantal jongeren gemeld in het zorgnetwerk door SZT	Vervalt	31	-	152	125	74	46	SZT
Kwetsbare jeugd incl. jeugdgroepen wordt/ worden ondersteund								
Aantal individuele coaching plannen door SZT	Vervalt	110	-	38	28	17	20	SZT
Aantal jeugdige/jongvolwassen vrijwilligers dat betrokken is bij het jongerenwerk van SZT	21	58****	-	136	157	24	108	SZT
Een overzicht van vrij toegankelijke voorzieningen per kern.	Vervalt	gereed	1	1	1	1	1	
Totaal aantal jeugdhulpvoorzieningen	Vervalt	971	nvt	1.144	1.040	1.292	717	Interne systemen
totaal aantal jeugdigen uniek	Vervalt	620	nvt	689	661	733	-	Interne systemen
Er is een expertisecentrum duurzame gezinsvormen gerealiseerd	Vervalt	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee		
er is een regionaal meldpunt loverboyproblematiek / mensenhandel Twente gerealiseerd	Vervalt	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee		
De vier jeugdwelzijnorganisaties zijn betrokken bij herpositionering jongerenwerk hebben gezamenlijke werkafspraken gemaakt *	Vervalt	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	Ja		
Kwetsbare jeugd incl. jeugdgroepen wordt/ worden ondersteund								
Totaal aantal unieke jeugdigen dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen*	Vervalt	1039	1020	1048	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met verblijf **	Vervalt	193	138	149	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met ambulante zorg **	Vervalt	961	910	935	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met een maatregel (ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing) **	Vervalt	136	116	136	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke gezinnen/ jeugdigen die ondersteuning hebben gekregen via gezinswerk *****	Vervalt	87						Incluzio

*Dit betreft het aantal unieke BSN's met een lopende indicatie in het aangegeven jaar

** Jeugdigen kunnen meerdere soorten geïndiceerde zorg ontvangen. Om die reden tellen deze indicatoren niet precies op tot het aantal unieke jeugdigen dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen

*** Op verzoek van organisatie is deze subsidierelatie ontbonden.

**** Dit aantal is exclusief niet gemeentelijk gefinancierde activiteiten

***** Het gaat hierbij om het aantal casussen, waarbij zowel de nog actief zijnde casussen die zijn gestart in eerdere jaren en nieuwe casussen in 2024 zijn meegenomen

Vernieuwde beleidsindicatoren		2025						
Voor alle jeugdigen zijn er voldoende en toegankelijke voorzieningen								
Aantal individuele trajecten Jongerenwerk	197							ZorgSaam
Aantal groepsgerichte trajecten Jongerenwerk	150							ZorgSaam
Er is een onafhankelijk ervarings- en tevredenheidsonderzoek onder meerdere doelgroepen van het Jongerenwerk uitgevoerd	Ja							ZorgSaam
Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders								
Aantal gezinnen dat ondersteund is door lichte kortdurende opvoedondersteuning	20							ZorgSaam
Aantal gezinnen dat ondersteund is door de medewerker Kansrijke Start	24							ZorgSaam
Totaal aantal gekoppelde gezinsvrijwilligers door Evenmens	3							Evenmens
Er is een sluitende keten van tijdige vroeg signalering en doorgeleiding naar ondersteuning en zorg								
Aantal verwijzingen van jongerenwerk naar een andere voorliggende voorziening	20							ZorgSaam
Aantal verwijzingen van jongerenwerk naar geïndiceerde zorg	10							ZorgSaam
Kwetsbare jeugd incl. jeugdgroepen wordt/ worden ondersteund								
Totaal aantal unieke jeugdigen dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen*	1040	1050	1020	1048	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met verblijf **	131	150	138	149	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met ambulante zorg **	1010	950	910	935	-	-	-	Interne systemen

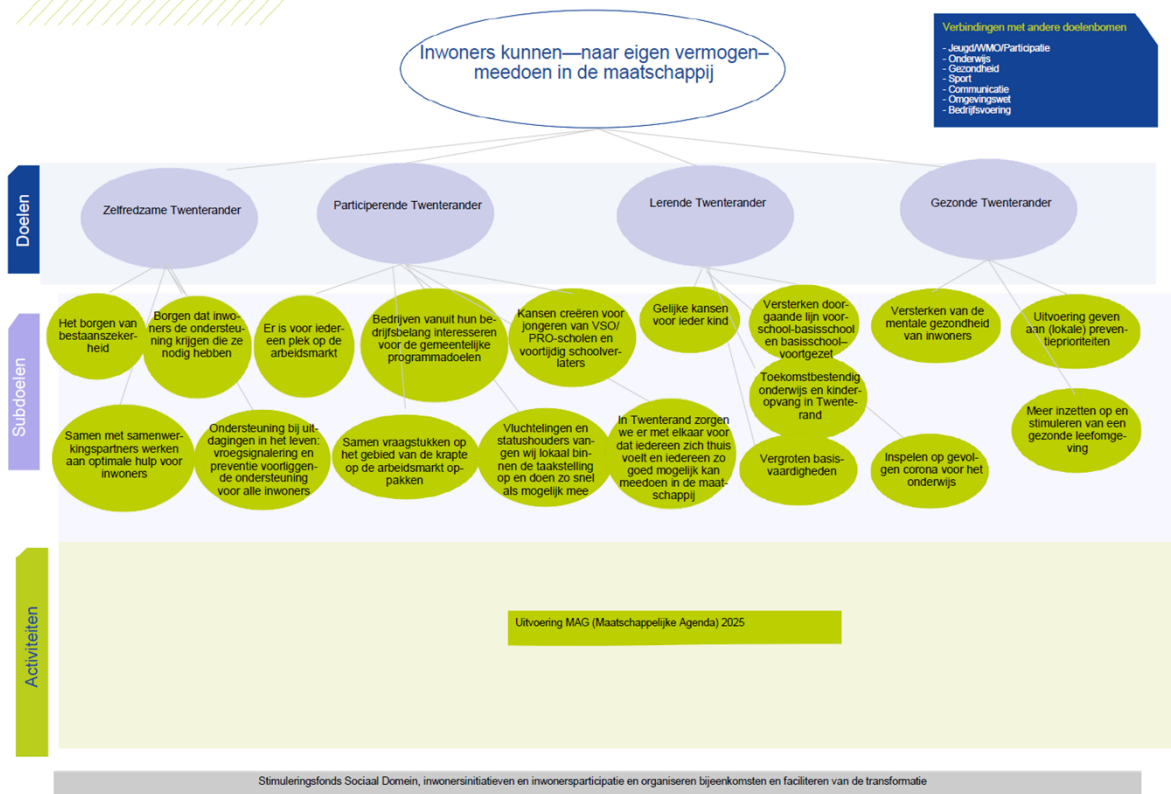
Beleidsindicatoren	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Totaal aantal unieke jeugdigen met een maatregel (ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing) **	162	136	116	136	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen die ondersteuning hebben gekregen via de POH	380							Mediant
Totaal aantal unieke gezinnen/ jeugdigen die ondersteuning hebben gekregen via gezinswerk	67	87						Incluzio

*Dit betreft het aantal unieke BSN's met een lopende indicatie in het aangegeven jaar ontvangen

Doelenboom Transformatie Sociaal Domein

Doelenboom

Doelenboom Ontwikkelprogramma Transformatie Sociaal Domein 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Transformatie Sociaal Domein

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand willen we dat iedereen -naar eigen vermogen- mee kan doen in de samenleving. Gemeente, inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en verenigingen moeten voor elkaar klaar staan en de handen ineenslaan. Om hieraan te werken de komende jaren is het nieuwe sociaal beleid in onze integrale beleidsnota 2023-2026 vastgelegd: overkoepelende doelen voor verschillende levensgebieden worden hierin beschreven. Het bereiken van de doelen gaat aan de hand van verschillende activiteiten, waarvan de invulling samen met betrokkenen wordt gedaan middels de maatschappelijke agenda. De doelenboom Transformatie behelst dus het raamwerk van de maatschappelijke agenda (MAG). De MAG is omvangrijk zoals in de activiteitenlaag in de doelenboom hierboven is weergegeven. De middelen vanuit de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (SPUK GALA) en de middelen uit het stimuleringsfonds worden voornamelijk gebruikt voor uitvoering van de maatschappelijke agenda.

Doelen

Zelfredzame Twenterander

Twenteranders kunnen voorzien in hun bestaan en kunnen meedoen aan de samenleving.

Participerende Twenterander

Twenteranders nemen naar vermogen deel en dragen bij aan de maatschappij.

Lerende Twenterander

Twenteranders krijgen en benutten kansen om zich te (blijven) ontwikkelen.

Gezonde Twenterander

Twenteranders voelen zich gezonder

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Borgen dat inwoners de ondersteuning kunnen krijgen die ze nodig hebben

Omschrijving

Alle inwoners moeten veilig en prettig kunnen opgroeien, zo lang mogelijk thuis kunnen wonen en naar vermogen meedoen. Voor wie dit niet op eigen kracht, met het netwerk of het voorliggend veld lukt, biedt de gemeente Twenterand passende en toegankelijke ondersteuning.

In 2025 zijn hiervoor verschillende stappen gezet. Zo organiseerde de gemeente de conferentie '*Verschuiving naar Gezondheid en Gedrag*', waarin zorg-, welzijn- en onderwijsprofessionals samen verkenden hoe minder nadruk op ziekte en meer focus op gezondheid kan worden gelegd. Ook werden theatervoorstellingen en trainingen ingezet rondom positieve gezondheid bij dementie. Daarnaast faciliteerde de gemeente trainingen in het signaleren van eenzaamheid en werkte zij mee aan een campagne voor kinderen van ouders met psychische of verslavingsproblematiek. Verder werd extra middelen beschikbaar gesteld voor een jonge-mantelzorgvriendelijke school en is online ingezet op het beter bereiken van mantelzorgers.

De gemeenschap is versterkt door het aanbieden van verschillende scholingen. Voorbeelden hiervan zijn AED-trainingen voor alle inwoners en acht trainingen Signalering van dementie, waaronder één voor de vrouwenvereniging met 45 deelnemers. Deze activiteiten helpen organisaties om signalen eerder te herkennen en tijdig ondersteuning in te zetten.

Er is gewerkt aan een vernieuwde visie op de toegang. Na de Bestuursopdracht Doorontwikkeling Toegang en Lokaal Team (2024) zijn in 2025 de eerste contouren uitgewerkt, participatiebijeenkomsten georganiseerd en is op 16 december 2025 de definitieve kadernotitie door het college vastgesteld. De gemeenteraad behandelt deze binnenkort.

Op het thema aansluiting Jeugdzorg–Onderwijs zijn eveneens belangrijke stappen gezet. De training 'Hoogbegaafd? Uit je hoofd' is structureel geborgd voor basis- en middelbare scholen, in samenwerking met de buurgemeenten, onderwijsverbanden en Impluz. Daarnaast is onderzocht hoe de subregio Almelo gezamenlijk collectieve arrangementen voor zorg intensieve scholen kan ontwikkelen. Ook de Sleutel zal meegenomen worden in dit traject. Sinds 2025 neemt Twenterand deel aan de Onderwijs-Jeugdhulp arrangementen in Enschede en de Jeugdhulpteams in Hengelo, waardoor Twenterandse leerlingen gebruik kunnen maken van aanwezige expertise en preventieve ondersteuning op school.

Ook werkten we via de samenwerkingsagenda aan regionale interventies zoals Team Anders en het Coördinatiepunt Wonen en Verblijf.

Om de lokale samenwerking te versterken worden casusbesprekingen gehouden en vindt twee keer per jaar een netwerkbijeenkomst plaats, waarbij zo nodig aanvullende partners worden betrokken.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Het borgen van bestaanszekerheid

Omschrijving

Twenteranders moeten kunnen voorzien in hun basisbehoeften, zoals wonen, voedsel en zorg, en moeten volwaardig kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven, bijvoorbeeld via sport en cultuur. Hierbij gaat specifieke aandacht uit naar minderjarige kinderen, ouderen, nieuwe Twenteranders en werkende armen. Niet omdat deze groepen belangrijker zijn, maar omdat armoede binnen deze groepen vaak hardnekkiger, minder zichtbaar of omvangrijker is. Zij hebben bovendien relatief vaker te maken met schulden, laaggeletterdheid en gezondheidsproblemen.

Maatschappelijke organisaties en de gemeente werkten in 2025 samen om inzichtelijk te maken welke (minima)regelingen en voorzieningen beschikbaar zijn en waar inwoners deze kunnen aanvragen. Hiervoor is een flyer ontwikkeld die breed is verspreid, gekoppeld aan de bekendmaking van de individuele inkomenstoeslag. Ook is in de krant een artikel verschenen. Het jongerenwerk heeft daarnaast aandacht besteed aan de Week van het Geld in maart 2025. Tijdens deze week organiseerden zij een activiteit waarbij jongeren werden betrokken en geïnformeerd over financiële vaardigheden en geldzaken.

Samen met de MAG-partners wordt ook gewerkt aan de inzet van ervaringskennis. Er worden gesprekken gevoerd over hoe ervaringskennis het beste benut kan worden en in welke vorm dit gegoten kan worden. Hoewel er binnen het thema schulden nog geen specifieke gesprekken zijn gevoerd, is er wel nauw samengewerkt met Sterk uit Armoede en ervaringsdeskundigen. De werkgroep heeft in 2025 actief meegedacht over het te maken Kader Ervaringsdeskundigheid.

Om het gebruik van ervaringskennis te stimuleren heeft de gemeente Twenterand in de subsidieregeling SPUK GALA opgenomen dat het benutten van ervaringskennis een pré is bij aanvragen. Organisaties hebben dit op uiteenlopende manieren ingevuld, passend bij hun eigen structuur en werkzaamheden.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Samen met samenwerkingspartners werken aan optimale hulp voor alle inwoners

Omschrijving

Door zelf de beleidsregie te houden en concrete doelen te stellen, maar vooral door de uitwerking van deze doelen gezamenlijk met partners vorm te geven, wordt gerichte sturing gegeven aan de activiteiten van betrokken organisaties. Samen met hen werken we aan goede, beschikbare en betaalbare hulp, zodat we zo vroeg mogelijk en zo dichtbij mogelijk passende ondersteuning kunnen bieden aan inwoners die dreigen vast te lopen.

Twenterand haakt actief aan bij de Twentse ontwikkelingen rondom het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Deze doorontwikkeling sluit nauw aan bij onze eigen ambitie om integraler, preventiever en meer in samenhang te werken. Alle relevante ontwikkelingen zijn meegenomen in de Kadernotitie Toegang en Lokaal Team, zodat het toekomstscenario stevig is ingebed in onze lokale koers. In 2025 zijn er diverse inhoudelijke gesprekken gevoerd met de projectleider Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Daarbij is bijvoorbeeld gesproken over de competenties die nodig zijn om complexe veiligheidscasus' goed te kunnen uitvoeren.

De gemeente zet daarnaast in op het stimuleren van de verschuiving van niet-specialistische zorg naar het voorliggend veld. Waar mogelijk gebeurt dit data-gedreven en wordt gekozen voor bewezen effectieve interventies. Voorbeelden hiervan zijn Think op School en de pilot voor dagstructurering. Het is van belang dat het voorveld en de gemeente blijven experimenteren met verschillende projecten om de juiste zorg op de juiste plek te kunnen realiseren.

Binnen deze transformatie sluit Twenterand aan bij de regionale ontwikkelplannen van Twentse Koers. De gemeente participeert in de plannen die aansluiten bij de lokale opgaven en is bovendien actief betrokken bij het regionale plan Mentale Gezondheid Twente. De beoogde betrokkenheid bij het regionale ouderenplan is in 2025 niet gerealiseerd.

Sport- en cultuurorganisaties worden bovendien steeds actiever verbonden aan doelstellingen binnen het sociaal domein. Uitgangspunt hierbij is dat deze organisaties activiteiten organiseren die bijdragen aan het behalen van de maatschappelijke doelstellingen, terwijl overige maatschappelijke organisaties een ondersteunende en faciliterende rol aannemen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Ondersteuning bij uitdagingen in het leven: vroegsignalering en preventieve voorliggende ondersteuning voor inwoners

Omschrijving

Om inwoners die vast dreigen te lopen bij uitdagingen in het dagelijks leven eerder in beeld te krijgen, zet de gemeente sterk in op bewustwording en het vergroten van kennis bij professionals, vrijwilligers en inwoners. Het gaat daarbij om thema's die steeds belangrijker worden, zoals het herkennen van dementie, het signaleren van lage basisvaardigheden en het op de juiste manier omgaan met mensen met een licht verstandelijke beperking. Door hier aandacht voor te vragen, ontstaat er meer begrip én worden problemen eerder gesignaleerd.

Zorgsaam Twenterand draagt bij met (collectieve) opvoedondersteuning en Kansrijke Start. Met het oudercafé bieden zij een toegankelijke plek waar ouders elkaar ontmoeten en praten over actuele thema's. Rond Sinterklaas organiseerden ze een sinterklaas-swap: cadeautjes ruilen voor een tweede leven én een vollere sinterklaastas. Een mooie mix van ondersteuning voor gezinnen (met een smallere beurs), duurzaamheid en solidariteit.

Ook digitaal is Zorgsaam actief aanwezig. Via hun onlinekanalen delen ze informatie, inspireren ze ouders en laten ze zien wat er allemaal mogelijk is aan ondersteuning in de gemeente. Daarnaast organiseren ze pleegouderontmoetingen, in samenwerking met partners zoals Jarabee, zodat pleegouders elkaar kunnen vinden, ervaringen kunnen delen en elkaar kunnen versterken.

Binnen het programma Kansrijke Start voert Zorgsaam bovendien proces- en casusregie tijdens de eerste 1000 dagen van een kind. Deze periode is cruciaal voor een gezonde ontwikkeling. Door goed samen te werken met ketenpartners en gezinnen tijdig te ondersteunen, vergroten ze de kansen voor ieder kind om veilig, gezond en vol vertrouwen op te groeien.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is voor iedereen plek op de arbeidsmarkt

Omschrijving

Op basis van maatwerk en wederzijds vertrouwen wil de gemeente iedereen, voor zover mogelijk, begeleiden richting werk, vrijwilligerswerk of een passend dagritme. Dit doet zij onder andere door werk voor iedereen toegankelijk te maken en door deze begeleiding zoveel mogelijk samen met reguliere werkgevers op te pakken. De gemeente Twenterand stond hierbij voor een strategische keuze over de toekomst van haar sociale werkvoorziening, waarvoor een bestuurlijke opdracht is opgesteld. In 2025 is onderzocht welke scenario's haalbaar zijn, waarna is besloten de samenwerking met Ontplooi en Larcom voort te zetten. Tegelijkertijd is het rapport Inclusieve Arbeidsmarkt opgeleverd. Een belangrijke constatering uit dit rapport is dat het aantal mensen dat een beroep doet op een bijstandsuitkering stabiliseert, wat opmerkelijk is gezien de Participatiewet de doelgroep die hiervoor in aanmerking komt juist heeft vergroot. Daarnaast blijkt dat de gemeente al langere tijd bovengemiddeld presteert als het gaat om het plaatsen van mensen in beschut werk en het toekennen van loonkostensubsidies.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: In Twenterand zorgen we er met elkaar voor dat iedereen zich thuis voelt en iedereen zo goed mogelijk mee kan doen in de maatschappij

Omschrijving

Iedereen hoort erbij! In Twenterand moeten alle inwoners gelijkwaardig mee kunnen doen en zich thuis voelen in de gemeente, zonder dat diversiteitsfactoren zoals geloof, afkomst, opleidingsniveau of seksualiteit een rol spelen. Inclusie betekent dus meedoen in de breedste zin van het woord. In de praktijk zien we echter dat toegankelijkheid nog niet altijd vanzelfsprekend is: de toegankelijkheid van openbare ruimtes, begrijpelijke informatie en een zinvolle daginvulling blijft aandacht vragen.

De gemeentelijke website is in 2024 toegankelijker gemaakt door het gebruik van ReadSpeaker, een voorziening die in 2025 is voortgezet. Ook zorgt de gemeente ervoor dat binnen onderzoeken in het sociaal domein de juiste en begrijpelijke communicatie wordt gebruikt.

Vanaf 8 september stond Twenterand volledig in het teken van de MAG-maand, waarin diverse activiteiten werden georganiseerd die bijdragen aan gezondheid, ontwikkeling, ontmoeting en meedoen. Tijdens de MAG-maand is extra aandacht besteed aan inclusiviteit en toegankelijkheid. Zo is er een inclusiviteitscampagne uitgevoerd in samenwerking met de werkgroep Inclusief Twenterand, en waren er activiteiten rondom de Week van Lezen en Schrijven en verschillende gezondheidsthema's. Daarnaast hebben inwoners en ambtenaren in het kader van de MAG maand deelgenomen aan de 90-daagse challenge, waarin zij samen werkten aan het afleren van ongezonde gewoonten in 90 dagen. Hiermee konden zij de 'Beste Verliezer' worden.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Versterken doorgaande lijn voorschool - basisschool en basisschool - voortgezet

Omschrijving

Een soepele overgang tussen voorschool, basisschool en voortgezet onderwijs staat centraal binnen dit subdoel. In 2025 is het project Samen Digi-TAAL succesvol geborgd, wat een belangrijke stap vormt in het vergroten van basisvaardigheden en het versterken van de samenwerking tussen ouders, professionals en onderwijsinstellingen.

Om de doorgaande ontwikkellijn verder te versterken, hebben schoolbesturen samen met de gemeente in 2025 een aanvraag ingediend bij de Gelijke Kansen Alliantie. Deze aanvraag is toegekend. Eind 2025 is een projectleider gestart met de opdracht om alle interventies binnen Twenterand in kaart te brengen en te bundelen. Hiermee wordt toegewerkt naar een samenhangend aanbod dat bijdraagt aan gelijke kansen voor alle leerlingen, van voorschool tot en met het voortgezet onderwijs.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Vergroten van basisvaardigheden

Omschrijving

Voor het vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners is het belangrijk dat zij beschikken over voldoende basisvaardigheden. Goed kunnen lezen en schrijven vormt daarbij een essentieel onderdeel. In de proeftuinen Westerhaar en Vroomshoop is daarom gestart met het opstellen van concrete acties voor verschillende professionals en scholen.

Vanuit de proeftuin in Westerhaar kwam de vraag naar aanvullende kennis over pedagogische kwaliteit. Daarom vond in november in Westerhaar een training plaats die gericht was op het versterken hiervan. De training richtte zich op pedagogisch professionals en leerkrachten van groep 1 en 2.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Versterken van de mentale gezondheid van inwoners

Omschrijving

Mentale gezondheid is essentieel om te kunnen genieten, tevreden te zijn, positief te blijven en veerkrachtig om te gaan met tegenslagen. Door persoonlijke omstandigheden of maatschappelijke ontwikkelingen kan deze mentale balans onder druk komen te staan. Voorbeelden zijn stress door stijgende kosten, eenzaamheid, dementie of het gevoel niet meer mee te kunnen in een snel veranderende samenleving. Gemeente Twenterand wil inwoners hierbij ondersteunen.

Samen met het onderwijs en professionals op het gebied van mentale gezondheid heeft de gemeente in het project 'Do you mind?' onderzocht hoe de mentale gezondheid van jongeren versterkt kan worden. Dit project is inmiddels afgerond. In 2025 is THINK op school als pilot gestart op Het Noordik in Vriezenveen.

THINK op school is een preventieve sociaal-emotionele methode voor het voortgezet onderwijs (VO) en het mbo. De methode richt zich op het vergroten van de weerbaarheid, veerkracht en het zelfvertrouwen van jongeren. Daarnaast zijn in 2025 verschillende creatieve preventieve activiteiten op de middelbare scholen uitgevoerd ter bevordering van de mentale gezondheid.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: uitvoering geven aan (lokale) preventieprioriteiten

Omschrijving

Binnen de gemeente dragen we een gezonde leefstijl op een positieve wijze uit. We richten ons hierbij op diverse (risico)doelgroepen en onderzoeken continu hoe we hen het beste kunnen stimuleren en verleiden tot het maken van gezonde keuzes. Onze aanpak is nadrukkelijk niet gericht op symptoombestrijding; we kijken naar het volledige systeem rondom inwoners. Normaliseren is daarbij een belangrijk uitgangspunt, zodat gezondheidsproblemen niet onnodig worden geproblematiseerd of gemedicaliseerd. Vroegsignalering, bewustwording en de pijlers van Positieve Gezondheid vormen de basis van ons handelen.

Zoals eerder benoemd, werden in 2025 diverse trainingen georganiseerd die bijdroegen aan het versterken van preventie. Daarnaast ontving de gemeente Twenterand het predicaat Dementievriendelijke Gemeente. Ook werd een onderzoek opgeleverd dat de behoeften van mensen met dementie en hun naasten in beeld bracht. Vanuit hier zijn ontbrekende faciliteiten en activiteiten, zoals aanbod voor mantelzorgers, ontwikkeld en aangeboden.

Het uitvoeringsplan Genotsmiddelenbeleid werd in 2025 opgeleverd en uitgevoerd. De uitkomsten werden definitief vastgesteld en werden mede via de SPUK-regeling gestimuleerd. Verder werd de ketenaanpak valpreventie in samenwerking met lokale en regionale partners uitgerold en verder versterkt. In elk dorp was inmiddels een fysiotherapiepraktijk actief die een erkende interventie aanbood. Ook het voorliggend veld ging van start: ZorgSaam verzorgde de nazorg via het programma In Balans, gecombineerd met Actieve Ontmoeting. In 2025 werd bovendien verkend hoe de nazorgketen na een interventie verder versterkt kon worden; deze doorontwikkeling werd opgepakt door Sport Service Hardenberg.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: vluchtelingen en statushouders vangen wij lokaal binnen de taakstelling op en doen zo snel als mogelijk mee

Omschrijving

De doelstelling van de gemeente Twenterand was in 2025 om te voldoen aan de (wettelijke) taakstellingen en onze verantwoordelijkheid rond inburgering. In 2025 is aan deze doelstelling voldaan. Zie ook de doelenboom sociale zaken.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Stimuleren van een gezonde leefomgeving

Omschrijving

Door gezondheid expliciet onderdeel te maken van het ruimtelijk beleid zetten we stappen richting een leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag. Dit betekent dat we bij de inrichting van wijken en openbare ruimte bewust aandacht geven aan ontmoeting, beweging, sport en spel. Daarnaast streven we naar een omgeving met gezonde prikkels in plaats van ongezonde en is toegankelijkheid een belangrijk uitgangspunt. Zo ontstaat een leefomgeving die voor iedereen bijdraagt aan een gezonde en actieve leefstijl.

Gezondheid wordt daarbij een nadrukkelijk onderdeel van de Omgevingsvisie 2025/2026. We kijken niet alleen vanuit het ruimtelijk domein, maar betrekken ook het brede sociale domein actief bij de ontwikkeling van de Omgevingsvisie. Dit geldt dus niet alleen voor het thema gezondheid, maar ook voor andere onderdelen uit het sociaal domein. Door deze integrale benadering zorgen we ervoor dat fysieke en sociale aspecten van de leefomgeving elkaar versterken en gezamenlijk bijdragen aan een gezonde, veilige en kansrijke omgeving voor alle inwoners.

Ook in 2025 zet de gemeente hierin verdere stappen. Zo plaatste de gemeente bij veel speelplekken materialen zoals tegels en/of borden die rookvrije zones aanduiden. Hiermee stimuleren we een rookvrije generatie en creëren we veilige, gezonde plekken voor kinderen om te spelen en op te groeien.

De gemeente stimuleert daarnaast actief leefstijlinterventies die een duidelijke koppeling maken met sport en bewegen. Dit betreft onder andere valpreventie-activiteiten, beweegaanbod dat helpt om stress en spanning te verminderen en laagdrempelige (ontmoetings)activiteiten voor ouderen en mensen met een licht verstandelijke beperking. Een deel van deze interventies wordt gefinancierd vanuit de SPUK GALA. Hierbij kan worden gedacht aan valpreventietrajecten, maar ook aan programma's zoals Voel je goed! van MEE Samen en De Klup. In dit traject leren deelnemers, over gezonde voeding en bewegen. Dit programma is bovendien goed passend voor mensen met lage basisvaardigheden, doordat het op een toegankelijke manier ondersteunt bij het ontwikkelen van een gezondere leefstijl.

Daarnaast is Sjors Sportief en Sjors Creatief in 2025 ook weer op pad bij de basisscholen om deelname aan sportief en cultureel aanbod te vergroten. Hiermee worden kinderen gestimuleerd om op een laagdrempelige manier kennis te maken met diverse activiteiten, wat bijdraagt aan een actieve en brede ontwikkeling vanaf jonge leeftijd.

Beleidsdocumenten

De Maatschappelijke Agenda 2025 is verschenen en gebaseerd op de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2023-2026. Ook is er gewerkt aan een programmaplan voor Transformatie.

Wat heeft het gekost

Overzicht van baten en lasten Sociaal Domein

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
<i>Doelenboom sociale zaken</i>				
Lasten	25.235.850	26.816.024	21.461.452	30.988
Baten	25.343.932	25.844.462	16.465.668	3.386.629
Saldo van baten en lasten	108.082	-971.562	-4.995.784	3.355.641
<i>Doelenboom maatschappelijke ondersteuning</i>				
Lasten	14.749.952	15.129.232	15.015.175	0
Baten	490.081	414.104	351.104	1.200
Saldo van baten en lasten	-14.259.871	-14.715.128	-14.664.071	1.200
<i>Doelenboom gezondheidszorg</i>				
Lasten	2.996.055	3.119.958	2.671.323	18.533
Baten	383.910	428.655	0	0
Saldo van baten en lasten	-2.612.145	-2.691.303	-2.671.323	-18.533
<i>Doelenboom onderwijs</i>				
Lasten	5.147.204	5.213.522	5.177.522	5.810
Baten	1.025.826	1.120.690	1.095.574	0
Saldo van baten en lasten	-4.121.378	-4.092.832	-4.081.948	-5.810
<i>Doelenboom jeugd</i>				
Lasten	23.238.615	22.636.484	20.321.484	1.166.805
Baten	413.614	438.725	725	0
Saldo van baten en lasten	-22.825.001	-22.197.759	-20.320.759	-1.166.805
Totaal programma lasten	71.367.676	72.915.220	64.646.956	1.222.136
Totaal programma baten	27.657.362	28.246.636	17.913.071	3.387.829
Totaal saldo van baten en lasten	-43.710.314	-44.668.584	-46.733.885	2.165.693
Mutaties reserves db sociale zaken	-3.078.903	-2.796.903	34.693	-3.078.903
Mutaties reserves db maatschappelijke ondersteuning	-1.200	80.000	50.000	-1.200
Mutaties reserves db gezondheidszorg	39.521	40.000	280.000	39.521
Mutaties reserves db onderwijs	148.133	159.504	154.504	5.810
Mutaties reserves db jeugd	448.750	459.667	9.667	448.750
Totaal mutatie reserves	-2.443.699	-2.057.732	528.864	-2.586.022
Geraamd resultaat	-46.154.013	-46.726.316	-46.205.021	-420.329
<i>gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten voor resultaatbestemming</i>	<i>958.270</i>			
<i>gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten na resultaatbestemming</i>	<i>572.303</i>			

Wat heeft het gekost

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten op het programma 'sociaal domein' is € 572.000 lager dan geraamd (voordeel). Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door:

Sociale Zaken

- Binnen het product algemene bijstand is sprake van verschillende voor- en nadelen. Op de verstrekte bijstand welke t.l.v. het BUIG-budget komt is sprake van een voordeel van € 138.000 (ca. 2% van het budget van ruim € 7 miljoen). Op de verstrekte loonkostensubsidies is ook sprake van een voordeel van € 60.000 (ca. 2% van het budget). Door enkele afrekeningen uit het verleden en een voordeel op de onderzoekskosten rond de BBZ (Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen) is een nadeel ontstaan van € 85.000. De mutatie in de voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken leidt per saldo tot een nadeel van € 92.000. Op de TOZO (Tijdelijk Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers – Corona gerelateerd) is een voordeel ontstaan van € 282.000 door het corrigeren van een in 2024 ten onrechte in het resultaat verantwoorde mutatie van de TOZO-schuld aan het Rijk.
- Op het budget voor Bijzondere Bijstand zien we per saldo een onderschrijding van € 149.000. Dit komt onder meer door dat de verwachting dat door de verruiming van de voorwaarden voor het in aanmerking komen voor individuele inkomenstoelag van 110% naar 120% van de bijstandsnorm een groter beroep gedaan zou worden op deze regeling. Dit blijkt echter niet het geval te zijn. Daarnaast is sprake van openeinderegelingen. Het voordeel is gestort in de reserve minimabeleid (budgettair neutraal).
- Het budget voor inzet ervaringsdeskundigen van € 50.000 is niet ingezet in 2025 (hiertegenover staat een nadeel van soortgelijke omvang, omdat er ook geen onttrekking uit de reserve coalitieakkoord heeft plaatsgevonden). In 2025 is gewerkt aan het kader inzet ervaringsdeskundigheid en -kennis. Het kader is begin 2026 vastgesteld.
- Via de meicirculaire 2025 hebben we een decentralisatie uitkering ontvangen van € 83.000 voor de alleenverdienersproblematiek. In 2025 is dit budget niet besteed en daarom zal worden voorgesteld deze via de resultaatbestemming 2025 over te hevelen naar 2026.
- Op de salariskosten van de SW-medewerkers die via Ontplooi worden verloond is sprake van een nadeel van € 257.000. Deels komt dit door compensatie van deze medewerkers voor de nadelige gevolgen van het belastingplan 2025. Hiervoor hebben we een decentralisatie uitkering ontvangen van in totaal € 110.000 (waarvan € 32.000 op het product algemene uitkering is verantwoord). Per saldo op sociale zaken dus een nadeel van € 179.000.
- Op de dienstverlening van Ontplooi is sprake van een nadeel van € 25.000 en op de dienstverlening door Larcom is sprake van een voordeel van € 42.000 door afrekeningen uit 2024.
- Onder sociale zaken worden ook de budgetten voor Vluchtelingen en Vluchtelingen Oekraïne verantwoord. Het budget vluchtelingen Oekraïne laat een voordeel zien van € 447.000 door met name een te hoge raming voor de verbetering van de infrastructuur en een niet volledig geraamde rijksbijdrage (specifieke uitkering). Voor de opvang van vluchtelingen wordt een normvergoeding ontvangen. Een voordeel van € 81.000 is ontstaan doordat we de kosten ruimschoots binnen de normvergoeding kunnen opvangen.

Maatschappelijke Ondersteuning

- De eigen bijdragen Wmo laten dit jaar een voordeel zien van € 39.000. Er zijn meer eigen bijdragen ontvangen dan er begroot zijn.
- Op de maatwerkvoorzieningen Wmo is voor HO (Huishoudelijke Ondersteuning) sprake van een nadeel van € 49.000 (nog geen 1% van het budget).
- Het voordeel op de lasten maatwerkvoorzieningen natura immaterieel Wmo van € 23.000 wordt voor € 11.000 verklaard door het niet uitkeren van een subsidie omdat een stichting geen subsidie heeft aangevraagd. Op de inkomsten is sprake van een voordeel van € 37.000 a.g.v. verkoop hulpmiddelen (vb. scootmobielen) welke niet begroot was.
- Daarnaast is het budget van € 50.000 voor het innovatiefonds per saldo niet aangewend (hiertegenover staat een nadeel op de onttrekking uit de algemene risicoreserve voor hetzelfde bedrag). Vanuit het innovatiefonds is wel een subsidie verstrekt maar ook een subsidie teruggevorderd over 2020-2021.
- Op de PGB-budgetten Wmo begeleiding en HO is sprake van een structurele onderbesteding van € 98.000.
- Wat betreft de maatwerkdienstverlening 18+ (begeleiding en dagbesteding) zien we een voordeel van € 158.000.
- Binnen het uitvoeringsbudget Wmo is o.a. door een positieve afrekening uit 2024 sprake van een incidenteel voordeel van € 58.000.

- Binnen algemeen maatschappelijk werk is sprake van een voordeel van € 30.000 door het niet aanwenden van het budget voor eenzaamheid. De uitgaven konden t.l.v. de Brede SPUK GALA worden gebracht. Hierdoor heeft er ook geen onttrekking uit de algemene risicoreserve plaatsgevonden van € 30.000. Per saldo dus budgettair neutraal.

Gezondheidszorg

- Op jeugdgezondheidszorg is er sprake van een overschrijding van € 24.000. Dit wordt veroorzaakt door een overschrijding op het POH-budget. De kosten zijn conform 2024, de begroting (t.l.v. budgetten jeugdzorg) is hier echter niet op aangepast.
- Er is € 25.000 minder uitgegeven aan de bestrijding van de eikenprocessierups. Hiervan is € 17.500 structureel.
- Op het onderhoud van en trainingen voor gebruik van AED's is sprake van een voordeel op de uitgaven van € 20.000. Tegenover een deel van de kosten staat een onttrekking uit de reserve coalitieakkoord. Per saldo geeft dit een voordeel van € 14.000.
- Het budget van € 50.000 voor Lang Gezond is in 2025 niet aangewend omdat de lasten t.l.v. de Brede SPUK GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) konden worden gebracht.

Onderwijs

- Op leerlingenvervoer gemeentebreed is sprake van een nadeel van € 72.000 op de lasten. Dit betreft 3,6% van het begrote bedrag van ca. € 2 miljoen. Oorzaken zitten in de aantallen en de ritlengtes van deze open einde regeling. Daarnaast is sprake van een voordeel op de kosten voor indicatie en een voordeel op de eigen bijdragen leerlingenvervoer van € 13.000, per saldo een nadeel van € 55.000 op leerlingenvervoer.
- De kosten SMI (Sociaal Medische Indicatie) vallen € 16.000 lager uit. In april is het budgetplafond verhoogd van € 40.000 naar € 60.000 door een sterke toename van de aanvragen, echter in de loop van het jaar stagneerde deze groei weer.

Jeugd

- Op het gebied van de geïndiceerde jeugdzorg is sprake van een nadelig saldo van € 771.000. De overschrijding bedraagt ruim 7% van het budget dat bij de berap met € 2,2 miljoen opwaarts was bijgesteld. Oorzaak is een stijging in aantallen in met name het laatste kwartaal van 2025, dit in combinatie met enkele dure cliënten in dit kwartaal.
- Op individuele voorzieningen natura jeugd is sprake van een onderschrijding van € 55.000, voor € 46.000 veroorzaakt door een onderbesteding van het noodpotje voor crisissituaties (calamiteitenbudget).
- Het budget van PGB jeugd is onderschreden met € 14.000 vanwege minder uitgaven PGB dan begroot.
- Binnen jeugd- en socuwerk is een voordeel ontstaan van € 50.000 door een aantal positieve subsidieafrekeningen over 2024.

Programma Ruimte

Inleiding Programma Ruimte

Inleiding

Algemeen

Het programma Ruimte omvat veel onderdelen. In deze inleiding wordt een aantal onderdelen kort belicht. Bij de doelenbomen gaan wij verder in op de specifieke ontwikkelingen.

Verzakkingen

Er is een begin gemaakt met groot onderhoud van de Noorderweg en wegen rond Hammerflie. Dat bleek niet zo eenvoudig te gaan vanwege verzakkingen. Daarnaast is het kanaal ADH een doorlopend dossier waar structurele inzet op wordt gepleegd door de gemeente. De provincie streeft ernaar de schadegevallen eind 2026 administratief af te ronden. En tot slot is eind 2025 een begin gemaakt met strategisch vastgoedbeleid.

Omgevingsvisie

In februari 2025 startte Twenterand met de ontwikkeling van Omgevingsvisie 2.0, een vernieuwde visie voor 2050 die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. Het traject duurt twee jaar en moet uiterlijk 1 januari 2027 worden afgerond.

In juni 2025 werd de eerste fase afgesloten met het vaststellen van *Het Portret van Twenterand*, een 0-meting met de belangrijkste toekomstige opgaven, kansen en knelpunten. Na dit raadsbesluit begon de tweede fase van het project.

Voortgang Omgevingsplan

In 2025 lag de focus op het op orde brengen en selecteren van geschikte software voor het Omgevingsplan. Daarnaast is een projectgroep ingericht die, samen met adviesbureau Flolegal, de behoeften en randvoorwaarden voor de pilot Vriezenveen Zuid heeft geïnventariseerd.

Door vertraging in de softwarelevering lag het opstellen van de regels tijdelijk stil. Eind 2025 is de benodigde software alsnog aangeschaft en is gestart met het overgangsproces, waarmee de basis is gelegd voor de verdere uitwerking in 2026 en verdere jaren.

Invoering Omgevingswet / WKB

Per 1 januari 2024 zijn de toezichtwerkzaamheden in het kader van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) voor nieuwbouw in gevolgsklasse 1 grotendeels buiten de gemeente komen te liggen en belegd bij private kwaliteitsborgers. In 2024 zou de Wkb ook in werking gaan treden voor verbouwactiviteiten in gevolgsklasse 1 en hebben wij onze organisatie en capaciteit hierop ingericht. De toezichtstaken nemen af maar de gemeente blijft verantwoordelijk voor haar wettelijke toezichtstaak, waaronder het toezicht op bestaande bouw/ verbouw, meldingen en handhaving.

De voorgenomen invoering van de Wkb voor verbouwactiviteiten in gevolgsklasse 1 is vervolgens uitgesteld en zou per 1 januari 2025 en daarna per 1 juli 2025 van kracht worden. Met aanvullende inhuur van capaciteit en expertise is in 2025 voldaan. Hierdoor hebben we het vereiste toezicht continu kunnen waarborgen. Voor deze extra capaciteit hebben we in 2025 gebruik gemaakt van het overschot aan leges uit vergunningen over 2024, zodat de inzet van kwaliteitsborging organisatorisch en financieel verantwoord verliep.

Toekomst buitendienst

In december 2025 zijn we gestart met onze missie om de Buitendienst toekomstbestendig te maken. Dat is hard nodig, want in 2035 zal de buitendienst er heel anders uitzien. In 2025 zette de landelijke afbouw van de WSW door. Voor de buitendienst heeft dit grote gevolgen. Komende jaren gaat ongeveer 1/3 van het team met pensioen. We hebben een inventarisatie uitgevoerd om te kunnen bepalen wat wel en niet mogelijk is en welke denkrichtingen er zijn om de toekomst in te gaan.

Duurzaamheid

Op het gebied van duurzaamheid is er een heel actieplan opgesteld. Elk jaar worden acties uitgevoerd om zo uiteindelijk te komen tot een energieneutraal Twenterand in 2050. De provincie heeft 2 aanvragen positief beoordeeld om windenergie op te wekken in het ATT gebied. Uit een evaluatie blijkt dat afval in Twenterand beter wordt gescheiden. Om energiearmoede te bestrijden heeft de raad maatwerksubsidies beschikbaar gesteld voor huishoudens met energiearmoede.

Wonen

In 2025 zette Twenterand vooral in op het versterken van de woningbouwaanpak, het verbeteren van sturing en samenwerking, en het versnellen van projecten. De woningbouwopgave werd stevig

verankerd in de Omgevingsvisie, regionale samenwerking binnen de ROS werd geïntensiveerd en de uitvoeringscapaciteit uitgebreid, wat meer structuur en tempo opleverde. Het woningbouwstuuringsmechanisme werd ontwikkeld en de lokale woonzorgvisie verder uitgewerkt.

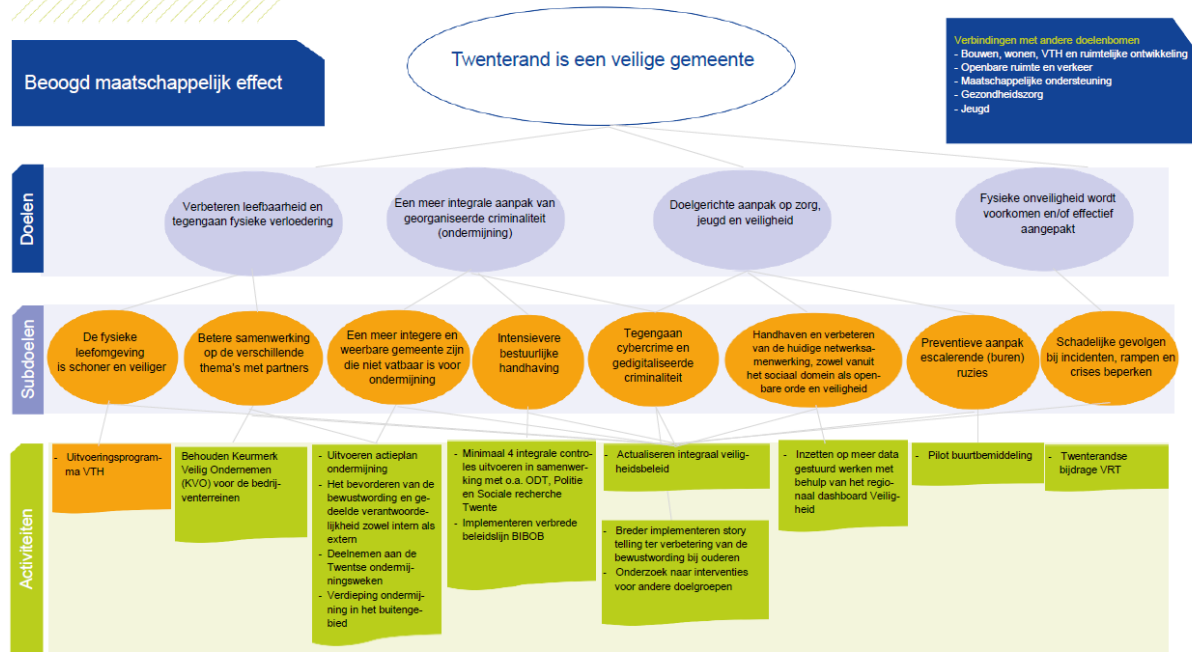
Pilot Buurtbemiddeling

Na een evaluatie van de pilot, is in 2025 besloten dat Buurtbemiddeling vanaf 2026 een structurele dienst wordt van de gemeente Twenterand. Avedan zal de dienst blijven uitvoeren en Mijande Wonen blijft co-financierder.

Doelenboom Openbare orde en veiligheid

Doelenboom

Openbare orde en veiligheid | 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Openbare Orde en Veiligheid

Beoogd maatschappelijk effect

Twenterand is een veilige gemeente

Doelen

Verbeteren leefbaarheid en tegengaan fysieke verloedering

Het integrale Veiligheidsplan 2026-2029 is opgesteld. Deze is gebaseerd op een veiligheidsanalyse, waarbij veel verschillende bronnen zijn gebruikt, en de prioriteiten van samenwerkingspartners. Vanaf 2026 wordt er gewerkt met het nieuwe veiligheidsplan, waarbij ook elk jaar een jaarplan met specifieke acties wordt opgesteld.

Een meer integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit (ondermijning)

In 2025 is er meer capaciteit toegewezen aan Ondermijning. Mede hierdoor zijn meerder acties op het gebied van ondermijning opgepakt (zie subdoel). Daarnaast heeft de eindmeting "Basis op orde" vanuit de regio plaatsgevonden, waarbij duidelijk wordt op welke gebieden er nog verbeteringen moeten worden doorgevoerd. Ieder jaar voeren we een aantal integrale controles uit en nemen we deel aan de Twentse Ondermijningsweken. Ook het expertteam van de provincie is gevraagd een opdracht voor ons uit te voeren en de veiligheidscoach van de provincie denkt mee over een actie in het Buitengebied.

Doelgerichte aanpak op zorg, jeugd en veiligheid

De samenwerking tussen Zorg en Veiligheid wordt steeds belangrijker. De noodzaak om integraal samen te werken, neemt elke dag toe. Op ambtelijk niveau zijn er stappen gezet in de samenwerking en het samen oppakken van projecten.

Fysieke onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt

Afgelopen jaar is er wederom ingezet op het verbeteren van fysieke veiligheid. In nauwe samenwerking met Veiligheidsregio Twente hebben we gewerkt aan het versterken van onze weerbaarheid en voorbereiding op rampen en crises. Daarbij is een jaarlijkse crisisoefening uitgevoerd, waardoor de crisisorganisatie wordt getraind om professioneel en gecoördineerd op te treden wanneer zich een incident voordoet.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: De fysieke leefomgeving is schoner en veiliger

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Actualiseren integraal veiligheidsbeleid

Omschrijving

Het integraal Veiligheidsplan voor 2026 - 2029 is in 2025 opgesteld. Voor een goede onderbouwing van het veiligheidsplan heeft onderzoeksbureau IPSOS & I&O een veiligheidsanalyse uitgevoerd. De inzichten van die analyse, en de prioriteiten van onze samenwerkingspartners, zijn meegenomen in het nieuwe veiligheidsplan.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Een meer integere en weerbare gemeente zijn die niet vatbaar is voor ondermijning

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Uitvoeren actieplan ondermijning

Omschrijving

In 2025 is vanuit team THV de aandacht versterkt op het thema Ondermijning is toegenomen. Naast het oppakken van de casuïstiek (lokaal en met het RIEC), zijn ook diverse acties uit het actieplan ondermijning uitgevoerd, waaronder:

- Het uitvoeren van integrale controles (waaronder een horeca controle, bedrijven controle, etc.) en gerichte signaal gestuurde controles.
- Verbeteren van de interne informatiepositie
- Eerste afspraken gemaakt over het uitvoeren van gebiedsscan door het expertteam Ondermijning van de provincie Overijssel.
- Aansluiten bij regionale ontwikkelingen rondom zorgfraude
- Aansluiten bij landelijke campagnes, MMA-campagnes, etc.
- Begin gemaakt met de analyse buitengebied via Veiligheidscoach provincie Overijssel
- Begin gemaakt met de aanpak van heling via het Digitaal Opkopers Register (DOR) en Digitaal Opkopers Loket (DOL)
- Verbeterpunten, voortkomende uit de eindmeting "Basis op orde" zijn opgepakt.
- Ondermijningsapplicatie PGAX is ingericht en kan begin 2026 in gebruik worden genomen

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Schadelijke gevolgen bij incidenten, rampen en crises bespreken

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Twenterandse bijdrage VRT

Omschrijving

In 2025 is € 144.000 extra geraamd voor de bijdrage aan de VRT. De voorschotten over 2025 zijn conform het begrote bedrag. De afrekening 2025 komt echter nog en wordt in 2026 geboekt. De VRT had over 2024 een positief resultaat, wat een teruggave betekende van € 55.000.

Metingen

Beleidsdoelen	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Aanpak woninginbraken								
Woninginbraken	10	30	16	27	20	30	40	Politie
Geregistreerde diefstal van (brom/snor)fietsen in Twenterand	39	51	55	53	42	34	52	Politie
Bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit								
Nieuwe BIBOB-onderzoeken	15	10	0	1	0	0	0	
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH								
Aantal te laat verleende vergunningen voor B of C evenementen	0	0	0	0	0	0	0	eigen gegevens
Aantal verleende vergunningen voor evenementen	137	136						
Aantal controles A/B-evenementen	8	30	17	23	11	2	36	eigen gegevens
Aantal controles C-evenementen	4	2	3	1	1	1	2	eigen gegevens
Aantal controles Drank- en Horecawet (leeftijdscontrole)	0	0	0	19	4	12	16	eigen gegevens
Aantal geïnde bestuurlijke boetes	nvt	nvt	nbn	0	0	0	1	eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	102	41	154	231	270	240	113	eigen gegevens

Doelenboom Openbare ruimte en verkeer

Doelenboom

Openbare Ruimte en Verkeer | 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Openbare ruimte en verkeer

Beoogd maatschappelijk effect

Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte

Doelen

Openbare ruimte voldoet beter aan de vastgestelde doelen

Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. De manier waarop dat is vastgelegd is een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners.

Verbeteren infrastructuur

Per jaar wordt gekeken welke nieuwe infrastructurele werken worden gerealiseerd. Op basis van het beschikbare budget worden de hoogst geprioriteerde werken uitgevoerd.

Betere bereikbaarheid voor alle vervoerswijzen

Hiermee wordt bedoeld dat voor auto, fiets, trein en bus wordt geprobeerd het voorzieningenniveau minimaal op hetzelfde niveau te houden. Vooral voor bus en trein wordt geprobeerd dat middels overleg (ook in regionaal verband) te realiseren en mogelijk te verbeteren.

Klimaatbestendiger inrichten openbare ruimte

Bij werkzaamheden in de openbare ruimte zal rekening worden gehouden met klimaatadaptatie. Het gaat er om dat bij de uitvoering van onderhoud en beheer en ook bij projecten de openbare ruimte klimaatbestendiger wordt ingericht.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Wegenstructuur meer duurzaam veilig ingericht

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Noorderweg**

Omschrijving

In 2025 heeft monitoring plaatsgevonden van de drie gedeelten van de Noorderweg, die eerder als pilot zijn uitgevoerd. Helaas is de conclusie dat de gekozen aanpak niet geschikt is voor de overige verzakte gedeelten van de weg. Onderzocht wordt welke methode wél effectief is om de verzakkingen structureel aan te pakken. In de tussentijd is noodonderhoud noodzakelijk om de verkeersveiligheid te waarborgen. Op langere termijn zal een substantiële investering nodig zijn om de problemen duurzaam op te lossen. Daarom is het verstandig om de beschikbare middelen te reserveren als toekomstige investering. Bij de slotrapportage is aangegeven dat deze werkzaamheden vertraagd zijn en in 2026 worden uitgevoerd.

- **Wegen Hammerflier**

Omschrijving

In 2025 heeft de voorbereiding plaatsgevonden van de aanpak van de wegen in het Hammerflier. De drie genoemde wegen, Bakkersweg in 2025, Polderweg en Hammerflier in 2026 zijn in één keer voorbereid en volgens plan worden die in 2026 uitgevoerd. Vanwege personeelwisselingen en beperkte personele capaciteit hebben de voorbereidingen langer geduurd dan in eerste instantie gedacht. Daarnaast konden deze wegen in 2025 niet in onderhoud worden genomen omdat er gedurende een langere periode een omleidingsroute over deze wegen liep (i.v.m. de kanaalproblematiek). Bij de slotrapportage is aangegeven dat deze werkzaamheden vertraagd zijn en in 2026 worden uitgevoerd.

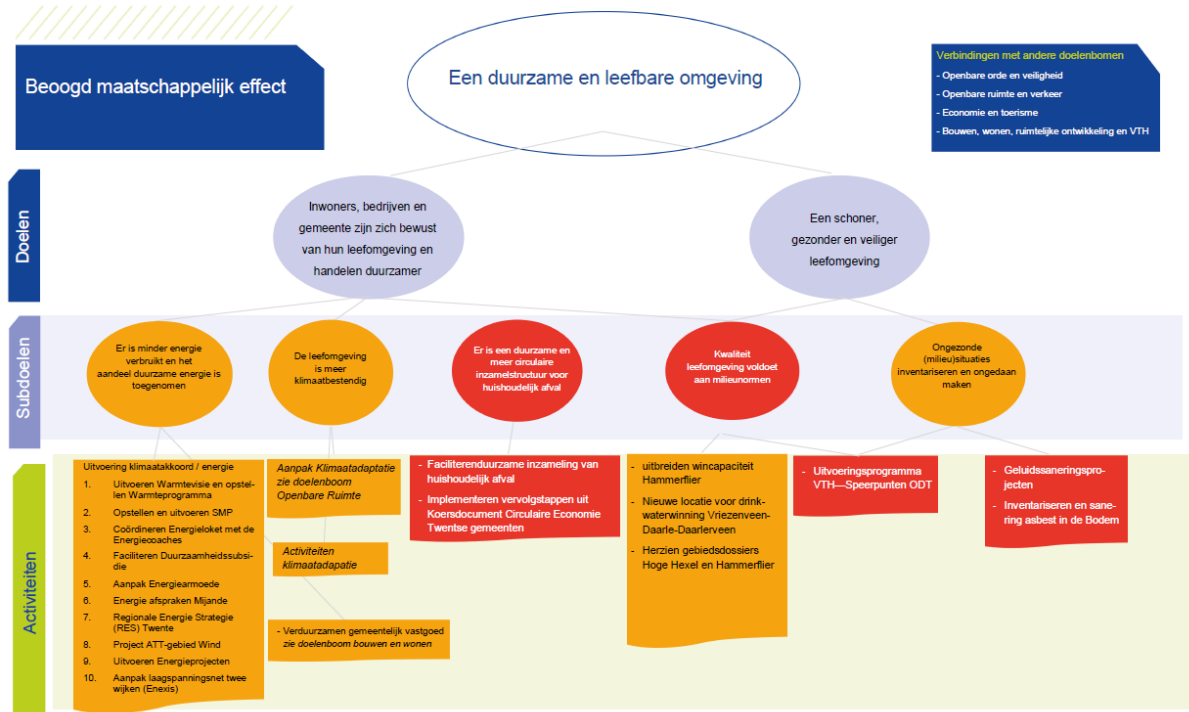
Metingen

Beleidsdoelen	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Metingen verkeer								
verkeersongevallen waarbij doden zijn gevallen	0	0	1	1	1	3	1	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen met gewonden	26	22	31	41	30	35	30	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen	107	142	134	146	135	131	133	BLIQ verkeersveiligheid rapportage

Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH

Doelenboom

Duurzaamheid, milieu en VTH | 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Duurzaamheid, milieu en VTH

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving

Doelen

Inwoners, bedrijven en gemeente zijn zich bewust van hun leefomgeving en handelen duurzamer

Onder duurzaamheid verstaan we het verbeteren van de balans tussen sociale, ecologische en economische ontwikkeling, waar bij ook effecten voor toekomstige generaties en effecten elders ter wereld worden meegenomen.

Er is een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving voor mensen

Het gaat hier om het bewaken en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit voor bewoners.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen

Wat hebben we daarvoor gedaan

• Uitvoering Klimaatakkoord/energie

Omschrijving

In 2025 zijn verdere stappen gezet in de uitvoering van de energie- en warmtetransitie. In november 2025 is een nieuwsbrief verspreid met een update over de voortgang van de energietransitie. Om het overzicht te behouden, is daarnaast een infographic opgesteld die inzicht geeft in belangrijke ontwikkelingen, zoals de energiehub met waterstof-tankstation, het windproject ATT en de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk ter vermindering van netcongestie. De infographic is in te zien via

[Infographic energietransitie](#).

- **Uitvoeren Warmtevisie en opstellen Warmteprogramma**

Omschrijving

De uitvoering van de Warmtevisie heeft in 2025 opnieuw belangrijke stappen gezet. Daarnaast is gestart met het omzetten van de Warmtevisie naar een Warmteprogramma. In september 2025 zijn hiervoor de beslisriteria en het plan van aanpak vastgesteld.

- **Opstellen en uitvoeren SMP**

Omschrijving

In 2025 is het onderzoek voor het Soorten Management Plan (SMP) in de wijken afgerond en is de provinciale subsidie voor het opstellen van het SMP ontvangen. In aanloop naar de vergunningaanvraag zijn gesprekken gevoerd over het compensatieplan, de beleidsmatige inpassing en de monitoring. Hierdoor was de vergunningaanvraag in 2025 nog niet gereed. Daarnaast ontvangen inwoners die subsidie aanvragen voor isolerende maatregelen ook financiële ondersteuning voor natuurvriendelijk isoleren.

- **Deelnemen Regionale Energie Strategie (RES) Twente**

Omschrijving

De RES Twente heeft in 2025 de Energie Strategie Twente (EST) 2.0 als intentieverklaring vastgesteld. Hiermee wordt vervolg gegeven aan de regionale samenwerking binnen de energietransitie. Belangrijke onderwerpen hierin zijn de warmtetransitie, de netcongestieproblematiek en het stimuleren van lokaal eigendom. Met de EST 2.0 verschuift de focus van uitsluitend energieopwek naar een bredere benadering met aandacht voor voldoende energieaanvoer, leveringszekerheid en betaalbaarheid.

Daarnaast is op provinciaal niveau een Energievisie opgesteld. Deze visie geeft inzicht in de verwachte behoefte aan elektriciteit, warmte en alternatieve energiebronnen (zoals waterstof en biogas) in Overijssel in 2050. Ook beschrijft de provincie hoe deze energie kan worden opgewekt, opgeslagen en vervoerd.

- **Project ATT-Windgebied**

Omschrijving

In 2025 zijn belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling van windenergie in het ATT-gebied (Almelo, Tubbergen en Twenterand). In april 2025 heeft de provincie Overijssel het gebied opengesteld voor aanvragen conform de provinciale programmeringsafspraken. In juni 2025 zijn twee projecten als beste beoordeeld, met een gezamenlijke omvang van negen windturbines en een maximale opwekcapaciteit van 180 GWh, waarmee het vastgestelde (boven)gemeentelijk plafond is bereikt.

De gemeenteraden van Almelo, Tubbergen en Twenterand hebben in januari 2025 besloten gezamenlijk € 1,5 miljoen beschikbaar te stellen als kapitaalstorting ten behoeve van het realiseren van maximaal maatschappelijk lokaal eigendom. In 2025 hebben de gemeenten, samen met de opgerichte gebiedscoöperatie en het waterschap, gewerkt aan de verdere uitwerking van de governance-structuur en de bijbehorende leningsvoorwaarden.

Parallel hieraan is de provincie Overijssel in overleg met de initiatiefnemers over het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst. De start van de vergunningenprocedure is afhankelijk van deze overeenkomst en de verdere invulling van het lokaal eigendom. Voor de gemeente Twenterand blijft het borgen van maximaal lokaal eigendom, in combinatie met aandacht voor gezondheid en leefomgeving, een belangrijk uitgangspunt.

- **Energieprojecten**

- **Omschrijving**

- Energiehub* - In 2025 is verdere voortgang geboekt in de ontwikkeling van de Energiehub Twenterand. De gemeenteraad heeft kennisgenomen van het collegebesluit om twee varianten voor gemeentelijke deelneming (20% en 33%) nader uit te werken. Daarnaast heeft de raad ingestemd met een gemeentelijke bijdrage van € 166.986 (tweede tranche Regiodeal) ten behoeve van de verdere ontwikkeling van de energiehub.

Verder heeft de raad ingestemd met de omgevingsvergunningen voor de realisatie van een laad- en tankstation en het drijvende zonnepark Oosterweilanden, beide onderdeel van de Energiehub Twenterand. Deze vergunningen zijn eind 2025 onherroepelijk geworden. De vergunningenprocedure voor de productie en opslag van waterstof was eind 2025 nagenoeg afgerond.

De uitwerking van de varianten voor gemeentelijke deelneming (20% en 33%) is in het college beoordeeld op financiële consequenties en risico's, als ook op het afwegingskader deelnemingen. Het besluit over deelneming wordt in 2026 aan de raad voorgelegd.

Biogas / groengas –Het project Biogas/Groengashub Weitemanslanden heeft in 2025 nog geen doorgang gevonden. Samen met Cogas en de regionale biogascoördinator is in 2025 een bijeenkomst georganiseerd voor agrariërs om kennis uit te wisselen en hen te stimuleren tot deelname. De urgentie om de opwek van biogas te bevorderen is regionaal opgenomen in zowel de EST 2.0 als de energievisie. In 2025 zijn hiervoor de eerste stappen gezet, die in 2026 verder worden uitgewerkt.

Energie-infrastructuur - In de komende jaren zullen vrijwel alle bestaande hoog- en middenspanningsstations (zoals het station in Vroomshoop) moeten worden uitgebreid, en daarnaast is de bouw van nieuwe stations noodzakelijk. In 2025 heeft Enexis stappen gezet om het hoogspanningsstation in Vroomshoop uit te breiden en wordt er gezocht naar een locatie voor een middenspanningstation. Ook hebben oriënterende gesprekken plaatsgevonden over de realisatie van een nieuw hoogspanningsstation. Dit nieuwe station is inmiddels opgenomen in de investeringsplannen van TenneT.

- **Aanpak laagspanningsnet twee wijken (Enexis)**

- **Omschrijving**

- Voor het aanpakken van de netcongestie in woonwijken zou Enexis in 2025 proactief starten met werkzaamheden in twee wijken in Twenterand. Deze planning heeft echter vertraging opgelopen, waardoor de uitvoering pas in 2028 van start gaat. Bij regulier onderhoud is de betreffende wijk wel alvast toekomstbestendig gemaakt en is het elektriciteitsnet verzwakt.

- **Coördineren Energieloket met Energiecoaches**

- **Omschrijving**

- Het lokale Energieloket van Twenterand speelt een belangrijke rol bij de uitvoering van de Warmtevisie. Inwoners kunnen informatie en advies krijgen via telefonisch contact met de gemeente of door een bezoek aan de Huis-en-Woonbeurs. Voor deze beurs waren gratis toegangskarten beschikbaar voor alle inwoners, bedoeld om advies te kunnen krijgen van een energiecoach of om oriënterende gesprekken te voeren met isolatiebedrijven.

Sinds 2022 werken zeven gemeenten in West-Twente, waaronder Twenterand, samen aan de coördinatie van energiecoaches. In 2025 hebben 112 inwoners gebruikgemaakt van de mogelijkheid om advies te ontvangen van één van de vijf energiecoaches.

- **Faciliteren Duurzaamheidssubsidie**

- **Omschrijving**

- De duurzaamheidssubsidie van Twenterand heeft in 2025 extra budget ontvangen van het Rijk, waardoor het totale subsidieplafond is verhoogd naar circa 6,1 miljoen euro. Dit maakte het mogelijk om meer aanvragen te honoreren, die bovendien sneller moeten worden afgehandeld. Daarom is ervoor gekozen het proces te vereenvoudigen en uitsluitend een subsidievaststelling aan te vragen nadat de werkzaamheden zijn uitgevoerd. In 2025 zijn 310 aanvragen verwerkt. Sinds de start in 2023 zijn in totaal 850 woningen geïsoleerd, waarvoor gezamenlijk circa 1,5 miljoen euro aan subsidie is verstrekt.

- **Aanpak Energiearmoede**

Omschrijving

In 2025 is het Plan van Aanpak Energiearmoede vastgesteld. Dit plan geeft invulling aan vier acties die binnen Twenterand zijn uitgezet. De Energievakman van Mijande heeft in 2024 en 2025 circa 1.100 woningen bezocht. Hiermee zijn corporatiewoningen met een lager energielabel of verhoogd risico op energiearmoede verduurzaamd door het toepassen van kleine maatregelen. Deze actie liep tot en met 2025.

Voor de maatwerkaanpak zijn gesprekken gevoerd met enkele inwoners en is alvast gestart met het verduurzamen van een eerste particuliere woning. Tot slot is de subsidieregeling voor het versnellen van de verduurzaming van corporatiewoningen vastgesteld. De uitvoering hiervan loopt door in 2026 en 2027.

- **Energie afspraken Mijande**

Omschrijving

Voor de jaren 2025–2028 zijn prestatieafspraken gemaakt met Mijande Wonen voor de verdere verduurzaming van het corporatievastgoed. In 2025 zijn in Twenterand 187 corporatiewoningen verduurzaamd. De doelstelling is dat er in 2028 geen corporatiewoningen meer zijn met een energielabel E, F of G.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Faciliteren duurzame inzameling van huishoudelijk afval**

Omschrijving

In 2025 is de aangepaste inzamelfrequentie van 2024 geëvalueerd. Uit deze evaluatie blijkt dat de hoeveelheid restafval per inwoner is afgenomen en dat het scheidingspercentage is gestegen. Tegelijkertijd blijft verbetering van de communicatie noodzakelijk en wordt er gewerkt aan het project implementatie van afvalscheiding bij hoogbouw. Daarnaast is na de zomer een pilot met de GRIP-wagen gestart. De resultaten hiervan, inclusief de voorgestelde vervolgstappen, worden meegenomen in het Grondstoffenplan 2026–2030.

- **Implementeren vervolgstappen uit Koersdocument Circulaire Economie Twentse gemeenten**

Omschrijving

In regionaal verband is verder samengewerkt aan het Regionaal Actieplan Circulaire Economie 2024-2026. Aan de hand van meerdere invalshoeken (o.a. inkoop) is gewerkt aan het Regionaal Activiteitenplan (RAP), wat in 2026 volgt. Er zijn geen uitvoeringsacties geweest in 2025.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Kwaliteit leefomgeving voldoet aan milieunormen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoeringsprogramma VTH- speerpunten ODT**

Omschrijving

In 2025 stond voor de Omgevingsdienst Twente het versterken, veranderen en verder professionaliseren van de organisatie centraal. De uitvoering van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies is verder doorontwikkeld, passend bij de invoering van de Omgevingswet. Processen en werkafspraken zijn verbeterd en regionaal afgestemd, onder andere via de Omgevingstafel Twente.

Het thema stikstof vroeg veel aandacht. Hiervoor is een Taskforce Stikstof ingericht, die zorgde voor tijdige toepassing van nieuwe jurisprudentie en voorspelbare, juridisch houdbare vergunningverlening.

Intern vonden belangrijke organisatorische stappen plaats, waaronder een directiewissel en het vaststellen van de Toekomstvisie OD Twente 2030+. Hiermee is een koers bepaald richting een robuuste organisatie die voldoet aan landelijke eisen. Ook is de Innovatie- en Ontwikkelagenda gelanceerd, waarmee projecten rond datakwaliteit, modernisering, AI-toepassingen en meta-toezicht zijn opgezet.

Programma Vergunningen

In 2025 bleef Vergunningen sterk belast door de gevolgen van stikstofuitspraken, wat leidde tot vertragingen en een groeiende werkvoorraad, vooral bij complexe en agrarische dossiers. Met een verbeterplan zijn achterstanden bij meldingen en informatieplichten aangepakt, vergunningen geactualiseerd en is de uitvoering bedrijfsmatiger ingericht.

Programma Toezicht

Door onderbezetting konden niet alle geplande periodieke controles worden uitgevoerd. De beschikbare capaciteit is risicogericht ingezet via een samenhangende aanpak van verschillende controletype. Er zijn wel aanzienlijk meer oprichtings- en aspectcontroles uitgevoerd dan gepland voor 2025. Dit heeft ook geleid tot meer handhavingscontroles in 2025 dan gepland. Ook Bodemtoezicht vraagt aanzienlijk meer toezicht onder de omgevingswet dan we hadden gepland voor 2025.

Programma Handhaving

De bestede handhavingswerkzaamheden waren conform de planning voor 2025.

Programma Advies

Het programma Advies kende een sterke groei in de vraag, vooral naar specialistische en integrale milieuadvies vanuit bouwvragen. Bodem en Integraal advies zijn meer gevraagd dan gepland in 2025. De Omgevingswet zorgt voor meer vragen op het snijvlak van ruimtelijke ordening en milieu. De werklust en de doorlooptijden staan bij de clusters advies van de Omgevingsdienst Twente onder druk.

Beleidsdocumenten

[Klimaatakkoord](#)

[Klimaatakkoord gebouwde omgeving](#)

Metingen

Beleidsdoelen	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval								
Scheidingspercentage afval	84	86	84	84	85	84	84	grondstoffenmonitor ROVA
VANG Recycledoelstelling	> 60**	> 60**	69,4	69,2	x	x	x	VANGrecycletool
Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen.								
Totaal hernieuwbare energie	***	***	17,5	16,5	13,4	12,6	10,4	Klimaatmonitor.databank.nl
Aantal bezoeken energiecoaches	112	197	109	x	x	x	x	eigen gegevens
Aantal uitgekeerde Duurzaamheidssubsidies	310	213	324	68	x	x	x	eigen gegevens
Indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH								
Realiseren Uitvoeringsprogramma	112,9% *****	104 % *****	80%	123	100%	70%	63%	JV ODT /Powerbi ODT
Aantal controles bedrijven met aandacht op energiemaatregelen	35	85	45	160	30	65	87	JV ODT/Powerbi ODT
Aantal bestuurlijke (her)controles milieu in handhavingssfeer	17	47	54	22	19	30	1	JV ODT/Powerbi ODT

* ambitie 90% scheiden in 2025

** doel is minimaal 60% in 2030

*** streven naar energieneutraal in 2050

***** opmerking irt jaarverslag 2024, realiseren Uvp, de streefwaarde voor toezicht op bedrijven bleef steken op 67,1% ipv de verwachte 100%, Reden onbezette vacatureruimte bij de ODT. Dat de streefwaarde wordt overschreden is gelegen in het feit dat voor vergunningverlening en het verkrijgen van adviezen (STiksof) meer opdrachten nodig waren.

***** opmerking IRT jaarverslag 2025, realiseren UVP, de streefwaarde van toezicht op bedrijven (periodieke controles bleef steken op 52,5% ipv de verwachte 100%, reden onderbezette vacatureruimte bij de ODT.

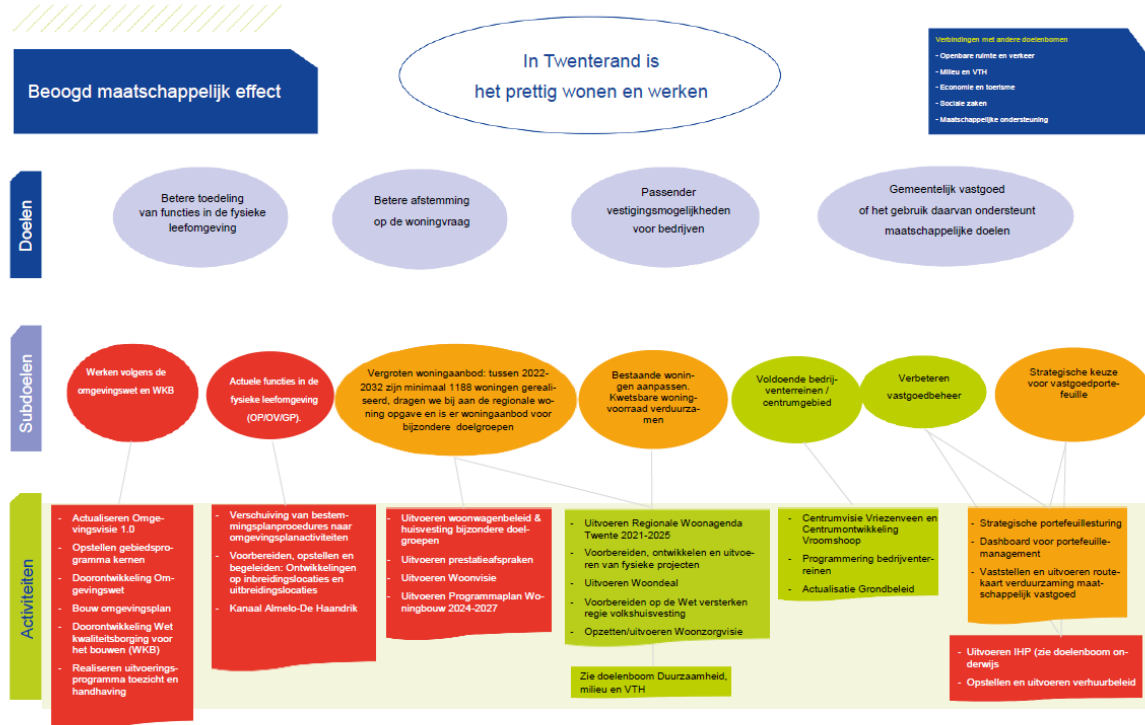
Dat de streefwaarde wordt overschreden komt o.a. dat er meer meldingen en informatieplichten binnenkomen onder de OW. O.a. voor bodem en asbest en daardoor moeten er ook meer controles worden uitgevoerd dan gepland.

Tevens is er een nieuwe functie in het leven geroepen de omgevingsadviseur. Die genereert ook meer producten door de nieuwe manier van werken dan daarvoor het geval was.

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH

Doelenboom

Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk vastgoed en VTH | 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, gemeentelijk Vastgoed en VTH

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand is het prettig wonen en werken

Doelen

Betere toedeling van functies in de fysieke leefomgeving

Betere afstemming op woningvraag

Passender vestigingsmogelijkheden voor bedrijven

Gemeentelijk vastgoed of het gebruik daarvan ondersteunt maatschappelijke doelen

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Actuele functies in de fysieke leefomgeving (OP/OV/GP)

Wat hebben we daarvoor gedaan

• Kanaal Almelo- De Haandrik

Omschrijving

De problematiek rond het kanaal Almelo-De Haandrik was ook in 2025 een belangrijk dossier voor de gemeente. De provincie streeft ernaar de schadegevallen eind 2026 administratief af te ronden. Uit het schadeafhandelingstraject en een grotere beheeropgave zijn vervolgmaatregelen gekomen, zoals aanpak overlast zwaar verkeer langs het kanaal en verbeteren leefbaarheid. De provincie werkt samen met de betrokken gemeenten aan de voorbereiding van vervolgmaatregelen.

Met de vastgestelde toekomstige functie van het kanaal (eenrichtingverkeer voor schepen tot 700 ton inclusief passeerplekken) kunnen gerichte maatregelen voor beheer, veiligheid en inrichting worden voorbereid.

Ook de verkeersoverlast langs het kanaal is meegenomen in lopend onderzoek, waarvan de resultaten dienen als input voor mogelijke fysieke of beleidsmatige maatregelen. In 2025 is gestart met een nieuw schetsontwerp passend bij de toekomstfunctie.

Daarnaast onderzoeken provincie en gemeenten gezamenlijk hoe de leefbaarheid langs het kanaal kan worden verbeterd, in afstemming met bewoners en andere betrokken partijen. Hierbij ligt een aanzienlijke opgave, zowel in het realiseren van volledig schadeherstel als in het herstellen van vertrouwen en het versterken van de leefbaarheid in het gebied.

- **Omgevingsvisie**

Omschrijving

In februari 2025 werd officieel gestart aan het project Omgevingsvisie 2.0: de (door)ontwikkeling van een nieuwe Omgevingsvisie voor de gemeente Twenterand die een stip op de horizon zet voor het jaar 2050 en voldoet aan de gestelde eisen vanuit de Omgevingswet. Het proces voor de ontwikkeling van de Omgevingsvisie 2.0 duurt in totaal twee jaar en heeft als deadline 1 januari 2027. In juni 2025 werd de eerste fase van het project afgerond met het vaststellen van het eindproduct van die fase 'Het portret van Twenterand'. Dit portret vormde een 0-meting van de gemeente met daarin de belangrijkste opgaven, kansen en knelpunten in de toekomst, waar de Omgevingsvisie 2.0 (op visie-niveau) een antwoord op zal moeten geven. De tweede fase van de Omgevingsvisie 2.0 is gestart na vaststelling van de het Portret van Twenterand door de gemeenteraad.

In de tweede fase werd er gewerkt aan de Hoofddijnennotitie: een koersdocument waarin de eerste belangrijke keuzes worden gemaakt. De keuzes in deze Hoofddijnennotitie geven richting aan de verdere (gebiedsgerichte) uitwerking van de daadwerkelijke Omgevingsvisie 2.0 dat zal plaatsvinden in de derde fase. De tweede fase van de Omgevingsvisie 2.0 wordt officieel afgerond nadat de definitieve Hoofddijnennotitie is vastgesteld door het college. Daarna zal de derde, en tevens laatste, fase van het traject Omgevingsvisie 2.0 worden ingegaan. Dit gebeurt in 2026.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Vergroten woningaanbod tussen 2022-2032 zijn minimaal 1188 woningen gerealiseerd, dragen we bij aan de regionale woning opgave en is er woningaanbod voor bijzondere doelgroepen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoeren Programmaplan Woningbouw 2024-2027**

Omschrijving

In 2025 lag de focus op het verder organiseren van de programmatische aanpak, het realiseren van woningbouwprojecten en het uitvoeren van de activiteiten uit het Programmaplan Woningbouw.

Belangrijkste resultaten in 2025:

- De woningbouwopgave en -ambitie zijn stevig verankerd in de Omgevingsvisie.
- Er is intensief ingezet op regionale lobby (ambtelijk en bestuurlijk) om als Twenterand bij te dragen aan de regionale schaa sprong binnen de ROS.
- Er zijn 22 startersleningen verstrekt.
- De lokale woonzorgvisie (Programma Wonen, Zorg en Welzijn) is verder uitgewerkt.
- Het woningbouwsturingsmechanisme is opgeleverd, waardoor inzicht bestaat in waar, hoeveel en voor wie woningen worden gerealiseerd.
- Door het uitstel van de Wet versterking regie volkshuisvesting is het volkshuisvestingsprogramma doorgeschoven naar 2026.
- Versterkte uitvoeringscapaciteit in 2025 zorgde voor meer structuur en een lichte versnelling in woningbouwprojecten.
- In totaal zijn in 2025 96 woningen gerealiseerd binnen de gemeente Twenterand. Gemeente Twenterand blijft voor de woningbouwopgave voor een belangrijk deel afhankelijk van private en commerciële initiatiefnemers.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Verbeteren vastgoedbeheer

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Opstellen en uitvoeren routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed

Omschrijving

Eind 2025 is een begin gemaakt met strategisch vastgoedbeleid. In 2026 wordt dit opgeleverd. Concreet zijn in 2025 alle voorbereidingen om De Klaampe te verduurzamen uitgevoerd. Er is een bestek gemaakt. In 2026 kan worden aanbesteed en kan de uitvoering beginnen.

Metingen

Beleidsdoelen	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Voldoende en passende woningen								
Aantal opgeleverde woningen	96	124	69	1026*	940	844	773	Eigen meting, aantallen zijn totalen
Aantal startersleningen	22	1	3	2	8	8	15	25 leningen in totaal beschikbaar vanaf eind 2019
Aantal Blijversleningen	0	1	0	0	0	0	0	10 leningen in totaal beschikbaar
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH								
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een woonfunctie	29	38	249*					Eigen gegevens
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een maatschappelijke functie	1	0	2*					Eigen gegevens
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een bedrijfsfunctie	13	15	32*					Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer	5	8	7	5	4	4	3	Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer	3	0	5	0	0	0	3	Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	0	1	2	0	0	0	0	Eigen gegevens
Aantal behandelde klachten gericht op de Fysieke leefomgeving binnen het VTH-werkveld	27	16	35	18	12	26	26	Eigen gegevens
Aantal behandelde handhavingsverzoeken	7	18	10					
Ontwikkelingen binnen het omgevingsplan	nvt	nvt	25	10	5	10	12	Eigen gegevens
Aantal wooneenheden met een woonfunctie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	97	80	*					Eigen gegevens
Aantal gebouwen met een maatschappelijke functie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	1	2	*					Eigen gegevens
Aantal bedrijfseenheden met een bedrijfsfunctie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	16	15	*					Eigen gegevens

* deze aantallen zullen in de volgende ronde conform 2024 en 2025 worden uitgewerkt

Wat heeft het gekost

Overzicht baten en lasten Ruimte

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
<u>Doelenboom openbare orde en veiligheid</u>				
Lasten	2.903.600	2.977.196	2.967.198	0
Baten	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-2.903.600	-2.977.196	-2.967.198	0
<u>Doelenboom openbare ruimte en verkeer</u>				
Lasten	13.273.622	11.502.885	12.025.319	1.448.161
Baten	5.048.828	4.671.112	4.554.721	82.475
Saldo van baten en lasten	-8.224.794	-6.831.773	-7.470.598	-1.365.686
<u>Doelenboom duurzaamheid, milieu en VTH</u>				
Lasten	6.966.300	8.745.132	4.647.835	393.134
Baten	5.624.660	6.790.693	3.321.132	115.000
Saldo van baten en lasten	-1.341.641	-1.954.439	-1.326.703	-278.134
<u>Doelenboom bouwen, wonen, ruimt. ontw. en VTH</u>				
Lasten	6.990.712	10.806.962	9.151.492	922.487
Baten	5.355.248	5.375.903	5.295.903	1.541.010
Saldo van baten en lasten	-1.635.464	-5.431.059	-3.855.589	618.523
Totaal programma lasten	30.134.235	34.032.175	28.791.844	2.763.782
Totaal programma baten	16.028.735	16.837.708	13.171.756	1.738.485
<u>Totaal saldo van baten en lasten</u>	-14.105.500	-17.194.467	-15.620.088	-1.025.297
Mutaties reserves db openbare orde en veiligheid	0	0	0	0
Mutaties reserves db openbare ruimte en verkeer	1.361.957	439.440	939.040	1.361.957
Mutaties reserves db duurzaamheid, milieu en VTH	63.184	651.904	8.918	63.184
Mutaties reserves db bouwen, wonen, ruimt.ontw, VTH	-373.070	2.913.550	1.420.000	-373.070
Totaal mutatie reserves *	1.052.071	4.004.894	2.367.958	1.052.071
<u>Geraamd resultaat</u>	-13.053.429	-13.189.573	-13.252.130	26.774
<i>gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten voor resultaatbestemming</i>	<i>3.088.968</i>			
<i>gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten na resultaatbestemming</i>	<i>136.145</i>			

Wat heeft het gekost

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten op het programma 'ruimte' is € 136.000 lager dan geraamd (voordeel). Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door:

Openbare orde en veiligheid

- Het product brandweer laat een voordeel zien van € 55.000. Dit komt door de restitutie van het voordelig resultaat van de jaarrekening van de Veiligheidsregio over 2024.

- In 2025 waren de opleidingskosten rampenbestrijding (bijdrage VRT) lager dan geraamd, mede door een teruggave over 2024. Totaal voordeel € 11.000.
- **Openbare ruimte en verkeer**
- Op het product 'wegen' is sprake van een nadeel van € 42.000. Dit nadeel wordt onder andere veroorzaakt door een nadeel op de kapitaallasten doordat werken eerder klaar waren en de kapitaallasten dus een jaar eerder starten. Daartegenover staat een klein voordeel op onderhoud en op inspectiekosten. De inspecties worden in 2026 uitgevoerd voor alle kernen, dus de kosten komen in 2026.
- De NEN-keuring en het schoonmaken van de verkeersborden is in 2025 niet uitgevoerd door personele knelpunten. Dit geeft een voordeel van € 53.000. Deze werkzaamheden worden in 2026 uitgevoerd en kunnen dan dus voor een overschrijding zorgen op dit budget. Er is daarnaast minder schade geweest aan de openbare verlichting door minder vandalisme. Dit laat een voordeel zien van € 23.000.
- Het product 'bruggen' sluit met een voordelig saldo van € 129.000. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het meerjarig onderhoud lager is dan begroot. Door termijnen die nodig zijn voor het aanbestedingstraject is het niet gelukt om het onderhoud uit te voeren in 2025, dit komt in 2026. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken', de onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd.
- De kosten van gladheidsbestrijding zijn € 26.000 hoger dan geraamd. Er is extra ingekocht voor de strooicampagne eind 2025. Dit zijn weersafhankelijke kosten en van tevoren moeilijk te ramen.
- De subsidie gedragsbeïnvloeding verkeer over 2024/2025 is voorlopig afgerekend met een voordeel van € 42.000.
- Het product openbaar groen laat een nadeel zien van € 293.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat extra inzet/inhuur noodzakelijk was op het onderhoud in verband met de leegloop van SW-medewerkers. Daarnaast zijn werken machinaal uitgevoerd i.v.m. achterstallig onderhoud en was het weer natter, dus groeizamer, dus meer onderhoud.
- Het product riool eindigt met een voordeel van € 550.000. Dit bedrag is in de voorziening gestort. Dit voordeel heeft verschillende oorzaken. In 2025 zijn er hogere kosten g/w/e geweest van € 75.000, doordat de tarieven zijn verhoogd (met name de netwerkkosten). Dit was niet opgenomen in de begroting. Ook de veegkosten waren behoorlijk hoger dan geraamd. Deze worden voor 60% doorberekend aan het product riool. De kosten waren € 55.000 hoger dan geraamd. Daar tegenover staat een hogere opbrengst rioolrechten van € 274.000 en een hogere doorberekening van kosten rioolaansluitingen aan derden van € 42.000 (dure aansluitingen gerealiseerd die bij de aanvragers in rekening zijn gebracht). Er zijn ook minder aanvragen geweest van burgers voor klimaatadaptatie, wat een voordeel op dit product oplevert van € 43.000. De regeling is in 2026 ook nog van kracht en in het voorjaar wordt er weer een communicatie opgestart. Er is minder uitgegeven aan algemeen onderhoud en inspectiekosten van € 60.000. Deze laatste post schommelt per jaar. In 2026 worden de riolen weer geïnspecteerd en moet er een nieuw contract afgesloten worden, waardoor deze post zal stijgen, is de verwachting. De investering is lager geweest dan begroot, waardoor de toerekening van btw aan dit product € 253.000 lager is. Dit is een verschuiving van lasten naar toekomstige jaren. De kosten van de Oale bouw van € 1.192.000 zijn ten laste van de reserve riool gebracht. Het product riool zoals in deze doelenboom verantwoord (dus zonder toerekeningen van producten uit andere doelenbomen en de btw) eindigt op een klein nadeel van € 215.000. Dit komt door lagere toerekening van btw aan het product (doordat de investeringslasten lager zijn).

- Het voordeel op het product begraafplaatsen is € 24.000. Dit wordt verrekend met de reserve. Oorzaken hiervan zijn:
 - * Meer ontvangen aan begrafenisrechten van € 63.000. De begrafenisrechten zijn nog steeds wat hoger dan geraamd, maar dalen wel ten opzichte van afgelopen jaren. In de begroting wordt geen rekening gehouden met verlenging van grafrechten en omzettingen naar eeuwigdurend recht. Deze inkomsten zijn sowieso niet te voorspellen.
 - * Hogere bijdrage aan Regio Twente van € 34.000, doordat totale raming kosten Regio Twente niet goed verdeeld was in de begroting.
 - * Meer onderhoudskosten van € 43.000. De hogere onderhoudskosten komen m.n. door het natte weer over 2025 waardoor meer onderhoud en meer onkruidbestrijding noodzakelijk was. Door de uitstroom van SW-ers kan dit niet in eigen beheer uitgevoerd worden, maar wordt dit door derden uitgevoerd.
 - * Kleine overschrijding op gas/water/elektra, verzekeringen en belastingen van € 8.000.
 - * Minder kosten aan natuur begraven van € 47.000. Er was een bedrag van € 70.000 geraamd voor kosten natuur begraven. De kosten die in 2025 zijn gemaakt bedragen € 23.000. Deze kosten komen ten laste van de reserve begraafplaatsen. Naast deze onttrekking is er een bedrag van € 54.000 onttrokken uit de reserve begraafplaatsen (was een onttrekking van € 30.000 geraamd).

Duurzaamheid, milieu en VTH

- Het product 'huisvuil' laat een voordeel zien van € 221.000 t.o.v. de begroting. De verklaring voor dit bedrag is met name te vinden aan de inkomstenkant. De opbrengst afvalstoffenheffing is wat lager dan geraamd (€ 81.000), doordat het aantal ledigingen lager is. De opbrengst ABP is wat hoger (€ 22.000). Er is in 2025 een vergoeding zwerfafval over 2023 en 2024 en een vermarktingvergoeding over 2019 ontvangen. Daarnaast is een hogere vergoeding ontvangen van Verpact voor de gescheiden ingezamelde, gerecyclede en vermarkte hoeveelheden verpakkingsafval (totaal voordeel t.o.v. begroting € 271.000). Het dividend van ROVA was € 39.000 hoger dan het normdividend. Conform afspraak komt dit ten gunste van het product afval. Dit is niet geraamd. Aan de uitgavenkant zien we dat de toerekening van het kosten vegen (dat door ROVA wordt uitgevoerd) hoger zijn dan geraamd (36.000). Er wordt derhalve een bedrag gestort in de voorziening afval van € 1.000 (was onttrekking geraamd van € 220.000). Hierdoor stijgt de voorziening naar € 1.336.000. Door de toerekening van kosten van andere producten sluit het product huisvuil sec met een voordeel van € 23.000. Alle kosten meegerekend is huisvuil kostendekkend.
- Van het budget 'initiatieven duurzame energiemaatregelen' is € 344.000 nog niet uitgegeven. Door de raad is een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld ten laste van de algemene risicoreserve. Dit is een meerjarig project wat voortgezet wordt in 2026.
- Kosten ODT zijn lager dan geraamd. De afrekening over 2024 was voordeliger dan gedacht (€ 81.000). Daarnaast sluit 2025 met een voorlopig voordelig saldo van € 42.000 voor Twenterand. Dit is verwerkt in 2025.
- Er is voor een bedrag van € 140.000 aan duurzaamheidssubsidies verstrekt.

Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling

- De kosten implementatie omgevingswet waren lager dan geraamd. Hiervoor is in voorgaande jaren een reserve gevormd. De meer- en minderkosten worden ten laste van deze reserve gebracht.
- In 2025 is een meeropbrengst van € 27.000 te zien door meer verkopen groenstroken.
- Er zijn geen planschades geweest wat een voordeel van € 10.000 oplevert.
- Lagere reguliere kosten op RO wonen en bouwen (€ 31.000) doordat alle kosten inzake wonen en bouwen op programmaplan wonen zijn geboekt, waarvoor een reserve gevormd is en minder inhuur t.b.v. de inventarisatie niet-woningen t.b.v. BAG (€ 15.000). Dit eindigt eind 2026, dus voordeel voor begroting 2027 e.v..
- Voor woonwagendstandplaatsen was een bedrag geraamd van € 1.125.000. Hiervan zijn nog geen uitgaven geweest in 2025, dit loopt door in 2026. Deze kosten komen ten laste van de algemene risicoreserve, dus hebben geen invloed op het saldo.
- In 2025 waren de kosten voor het programmaplan wonen € 778.000. Dit is € 874.000 lager dan geraamd (in de raming zit ook restant budget van 2024). Deze kosten komen ten laste van de reserve wonen, dus hebben geen invloed op het exploitatiesaldo. Dit is een meerjarig project.

- In 2025 zijn minder leges RO en omgevingsvergunning ontvangen (totaal € 168.000). Dit heeft te maken met de nieuwe omgevingswet en de daarop aangepaste procedures (vergunningen) en leges. Daarnaast was de verwachting dat eind 2025 hoge leges ontvangen zouden worden van een initiatief (energiehub). Dit heeft in 2025 niet plaats gevonden en zal naar verwachting in 2026 ontvangen worden.
- De kosten kanaal Almelo de Haandrik waren in 2025 € 9.000 hoger dan geraamd. Daarnaast is een bijdrage lumpsum sociaal maatschappelijke kosten van de provincie ontvangen over 2024-2026. Voor 2025 was dit bedrag € 45.000. Per saldo dus een voordeel van € 36.000. Dit wordt verrekend met de reserve.
- Op overige gronden zit een voordeel van € 53.000. Hiervan moet nog een bedrag van € 105.000 naar de reserve stado t.b.v. centrum Vriezenveen (wordt voorgesteld via resultaatbestemming). Voordeel komt o.a. door verkoop diverse gronden en lagere voorbereidingskosten. Daartegenover staat een storting van € 196.000 in de voorziening. De verwachting is dat Zuidmaten Oost met een negatief saldo van € 196.000 sluit. Hiervoor dient volgens de BBV een voorziening te worden getroffen. Derhalve is er een storting ten laste van dit product gedaan.
- Het grondbedrijf eindigt met een voordelig saldo van € 1.541.000. Van dit bedrag is € 1.000.000,- toegevoegd aan de reserve grondbedrijf. Het resterende bedrag (€ 541.010) valt vrij in het resultaat. Voor een inhoudelijk toelichting verwijzen we u naar de paragraaf grondbeleid.

Programma Economie en vrije tijdsbesteding

Inleiding Programma Economie en vrije tijdsbesteding

Inleiding

Inleiding Programma Economie en Vrijtijdsbesteding (terugblik 2025)

In het coalitieakkoord 2022–2026 was de ambitie uitgesproken om Twenterand verder te ontwikkelen tot een economisch sterke gemeente met een sociaal kloppend hart. Het programma Economie en Vrijtijdsbesteding droeg hier in 2025 opnieuw aanzienlijk aan bij. Het omvatte de beleidsterreinen economie, werkgelegenheid, landelijk gebied, recreatie & toerisme, cultuur, sport & bewegen en subsidiebeleid – een samenhangend geheel dat elkaar versterkte en bijdroeg aan een toekomstbestendige economie en een aantrekkelijk leefklimaat. Deze ambitie bleef in 2025 onverminderd leidend, ook in een jaar waarin landelijke en regionale ontwikkelingen merkbaar waren. In 2025 moest Twenterand opnieuw zorgvuldige keuzes maken. De arbeidsmarkt was krap, waardoor vacatures en projecten vertraging kregen. De val van het kabinet-Schoof zorgde voor extra onzekerheid. Tegelijkertijd kende Twenterand interne bestuurlijke en organisatorische veranderingen die om wendbaarheid en duidelijke prioritering vroegen. Ondanks deze omstandigheden kijken we terug op een jaar waarin belangrijke stappen zijn gezet en waarin samenwerking, veerkracht en zorgvuldigheid centraal stonden. Hieronder volgt een terugblik per doelenboom.

Doelenboom Cultuur en Recreatie & Toerisme

Cultuur bleef in 2025 een belangrijke drager van talentontwikkeling en sociale verbondenheid in Twenterand. Er werd gestart met het nieuwe cultuurplan, dat de basis vormde voor een leer- en experimenteerfase in 2026–2027. In dit traject wordt samen met culturele verenigingen onderzocht welke vormen van samenwerking en ondersteuning het meest effectief zijn. De geplande proeftuinen voor cultuurcommunicatie en vernieuwende programmering maken hiervan deel uit en lopen door in 2026.

Ook in 2025 namen opnieuw veel basisschoolleerlingen deel aan cultuureducatie via de provinciale regeling, en werd de functie van cultuurmakelaar opnieuw ingevuld. Mede dankzij een bijdrage van de Cultuurregio is er een theaterproject uitgevoerd welke gericht was op jongeren. Voor het bibliotheekwerk liep een extern onderzoek naar een toekomstbestendige voorziening, vooruitlopend op aangescherpte landelijke kaders. Het culturele aanbod kreeg daarnaast een impuls door een tijdelijke verruiming van het evenementenbudget.

Binnen de vrijetijdseconomie werden alle benodigde onderzoeken afgerond voor integratie van de Nota Vrijetijdseconomie in de Omgevingsvisie. Twenterand bleef actief betrokken bij regionale netwerken die werken aan een toekomstgericht landschap waarin natuur, recreatie en cultuur in samenhang worden ontwikkeld. De gebiedsmarketing van de Engbertsdijkswenningen kreeg verder vorm, terwijl de uitvoering van de dorpsommetjes door onderbezetting moest worden doorgeschoven naar de volgende bestuursperiode.

In het terrassenseizoen van 2025 is een pilot uitgevoerd met verruimde terrastijden. Onder regie van de gemeente, in samenwerking met de Koninklijke Horeca en een externe projectleider, is de pilot zorgvuldig gemonitord en geëvalueerd. Daarbij zijn signalen van omwonenden, ondernemers en handhaving systematisch meegenomen. Uit de evaluatie bleek dat er sprake was van een goede balans tussen levendigheid en leefbaarheid en dat geen noemenswaardige toename van overlast werd geconstateerd. De verruiming draagt daarmee bij aan een gastvrije sfeer in de kernen. Op basis van deze uitkomsten heeft de gemeenteraad besloten de verruimde terrastijden structureel vast te stellen.

Doelenboom Economie en Werkgelegenheid

Twenterand bleef in 2025 inzetten op een sterke, toekomstgerichte economie. Twenterand werkte in 2025 nauw samen met de veertien Twentse gemeenten via de Agenda voor Twente en de Twenteboard. De raad stemde in met het voortzetten van de deelname voor minimaal twee jaar. Twenterand deed actief – en waar nodig kritisch – mee aan dit regionale overleg. Via het Bestuurlijk Overleg Sociaaleconomische Structuurversterking (BOSS) werkten gemeenten en de provincie samen aan innovatie, duurzame groei en een toekomstbestendige economie.

Binnen de kernen werd ruimtelijk en economisch gewerkt aan toekomstbestendige centra. Het uitvoeringsprogramma voor het centrum van Vriezenveen werd vastgesteld en verder uitgewerkt, en ook in andere kernen werd voortgang geboekt. Het investeringsfonds Twenterand Invest gaf daarbij een zichtbare impuls aan initiatieven die economie en leefbaarheid versterkten.

Binnen de regio West Twente werd verder gewerkt aan de gebiedsinventarisatie binnen de Toekomst voor ons Platteland-aanpak. Deze inventarisatie gaf inzicht in de opgaven rond landbouw, natuur, water en sociaaleconomische ontwikkelingen en vormde een stevig fundament voor nieuw beleid.

Voor de Engbertsdijkvenen werd bewust gekozen om pas met participatie te starten wanneer hogere overheden duidelijkheid geven over investeringen in leefbaarheid. Wel werd met omliggende gemeenten gewerkt aan een investeringsprogramma voor recreatieve basisvoorzieningen, dat in 2026 wordt opgeleverd. Ook liepen de voorbereidingen voor een regionaal onderzoek naar toekomstbestendige landbouw rond hoogveengebieden, dat eveneens in 2026 verdergaat.

De agrarische sector werd ondersteund met bijeenkomsten over onder meer biobased teelten en vitale bodems. Door landelijke onzekerheid bleef daadwerkelijke beweging bij agrariërs beperkt, al werden biodiversiteitsprojecten wel succesvol verder versterkt en druk bezocht. Ook de inzet van ervencoaches bleef in 2025 van grote waarde voor bewoners en ondernemers in het buitengebied.

Doelenboom Sport

Sport en bewegen bleven in 2025 essentieel voor een gezonde en betrokken gemeenschap. De uitvoering van het lokale sport- en beweegakkoord en de sport- en beweegvisie werd voortgezet. De inclusieve sportcarroussel bood inwoners met verschillende beperkingen de kans om nieuwe sporten te ontdekken, en samenwerking binnen de regionale werkgroep Inclusief Sporten droeg bij aan het verlagen van drempels voor aangepast sportaanbod.

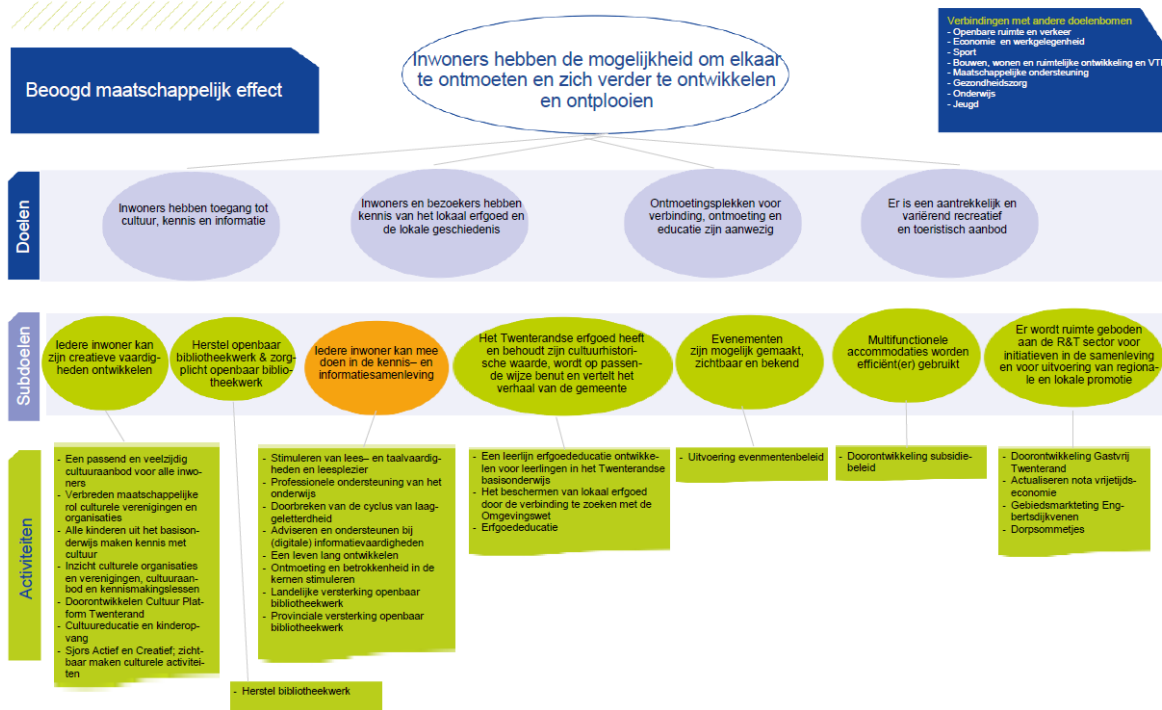
Het platform Actief Twenterand werd verder uitgebreid met meer aanbieders en activiteiten. Het nieuwe project Try Out bereikte veel middelbare scholieren, en Sjors Sportief & Creatief trok opnieuw een grote groep kinderen. De realisatie van inclusieve speeltuinen liep vertraging op doordat in Den Ham werd aangesloten op de herinrichting van de Roelofsbrink en in Vroomshoop nog geen definitieve locatie was bepaald; de uitvoering loopt daarom door in 2026 en 2027.

Verenigingen werden ondersteund via waarderingssubsidies en het project Club Kader Coaching, en het Twents Kennis- en Informatie Event trok opnieuw veel bezoekers. In de sportinfrastructuur werd verder gewerkt aan het vernieuwen van voorzieningen en aan de ontwikkeling van een nieuw sportcentrum voor Vriezenveen, waarvan de besluitvorming in 2026 plaatsvindt. De pumptrackbaan werd in 2025 nog niet gerealiseerd; aanvullende financiering wordt in 2026 verkend zodat deze geschikt wordt voor meerdere doelgroepen. Tot slot werden Twenterandse topsporters ondersteund bij internationale toernooien, wat bijdroeg aan de sportieve uitstraling van de gemeente.

Doelenboom Cultuur en Recreatie & Toerisme

Doelenboom

Cultuur en Recreatie & Toerisme | 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Cultuur en Recreatie & Toerisme

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners hebben de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten en zich verder te ontwikkelen en ontplooiën

Doelen

Inwoners hebben toegang tot cultuur, kennis en informatie

Hieronder wordt verstaan fysieke ontmoetingsplekken zoals CCK2, De Klaampe, Het Punt en dergelijke, maar ook digitale ontmoetingsplekken.

Inwoners en bezoekers hebben kennis van het lokaal erfgoed en de lokale geschiedenis

Ontmoetingsplekken voor verbinding, ontmoeting en educatie zijn aanwezig

Er is een aantrekkelijk en variërend recreatief en toeristisch aanbod

Tot een aantrekkelijk recreatief en toeristisch aanbod behoort verblijfsrecreatie maar ook de dagrecreatieve voorzieningen zoals routenetwerken, picknickplekken en horecavoorzieningen. Twente Marketing verzorgt de regionale promotie waarbij Twenterand goed gepositioneerd wordt. Lokaal is ruimte voor nieuwe initiatieven door het wegvallen van Gastvrij Twenterand.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Iedere inwoner kan zijn creatieve vaardigheden ontwikkelen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoering Cultuurakkoord**

Omschrijving

Het was de bedoeling om in 2025 te starten met twee proeftuinen. Over de proeftuin communicatie cultuur zijn eerste gesprekken geweest om te kijken wat de mogelijkheden zijn voor een digitaal platform cultuur (samen met de centrummanager). De proeftuin vernieuwende culturele programmering is nog niet gestart, omdat de cultuurmakelaar hierin een belangrijke rol zou spelen. Door wisselingen in de functie van cultuurmakelaar was deze rol een deel van het jaar niet ingevuld. Sinds 1 september 2025 is er weer een cultuurmakelaar. Door de wisselingen is de start van de proeftuin voor vernieuwende lokale culturele programmering uitgesteld.

- **Extra impuls cultuurmakelaar**

Omschrijving

Vanwege beperkte inzet van de cultuurmakelaar (wegens vacature) zijn de werkzaamheden beperkt gebleven tot lopende zaken (zoals bijvoorbeeld de Maand van de Maatschappelijke Agenda, de voorbereidingen van de Toon je Kunst Week en de uitvoering van Sjors Actief & Creatief).

- **Uitvoeringsprogramma Cultuurregio Twente**

Omschrijving

In 2025 is door Twenterand een bedrag van € 17.000 beschikbaar gesteld voor het uitvoeringsprogramma cultuurregio Twente 2023 - 2028. Het doel van dit plan is het versterken van het culturaanbod en samenwerking in de Regio Twente. Uit dit programma werd in Twenterand o.a. de activiteit maakplaatsen (cultuur en techniek voor kinderen, ouderen en volwassenen) uitgevoerd in alle bibliotheekvestigingen in Twenterand. Hiervoor was een bedrag van € 40.000 beschikbaar. Daarnaast is er een Twents cultuurcongres georganiseerd. Via de Cultuurregio werden wij attent gemaakt op een externe subsidie voor de Impuls Jongerenwerk. De Twentse gemeenten konden hiervoor een project indienen. Het project Midzwammernachtsdroom van de Vriezenveense Harmonie heeft vanuit deze Impuls € 22.000 ontvangen. Deze gelden kwamen hierdoor ten goede aan de Twenterandse samenleving.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Herstel openbaar Bibliotheekwerk en zorgplicht openbaar Bibliotheekwerk

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Herstel bibliotheekwerk**

Omschrijving

In 2025 zijn de herstelgelden, die de gemeente ontvangen heeft van het Rijk voor het openbaar bibliotheekwerk, overgemaakt aan de Stichting Openbare Bibliotheek Twenterand. Het doel was het verruimen van de bemande openingstijden van de bibliotheekvestigingen in Westerhaar en Vriezenveen met minimaal 10 uur per week (op basis van de vereisten van de Regeling eenmalige specifieke uitwerking en subsidie toekomstbestendige bibliotheekvoorzieningen).

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Evenementen zijn mogelijk gemaakt en bekend

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitbreiding subsidieregeling cultuur**

Omschrijving

In 2025 is het budget voor culturele evenementen eenmalig verhoogd met € 25.000. Daarmee konden diverse waardevolle (kleinschalige) culturele activiteiten worden gerealiseerd die anders niet mogelijk waren. Dit droeg bij aan het versterken van het lokale culturele aanbod en het vergroten van de betrokkenheid in de gemeenschap. Deze activiteiten moesten voldoen aan één van de volgende uitdagingen: sociaal (iedereen doet mee), economische (kunst & techniek) en ruimtelijk (o.a. erfgoed) uitdaging.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Multifunctionele accommodaties worden efficiënt (er) gebruikt

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Doorontwikkeling subsidiebeleid**

Omschrijving

De afgelopen jaren is veel werk verzet om te komen tot een nieuw subsidiebeleid. De nieuwe Algemene subsidieverordening (ASV) is in november 2024 vastgesteld en zou per 1 januari 2027 in werking treden. Parallel hieraan werd gewerkt aan nieuwe subsidieregelingen. In 2025 zijn hiervoor belangrijke stappen gezet: het college is geïnformeerd over de te ontwikkelen regelingen en alle structurele subsidiepartners hebben bericht ontvangen over het voorgenomen beëindigen van subsidies per 2027, inclusief beantwoording van alle zienswijzen uit 2024.

Deze route, gericht op volledige invoering van nieuw subsidiebeleid per 2027, sluit volgens de raad niet meer volledig aan bij de actuele ontwikkelingen. Daarnaast ligt er een wens om de keuze tussen subsidie en inkoop opnieuw te bezien. Hierdoor ontstaat een andere tijdsdynamiek dan eerder voorzien, waardoor het nodig is de oorspronkelijke planning en vervolgstappen opnieuw te bekijken.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er wordt ruimte geboden aan de R&T sector voor initiatieven in de samenleving en voor uitvoering van regionale en lokale promotie

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Actualiseren Nota Vrijtijdseconomie**

Omschrijving

De Nota Vrijtijdseconomie wordt geïntegreerd - net zoals alle andere ruimtelijke instrumenten - in de Twenterandse Omgevingsvisie. Daarnaast hebben we op regionale schaal ook een richtinggevend afwegingskader voor nieuwe ontwikkelingen ontwikkeld.

- **Deelname verkenning Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal**

Omschrijving

In 2025 is Twenterand een actief lid gebleven van de netwerkorganisatie Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal om zo qua promotie te kunnen blijven meeliften op de nationale bekendheid van het Nationale Park de Sallandse Heuvelrug. Samen hebben we in het gebied tussen grofweg Ommen en Diepenheim en Raalte en Vroomshoop aan het landschap van de toekomst gewerkt; bijvoorbeeld door de versterking van groenblauwe dooradering, het (her)inrichten van tuinen en het beleefbaarder maken van landschap (o.a. door project Dorpslandschap den Ham). Een landschap met mooie natuur, een groene en gezonde leefomgeving tot in het hart van de dorpen en steden, topcultuur en -erfgoed, duurzaam toerisme en een gezonde economie met perspectief voor de landbouw.

- **Uitvoering gebiedsmarketing Engbertsdijkswenen**

Omschrijving

Het afgelopen jaar zijn we verder gegaan met de gebiedsmarketing voor de Engbertsdijkswenen. Zo zijn onder andere diverse nieuwe informatiepanelen en andere promotieproducten als een filmpje opgeleverd. Daarnaast werken we - samen met partners - aan een investeringsprogramma recreatieve basisvoorzieningen om financiële middelen naar de Engbertsdijkswenen te krijgen. We werken hierin integraal (o.a. recreatie en toerisme, landelijk gebied, verkeer en natuur) samen om alle belangen goed af te wegen en zorgvuldig te werk te gaan.

- **Dorpsommetjes**

Omschrijving

Het afgelopen jaar hebben we vanwege onderbezetting nog geen uitvoering kunnen geven aan deze motie (2024-M15). We willen dit geld bewaren om in de nieuwe bestuursperiode een afweging te maken hoe we dit geld het beste kunnen laten renderen.

Doelenboom Economie en werkgelegenheid

Doelenboom

Economie en Werkgelegenheid | 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Economie en Werkgelegenheid

Beoogd maatschappelijk effect

Een economische structuur die ondernemerschap, werkgelegenheid, bestaanszekerheid en daarmee de leefbaarheid versterkt.

Doelen

Stimuleren van duurzame werkgelegenheid

Samen met sociaal domein de werkgelegenheid in Twenterand stimuleren en nog meer de verbinding zoeken tussen economie, een inclusieve arbeidsmarkt en arbeidsparticipatie en onderwijs.

Een stimulerend ondernemersklimaat voor alle economische entiteiten passend bij de gemeente is gerealiseerd

Economische entiteiten betreffen alle ondernemersvormen, zowel commerciële als niet-commerciële bedrijven, zowel in de kernen, op de bedrijventerreinen, als in het buitengebied. Met passend bij de gemeente wordt bedoeld dat het past bij de wensen die de ondernemer in Twenterand heeft.

De gemeente werkt ondernemersgericht

Dit betekent actief informatie/kennis/ervaringen en dergelijke ophalen bij en delen met ondernemers ten behoeve van (beleids)ontwikkeling.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Pro-actieve inzet regionale samenwerking

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Regionale / bovenlokale samenwerking

Omschrijving

Er is op verschillende terreinen ingezet op een hechte samenwerking met de veertien Twentse gemeenten, onder andere via de Agenda voor Twente en de Twente Board. Het raadsvoorstel om de deelname aan de Agenda voor Twente voor minimaal twee jaar voort te zetten, is aangenomen. Vanuit Twenterand namen we, zowel ambtelijk als bestuurlijk, actief – en waar nodig kritisch – deel aan de Agenda voor Twente en andere regionale verbanden.

Naast onze inzet binnen de Agenda voor Twente bleven we betrokken bij een breed scala aan netwerken en partnerschappen. Dit betreft onder meer de samenwerking met lokale bedrijven, maatschappelijke organisaties en buurgemeenten. Door deze verbindingen te versterken ontstond ruimte om kennis te delen, synergie te creëren en gezamenlijk oplossingen te ontwikkelen voor opkomende uitdagingen. Door te investeren in regionale en bovenlokale samenwerking konden we effectief inspelen op maatschappelijke en economische ontwikkelingen en nieuwe kansen benutten. Ook op het gebied van structuurversterking werd intensief samengewerkt met partners binnen en buiten de regio. Via het Bestuurlijk Overleg Sociaaleconomische Structuurversterking (BOSS) bundelden de Twentse gemeenten en de provincie Overijssel hun krachten om gezamenlijke opgaven op te pakken. Binnen dit overleg werkten we samen aan innovatie, duurzame economische groei en het toekomstbestendig maken van de regionale economie.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Een sociaal en economisch vitaal platteland

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Faciliteren realisatie Provinciaal Programma Landelijk Gebied

Omschrijving

Ondanks het feit dat er door het kabinet een streep door het NPLG is gehaald zijn we binnen het TVOP (Toekomst Voor Ons Platteland, voorheen PPLG) West Twente verder gegaan met de samenwerking rond transitieopgaven voor het landelijk gebied in de Gebiedstafel West Twente. Daarbij hebben gebiedspartners besloten om stappen voorwaarts te zetten en niet af te wachten wat er vanuit Zwolle of Den Haag komt. Zo zijn we binnen TVOP West Twente in 2025 gestart met uitvoering van een inventarisatie voor het landelijk gebied. Deze inventarisatie wordt per gemeente uitgevoerd en gaat in op landbouw, natuur en water en sociaal economische aspecten. Met deze inventarisatie krijgen we inzicht in de stand van zaken waar we staan met betrekking tot de opgaven in het landelijk gebied. Ook zijn we in 2025 gestart met een traject waarbij toekomstig beleid in kaart wordt gebracht en waarbij de opgaven voor het landelijk voor Twenterand in kaart wordt gebracht.

- Actualiseren en uitvoering geven aan de economische visie

Omschrijving

In het najaar van 2024 is door de raad besloten de economische visie als uitgangspunt op te nemen in de te ontwikkelen Omgevingsvisie 2.0. Er is in 2025 gewerkt aan deze omgevingsvisie, ook op economisch gebied. Zo is bijvoorbeeld de Ruimtelijk Economische Bouwsteen Twente 2040 (REB Twente) vastgesteld, die onderdeel zal gaan uitmaken van de omgevingsvisie. Daarnaast is er vanuit economisch perspectief meegewerkt en meegedacht aan de diverse scenario's in de omgevingsvisie.

- Ontwikkelen visie landelijk gebied

Omschrijving

De visie voor het landelijk gebied is onderdeel geworden van het traject van de omgevingsvisie. Derhalve is deze niet opgesteld in 2025. In de slotnota is voorgesteld om € 25.000 over te hevelen naar 2026.

- **Ontwikkelen toekomstvisie- en toekomstperspectief Engbertsdijkvenen**

Omschrijving

We hebben samen met de gemeenten Hardenberg en Tubbergen besloten dat er eerst toezeggingen moeten worden gedaan over (grote) investeringen in de leefbaarheid van Engbertsdijkvenen vanuit provincie/Rijk/EU, alvorens wij in participatie met inwoners, ondernemers en andere stakeholders gaan starten met een gebiedsvisie voor Engbertsdijkvenen. Dit om nieuwe teleurstellingen van inwoners en ondernemers te voorkomen en verwachtingen waar te kunnen maken. We zijn met de gemeenten Hardenberg en Tubbergen in 2025 wel gestart met het opstellen van een 'Investeringsprogramma Recreatieve Basisvoorzieningen', dat als basis dient voor de gesprekken met overheidspartners over het beschikbaar stellen van financiële middelen voor EDV. Dit rapport moet in Q2 2026 gereed zijn.

Voor het ontwikkelen van toekomstperspectief van de landbouw hebben we in 2025 contact gezocht andere Twentse gemeenten met N2000 hoogveengebied binnen de gemeente. Samen met deze gemeenten, Groene Metropool Twente en kennispartners willen we een onderzoek starten rond toekomstbestendige landbouw rond deze gebieden. De gesprekken lopen nog en zullen naar verwachting in 2026 tot resultaten leiden. Er komen nog diverse kosten op dit gebied derhalve is in de slotnota voorgesteld om € 35.000 over te hevelen naar 2026.

- **Ondersteuning transitie landbouwbeleid**

Omschrijving

Ook in 2025 zijn we doorgegaan met het organiseren van bijeenkomsten, die agrariërs moeten helpen bij het toekomstbestendig maken van hun bedrijf. In het voorjaar hebben we een bijeenkomst georganiseerd over biobased teelten voor bouwmaterialen en mestvergisting en in het najaar een bijeenkomst over het werken aan een vitale bodem.

Helaas was er in 2025 door de gang van zaken rond het kabinet en het uitblijven van beleidskeuzes weinig beweging bij agrariërs rond landbouwtransitie. De opgaven stapelen zich in de tussentijd wel op. We verwachten de komende jaren een inhaalslag. In de slotnota voorgesteld om € 15.000 over te hevelen naar 2026.

- **Deelname Groene Metropool**

Omschrijving

De kosten voor deelname aan de Groene Metropool Twente (GMT) zijn opgenomen in de begroting. GMT is het netwerk voor gemeenten rond groen/blauwe thema's en landbouw en een belangrijk platform voor kennisverwerving en kennisdeling over alle opgaven in het landelijk van Twente. Daarnaast verbindt GMT gemeenten met onderwijsinstellingen en bedrijfsleven en faciliteert het onderzoeksprogramma's. GMT heeft een belangrijke meerwaarde voor alle Twentse gemeenten.

- **Stimuleren biodiversiteit**

Omschrijving

Dit jaar was de bloemenzaadactie een groot succes. Bijna 400 inwoners van onze gemeente hebben gebruik gemaakt van onze actie. Ook hebben veel mensen zich aangemeld voor de boomdeeldagen. Er waren bijna 2 keer zoveel bomen besteld.

Motie 2024-M25 'Meer heggen in ons buitengebied' heeft nog niet tot succes geleid. Lastig is dat heggen in onze gemeente voor een groot deel landschappelijk gezien niet passend zijn.

In 2025 hebben we samen de Wildbeheereenheid gezorgd dat er meer wildpaaltjes langs de wegen in het buitengebied zijn geplaatst om valwild te voorkomen.

Dit jaar hebben wij ook weer het project 'Wies met de Patries' ondersteund om de leefomstandigheden van onze biodiversiteitsambassadeur te verbeteren. De (kwartaal)bijeenkomsten rond dit project hebben we verbreed om alle groene partijen/initiatieven in de gemeente bij elkaar te brengen. Dit doen we onder de naam Groen Tafel Twenterand 'Wies met de Patries'.

- **Ervencoaches**

Omschrijving

De ervencoaches hebben in 2025 weer hun waarde bewezen. Vanaf de tweede helft van 2025 opereren ze naast de Sociaal Economische Begeleiders, die zich richten op de blijvende agrariërs. De ervencoaches zijn er voor vragen van alle niet-agrarische grondeigenaren in het buitengebied.

- **Organiseren landbouwbeleefdag**

Omschrijving

In 2025 hebben we de landbouwbeleefdag weer georganiseerd. Dit keer in het centrum van Vroomshoop. Doordat Gastvrij Twenterand en Streek van de Boer Twenterand in 2025 niet actief waren was er geen ondersteuning vanuit deze bij de beleefdag. Toch hebben we samen met een evenementenbureau en met aantal ondernemers een mooie markt met leuke activiteiten neergezet. In 2025 is er een evaluatie van de landbouwbeleefdag geweest en hebben we besloten dat de opzet volgend jaar anders zal zijn. We zijn inmiddels bezig om dit verder uit te werken.

- **Platteland**

Omschrijving

In 2025 is gewerkt aan de afhandeling van erftransitieplannen die voortkomen uit de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (LBV en LBV-plus). De inschrijfperiode voor deze regelingen zijn inmiddels verstreken. Het werven van een fulltime senior RO-adviseur is niet gelukt vanwege de aanhoudende arbeidsmarktkrapte. Daarom is een parttime medewerker ingehuurd, die in 2025 volledig is ingezet op de zes lopende LBV-dossiers binnen de gemeente. Deze dossiers vragen maatwerk in ruimtelijke ordening en vergunningverlening. De inzet van deze medewerker is noodzakelijk geweest om ondernemers te begeleiden in hun erftransitie. De begeleiding wordt ook in 2026 voortgezet.

De loonkosten vielen in 2025 circa € 55.000 lager uit dan begroot. De inkomsten van het rijk waren ook lager (per afgerond LBV- of LBV-plus-traject ontvangt de gemeente € 27.000). Hierdoor bleef de uitvoering in 2025 budgettair neutraal.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: De kernen zijn economisch vitaal en sociaal weerbaar

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Centrumontwikkeling**

Omschrijving

In maart 2025 is het Uitvoeringsprogramma Centrum Vriezenveen vastgesteld. Er is gewerkt aan de uitwerking hiervan om te komen tot een levendig centrum met een diverse mix van functies, goede bereikbaarheid, aantrekkelijke openbare ruimtes en duurzame oplossingen. Er was regelmatig contact met betrokkenen als ondernemers, vastgoedeigenaren en grondeigenaren om spoedig tot realisatie te komen. Zo werden er (aanvullende) gesprekken gevoerd over het autoluw maken van het centrum, de opwaardering van bestaande parkeerplaatsen, de vergroening van het centrum en de herinrichting van het Tilanusplein en het Westeinde. Ook voor Den Ham, Vroomshoop en Westerhaar is gewerkt aan bloeiende, toekomstbestendige en levendige centra en winkelgebieden als hart van onze gemeenschap.

- **Van ondernemersfonds naar investeringsfonds**

Omschrijving

Vanaf 1 januari 2025 is het voormalige Ondernemersfonds vervangen door het investeringsfonds Twenterand Invest. Dit fonds stimuleert collectieve initiatieven die de lokale economie en leefbaarheid bevorderen en brengt daarnaast onderwijs, ondernemers, cultuur, sport, maatschappelijke organisaties en overheid samen. Deze samenwerking stimuleert creativiteit en innovatie, versterkt de banden tussen verschillende sectoren en draagt bij aan een bloeiend Twenterand.

De gemeenteraad stemde eind 2024 in met een verhoging van de OZB voor niet-woningen, waardoor het fonds kon worden gevuld met € 400.000,-. In 2025 zorgden een stichting (met bestuursleden vanuit onder meer de ondernemersverenigingen), een externe toetsingscommissie en een fondsmanager voor de verdeling van het geld. Het indienen van een aanvraag is bewust laagdrempelig gehouden. Verenigingen hebben in het eerste jaar veel gebruikgemaakt van de mogelijkheid om aanvragen in te dienen. In het jaarverslag van de stichting staat welke evenementen en activiteiten met de toegekende gelden zijn ondersteund. Zo droeg de stichting onder meer bij aan de realisatie van een nieuw kunstgrasveld bij Amicitia, de Zwem4Daagse in Vroomshoop, de voorjaarsmarkt bij de Leemansmolen, het Lifestyle Event 2025 en de organisatie van de Dodenherdenking en het Bevrijdingsontbijt.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is voldoende kwantitatieve en kwalitatieve fysieke ruimte voor de huisvesting van ondernemers aanwezig

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Actualiseren en uitvoeren detailhandelstructuurvisie**

Omschrijving

Er is een gemeentebrede analyse uitgevoerd in samenwerking met een externe partij. Dit heeft geresulteerd in de Bouwsteen Retail, die is vastgesteld en gebruikt zal worden voor de Omgevingsvisie 2.0. Het uiteindelijke beleid zal geïntegreerd worden in de omgevingsvisie.

- **Exploiteren bestaande terreinen, fase 2 Oosterweilanden en revitaliseren Garstelanden**

Omschrijving

In 2025 is verdere voortgang geboekt bij de ontwikkeling van bedrijventerrein Oosterweilanden in Vriezenveen. Fase 1 is inmiddels grotendeels bebouwd en in gebruik; slechts enkele kavels moeten nog worden ontwikkeld. Eind 2025 is gestart met het woonrijp maken van deze fase, waarmee een belangrijke stap is gezet richting de afronding van het gebied.

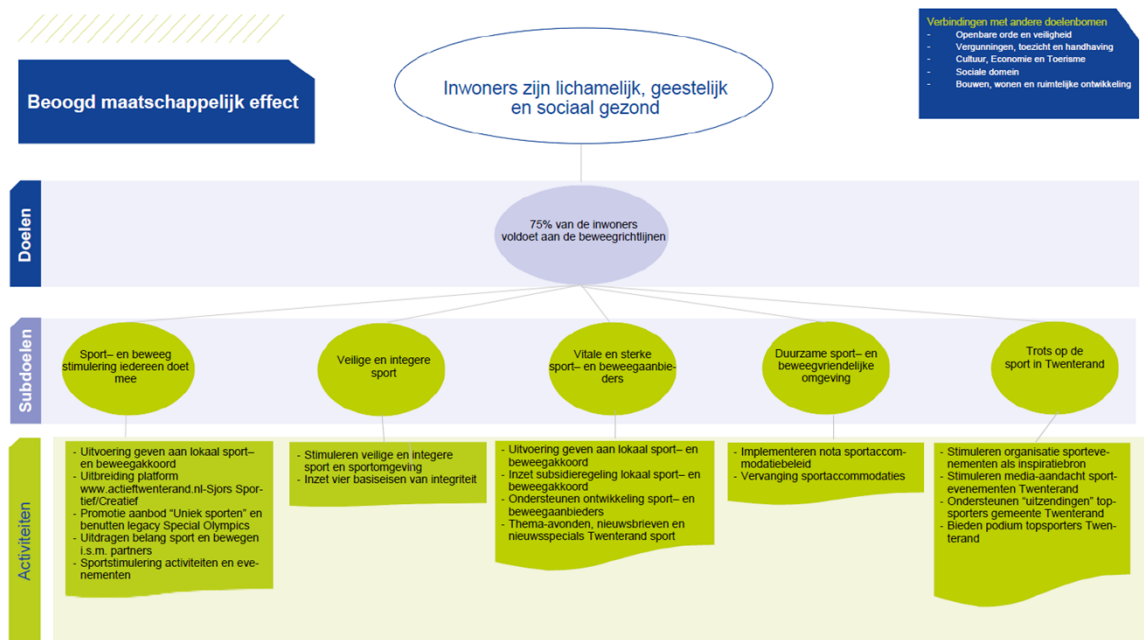
Ook binnen fase 2 van Oosterweilanden hebben zich positieve ontwikkelingen voorgedaan. In 2025 zijn meerdere kavels verkocht en, na invoering van een vernieuwd uitgiftebeleid, zijn daarnaast diverse kavels onder reservering geplaatst. Van de in totaal vijftien kavels die fase 2 omvat, zijn er nog vier beschikbaar.

Ondanks de opgelopen vertraging hebben in 2025 de voorbereidende werkzaamheden voor de revitalisatie van bedrijventerrein De Garstelanden in Westerhaar-Vriezenveensewijk onverminderd doorgang gevonden. Naar verwachting wordt het project in 2026 aanbesteed. Met deze planning blijft de gemeente gericht op een zorgvuldige en toekomstbestendige realisatie van de revitalisering van het bedrijventerrein.

Doelenboom Sport

Doelenboom

Sport | 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doel Sport

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond

Doel

75% van de inwoners sport en beweegt

Hoe vitaler iemand is, hoe groter de kans dat diegene kan deelnemen in de maatschappij en zelfstandig thuis kan blijven wonen.

De overheid wil dat 75% van de Nederlandse bevolking in 2040 aan de Beweegrichtlijnen voldoet. Dit verkleint de kans op lichamelijke en mentale gezondheidsproblemen. Dat staat in het Nationaal Preventieakkoord. De gemeente Twenterand onderschrijft deze ambitie op weg naar een samenleving waarin minimaal 75% van de Twenteranders uit alle lagen van de bevolking voldoet aan de landelijk vastgestelde beweegrichtlijnen. We zetten hierbij sport in als middel in samenwerking met aanpalende domeinen zoals onderwijs, zorg en welzijn en het overkoepelende plan "Gezond en Actief Leven Aanpak". De onderzoeken naar sport- en beweeggedrag waar we als gemeente Twenterand gebruik van maken worden uitgevoerd door de CBS/RIVM-VWS, GGD, het Kenniscentrum Sport & Bewegen en NOC*NSF.

De metingen uit 2022 laten landelijk gezien het volgende beeld zien:

	Sportdeelname 1x of vaker per week (*1)	Beweegrichtlijnen (*2)
4 - 11 jaar	58%	57%
12 - 17 jaar	72%	33%
18 - 64 jaar	54%	46%
65+	39%	38%

*1 = Cijfers en feiten sport en bewegen | Loketgezondleven.nl

*2 = Beweegrichtlijnen | Sport en bewegen in cijfers

Noot: Betreffende onderzoeksorganisaties willen we betrekken om toekomstgericht ook de cijfers lokaal voor de gemeente Twenterand weer te geven.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Sport- en beweegstimulering iedereen doet mee

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Promotie aanbod “Uniek Sporten” en benutten legacy Special Olympics

Omschrijving

In 2025 hebben we de inclusieve sportcarroussel opgezet voor inwoners met een (zichtbare en onzichtbare) beperking. In samenwerking met vier Twenterandse sportverenigingen hebben ruim 30 inwoners kennis gemaakt met verschillende vormen van sporten en bewegen.

Verder is geparticipeerd in de Regionale Werkgroep Inclusief Sporten, waarbij we hebben ingezet op een stimuleringsregeling voor regionale initiatieven op het gebied van aangepast sporten, het wegnemen van drempels voor specifieke doelgroepen en het verbeteren van regionale samenwerking.

- Uitvoering geven aan lokaal sport- en beweegakkoord

Omschrijving

2025 was het 3e jaar van de vastgestelde sport- en beweegvisie 2023 - 2026 Twenterand - Sportakkoord II waarmee we zoveel mogelijk mensen in beweging willen krijgen en ons daarbij hebben gefocust op de volgende 5 speerpunten:

- 1: Sport- en beweegstimulering, iedereen doet mee
- 2: Veilige en integere sport en aanpak grensoverschrijdend gedrag
- 3: Vitale en sterke sport- en beweegaanbieders
- 4: Duurzame sport- en beweegvriendelijke omgeving
- 5: Trots op de sport in Twenterand

- Uitbreiding platform www.actieftwenterand.nl – Sjors Sportief/Creatief met organisaties, informatie, aanbod en kennismakingslessen sport en cultuur

Omschrijving

Het aantal sport- en cultuuraanbieders met aanbod op het platform www.actieftwenterand.nl hebben we uitgebreid naar 105 organisaties.

Het aanbod aan activiteiten is uitgebreid naar 162 activiteiten.

Als pilot hebben we voor de eerste keer het sport- en cultuurstimuleringsproject "Try-Out" voor middelbare scholieren (12 en 18 jaar) georganiseerd.

Maar liefst 1.200 middelbare scholieren werden geïnformeerd over het project en ontvingen het boekje met aanbod.

Voor de 3e keer hebben we Sjors Sportief & Creatief georganiseerd met ruim 650 kinderen die deel hebben genomen aan kennismakingslessen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Veilige en integere sport

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Stimuleren sport- en beweegaanbieders tot veilige en integere sport en sportomgeving

Omschrijving

In het kader van een veilige sportomgeving en de aanpak van grensoverschrijdend gedrag hebben we in 2025 2 keer de cursus vertrouwenscontactpersoon georganiseerd. In maart waren er 17 deelnemers en in september 10 deelnemers.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Vitale en sterke sport- en beweegaanbieders

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Inzet subsidieregeling lokaal sport- en beweegakkoord**
Omschrijving
 Vanuit Sportakkoord II zijn in 2025 in totaal dertig aanvragen waarderingssubsidie sport en/of gezonde leefstijlinterventies gehonoreerd waarmee actoren een bijdrage leveren aan Sport- en Beweegvisie / Sportakkoord II Twenterand. Met dit aanbod is nieuw sport- en beweegaanbod en sport- en beweegaanbod voor nieuwe doelgroepen opgezet en zijn trainers en coaches geschoold.
- **Communicatie en organisatie thema-avonden, nieuwsbrieven en nieuwsspecials Twenterand Sport**
Omschrijving
 Communicatie over sport en bewegen is van belang om sportorganisaties goed en tijdig te kunnen informeren, kennis te delen, te inspireren en te ontmoeten en verbinden. In 2025 hebben we naast twee opleidingen tot vertrouwenscontactpersoon voor sportverenigingen het jaarlijks Twents Kennis en Informatie Event voor de sport georganiseerd. In het samenwerkingsverband van de 14 Twentse verenigingen op het gebied van sport en bewegen trokken we dit keer meer dan 250 deelnemers naar dit event toe!
 Daarnaast hebben we 3 reguliere nieuwsbrieven Twenterand Sport en 8 tussentijdse nieuwsspecials Twenterand Sport op actuele thema's uitgebracht.
- **Ondersteunen ontwikkeling sport- en beweegaanbieders door inspiratie, verbinding, samenwerking en good practice voorbeelden**
Omschrijving
 Het project Club Kader Coaching is gestart waarbij we met ondersteuning van de combinatiefunctionaris vanuit Sportservicegroep Hardenberg drie clubs (Volleybalverenigingen Vrivo, HVC en korfbalvereniging SDO) ondersteunen in de ontwikkeling van kaderbeleid binnen de club en kennisverruiming van trainers op de werkvloer.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Duurzame sport- en beweegvriendelijke omgeving

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Vervanging sportaccommodaties**
Omschrijving
Nieuwe sporthal Vriezenveen
 Ter vervanging van sporthal De Stamper, de semipermanente sporthal en de gymzaal aan de Krijgerstraat is in 2025 een schetsontwerp voor de ontwikkeling van het nieuwe sportcentrum gemaakt. Dit is in samenwerking met Slangen en Koenis en InFitBV en met lokale participatie vanuit onderwijs en sport tot stand gekomen en verwerkt tot een (financieel) voorstel dat in Q1 2026 ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.
- **Kunstgrasvelden**
 De kunstgrasvelden van korfbalverenigingen SDO en TOP zijn vervangen.
 Het kunstgrasveld van voetbalvereniging Voorwaarts is gekeurd en dient in 2026 te worden vervangen.
- **Inventaris Het Punt / De Klaampe**
 Voor de vervanging van sportmateriaal voor Het Punt en De Klaampe is structureel een bedrag in de begroting opgenomen en dit budget is in 2025 ingezet en gebruikt.

- **Ontwikkeling 2 van de 4 inclusieve speeltuinen**

Omschrijving

Naar aanleiding van het coalitieakkoord krijgen de 4 kernen Den Ham, Vroomshoop, Westerhaar-Vriezenveensewijk en Vriezenveen een inclusieve speeltuin. 2 kernen in 2025 en 2 kernen in 2026. Realisatie in 2025 is echter niet gelukt voor Vroomshoop en Den Ham. In Den Ham is dit gekoppeld aan de inrichting van de Roelofsbrink, zie aangenomen motie 2025-m27. Nu duidelijk is dat deze locatie wordt ingevuld met groen én een inclusieve speeltuin, kunnen concrete plannen worden uitgewerkt. In Vroomshoop lopen de gesprekken met Mijande Wonen nog over het Flierpark. Realisatie schuift daarmee door naar 2026 (2) en 2027 (2).

- **Onderzoeken i.r.t. vervanging / privatisering sportvelden**

Omschrijving

Bij verschillende sportaccommodaties zijn deelonderzoeken uitgevoerd, bijvoorbeeld kunstgras Voorwaarts. Voor parkeeronderzoek voor sportpark De Bosrand en sportpark Het Midden (motie 2024-M42) worden de uitkomsten van de onderzoeken verwerkt in een voorstel voor college en raad. Dit voorstel zal zowel mogelijke maatregelen als een voorstel voor financiële dekking bevatten.

- **Ontwikkeling pumptrackbaan**

Omschrijving

De pumptrackbaan (motie 2024-M17) is nog niet in 2025 gerealiseerd. In samenwerking met Stichting Sportfietsen is vastgesteld dat het huidige budget slechts toereikend is voor een basisbaan, waarmee niet wordt voldaan aan de opgehaalde wensen. Er wordt daarom een subsidie aangevraagd voor uitbreiding en programmering voor meerdere doelgroepen. Op die manier kan het gebruik van de pumptrack worden geborgd voor verschillende doelgroepen, en wordt de baan niet alleen een sportieve voorziening, maar ook een plek voor ontmoeting, ontwikkeling en inclusieve sportparticipatie. Realisatie staat nu gepland voor 2026.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Trots op de sport in Twenterand

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Ondersteunen “uitzendingen” topsporters gemeente Twenterand**

Omschrijving

In 2025 hebben we als gemeente twee uitzendingen van topsporters uit Twenterand naar EK's en WK ondersteund.

Betreft:

- EK Dammen Italië /WK Dammen Turkije (deelneemster)
- WK Twirlen Turijn (deelneemster)

Beleidsdocumenten

[Sportaccommodatiebeleid | Twenterand](#)

[Lokale Sport- en beweegvisie 2023-2026](#)

Wat heeft het gekost

Overzicht baten en lasten Economie en vrije tijdsbesteding

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
<u>Doelenboom cultuur en recreatie en toerisme</u>				
Lasten	3.587.995	4.264.995	3.239.517	153.857
Baten	891.411	597.333	294.788	0
Saldo van baten en lasten	-2.696.584	-3.667.662	-2.944.729	-153.857
<u>Doelenboom economie en werkgelegenheid</u>				
Lasten	1.659.576	1.806.622	1.924.122	445.689
Baten	186.477	185.560	199.100	0
Saldo van baten en lasten	-1.473.099	-1.621.062	-1.725.022	-445.689
<u>Doelenboom sport</u>				
Lasten	4.141.766	4.442.666	4.132.317	19.159
Baten	1.255.822	1.180.486	1.036.327	0
Saldo van baten en lasten	-2.885.944	-3.262.180	-3.095.990	-19.159
Totaal programma lasten	9.389.336	10.514.283	9.295.956	618.705
Totaal programma baten	2.333.710	1.963.379	1.530.215	0
<u>Totaal saldo van baten en lasten</u>	-7.055.627	-8.550.904	-7.765.741	-618.705
Mutaties reserves db cultuur en recreatie en toerisme	399.796	1.415.996	771.296	364.004
Mutaties reserves db economie en werkgelegenheid	400.688	500.500	590.000	400.688
Mutaties reserves db sport	182.131	374.566	376.126	69.047
Totaal mutatie reserves	982.615	2.291.062	1.737.422	833.739
<u>Geraamd resultaat</u>	-6.073.011	-6.259.842	-6.028.319	215.034
<i>gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten voor resultaatbestemming</i>	<i>1.495.277</i>			
<i>gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten na resultaatbestemming</i>	<i>186.831</i>			

Wat heeft het gekost

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten op het programma 'economie en vrije tijdsbesteding' is € 187.000 lager dan geraamd (voordeel). Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door:

Cultuur, recreatie en toerisme

- De kosten cultuurmakelaar zijn € 22.000 lager dan geraamd i.v.m. een openstaande vacature voor deze functie. Hierdoor is er ook een voordeel op de uitvoeringskosten (€ 6.000).
- Er is minder uitgegeven aan meerjarig onderhoud musea. Totaal een onderschrijding van € 323.000. Diverse werkzaamheden zijn verschoven naar 2026, o.a. in afwachting van evt. verkoop. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken'. De onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd. Daarnaast was een bedrag geraamd voor onderhoud niet noodzakelijk, wat een voordeel van € 113.000 oplevert.

- Er is minder uitgegeven aan meerjarig onderhoud dorpshuizen. Totaal een onderschrijding van € 640.000. Dit betreft m.n. de werkzaamheden aan de Klaampe. Dit meerjarig onderhoud wordt uitgevoerd in combinatie met de verduurzamingsopgave, waarvoor een krediet beschikbaar is gesteld. Dit wordt in 2026 aanbesteed. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken'. De onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd. Door het nog niet oppakken van het meerjarig onderhoud is het regulier onderhoud wel wat hoger dan geraamd (€ 27.000).
- Gemeente is eigenaar van camping de Blekkenhorst. De huuropbrengsten zijn € 27.000 hoger dan geraamd.
- De huurachterstand van Stichting De Klaampe van € 196.000 is als oninbaar aangemerkt omdat de stichting momenteel onvoldoende exploitatiemogelijkheden heeft om deze achterstand in te lopen. De inkomsten uit maatschappelijke verhuur zijn beperkt en kunnen niet worden verhoogd zonder de maatschappelijke functie van het gebouw te schaden. Daarnaast zou invordering tot faillissement leiden, waardoor de vordering alsnog oninbaar blijft.
De achterstand is grotendeels ontstaan door incidentele tegenvallers in 2024 en 2025, zoals onverwachte kosten en een tijdelijke terugval in verhuur en inkomsten. Deze eenmalige tegenvallers konden niet binnen de reguliere exploitatie worden opgevangen en hebben de financiële positie aanzienlijk verzwakt.
Er is echter vertrouwen in financiële stabiliteit vanaf 2026, doordat De Klaampe en de gemeente een pakket structurele maatregelen uitvoeren. Deze omvatten onder andere verduurzaming van het gebouw, een aparte toegang tot het sportgedeelte, het creëren van extra verhuurbare meters en verdere kostenreductie en omzetverhoging. Hiermee wordt een duurzaam herstel van de exploitatie verwacht.

Economie en werkgelegenheid

- Werkbudget economie lagere uitgaven dan geraamd (€ 33.000). Dit budget is reeds naar beneden bijgesteld met € 50.000 vanaf 2026.
- De subsidie ondernemersfonds van € 70.000 is niet verstrekt in 2025. Dit wordt gedekt uit de reserve coalitieakkoord, dus deze onttrekking heeft ook niet plaatsgevonden. Dit bedrag wordt doorgeschoven naar 2026 (door de raad besloten).
- Kosten leader zijn lager dan geraamd (€ 28.000), doordat een aanvraag uit voorgaand jaar niet is doorgegaan.
- De uitbreiding en verbetering dorpsommetjes (€ 20.000) en Woeste grond (€ 20.000) is nog niet opgepakt, mede vanwege onderbezetting op economie. Dit wordt doorgeschoven naar 2026. Wordt gedekt uit reserve coalitieakkoord, dus heeft geen invloed op het saldo.

Sport

- Lagere huuropbrengst sporthal de Stamper (€ 28.000) door minder gebruik van verenigingen.
- Hoger onderhoud sportzaal Beukenhage door onverwachte storingsen/lekkage (€ 4.300).
- Hogere schoonmaakkosten sporthallen -en zalen en zwembad van € 46.000. Nieuwe aanbesteding valt hoger uit. Is structureel nadeel.
- Opbrengst zwembad Zandstuve is hoger in 2025 door goed weer, maar kosten (bv. g/w/e) zijn hierdoor ook hoger (per saldo nadeel van € 39.000).
- Ontwikkeling 1 en 2 van de 4 inclusieve speelterreinen is nog niet gedaan. Voordeel van € 200.000. Daarnaast is er nog een restant van de voorbereidingskosten nieuwe sporthal Vriezenveen van € 154.000 en een voorbereidingskrediet t.b.v. aquapark Zandstuve van € 150.000 (ten laste van reserve coalitie akkoord). Voorgesteld wordt deze 3 bedragen over te hevelen naar 2026 via resultaatbestemming, uitgaven komen in 2026.
- Hogere onderhoudskosten van € 49.000 op de sportparken. Dit komt m.n. door het natte weer over 2025 waardoor meer onderhoud en meer onkruidbestrijding noodzakelijk was. Door de uitstroom van SW-ers kan dit niet in eigen beheer uitgevoerd worden, maar wordt dit door derden uitgevoerd.

Bedrijfsvoering

Inleiding Bedrijfsvoering

Omschrijving

Bedrijfsvoering heeft zich vooral bezig gehouden met interne en externe dienstverlening en ondersteuning van de raad:

- Onze dienstverlening aan inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.
- Onze bedrijfsvoering: het verzorgen van randvoorwaardelijke zaken, van informatie en van advies.
- En onze griffie die de raad ondersteunt en adviseert ten behoeve van een hoogwaardige kwaliteit van bestuurlijke besluitvorming.

Verderop wordt per onderdeel beschreven wat er in 2025 allemaal is gerealiseerd: plan voor uitbreiding raadszaal, verkiezingen, elektronisch ondertekenen, verbouwing gemeentehuis, stijging energiekosten enzovoorts.

Bedrijfsvoering Twenterand

Omschrijving

Bedrijfsvoering houdt zich bezig met interne en externe dienstverlening en griffie.

Bedrijfsvoering omvat Personeel en Organisatie, (interne) Communicatie, Bestuursadvies en -ondersteuning van B&W, Planning & Control, Financiën, Informatisering & Automatisering, Bodediensten en Bestuurlijk Juridische zaken en de Griffie.

Griffie

Omschrijving

Voor de jaarrekening en dergelijke nemen we de Griffie mee in de verantwoording.

Vervanging AV-installatie raadszaal

Een werkgroep van de raad heeft een plan voorbereid voor de vervanging van de AV-installatie en inventarisatie van vernieuwing van de raadszaal. Besluitvorming en uitvoering is voorzien in 2026.

Het meerwerk van de accountant heeft om extra middelen gevraagd. Met de accountant zijn afspraken gemaakt hoe meerwerk in het vervolg voorkomen kan worden. Daarnaast heeft zich een wijziging in de rechtspositie van raadsleden voorgedaan waardoor de kosten voor raadsleden hoger zijn dan eerder geraamd.

Dienstverlening

Omschrijving

In 2025 is binnen het sociaal domein aandacht geschonken aan het meten van de dienstverlening aan inwoners. In 2026 wordt hier gemeente breed een start mee gemaakt. Synergie tussen de centrale toegangskanalen telefonie, post, receptie, website en Social Media en consistentie van de dienstverlening over de kanalen heeft continue de aandacht.

In verband met de verbouwing/herinrichting is er voor 2025 een uitwijklocatie gevonden voor huwelijken, hiervoor is € 10.000 beschikbaar gesteld. Er is meermalen gebruik gemaakt van dit scenario. De kosten zijn gedekt binnen het beschikbare budget.

Voor het organiseren van de Tweede Kamer verkiezingen (in verband met de val van het kabinet) is € 80.000,00 geraamd. De totale kosten zijn uiteindelijk €102.545 geworden. Dit betekent ten opzichte van de raming een overschrijding van €22.545. Vanuit het Rijk zijn op een later moment echter gelden beschikbaar gesteld ter grootte van €113.000. Dit bedrag is in de slotrapportage als voordeel meegenomen, daar toen de totale kosten nog niet inzichtelijk waren. omdat er bij de BERAP al €80.000 aan kosten was opgenomen.

Communicatie

Omschrijving

Inwonersbetrokkenheid 2025

In 2025 is een QuickScan Participatie gestart om de huidige inwonersbetrokkenheid in Twenterand te verbeteren. De raad gaf op 15 mei 2025 input. De QuickScan wordt afgerond samen met het rekenkameronderzoek. De resultaten gaan later naar de raad, die daarna besluit over mogelijke aanpassingen in de participatie-aanpak.

Teams ITIA en FBIV voorheen I&A

Omschrijving

Datagedreven werken

De pilot is gestart. Bij de kadernota 2025 zijn middelen beschikbaar gesteld om datagedreven werken (hierna DGW) structureel neer te zetten en te borgen (€100.000,- per jaar voor de duur van drie jaar). In Twenterand is hier dan ook een traject voor van start gegaan, waarbij aandacht zal zijn voor onderwerpen zoals het verbreden van kennis/vaardigheden van medewerkers op het gebied van DGW, standaardisatie en het beschrijven van werkprocessen, het opstellen van een datastrategie, datakwaliteit en het opzetten van een datawarehouse-omgeving. Gemeente Twenterand beschikt over twee medewerkers op het gebied van DGW en zijn dan ook de interne trekkers. Daarnaast worden zij bij het realiseren van het datatraject ondersteund door dataspecialisten van Kennispunt Twente (onderdeel van Samen14 Twente). Dit i.v.m. het feit dat er anders onvoldoende capaciteit beschikbaar blijft voor reguliere interne datavraagstukken vanuit de diverse teams en dat Kennispunt Twente over bepaalde specifieke kennis beschikt op o.a. het gebied van het opzetten van de datawarehouse-omgeving. In 2025 zijn eerste stappen gezet m.b.t. het traject DGW. Dit heeft gezorgd voor een uitnutting van 46.000,- van het totale beschikbare jaarlijkse budget van € 100.000, -. Omdat het traject medio 2025 is gestart schuiven de resterende middelen door naar de komende jaren, dit is reeds door de raad besloten bij het vaststellen van de slotnota.

Het jaar 2025 wordt beschouwd als een opstartjaar, in 2026 en in de jaren erna zullen verdere stappen worden gezet met betrekking tot het structureel neerzetten en borgen van DGW.

E-depot

De pilot is gestart. Er is een overeenkomst gesloten met het Drents Archief per 1-10-2025 tot 1-10-2027 voor een proefoverbrenging. Aan de hand van een stappenplan gaan we in ieder geval twee zaaktypes uit het zaakstelsel Djuma (te weten Grond aankopen en Jaarrekening opstellen) als proef overbrengen naar het Drents Archief.

Het doel van de pilot is om te leren - met concreet geformuleerde leerdoelen en een evaluatie - en na afloop een onderbouwd advies te kunnen geven over een definitieve oplossing.

Omdat het traject eind 2025 is gestart schuiven de resterende middelen (€ 50.000) door naar de komende jaren, dit is reeds door de raad besloten bij het vaststellen van de slotnota.

Corsa

Alle archiefgegevens zijn van Corsa overgezet naar Djuma. De werkzaamheden zijn in 2025 geïnventariseerd en uitgevoerd. Het was een bewerkelijk traject met diverse externe partijen. Bij een analyse achteraf, is geconstateerd dat er nog een nabewerking moet plaatsvinden. Begin 2026 wordt hier de laatste hand aan gelegd. Bovenstaande heeft binnen bestaande budgetten plaatsgevonden.

Cloudontwikkelingen

Onder andere logistiek zonder papier (LOZP) was een papieren traject en volledig gedigitaliseerd in de cloud. Er zijn op beperkte schaal (afhankelijk van mogelijkheden leveranciers en logisch momentum voor overgang) applicaties naar de cloud gegaan. Minder dan vooraf aangenomen.

Elektronisch ondertekenen

Wij hebben 20 licenties voor de organisatie zodat stukken digitaal ondertekend kunnen worden. De griffie maakt inmiddels gebruik van de ondertekensoftware van Ibabs.

P&O

Omschrijving

Regeling thuiswerken / hybride werken

Als gevolg van de herinrichting van het gemeentehuis en om in te spelen op de huidige ontwikkelingen op de arbeidsmarkt is er een keuze gemaakt voor het plaats- en tijdonafhankelijk werken (hybride). Daarbij is de werkgever verplicht vanuit Arbowetgeving en goed werkgeverschap zorg te dragen voor een gezonde en ergonomische werkplek thuis. Daarvoor is een regeling opgesteld waarbij medewerkers een maximale vergoeding kunnen ontvangen voor het inrichten van de thuiswerkplek en ICT voorzieningen. De bedragen zijn per medewerker max. € 800,- voor de thuiswerkplek en max. € 400,- voor ICT. Voor de eerste aanschaf was een bedrag geraamd van € 260.000 (t.l.v. reserve personeel). Voor de jaren vanaf 2025 is t.b.v. nieuw instromende medewerkers een bedrag geraamd van jaarlijks € 32.000. De werkelijke kosten zijn in 2025 € 42.000. Dit blijft dus achter bij de raming. Daar de verbouwing van het gemeentehuis nog niet klaar is, kan de vraag in 2026 groter zijn dan het jaarlijks geraamde bedrag (voor nieuw instromende medewerkers).

Arbeidsmarktsituatie

In 2025 is voor een aantal moeilijk vervulbare vacatures gebruik gemaakt van werving & selectie bureaus waardoor kosten van werving zijn gestegen. De arbeidsmarktsituatie is onveranderd. In 2025 was er regelmatig schaarste bij functies over vrijwel de gehele linie. Werkgever zet interventies in om een aantrekkelijke werkgever te zijn waarbij ontwikkelingen in de cao toegepast worden met betrekking tot aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden (reiskostenregeling woon-werkverkeer, vitaliteit).

Onderhoudsronde functieweging

In 2025 is de onderhoudsronde van de functiewaarderingssystematiek HR21 gestart. De kosten voor de inzet van het begeleidende bureau zijn gedekt. Er is nog geen zicht op de uitkomsten van de functieweging.

Organisatieontwikkeling

Omschrijving

In de huidige fase van de organisatieontwikkeling is gewerkt aan het doorontwikkelen van de organisatie, de teams en onze professionals. Een aantal werkprocessen zijn geoptimaliseerd en er is gewerkt aan teamplannen en een directieplan. Net als voorgaande jaren zijn er een aantal ontwikkeldagen georganiseerd voor alle personeelsleden.

In amendement A09 (kadernota 2025) is besloten de gevraagde verhoging (€ 70.000) van het opleidingsbudget niet te honoreren. Er is helaas in totaal een overschrijding van € 40.000 ontstaan door trainingen en opleidingen die niet te vermijden waren. Er zijn zeer veel nieuwe (onervaren) collega's aangenomen die ingewerkt moesten worden en die daarvoor vaak externe opleidingen hebben gevolgd.

Energie

Omschrijving

In de begroting 2025 en verder is een structurele verhoging van € 250.000 euro opgenomen om de gestegen energieprijzen te ondervangen. De energiekosten zijn inderdaad fors gestegen, echter door de zachte winter is er in 2025 een incidentele meevaller van € 90.000. De verwachting is echter dat de stijging van energieprijzen door zal zetten in de komende jaren.

Overige / Algemeen

Omschrijving

Partnerschap Melle

Op 12 december werd het partnerschap tussen Melle en Twenterand officieel bekrachtigd. Eerder was de gemeente al twee dagen aanwezig met een eigen promotiekraam vol streekproducten en gadgets tijdens de Geraniummarkt in Melle. Het doel hiervan was het versterken van de onderlinge relatie, het vergroten van de naamsbekendheid van Twenterand in Melle en het stimuleren van toekomstige samenwerking tussen beide gemeenten.

Subsidieverwerver

Ook in 2025 heeft subsidieverwerving tot diverse successen geleid. In totaal is ruim € 5.300.000 aan subsidies binnengehaald.

Behaalde resultaten subsidieverwerver in 2025:

- Woningbouw op Korte Termijn €5.017.035
- Gemeente brede inzet centrummanager €75.000
- Cultuurmakelaar Twenterand 2025-2026 €27.500
- Cultuureducatie 2025 en 2026 €23.504
- Soorten Management Plan (SMP) €176.256
- Groene BOA €5.000

Verbouw en herinrichting gemeentehuis

Omschrijving

In 2025 is verder gewerkt aan de verbouw en herinrichting van het gemeentehuis. De geraamde opbrengst van verhuur aan derden is hierop aangepast. Het is nog niet gelukt om een huurder te vinden voor het gedeelte rond en voor het Reggedok.

Eind 2025 was er nog geen zekerheid over de intrek van de Bibliotheek in de hal van het gemeentehuis, inmiddels is er overeenstemming, sinds februari 2026.

Bestuurlijk juridische zaken

Omschrijving

Belangrijke ontwikkeling hier is de Wet open overheid (Woo), als vervanger van Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Voor meer toelichting wordt verwezen naar de (verplichte) paragraaf openbaarheid Woo.

Fraude

Omschrijving

Binnen ons risicobeleid hebben we expliciet aandacht besteed aan frauderisico's en de beheersing daarvan. Op basis van een jaarlijks geactualiseerde frauderisicoanalyse richten we ons op beheersing van dergelijke risico's langs de drie lijnen van de fraudedriehoek: gelegenheid, rationalisatie en druk. Impliciet is daarbij ook aandacht geweest voor corruptie.

Wat heeft het gekost

Overzicht baten en lasten Bedrijfsvoering

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
<u>Doelenboom dienstverlening en klantcontact</u>				
Lasten	1.749.984	1.550.185	1.470.185	0
Baten	729.171	536.394	957.468	0
<i>Saldo van baten en lasten</i>	-1.020.813	-1.013.791	-512.717	0
<u>Doelenboom bedrijfsvoering</u>				
Lasten	14.829.728	15.116.652	14.912.512	2.190.408
Baten	1.768.100	1.190.583	674.065	373.060
<i>Saldo van baten en lasten</i>	-13.061.629	-13.926.069	-14.238.447	-1.817.348
Totaal programma lasten	16.579.712	16.666.838	16.382.698	2.190.409
Totaal programma baten	2.497.271	1.726.977	1.631.533	373.060
<u>Totaal saldo van baten en lasten</u>	-14.082.442	-14.939.861	-14.751.165	-1.817.349
Mutaties reserves db dienstverl. en klantcontact	0	0	0	0
Mutaties reserves db bedrijfsvoering	-5.623.463	-4.076.726	-1.538.442	-5.775.006
Totaal mutatie reserves	-5.623.463	-4.076.726	-1.538.442	-5.775.006
<u>Geraamd resultaat</u>	-19.705.905	-19.016.588	-16.289.607	-7.592.355
<i>gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten voor resultaatbestemming</i>	857.420			
<i>gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten na resultaatbestemming</i>	-689.317			

Wat heeft het gekost

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten op 'bedrijfsvoering' is € 689.000 hoger dan geraamd (nadeel). Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door:

- De post accountantscontrole wordt overschreden met € 78.000. De overschrijding wordt met name veroorzaakt door veel meerwerk. Dit is afgestemd met de auditcommissie. Hier wordt de raad ook regelmatig over bijgepraat en er lopen gesprekken met accountant.
- Salarissen bestuursondersteuning raad zijn € 46.000 lager dan geraamd. Deze is per abuis niet aangepast in de begroting 2025. Raming wordt aangepast.

- Op het product overige financiële middelen zien we de volgende grote afwijkingen (per saldo € 59.000 nadeel):
De kosten van belastingen en onderhoud gemeentelijke gebouwen waren lager dan geraamd. Voordeel van € 30.000.
Er was een storting in de voorziening dubieuze debiteuren (€ 100.000), voorziening pensioen politieke ambtsdragers (€ 600.000), voorziening spaarverlof en voorziening bovenwettelijk verlof (€ 223.000) noodzakelijk, totaal € 923.000. Dit is een nadeel voor het exploitatiesaldo. Er is een voordeel op schatkistbankieren van € 165.000. Dit wordt veroorzaakt door de rente die wij in 2025 ontvingen voor uitgezette middelen in de schatkist.
Er zijn jaarlijks extra kapitaallasten geraamd i.v.m. vervangingsinvesteringen (€ 80.000 cumulatief per jaar). De raming zit inmiddels op € 240.000. Hiervoor zijn nog geen kosten gemaakt, dus dit is een voordeel t.o.v. de begroting. Dit budget wordt ingezet voor nieuwe sporthal. Het besluit is al genomen, maar er zijn nog geen kapitaallasten in 2025 en 2026. Verkoop woning Beatrixlaan 7 voor € 300.000 en inruilopbrengst tractie € 70.000 is niet geraamd, dus eenmalig voordeel.
Opbrengst zandwinning is € 45.000 hoger dan geraamd.
Bodemsanering Nassaustraat 2 is uitgevoerd, dit was niet geraamd. Dit levert een nadeel op van € 79.000.
De stelpost gas/water/elektra die voor alle gebouwen was geraamd was niet geheel nodig in 2025, dit levert een voordeel op van € 94.000.
Er is een voordeel op meerjarig onderhoud van € 131.000 in afwachting van de toekomst gemeentelijke gebouwen. Dit bedrag blijkt niet noodzakelijk te zijn, dus dit bedrag blijft in de reserve. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken'. De onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd
- Gemeentehuis: het meerjarig onderhoud is € 183.000 lager dan begroot i.v.m. de verbouwing. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken', de onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd. Het algemeen onderhoud van het gemeentehuis is overschreden met € 31.000, echter de schoonmaakkosten is met € 27.000 onderschreden. Het voorbereidingskrediet voor de raadszaal is nog niet geheel benut. Dit loopt nog door in 2026. Voorgesteld wordt het restant van € 27.000 via resultaatbestemming naar 2026 over te hevelen.
- De kosten vegen waren hoger dan geraamd. Het nadeel van € 91.000 staat op deze doelenboom, maar wordt ten laste van riool en huisvuil gebracht.
- De kosten van de bedrijfsauto's zijn in 2024 € 44.000 hoger dan geraamd. In 2026 worden de kosten lager door overname van de bedrijfsauto's.
- De taakmutaties en doeluitkeringen van de algemene uitkering worden als kostenpost opgenomen in de begroting. Hierop zijn nagenoeg geen uitgaven gedaan. Dit geraamde bedrag was al verlaagd bij de berap. Dit levert nog een extra voordeel op van € 127.000.
- Er zijn minder aanvragen voor kernbudget geweest. Dit levert een voordeel op van € 15.000.
- ICT kosten beveiliging en Twenterand digitaal zijn samen onderschreden met € 40.000. Niet alle geplande projecten zijn uitgevoerd i.v.m. een overvolle agenda.
- Kosten telefonie zijn € 56.000 lager dan geraamd door o.a. lagere tarieven voor mobiele telefonie. Daarnaast is het kpn GemNet abonnement opgezegd, omdat alle verbindingen nu via GGI-netwerk kunnen lopen. Deze besparing is niet in z'n geheel structureel in te boeken. Er moet nog een vervangende app voor KCC aangeschaft worden en er zijn nog geen API-verbindingen met leveranciers gelegd. Per saldo is er € 30.000 structureel over op telefonie. Dit wordt verwerkt in de meerjarenbegroting.
- De totale salarissen (inclusief 'calamiteitenbudget') zijn € 289.000 lager dan geraamd. Dit voordeel wordt veroorzaakt doordat er personeelskosten toegerekend mocht worden aan anderen producten/rijks gelden (bv. OAB, Oekraïne, subsidie CDOKE (klimaatgelden) en Brede SPUK GALA). Hierdoor ontstond een voordeel op de salarispost. Dit bedrag is, net als voorgaande jaren, gestort in de bestemmingsreserve personeel.
- In 2024 zijn meer leges RO en omgevingsvergunning ontvangen. In de jaarrekening 2024 is voorgesteld om deze middelen in 2025 in te zetten voor inhuur personeel op RO. Dit is echter niet expliciet als beslispunt opgenomen, derhalve mag deze niet uit de ARR onttrokken worden. Hetzelfde geldt voor de onttrekking van personeel uit de POK middelen (die ook in de ARR zijn gestort). Per saldo een nadeel van € 185.000.
- De arbokosten zijn € 41.000 hoger dan geraamd. De oorzaak hiervan is hoger verzuim, dus hogere kosten Bedrijfspoli.

- Diverse personeelskosten: Opleidingskosten personeel zijn € 49.000 hoger dan geraamd en kosten eigen risicodragers WGA zijn € 30.000 (niet geraamd). Daarnaast zijn er nog wat voordelen die ten laste van de reserve personeel komen en die lager zijn dan geraamd. Deze hebben geen invloed op het saldo. Dit zijn: Hybride werken thuis € 250.000, Vitaliteit € 36.000, organisatieontwikkeling € 70.000 en HR21 € 95.000 (deze laatste loopt nog door in 2026 en voorgesteld wordt deze via resultaatbestemming over te hevelen naar 2026).
- Er is een overschrijding van € 53.000, doordat er een bureau is ingehuurd voor de werving van personeel. Voor werving van personeel is geen raming opgenomen, dit gebeurt normaliter door onze eigen HR. Functies zijn echter moeilijk in te vullen.
- Treasury laat een nadeel zien van € 361.000. Er zit een voordeel op reële en bespaarde rente (valt onder algemene dekkingsmiddelen). Het nadeel zit in de diverse kapitaallasten verspreid over de andere producten.
- De doelenboom dienstverlening laat een nadeel zien van € 7.000. Er zijn meer rijksleges ontvangen, maar er is ook meer afgedragen doordat er meer paspoorten zijn verstrekt. Dit is budgettair neutraal. Ontvangen gemeentelijke leges zijn echter € 18.000 hoger dan geraamd. De post verkiezingen is overschreden met € 23.000. Er zijn nieuwe stemhokjes besteld, de kosten van de stemmal (hulpmiddel verbetering toegankelijkheid voor mensen met een visuele beperking) en aanbesteding troppers vallen dit jaar hoger uit.

Algemene dekkingsmiddelen 2025

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
Lokale heffingen				
Lasten	0	0	0	0
Baten	9.489.194	9.512.863	9.362.863	0
Saldo van baten en lasten	9.489.194	9.512.863	9.362.863	0
Algemene uitkering				
Lasten	0	0	0	0
Baten	72.309.761	73.396.708	69.763.826	0
Saldo van baten en lasten	72.309.761	73.396.708	69.763.826	0
Dividend				
Lasten	0	0	0	0
Baten	1.655.748	1.611.343	1.957.343	0
Saldo van baten en lasten	1.655.748	1.611.343	1.957.343	0
Saldo financieringsfunctie				
Lasten	341.516	366.518	366.518	0
Baten	237.923	237.923	282.563	0
Saldo van baten en lasten	-103.593	-128.595	-83.955	0
Overige algemene dekkingsmiddelen				
Lasten	0	0	0	0
Baten	981.790	800.999	775.999	0
Saldo van baten en lasten	981.790	800.999	775.999	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	84.332.900	85.193.318	81.776.076	0

Wat heeft het gekost

De algemene dekkingsmiddelen laten een nadeel zien van € 860.000. Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door:

- Een lagere algemene uitkering dan geraamd.
- De lagere algemene uitkering over 2025 van € 1.087.000 wordt met name veroorzaakt door het effect van de decembercirculaire.

- De decembercirculaire heeft een sterk beleidsarm karakter. Over het algemeen vinden er betrekkelijk kleine mutaties plaats in het lopende jaar. Als gevolg van een wijziging in de aantallen voor de maatstaf 'huishoudens met een laag inkomen met drempel' (in de berekening van de algemene uitkering), naar aanleiding van een actualisatie door het CBS, is er voor Twenterand toch sprake van een nadelig (structureel) budgettair effect van bijna € 300.000 voor 2025.
Daarnaast zijn in 2025 verrekeningen ontvangen over voorgaande jaren. In totaal gaat het hierbij om een negatieve bijstelling van ruim € 740.000 over de jaren 2023 en 2024. Deze bijstelling is op voorhand niet te ramen en kan negatief of positief uitvallen.
- Verder is dit jaar minder OZB ontvangen dan bij de begroting vanuit is gegaan van € 24.000 (afwijking van 0,25%).
- Het dividend BNG en Wadinko is hoger dan geraamd. Hiertegenover staan nagekomen kosten van Twence. Per saldo een voordeel van € 40.000.
- Er is sprake van een voordeel op treasury (rentekosten) van € 190.000. Dit heeft o.a. te maken met de post treasury die onder bedrijfsvoering als nadeel wordt vermeld.

Beleidsindicatoren programma's conform BBV

Beleidsindicatoren programma's conform BBV

Omschrijving

Via onderstaande link vindt u de beleidsindicatoren

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/search/>

*hierbij kunt u zoeken op Twenterand

Een aantal (BBV-)verplichte beleidsindicatoren worden niet weergegeven op de site 'waar staat je gemeente'. Deze worden hieronder vermeld.

Excel-tabel

Indicator	2025
Formatie in fte per 1000 inwoners	8,39
Bezetting in fte per 1000 inwoners	9,38
Apparaatskosten per inwoner	€ 328
Externe inhuur: totale kosten inhuur	€ 3.658.082
Externe inhuur: percentage van totale loonsom	16,62%
Overhead: totaalbedrag	€ 7.978.548
Overhead: % totaal lasten (excl. reserves)	6,16%

Algemene dekkingsmiddelen 2025

Algemene dekkingsmiddelen 2025

Lokale heffingen

De gemeente Twenterand kent de volgende niet bestedings gebonden gemeentelijke heffingen:

	Realisatie begrotings jaar	Raming begrotings jaar na wijziging	Raming begrotings jaar voor wijziging
Onroerende-zaak belasting	9.489.194	9.512.863	9.362.863
Totaal	9.489.194	9.512.863	9.362.863

Dividend

Verantwoord zijn de volgende dividenden:

	Realisatie begrotings jaar	Raming begrotings jaar na wijziging	Raming begrotings jaar voor wijziging
Bank Nederlandse Gemeenten	59.909	24.000	24.000
Twence BV	0	-157	345.843
Cogas	1.106.241	1.116.000	1.116.000
Enexis	36.228	29.000	29.000
Wadinko	53.370	42.500	42.500
Rova	100.000	100.000	100.000
Zonnepark	300.000	300.000	300.000
Totaal	1.655.748	1.611.343	1.957.343

Saldo financieringsfunctie

	Realisatie begrotings jaar	Raming begrotings jaar na wijziging	Raming begrotings jaar voor wijziging
Baten	237.923	237.923	282.563
Lasten	341.516	366.518	366.518
Per saldo na deel	-103.593	-128.595	-83.955

Ter toelichting wordt het volgende vermeld:

Onder het saldo van de financieringsfunctie moet in dit verband worden verstaan het saldo van de betaalde rente over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening courant en de ontvangen rente over uitzettingen.

Overige algemene dekkingsmiddelen

De gemeente rekent rentelasten aan de diverse programma's toe, zodat die programma's een integraal beeld geven van de kosten die met de uitvoering gemoeid zijn. Daarbij wordt ook rente gecalculeerd over het werkzame eigen vermogen van de gemeente. Aangezien de gecalculeerde rente over het eigen vermogen niet daadwerkelijk betaald hoeft te worden, vloeit deze terug in de gemeentelijke baten. De rente over de vrije componenten van het eigen vermogen wordt daarbij als algemeen dekkingsmiddel verantwoord.

	Realisatie begrotings jaar	Raming begrotings jaar na wijziging	Raming begrotings jaar voor wijziging
Overige rente reserves/voorzieningen: - Bespaarde rente reserves en voorzieningen	877.197	689.509	689.509

Lokale heffingen

Overige algemene dekkingsmiddelen:

- Forensenbelasting	13.860	5.649	5.649
- Toeristenbelasting	90.733	105.841	80.841
	981.790	800.999	775.999

Algemene uitkering

	Realisatie begrotings jaar	Raming begrotings jaar na wijziging	Raming begrotings jaar voor wijziging
Baten	72.309.761	73.396.708	69.763.826

Paragrafen

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Doel van deze paragraaf is weergeven hoe solide de positie van de gemeente is en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Door weerstandsvermogen en risicobeheersing te schetsen, alsmede kengetallen over financiële weerbaarheid en wendbaarheid gepresenteerd.

De coronapandemie en de oorlog in Oekraïne hebben de afgelopen jaren laten zien dat er snel ernstige verstoringen kunnen optreden, op grote schaal en met een forse impact, voor vrijwel iedereen. De gevolgen ervan hebben we ook ervaren als gemeente.

Ook de nabije toekomst is onzeker. De oorlog, de opgaven vanuit het Rijk, de financiële tekorten, krapte op de arbeidsmarkt, opgelopen rente vormen risico's op korte/ middellange termijn. Dit vraagt om continue bewustwording, om monitoren en acteren en dat is wat we doen. Er komen steeds meer complexe opgaven op gemeente af. Hierop hebben wij geanticipeerd door de organisatiestructuur in te richten met een robuust en wendbaar deel om in te kunnen spelen op deze (nieuwe) complexe opgaven.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Omschrijving

Risicobeheersing is het expliciet en systematisch omgaan met en beheersen van risico's. Een risico is een onzekere gebeurtenis met beleidsmatige en/of financiële gevolgen. Bij het weerstandsvermogen ligt de focus op de financiële gevolgen van risico's. Het geeft aan in hoeverre de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat beleid en uitvoering in gevaar komen.

Weerstandsvermogen is de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit is samengevat in de volgende tabel. Ultimo 2025 bedraagt de weerstandscapaciteit € 33.175.041.

Omschrijving	Stand 31-12-2024 rekening	Stand 31-12-2025 begroot	Stand 31-12-2025 rekening
Algemene risicoreserve	13.381.801	6.686.308	23.696.540
Reserve minimabeleid	108.720	146.103	258.228
Reserve sociaal domein	7.405.185	6.734.011	7.047.825
Reserve risico's grondbedrijf	1.172.449	843.225	2.172.448
Totaal	22.068.155	14.409.647	33.175.041

De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de risico's die worden gelopen. Daarvoor doen we aan risicomanagement. Doelen hiervan zijn het bevorderen van risicobewustzijn en het expliciet maken en beheersen van risico's. Het is een continu proces gericht op:

- Het identificeren van risico's: waar lopen we welke risico's?
- Het classificeren van risico's: hoe groot is de kans, de impact en het financiële effect?
- Het treffen van beheersmaatregelen

We doen dit door tweemaal per jaar risicosessies te houden met inhoudelijk en financieel betrokkenen. Daarbij worden risico's benoemd en per risico de kans op optreden en de gevolgen (impact) ervan bepaald. Gevolgen in financiële zin, incidenteel of structureel (i/s), en voor doelstelling en imago (in de vorm van een rapportcijfer, waarbij een hoger cijfer staat voor een groter gevolg). Zo actualiseren we het overzicht van risico's, als basis voor beheersmaatregelen, gericht op verminderen van kans op optreden en/of op beperken van gevolgen. Hierbij wordt opgemerkt dat het soms lastig is om de risico's te kwantificeren.

De belangrijkste risico's zijn samengevat in de tabel Risico's en worden toegelicht. Daarmee zijn niet alle risico's benoemd.

Door allerlei ontwikkelingen in de wereld, geopolitiek, klimaat, migratie, etc. wordt de gemeente steeds meer geconfronteerd met grote onvoorspelbare opgaven. Een kenmerkend voorbeeld is de inval in Oekraïne door Rusland. Naast economische gevolgen zijn er ook humanitaire gevolgen waarbij een groot beroep wordt gedaan op ons gemeentelijk en maatschappelijk vermogen om vluchtelingen uit Oekraïne op te vangen, voor een periode van ongewisse duur.

De organisatie is zich hiervan bewust en probeert steeds meer structuur te geven aan een robuuste organisatie voor het reguliere werk enerzijds en een wendbaar deel van de organisatie anderzijds dat zich richt op opgavegericht werken. Dit neemt niet de toenemende onvoorspelbaarheid van opgaven niet weg, maar geeft wel mogelijkheden hiermee om te kunnen gaan.

Energieschaarste en onvoldoende drinkwater kan gevolgen hebben voor de groei ambities van onze gemeente, uitstel van aanpassing N36 kan het vestigingsklimaat beïnvloeden en klimaatverandering kan zich manifesteren in wateroverlast, droogte en/of hitte.

Het Kanaal Almelo - de Haandrik blijft ook de komende jaren aandacht vragen van ons. De gemeente leidt aanzienlijke schade aan de eigen infrastructuur, zoals wegen. Vooralsnog wordt dit niet vergoed, maar we zijn hierover op ambtelijk en bestuurlijk niveau in gesprek met de provincie. Voor de Noorderweg specifiek geldt, dat er financiële middelen zijn opgenomen in de begroting. De kans bestaat echter dat er onvoorziene maatregelen nodig zijn, waarmee veel extra geld is gemoeid.

In het gebied Hammerflier (met een sterk wisselende bodemopbouw) ontstaan vergelijkbare schades aan onze wegen. Ook die wegen vergen t.z.t. een bijzonder aanpak, leidend tot hogere (onderhoud)kosten. Om daar een begin mee te maken zijn er financiële middelen opgenomen in de begrotingen van 2025 en 2026.

Zowel nieuwe als wijzigingen in bestaande regelgeving zorgen ervoor dat er telkens nieuwe eisen worden gesteld aan onze dienstverlening en onze werkwijzen. We noemen de Wet open overheid (Woo), de nieuwe Archiefwet en het onderwerp 'veelschrijvers'. Het risico bestaat dat we er niet aan alle eisen voldoen door capaciteitsbeperkingen.

Tabel risico's

Excel-tabel

Tabel Risico's						
Risico's	impact				kans	vereist weerstandsvermogen
	in euro's	i/s	doel	imago		
1 Het onvoldoende realiseren van transformatie en bijsturingsmaatregelen	€ 1.000.000	s	7	7	50%	€ 1.000.000
2 Optreden majeure procesfout of incident	€ 500.000	i	7	9	20%	€ 100.000
3 Samenwerkingsaspecten	€ 500.000	i	5	8	50%	€ 250.000
4 Kwetsbaarheid informatiesystemen	€ 250.000	i	9	8	25%	€ 62.500
5 Gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed	€ 500.000	i	5	8	35%	€ 175.000
6 Uitvoeringsprogramma VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)	€ 1.000.000	i	3	8	10%	€ 100.000
7 Bodem	€ 200.000	i	3	3	20%	€ 40.000
8 Ruimtelijke ontwikkelingen, Invoering Omgevingswet (Ow) en Wkb	€ 500.000	i	3	6	20%	€ 100.000
9 Cybersecurity-risico	€ 2.000.000	i	6	10	15%	€ 300.000
10 BBV, gemeentefonds, verdeelmodellen en overige financiële regelgeving	€ 1.500.000	s	2	2	50%	€ 1.500.000
11 Opduiken van onbekende afspraken met gevolgen	€ 500.000	i	2	8	20%	€ 100.000
12 Personeel gerelateerde risico's	€ 1.000.000	i	8	7	75%	€ 750.000
13 Humanitaire ontwikkelingen	€ 500.000	i	8	8	20%	€ 100.000
14 Grondexploitatie	€ 1.000.000	i	8	8	25%	€ 250.000
Totaal						€ 4.827.500

Weerstandsvermogen is 'impact in euro's' maal 'kans' waarbij structurele risico's dubbel tellen

Toelichting risico's

1. Het onvoldoende realiseren van transformatie en bijsturingsmaatregelen.

De ontwikkelingen in het sociaal domein vormen nog steeds een grote uitdaging. Er zijn diverse autonome ontwikkelingen zoals: Participatiewet in balans (vanaf 2026), Basisdienstverlening schuldhulpverlening (vanaf 2026), reeds lopende Hervormingsagenda jeugd en Toekomstscenario Jeugd en Gezinsbescherming etc. Van de gemeente wordt verwacht dat er zorg en ondersteuning wordt georganiseerd en daarvoor zijn te weinig middelen beschikbaar. Daar is een hervormingsagenda voor Jeugd aangehangen, met een financieel akkoord tussen gemeenten en Rijk waarin zowel bezuinigingen als investeringen staan. Uit de hervormingsagenda volgt dat een verschuiving nodig is van geïndiceerde zorg naar vrij toegankelijke voorzieningen. Het is echter nog niet gezegd dat dit altijd goedkoper is. Ook van alle betrokken zorgaanbieders wordt een transformatie verwacht, bijvoorbeeld meer ambulantisering van hulp en ombouw naar kleinschalige woonvoorzieningen. Deze ombouw naar kleinschaligheid leidt tot hogere kosten alsmede neveneffect (bijv. gewijzigde kosten leerlingenvervoer. Het is nog onduidelijk of en in hoeverre we in deze extra kosten worden gecompenseerd. Verder is het onzeker of het alle zorgaanbieders en voorliggende veldpartijen het voldoende lukt om te transformeren en om tot benodigde samenwerking te komen. We pakken de transformatie zowel lokaal met onze voorveldpartners als regionaal in de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente op. Daarbij merken wij op dat de samenleving niet maakbaar is en externe effecten ook van invloed kunnen zijn.

Door onduidelijkheid over beleid en de te ontvangen middelen vanuit het Rijk mede in relatie tot maatschappelijke effecten is het moeilijk om reële ambities en doelen te formuleren. De toekomstige inkomsten uit het gemeentefonds zijn ongewis. We weten bijv. wel dat eerdere specifieke uitkeringen structureel worden ingeboekt maar veel al met ca. 10% aftrek.

Zo wachten we momenteel op nadere beleids- en of financiële uitwerking van de Participatiewet in balans, Toekomstscenario Jeugd- en Gezinsbescherming, Beschermd Wonen, Asiel- en Migratiebeleid en de Hervormingsagenda Jeugd.

Maatschappelijke ontwikkelingen zoals:

- Personeelstekorten maakt het ongewis wanneer en waar dit precies tot wachtlijsten of onvoldoende doelmatige inzet leidt. Dit leidt niet alleen in de zorg tot problemen, maar ook in de uitvoer van onze eigen gemeentelijke toegang.
- Vergrijzing dat binnen de Wmo leidt tot beperkte sturingsmogelijkheden op de instroom van bijv. Huishoudelijke Ondersteuning (HO).

2. Optreden van een majeure procesfout of incident.

Dit risico betreft het optreden van een procesfout of incident leidend tot een grote verstoring van het proces of in de dienstverlening. Uiteraard kunnen procesfouten en incidenten altijd plaatsvinden, maar bij dit risico gaat het om een grote verstoring. Aanleiding hiervoor kan zijn: een gebrek aan casusregie waardoor de juiste zorg niet of niet tijdig is verleend; het onvoldoende op orde zijn van het administratieve proces en het juiste gebruik van programmatuur; het verlenen van andere zorg dan bedoeld of het verlenen van te dure of te langdurige zorg door rolonduidelijkheid, wachtlijsten of gebrek aan kennis bij de medewerkers. Ten gevolge van het optreden van incidenten kan de koersvastheid onder druk komen te staan. Het bestaan van onvoldoende plaatsingsmogelijkheden voor participatie, hulp en ondersteuning dan wel onvoldoende doorstroming (bijv. vanuit crisisopvang) kan leiden tot extra kosten.

Er kan een toename optreden van het aantal ingebrekestellingen en/of bezwaarschriften met gevolgen voor imago en kosten. Van belang is dat indien wachttijden oplopen het risico toeneemt, daarom vindt monitoring van wachttijden plaats. Wachttijden in de toegang en in de rest van de keten vragen bijzondere aandacht. Het (vervolgens) bestaan van onvoldoende plaatsingsmogelijkheden voor participatie, hulp en ondersteuning dan wel onvoldoende doorstroming (bijv. vanuit crisisopvang) kan leiden tot extra kosten Landelijk heeft dit ook aandacht en regionaal wordt dit ook verder opgepakt.

3. Samenwerkingsaspecten.

In het sociaal domein wordt met veel partijen samengewerkt. Daar spelen ook risico's. Dat kan gaan over een verschil van inzicht over de kwaliteit van dienstverlening, wat tot aansprakelijkheidskwesties kan leiden. Er zijn verschillende coalities in Twente wat invloed heeft op slagkracht, duidelijkheid en efficiency, ook richting externe partijen.

Voor transformatie van de jeugdzorg is samenwerking tussen de 14 gemeenten nodig, maar ook met de partijen in het gedwongen kader, zorgaanbieders en onderwijs. Er is een risico dat er m.b.t. onderwijs onvoldoende geanticipeerd kan worden op noodzakelijke en toekomstgerichte investeringen en de samenwerking die hier binnen het onderwijs van verwacht wordt. Huidige bekostiging schiet

tekort voor ENG/BENG normen en achterstallig onderhoud (integraal huisvestingsplan (IHP)).

De samenwerking staat onder druk door beperkte capaciteit, beperkende wetgeving en verschillende culturen. De slagkracht binnen de jeugdhulpregio is momenteel onvoldoende om effectief te kunnen werken aan de gezamenlijke opgaven, zoals het terugdringen van uithuisplaatsingen. Er wordt onderzocht hoe de regio structureel kan beschikken over meer slagkracht om deze uitdagingen beter aan te kunnen pakken.

Inzake arbeidsmarktkrapte binnen SamenTwente (m.n. OZJT) is er meer risico doordat gekozen is voor ambtelijke dienstverbanden boven externe inhuur. Het risico wordt (pas) geëffectueerd op termijn wanneer personeel gezien werkzaamheden en financiering daar over is. Verder kunnen er bij (zorg)partijen door fors opgelopen kosten en tekorten op de arbeidsmarkt problemen ontstaan. Bijv. liquiditeitsproblemen en “niet leveren”. Ook kan het leiden tot faillissement waardoor frictiekosten kunnen ontstaan en er aanvullende maatregelen moeten worden getroffen om dienstverlening gecontinueerd te krijgen, bijv. ‘early warning’. Early warning betreft vroegsignalering bij problemen bij zorgaanbieders. Om problemen voor te zijn wordt er toenemend strakker aan de voorkant gescreend (barrièremodel). Het werken conform de privacywetgeving kan gevolgen hebben voor de beoogde integrale werkwijze en kan integraal maatwerk beperken.

De regionale inkoop 2025 voor jeugd en Wmo is afgerond. 2025 was een overgangsjaar en is goed verlopen, evenals de check op een dekkend zorglandschap. De personeelstekorten kunnen ook een mogelijk risico zijn voor het tijdig kunnen bieden van zorg en kunnen een negatieve invloed hebben op de dienstverlening. Per mei 2026 hebben we nieuwe contracten voor hulpmiddelen en stijgen de tarieven.

Tenslotte bestaat er in algemene zin een potentieel risico op zorgfraude. In samenwerking met partners zoals het OZJT, RIEC (Regionale Informatie- en Expertise Centra) en de SRT (Sociale Recherche Twente) worden risico's op het gebied van zorgfraude teruggebracht. Daarnaast is in de nieuwe inkoop Jeugd en Wmo de Bibob-toets toegepast. Ook wordt door de contractmanagers van gemeente Twenterand aandacht gevraagd tijdens (account)gesprekken met zorgaanbieders voor de managementrapportages, waarbij stil wordt gestaan bij de financiële verantwoording en de accountantsverklaring. Hierbij worden vragen gesteld over doel- en rechtmatigheid van de ingezette ondersteuning en wordt bij (potentiële) onregelmatigheden (denk bijv. aan een hoge verzilveringsgraad) hier nader op doorgevraagd.

Diverse zorg, hulp en voorzieningen kopen we regionaal of bovenlokaal in. Dit brengt naast schaalvoordeel ook enig risico met zich mee, bijv. bij HO; met de nieuwe raamovereenkomsten hebben we ons gecommitteerd aan het toepassen van een gewijzigd normenkader voor het vaststellen van het aantal minuten HO per week. De financiële effecten van het toepassen van dit normenkader worden nauwlettend gemonitord. Inzake onze samenwerking rond de ROZ is sprake van een bestuursopdracht voor een nieuwe financieringssysteem. Hier is risico op hogere lasten.

Ook op het gebied van de WSW wordt er samenwerkt met Ontplooi. Conform verplichting in de DVO detacheren wij ambtelijk personeel naar deze stichting toe. Door de samenwerking in dit construct staan er geen inkomsten dan behalve de detacheringssom tegenover de loonkosten. De werkgeverslasten zijn geheel voor rekening van Twenterand in gevolg er sprake is van ziekte, leveringsplicht en/of eenzijdige beëindiging van de detachering.

In het kader van onderwijshuisvesting is een nauwe samenwerking met het OOGO van belang. De betrokken schoolbesturen moeten, conform afspraak in het IHP, concrete afspraken maken en met voorstellen komen over ver- dan wel nieuwbouw (zgn. scholenplan). Het risico dat wij hier lopen is dat er onvoldoende geanticipeerd kan worden op noodzakelijke en toekomstgerichte investeringen. De bekostiging leidt sowieso al tot dilemma's, omdat er meer financiële middelen nodig zijn dan het huidige stelsel levert. De bouwkosten (behoefte aan financieringsmiddelen) gaan verder oplopen om alle schoolgebouwen te laten voldoen aan de (wettelijke) duurzaamheidsdoelstellingen van het Klimaatakkoord, maar ook door aanvullende eisen; modern en inclusief onderwijs, circulair bouwen, modulair, adaptief en energieneutraal en locatie gebonden kosten. De vernieuwing/vervanging van schoolgebouwen is een complexe opgave waar de regieruimte niet geheel bij de gemeente berust.

4. Kwetsbaarheid informatiesystemen.

Informatiesystemen binnen onze organisatie hebben in de afgelopen jaren, een steeds belangrijkere positie ingenomen. Daarmee neemt de afhankelijkheid van deze informatiesystemen toe. Twenterand is sterk afhankelijk van digitale ketens zoals Cloud platforms, API-koppelingen en de digitale systemen binnen logistieke netwerken. Deze ketens maken organisaties flexibel, maar ook kwetsbaar.

Aanvallers richten zich steeds vaker op de zwakste schakel, bijvoorbeeld een kleine leverancier of een

systeem dat toegang geeft tot gevoelige data.

Er zijn nog te veel (niet geïntegreerde) oplossingen die niet via i-Advies worden aangeschaft en daarmee mogelijk niet voldoen aan de IT-uitgangspunten.

Verder lopen we ook risico vanwege onkundig of onjuist gebruik van systemen en vak-applicaties (bv Djuma, subsidieverzoek). Met als gevolg dat zaken niet adequaat worden opgevolgd en termijnen mogelijk overschreden. Of dat informatie niet/ niet correct wordt geregistreerd. Of dat data niet betrouwbaar, beschikbaar, begrijpelijk of reproduceerbaar is.

5. Gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed.

Verskillende soorten risico's kunnen zich voordoen. Die zijn gerelateerd aan:

- De bouwkundige staat;
- De exploitatie van gebouwen;
- De leegstand van gebouwen.

Gemeentelijk vastgoed is vastgoed waarvan de gemeente eigenaar is. Ook is er maatschappelijk vastgoed, in eigendom en/of in gebruik bij maatschappelijke organisaties, zoals verenigingen en stichtingen. Wanneer er zich (financiële) problemen voordoen, zal de gemeente al snel worden aangesproken.

We benoemen het risico dat niet wordt voldaan aan de Wet Markt en Overheid, bijv. wanneer geen kostendekkende huur in rekening wordt gebracht. Een ander risico is dat er onvoldoende scherp zicht is op gemeentelijke eigendommen, waardoor zich verrassingen kunnen voordoen in de zin van niet voorziene onderhoudsinspanningen. Deze onderhoudsinspanningen kunnen ook het gevolg zijn van het feit dat de afgelopen jaren het onderhoud op (sommige) vastgoed niet of op een lager niveau is uitgevoerd.

Juridische risico's:

Exploitatie van vastgoed valt onder het privaatrecht. De gemeente wordt in haar handelen gezien als marktpartij, echter gelden wel aanvullende regels om oneerlijke concurrentie te voorkomen (o.a. Wet Markt en Overheid en Didam-arrest). Op verschillende vlakken zijn juridische risico's aanwezig omdat de gemeentelijke vastgoedportefeuille niet voldoet aan de wettelijke eisen.

Financiële risico's:

Het niet voldoen aan de wettelijke eisen levert ook financiële risico's op daar de gevolgen kunnen leiden tot schadevergoedingen en dwangsommen aan de gemeente. Daarnaast is de gemeentelijke administratie niet voldoende passend ingericht voor effectief en efficiënt vastgoedmanagement wat leidt tot onvoldoende sturing op financiële prestaties en risico's.

In de begroting wordt rekening gehouden met huuropbrengsten van het gemeentelijke vastgoed die mogelijk niet volledig kunnen worden gerealiseerd. Een voorbeeld hiervan is het gemeentehuis, dat momenteel in verbouwing is. Het is de bedoeling om meerdere ruimtes extern te verhuren, maar voor een deel van deze ruimtes is nog geen eindgebruiker in zicht.

In een aantal gemeentelijke panden binnen de portefeuille en leegstandsbeheer zijn asbesthoudende materialen aanwezig. Bij een brand kunnen asbestvezels vrijkomen, met risico's voor de volksgezondheid, hoge kosten voor sanering, claims en mogelijke boetes.

6. Uitvoeringsprogramma VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)

Het niet (kunnen) voldoen aan wettelijke kwaliteitscriteria (kennis, controles en frequenties) in relatie tot het uitvoeringsprogramma voor alle VTH-producten (bouw, milieu, afwijkend gebruik etc.) bevat risico's t.a.v. veiligheid, gezondheid en de leefbaarheid van de fysieke leefomgeving, omdat normconform gedrag niet of verminderd wordt getoetst. Noodzakelijk herstel en sanctioneren blijven dan uit. Dit kan resulteren in ongewenste maatschappelijke, juridische en economische effecten. Denk aan toename van illegale bouwwerken, illegaal gebruik van gronden en objecten, toenemende ergernissen bij inwoners, toename van Woo verzoeken en mogelijke ingebrekestellingen bij het niet tijdig nemen van juridische besluiten, waardoor we dwangsommen verschuldigd zijn.

7. Bodem

Met de komst van de Omgevingswet heeft de gemeente een bredere verantwoordelijkheid gekregen voor de bodemkwaliteit. Dit brengt diverse risico's met zich mee, zowel in het kader van acute

incidenten als structurele bodemopgaven.

De gemeente loopt een risico op onverwachte bodemverontreinigingen, onder andere door illegale activiteiten zoals drugsdumpingen, ontwikkelingen rondom PFAS, voormalige NAVOS-locaties en overige verontreinigingen. Een recent incident aan de rand van de gemeente toont aan dat het risico op een drugsdumping of asbestverontreiniging actueel is.

Wanneer deze situaties zich voordoen op gronden die in eigendom zijn van de gemeente of in de openbare ruimte, komen onderzoek, beheersmaatregelen en eventuele sanering volledig voor rekening van de gemeente.

Gezien zowel de kans van optreden als de potentiële impact worden deze risico's expliciet opgenomen in de risicoparagraaf.

Onder de Omgevingswet zijn de bodemtaken van de Provincie overgegaan naar de gemeente. Alle uitvoerende, aan milieubelastende activiteiten gebonden, milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en de adviestaak voor bodem worden uitgevoerd door de ODT.

PFAS-crisis

Specifiek voor het onderwerp PFAS is via de Provincie historisch onderzoek uitgevoerd naar mogelijke verontreinigingen binnen de gemeente. Eventuele bronnen worden op basis van risico nader onderzocht. Voor Twenterand zijn er momenteel geen gevolgen en is uit onderzoek naar voren gekomen dat er geen groot risico bestaat.

Stikstof-crisis

Nederland is verwickeld in een zogenaamde stikstofcrisis. De landbouwsector, de industrie en het verkeer stoten te veel gassen uit, die leiden tot een overschot aan stikstofverbindingen die schadelijk zijn voor de natuur. Als lid van de Europese Unie is Nederland verplicht om de natuur te beschermen. De Rijksoverheid ontwikkelt daarom beleid om de stikstofuitstoot te verminderen. Dat gaat met horten en stoten. Zo sneuvelde het Programma Aanpak Stikstof bij de Raad van State en heeft het kabinet Schoof I het Nationaal Programma Landelijk Gebied ingetrokken. Ondertussen neemt de noodzaak tot maatregelen alleen maar toe, mede dankzij gerechtelijke uitspraken die 'intern salderen' niet langer mogelijk maken (Raad van State, december 2024). Met deze uitspraak staat toestemmingsverlening voor veel projecten in vrijwel het hele land stil. Tevens is de overheid een dwangsom opgelegd als de stikstofdoelen in 2030 niet worden gehaald (rechtbank Den Haag, januari 2025). Het is nog onduidelijk welke maatregelen de Rijksoverheid precies gaat nemen naar aanleiding van deze uitspraken, maar er bestaat een risico dat deze gevolgen gaan hebben voor onder meer de landbouwsector en industrie. Mochten er geen daadkrachtige maatregelen worden genomen, dan blijft Nederland voorlopig in het stikstofslot en zal dat negatieve gevolgen hebben voor de realisatie van bouw- en infraprojecten, alsmede voor toestemmingsverlening.

8. Ruimtelijke ontwikkelingen – Invoering Omgevingswet (Ow) en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb).

De (nieuwe) Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Op dit moment wordt druk gewerkt aan een Omgevingsvisie 2.0. Er is enig risico dat die niet op tijd (1 januari 2027) kan worden vastgesteld, vanwege de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026. Ondertussen werken we ook aan het omgevingsplan. Daar is meer tijd voor. Door problemen met de landelijke systemen, kunnen we eigenlijk geen omgevingsplannen maken. Aanvragen handelen we momenteel af met een BOPA. Dat is ook toegestaan. Alleen moet je die op een later moment inpassen in het omgevingsplan. Dat betekent dat er een werkvoorraad opstapelt.

Op 1 januari 2024 is ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), gevolgsklasse 1 nieuwbouw, in werking getreden. De Wkb, gevolgsklasse 1 verbouw, zou op 1 januari 2025 in werking gaan maar deze is voor onbepaalde tijd uitgesteld. Met de Wkb zijn taken van gemeenten overgedragen aan externe marktpartijen. Welke risico's deze overdracht met zich meebrengt in het geval van calamiteiten en bij verantwoordelijkheidsvraagstukken is nog onduidelijk, maar zijn wel aanwezig. Door het uitstellen van gevolgsklasse 1 verbouw kom je in de praktijk nu een toezichthouder bouw tekort omdat er al was voorgesorteerd dat deze werkzaamheden naar de markt zouden gaan. Deze risico's zijn op dit moment niet goed in te schatten met dien verstande dat het toezicht op de bouwactiviteiten naar verwachting de komende jaren niet zal verminderen op het technische gedeelte maar wel op de ruimtelijke activiteit zal toenemen. De Omgevingswet en de Wkb vragen ook een aanpassing van de leges. We monitoren de opbrengsten in hoeverre deze overeenkomen met de begrote opbrengsten en welke aanpassingen dit vraagt naar de toekomst.

9. Cybersecurity-risico.

Onder cybersecurity vallen diverse hedendaagse technieken en acties die een veel verder gaande bedreiging zijn dan alleen het risico van een 'hack' (het risico dat onbevoegden zoals bijv. criminelen toegang krijgen tot (delen van) onze systemen waardoor systemen niet meer werken, bijvoorbeeld door data te versleutelen). Hierbij valt te denken aan zaken als: ransomware-aanvallen, DDoS-aanvallen, cyberaanvallen, gegevensdiefstal, softwarefouten, Malware, fouten bij leveranciers (lees ook [Trends in 2026](#)). Ondanks alle beveiligingsmaatregelen kan dit niet worden uitgesloten. Vanwege de cruciale rol die bewustzijn hier speelt wordt hieraan voortdurend aandacht besteed. I.p.v. een cyberverzekering heeft Twenterand gekozen voor een Incident Respons Retainer contract die veel servicecomponenten bevat bij NFIR. Dit is een partij die ook proactief meekijkt hoe we onze omgeving in moeten richten om risico's proactief te voorkomen. Het doel van het IR Retainer contract is om de organisatie zo snel en efficiënt mogelijk bij te staan in het geval van een cyberincident. Het contract biedt geen financiële schadevergoeding. In het algemeen is preventie de beste verzekering dat er niets misgaat.

10. BBV, gemeentefonds, verdeelmodellen en overige financiële regelgeving.

Het grootste risico hier blijft de onzekerheid als gevolg van de onvoorspelbaarheid van het rijksbeleid. Dat manifesteert zich in onzekerheid over de continuïteit van onze doelrealisatie en dienstverlening en het vormt een risico voor een solide financieel beleid.

In algemene zin blijft de financiële doorwerking van modellen voor Twenterand vaak niet op maat en ervaren wij ons als nadeelgemeente. Per 2023 is een nieuw verdeelmodel voor de herverdeling van het gemeentefonds ingevoerd. Twenterand was hierin een nadeelgemeente. Fondsbeheerders hebben destijds besloten tot een ingroeipad, hiermee werd ons nadeel afgetopt, omdat de effecten van de herverdeling niet altijd goed uitlegbaar bleken. Momenteel lopen die onderzoeken nog steeds. Het risico bestaat dat na afronding van de onderzoeken de bijdrage uit het gemeentefonds voor Twenterand nog lager uitpakt dan we nu voorzien.

11. Opduiken van niet (goed) vastgelegde afspraken met gevolgen.

Er is en wordt veel tijd gestoken in het compleet krijgen van dossiers zodat er een actueel overzicht bestaat van alle gemaakte afspraken en mogelijke verplichtingen (op basis van boetebedingen, etc.). Toch blijkt het op orde krijgen en houden van gemaakte afspraken en daarmee het informatiebeheer dat ook nog voldoet aan alle relevante wettelijke eisen (o.a. Archiefwet) een grote uitdaging. Daarom blijft de kans bestaan dat er gemaakte (mondelinge) afspraken c.q. toezeggingen opduiken waarvan de consequenties aan de voorkant onvoldoende zijn onderkend en vastgelegd met mogelijke gevolgen. De financiële implicaties hiervan kunnen fors zijn.

12. Personeel gerelateerde risico's.

Het risico bestaat dat Twenterand geen adequaat personeelsbestand heeft, zowel kwantitatief als kwalitatief. De consequentie daarvan kan zijn dat wettelijke taken niet meer kunnen worden uitgevoerd en (politieke)ambities niet kunnen worden waargemaakt. We merken nu al dat taken en formatie/middelen niet altijd met elkaar in balans zijn. Hier zijn een aantal oorzaken voor te noemen:

- Er komen nieuwe opgaven/taken, waar geen middelen en/of formatie voor beschikbaar zijn gesteld;
- Toenemende regeldruk door verantwoordingsstukken en verplichte audits;
- Uitstroom door pensionering (kennisverlies);
- Krappe arbeidsmarkt: Dit betekent dat soms weinig vakkennis en/of ervaring instroomt, dit vraagt meer begeleiding en levert extra werkdruk bij andere collega's op. Dit kan leiden tot minder werkplezier, meer ontevredenheid en toename van verzuim, een vicieuze cirkel);
- Niet kunnen vervullen van vacatures door eigen werving leidt tot meer inhuur en hogere kosten;
- Overheden vissen in dezelfde vijver en andere gemeenten betalen soms meer;
- De primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden staan onder druk.
- Het ziekteverzuim laat een stijgende lijn zien sinds 2021. In stijging van het verzuimpercentage is deze vergelijkbaar met de landelijke trend. Gevolgen van het hogere ziekteverzuim zijn verhoging van werkdruk en stijging van uitgaven voor vervanging. De maatregelen die getroffen worden zijn aandacht voor verzuimdossiers door casemanagers, verzuimtraining voor leidinggevend en sturing op het volgen van het verzuimprotocol.

Op de inhuurmarkt is eveneens sprake van krapte voor een aantal cruciale functies. Dit geheel kan leiden tot spanning tussen beschikbare en benodigde formatie/inzet, achterblijvende realisatie van beleid en doelen, kortom tot gevolgen voor onze dienstverlening. Het functiehuis kan een risico vormen, met een slechtere concurrentiepositie met verdere uitstroom tot gevolg. Het afscheid nemen

van personeel kan aanleiding zijn tot het sluiten van zogenaamde vaststellingsovereenkomsten met financiële verplichtingen. De reorganisatie en de organisatieontwikkeling, waarbij ook inspelen op achterstallig onderhoud (scholing, gesprekscyclus, dossiervorming) aan de orde is, vragen veel inzet op gebied van P&O. Het hiervoor onvoldoende ruimte vrij spelen is eveneens een risico.

13. Humanitaire ontwikkelingen.

Opvang Oekraïense vluchtelingen.

De inval in Oekraïne door Rusland heeft grote impact. Naast economische gevolgen zijn er ook humanitaire gevolgen waarbij een groot beroep wordt gedaan op ons gemeentelijk en maatschappelijk vermogen om vluchtelingen uit Oekraïne op te vangen, voor een periode tot tenminste 4 maart 2027. Op grond van bestaande regelgeving is het Rijk verantwoordelijk voor de financiering van de kosten die dit voor gemeenten met zich meebrengt. De financieringsregeling, die van geldig is van 1 januari tot 30 april 2026 is € 44 per opvangplek/per dag. De aanname is dat de regeling na 1 mei 2026 kostendekkend blijft.

Opvang van asielzoekers.

Inmiddels is de Spreidingswet vastgesteld en heeft de minister het verdeelbesluit bekend gemaakt met als doel een evenwichtig opvang van asielzoekers over Nederland te realiseren. Twenterand moet een locatie realiseren waar 168 asielzoekers opgevangen kunnen worden. Deze wet brengt risico's met zich mee voor onze interne bedrijfsvoering (capaciteit) en voor aanpalende terreinen als wonen, ruimte, zorg, onderwijs, integratie, leefbaarheid en daarmee ook voor het draagvlak.

Voldoende capaciteit is randvoorwaardelijk voor het leveren van de prestaties. De kosten voor het realiseren van de locatie en het verzorgen van opvang komen voor rekening van het COA.

Huisvesten statushouders. Gemeenten zijn verplicht een bepaald aantal statushouders te huisvesten. De huisvesting van statushouders legt druk op de beschikbaarheid van sociale huurwoningen voor andere urgente woningzoekenden. Nieuwe voorstellen om de voorrangsregels voor statushouders te schrappen, kunnen de uitvoering voor gemeenten bemoeilijken en leiden tot onzekerheid over de huisvestingsplanning. De combinatie van de taakstelling, de krappe woningmarkt en de kosten voor inburgering/participatie zorgt voor een aanhoudend financieel risico. De belangrijkste financiële risico's zijn hoge kosten bij tijdelijke huisvesting wanneer er onvoldoende sociale huurwoningen beschikbaar komen, risico op langdurige bijstandsafhankelijkheid, druk op bijzondere bijstand.

14. Grondexploitatie

'We voeren een actiever grondbeleid. Dit houdt in dat de gemeente actief gronden verwerft. Dit komt het meest tot uiting in het gebied Vriezenveen-Zuid waar recent al gronden zijn verworven om in de toekomst woningbouw te realiseren. Er bestaat een planologisch risico voor het verkrijgen van de juiste bestemming. De huidige bestemming is agrarisch en moet worden omgezet naar wonen. Deze bestemmingswijziging zorgt ervoor dat de grond ook de waarderingsgrondslag krijgt die behoort bij de bestemming wonen. Daarnaast bestaat er ook het algemene marktrisico dat de vraag naar woningen afneemt. Dit maakt het lastiger om de gronden in de toekomst weer te verkopen. Het marktrisico is gezien de huidige woningnood nog laag, maar moet niet over het hoofd gezien worden. Om op deze mogelijke risico's in te spelen, kan het beste snel gehandeld worden zolang de markt goed is. Dit zorgt voor meer zekerheid dat de investering terug wordt verdiend. Ook is het meenemen van burgers en adviserende organisaties in een vroeg stadium van belang om het draagvlak voor een plan te kunnen vergroten.'

Conclusie

Het vereiste weerstandsvermogen bedraagt € 4.827.500 en de beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 33.175.041 De dekkingsratio bedraagt hiermee bijna 7,0 en ligt ver boven de norm van 1. Dit geeft een positief beeld, maar moet worden beschouwd in de context van de financiële problematiek die op gemeenten afkomt. Dan denken we bijvoorbeeld aan alle complexe taken die naar gemeenten toekomen en de naderende ravijnjaren.

Kengetallen: Financiële weerbaarheid en wendbaarheid

Met ingang van 2016 is een aantal kengetallen voorgeschreven om de inzichtelijkheid en de transparantie van de jaarstukken te vergroten. Deze kengetallen beogen inzicht te geven in hoe solide de financiële positie van de gemeente is.

De kengetallen drukken de verhouding uit tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en worden onderstaand toegelicht en geduid. Bij de duiding wordt gebruik gemaakt van het GTK 2020 (Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader), opgesteld door de twaalf provincies.

Netto schuldquote en netto schuldquote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen

De netto schuldquote bestaat uit de schuldenlast van de gemeente gedeeld door de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden. Bij de netto schuldquote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen gaat het om schulden exclusief doorgeleende gelden (aan bijv. een woningbouwcorporatie die jaarlijks aflost). De netto schuldquote bedraagt 10,74% en daarmee valt Twenterand in de categorie minst risicovol, op basis van (de signaleringswaarden van) het GTK 2020.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft het eigen vermogen weer als percentage van het totale vermogen en hierbij geldt hoe hoger dit percentage, hoe beter de gemeente in staat is haar verplichtingen op de lange termijn te voldoen. De solvabiliteitsratio bedraagt 55,97% en daarmee valt Twenterand in de categorie minst risicovol, op basis van het GTK 2020.

Structurele exploitatieruimte

Structurele exploitatieruimte geeft het verschil tussen baten en lasten als percentage van de totale baten. En schetst welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke stijging van baten of structurele daling van lasten daarvoor nodig is. Het beeld van deze structurele exploitatieruimte is voor 2025 5,34% en daarmee valt Twenterand in de minst risicovolle categorie, op basis van het GTK 2020.

Grondexploitatie

Grondexploitatie geeft de grondpositie (waarde van de grond) weer als percentage van de totale geraamde baten. Voor deze ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De ratio grondexploitatie bedraagt 1,91% en daarmee valt Twenterand in de categorie minst risicovol, op basis van het GTK 2020.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft de hoogte van de van de woonlasten van een gezin weer als percentage van de landelijk gemiddelde woonlasten van een gezin. Dit percentage bedraagt 94% en daarmee valt Twenterand in de categorie minst risicovol, op basis van het GTK 2020.

De kengetallen zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Kengetallen	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Netto schuldquote	8,57%	35,67%	10,74%	26,22%	43,86%	48,51%	43,49%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	0,13%	24,07%	2,03%	15,42%	32,95%	37,54%	33,34%
Solvabiliteitsratio	54,32%	41,07%	55,97%	50,43%	45,00%	43,74%	44,51%
Structurele exploitatieruimte	4,06%	1,56%	5,34%	0,15%	-1,50%	-5,18%	-3,91%
Grondexploitatie	0,69%	9,73%	1,91%	10,81%	11,73%	13,83%	12,99%
Belastingcapaciteit	98,31%	98,35%	94,00%	90,56%	92,69%	94,99%	96,66%

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Kapitaalgoederen zijn een belangrijk onderdeel van het gemeentelijk kapitaal en verdienen daarom zorgvuldig beheer. De kwaliteit en het onderhoud van deze goederen bepalen het serviceniveau voor de inwoners en beïnvloeden de jaarlijkse kosten. Het is daarom essentieel dat openbare voorzieningen en gebouwen goed onderhouden worden en dat er heldere onderhoudsplannen zijn.

Beleid

De kapitaalgoederen van de gemeente omvatten diverse onderdelen zoals groenvoorzieningen, speelplekken, gebouwen, wegen en riolering. Voor al deze onderdelen wordt de onderhoudsbehoefte vastgesteld op basis van beheerssystemen die door de gemeenteraad zijn goedgekeurd.

Medewerkers brengen waar nodig, op basis van visuele inspecties, aanpassingen aan in deze plannen.

Wegen

De gemeente Twenterand heeft de volgende lengte wegen en oppervlakte verharding in onderhoud en beheer:

Wegen/verharding	Areaal
Lengte wegen	436 km
Oppervlakte verharding	237 ha.

Door de CROW (landelijk kennisplatform voor de openbare ruimte) is een standaard ontwikkeld om de kwaliteit van de openbare ruimte te bepalen. Middels deze systematiek worden de wegen geïnspecteerd en wordt de onderhoudsbehoefte bepaald op basis van de kwaliteit. In 2023 is een nieuw beheerplan vastgesteld voor Wegen.

De benodigde onderhoudsmaatregelen zijn afhankelijk van de vastgestelde (technische) staat en de feitelijk optredende slijtage van een bepaalde weg door het gebruik en/of weersinvloeden. Dit onderhoud wordt planmatig uitgevoerd, waarbij het doel is om binnen de beschikbare financiële middelen door tijdig en juist ingrijpen de technische levensduur en het goed functioneren van een weg zoveel mogelijk te verlengen. Daarom wordt gedurende de levensduur regelmatig de toestand van de wegen geïnspecteerd, zodat de noodzakelijke onderhoudsmaatregelen kunnen worden bepaald. Onder wegen worden alle verhardingen zoals rijbanen, trottoirs, fietspaden en parkeerplaatsen verstaan.

De begroting voor het onderhoud van wegen wordt gemaakt aan de hand van ingevoerde inspectiewaarden in het beheersysteem Obsurv. In dit systeem worden per weggedeelte ca. elke twee jaar inspectiewaarden ingevoerd. Deze waarden komen voort uit een inspectieronde, waarbij de staat van het wegdek op diverse punten beoordeeld wordt. Aan de hand van de ingevoerde inspectiewaarden en diverse instellingen worden de benodigde maatregelen bepaald en de begroting gegenereerd.

Afgevlakte planning:

De begroting voor het onderhoud wordt per jaar berekend. Hierdoor kan het zijn dat er in één jaar een laag bedrag benodigd is, terwijl het volgend jaar een hoog bedrag benodigd is. Omdat dat minder praktisch en werkbaar is, wordt een afgevlakte planning gemaakt. Hierin wordt (waar mogelijk) geschoven met onderhoudsjaren zodat per jaar een min of meer gelijk bedrag benodigd is.

Aan de hand van de meest recente inspectiewaarden in het beheersysteem worden de begrotingscijfers bepaald.

Aan onderhoud asfaltwegen wordt in eerste instantie voorrang gegeven om zoveel mogelijk kapitaalvernietiging te voorkomen. Wanneer namelijk asfaltwegen niet tijdig worden onderhouden zet het schadebeeld zich door in de fundering, waardoor de kosten van herstel fors toenemen.

In de post onderhoud wegen worden ook de aanleg en het onderhoud van grasbetonstenen en bermbeton meegenomen. Indien er budget beschikbaar komt voor het verbeteren van landbouwroutes zullen deze worden uitgevoerd in bermbeton.

Financieel overzicht: Wegen

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begr.na wzg 2025	Werkelijk 2025
Onderhoud	1.058.403	1.198.042	1.139.457	1.133.883
Kapitaallasten	270.628	335.866	335.866	418.682
Totaal	1.329.031	1.533.908	1.475.323	1.552.566

Openbare verlichting

Het areaal van de openbare verlichting is geïnventariseerd en op basis van deze inventarisatie vindt de jaarlijkse vervanging plaats van armaturen en masten.

Openbare Verlichting	Areaal
Lichtmasten/armaturen	7.320

De inventarisatie wordt periodiek bijgewerkt en actueel gehouden. In de investeringslijst is jaarlijks een bedrag opgenomen voor vervanging van lichtmasten en armaturen. Daarbij wordt niet uitgegaan van de theoretische afschrijving van respectievelijk 40 en 20 jaren, maar van de daadwerkelijke onderhoudstoestand. In het beleidsplan 'Zo verlichten wij in Overijssel - Twenterand 2024-2034', dat eind 2024 door de gemeenteraad is vastgesteld, is ook beoordeeld of de beschikbare financiële middelen in de pas lopen met de kosten voor onderhoud en vervanging.

Financieel overzicht: Openbare verlichting

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begr.na wzg 2025	Werkelijk 2025
Onderhoud	78.250	109.824	109.824	53.067
Kapitaallasten	78.359	93.715	93.715	85.552
Totaal	156.610	203.539	203.539	138.619

Gebouwen en civieltechnische kunstwerken

Er vindt driejaarlijks een herinspectie plaats van alle gemeentelijke gebouwen en zesjaarlijks van alle civieltechnische kunstwerken gelegen binnen de gemeente Twenterand (gebruik gemaakt wordt van van de systemen voor rationeel gebouwenbeheer en rationeel kunstwerkenbeheer van Antea). Het grootschalig onderhoud voor instandhouding van bestaande gebouwen en civieltechnische kunstwerken is voor de komende 10 jaren geregeld. In het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) wordt voor 10 jaar de toekomstige onderhoudsbehoefte aangegeven. Wanneer een gebouw of gebouwonderdeel of een civieltechnisch kunstwerk onderhoud vergt, worden de gewenste activiteit en de onderhoudscyclus vermeld, inclusief de daarbij behorende kosten. De gemeente heeft de volgende aantallen accommodaties/gebouwen en civieltechnische kunstwerken in beheer:

Accommodaties/gebouwen	Areaal
aantal accommodaties/gebouwen	52
Civieltechnische kunstwerken	Areaal
aantal kunstwerken	57

Financieel overzicht: Gebouwen

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begr.na wzig 2025	Werkelijk 2025
Onderhoud	567.279	541.410	617.134	703.960
Mutatie reserve/voorziening groot onderhoud	632.016	809.630	1.747.270	331.269
Kapitaallasten	1.117.612	1.479.329	1.479.330	1.506.156
Totaal	2.316.906	2.830.369	3.843.734	2.541.385

Financieel overzicht: Bruggen en kunstwerken

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begr.na wzig 2025	Werkelijk 2025
Onderhoud	1.145	18.711	18.711	3.753
Mutatie reserve/voorziening groot onderhoud	98.368	64.881	176.581	47.910
Kapitaallasten	14.664	14.547	14.547	14.548
Totaal	114.177	98.139	209.839	66.211

Groen

Door de CROW (kennisplatform voor de openbare ruimte) is een landelijke standaard ontwikkeld om de kwaliteit van de openbare ruimte te bepalen. Op basis van die standaard is in 2023 een beheerplan opgesteld voor Groen. Voor openbaar groen is een aantal kwaliteitsniveaus doorgerekend. Middels het pakket rationeel groenbeheer van Sweco zijn deze onderhoudsniveaus vertaald in de werkpakketten (technisch en financieel). De onderhoudsbudgetten staan onder druk vanwege enkele ontwikkelingen, die kosten verhogend werken (wijziging regelgeving, verbod op gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen op verhardingen, areaaluitbreiding en prijsindexatie). Geprobeerd wordt de vastgelegde onderhoudsniveaus zoveel mogelijk te handhaven. Daarbij kan het voorkomen, dat die onderhoudsniveaus niet in de volle breedte worden gehaald b.v. in een warm en nat jaar. Mutaties in het areaal worden op structurele wijze bijgehouden en verwerkt.

Dat areaal bestaat uit:

Openbaar groen	Areaal
bomen	25.271 stuks
hagen	16,5 km
oppervlakte openbaar groen	156 ha

Financieel overzicht: Openbaar groen

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begr.na wzig 2025	Werkelijk 2025
Onderhoud	2.023.750	1.838.680	1.743.681	2.074.059
Kapitaallasten	2.055	2.035	2.035	2.035
Totaal	2.025.805	1.840.715	1.745.716	2.076.094

Grondwater

Het hoge grondwaterbeheer is opgenomen in Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan, dat in 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld. Voor zover bekend zijn binnen de gemeentegrenzen geen gebieden met grote problemen. Mochten zich toch problemen voordoen, dan zijn er gelden beschikbaar binnen het product Riolering om de oorzaak van de problemen te onderzoeken en zo nodig maatregelen te treffen.

Riolering

De volgende rioolvoorzieningen zijn aanwezig in de gemeente:

Riolering

Areaal

vrij verval riolering

231 km

(mini)gemalen

760 stuks

Eind 2023 is een nieuw Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan vastgesteld voor de periode van 2024 tot en met 2028. Er is bepaald welke maatregelen er aan het rioolstelsel getroffen dienen te worden voor met name de komende planperiode van 5 jaar. In de eerste 5 jaar is daar gedetailleerd naar gekeken en zijn ook de benodigde budgetten bepaald. Voor de periode daarna is dat ook gedaan, maar dan meer op hoofdlijnen. Op het gebied van de riolering gaat het om het onderhoud en beheer van bestaande riolering en gedeelten van de riolering, die vervangen moeten worden. In het GWR 2024-2028 is verder ingespeeld op klimaatadaptatie. Klimaatadaptatie houdt in dat we de meest nadelige effecten van klimaatverandering willen verminderen. Er zijn maatregelen ingepland voor de locaties, waar uit modelberekeningen is gebleken, dat daar bij extremere hoeveelheden neerslag problemen kunnen optreden. De gemeente Twenterand gaat in deze GWR-periode verder met risico gestuurd rioolbeheer. Door verbetering van methodieken kunnen wij nauwkeuriger bepalen hoe lang een riool meegaat en wat de gevolgen van bepaalde schades zijn. Door risico gestuurd rioolbeheer blijven de kosten maatschappelijk aanvaardbaar. Zowel m.b.t. het opstellen van het nieuwe GWR als de doelmatigheid van te treffen maatregelen heeft overleg plaatsgevonden met het waterschap Vechtstromen. Middels het kostendekkingsplan is de hoogte van de rioolheffing bepaald op basis van 100% kostendekkendheid. Planmatig wordt het rioolstelsel gereinigd en geïnspecteerd, waardoor de kwaliteit wordt bewaakt. Ter plekke van enkele overstorten en gemalen worden permanent metingen verricht om de werking van het stelsel te monitoren. Er wordt gewerkt met het programma rationeel rioolbeheer van Sweco.

Financieel overzicht: Riolering

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begr.na wvg 2025	Werkelijk 2025
Onderhoud	364.604	331.075	331.075	249.445
Mutatie reserve/voorziening groot onderhoud	0	1.150	2.250	0
Kapitaallasten	639.547	635.365	635.365	636.042
Totaal	1.004.151	967.590	968.690	885.487

Kaderplan speelruimte

Voor het kaderplan speelruimte (door de raad vastgesteld in 2018) is jaarlijks gemiddeld € 76.000,- nodig. Dit is meegenomen in de begroting 2020 en verder. Alle centrale plekken en steunplekken blijven hiermee ingericht.

Speeltoestellen

Areaal

Aantal speeltoestellen

569
stuks

Tractie en gereedschappen

Tractie en gereedschappen hebben blijvend aandacht nodig in relatie tot bezetting en daarmee effectief gebruik. Door gewijzigde inzichten of anders uitvoeren van werkzaamheden is het zinvol het gebruik van deze middelen constant tegen het licht te houden. De kapitaallasten van de tractie zijn in de begroting opgenomen voor een vast bedrag. Het verschil tussen werkelijk en begroot wordt gestort c.q. onttrokken uit de reserve tractie. Jaarlijks wordt beoordeeld of de vervangingen, die zijn opgenomen in het tractieplan, noodzakelijk zijn.

Paragraaf Financiering

Inleiding

In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarrekening neemt het college, naast de verplichte onderdelen op grond van het BBV, in ieder geval op:

- A. de kasgeldlimiet;
- B. de renterisiconorm;
- C. een overzicht van verstrekte geldleningen.

Algemene ontwikkelingen

De gemeente dient een paragraaf Financiering in zowel de begroting als in het jaarverslag op te nemen waarin aangegeven wordt wat de beleidsvoornemens zijn ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Daarnaast geeft de paragraaf inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Om volledig te voldoen aan de wetgeving op het gebied van treasury heeft de gemeente Twenterand een treasurystatuut. In dit treasurystatuut zijn de uitgangspunten, de doelstellingen, de beleidsmatige en organisatorische kaders (inclusief het toezicht op de uitvoering van de treasury) voor de treasuryfunctie vastgelegd. De wet FIDO definieert treasury als volgt: "het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op: de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's".

Treasurybeleid

De beleidsdoelstelling van het treasurybeleid van de gemeente Twenterand kan als volgt worden omschreven: De gemeente voert, gelet op haar publiekrechtelijke taak om maatschappelijk kapitaal te beheren, een risicomijdend treasurybeleid. Binnen dit risicomijdende beleid stelt de gemeente zich ten doel zo laag mogelijke kosten over leningen en/of een zo hoog mogelijk rendement over het belegd vermogen te realiseren, voor zover nog mogelijk binnen de opgelegde regeling voor schatkistbankieren. Dit binnen de daarvoor geldende randvoorwaarden en ter beperking van risico's.

Renterisico's

In de Wet Fido is de renterisiconorm opgenomen. Doel van deze norm is het beperken (spreiden) van het renterisico op de vaste schuld van de gemeente. Het toezichthoudende orgaan wordt met behulp van deze norm op een transparante wijze inzicht geboden in het renterisico als gevolg van renteaanpassing en herfinanciering van leningen.

Een hoofddoel van treasury is het beperken van de gevolgen van een stijgende rente. Aan de andere kant dient er optimaal geprofiteerd te worden van lage rentestanden. Met het bijhouden van de ontwikkelingen op de geld en kapitaalmarkt en de grote diversiteit in leningsproducten wordt continue geprobeerd om een zo optimaal mogelijk resultaat te behalen tegen een verantwoord risico, eventueel ondersteund door een liquiditeitsprognose.

Berekening renterisiconorm:

1.	Begrotingstotaal	€ 121.845.436
2.	Wettelijk percentage	20%
3.	Renterisiconorm (1x2)	€ 24.369.087
4.	Renteherzieningen	€ 0
5.	Aflossingen	€ 3.546.039
6.	Bedrag van renterisico (4+5)	€ 3.546.039
7.	Ruimte onder renterisiconorm	€ 20.823.048

Renteberekening

In het jaar 2025 is over opgenomen langlopende gemeentelijke geldleningen gemiddeld 1,05% rente betaald (2024: 1,02%, 2023: 1,01%, 2022: 1%).

In de jaarrekening 2025 zijn deze rentelasten opgenomen. Voor het aantrekken van kort geld werd begrotingstechnisch rekening gehouden met een gemiddeld percentage van 1,00% (rente financieringstekort binnen de kasgeldnorm). De werkelijke rente is verantwoord op de het product/taakveld 'treasury'.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. De kasgeldlimiet is gericht op het voorkomen van ongewenste renterisico's die ontstaan door het aangaan van overmatige korte-termijnfinancieringen en stelt een grens aan de omvang van de korte schuld waarover de gemeente renterisico mag lopen.

Als grondslag van de wettelijk toegestane omvang van de kasgeldlimiet wordt voor het gehele begrotingsjaar aangehouden de omvang van de jaarbegroting per 1 januari van het betreffende jaar. Op grond hiervan is de door het rijk toegestane omvang van de kasgeldlimiet voor 2025 vastgesteld op 8,5% van € 121.845.436 = € 10.356.862. Dit betekent dat de gemeente Twenterand door het jaar heen tot het hierboven berekende bedrag met kort geld mag financieren (ook investeringen). Wanneer de kasgeldlimiet structureel overschreden dreigt te worden, moeten langlopende leningen (leningen met een looptijd langer dan 1 jaar) aangetrokken worden. Tot maximaal het bedrag van de kasgeldlimiet loopt de gemeente renterisico, gebaseerd op leningen met een termijn van korter dan een jaar.

Met betrekking tot gelden in rekening-courant/kort geld loopt er met onze huisbankier een overeenkomst waarin is afgesproken dat deze dagelijks de saldi in rekening-courant in daggeld uitzet of aanvult. Daarnaast wordt, indien noodzakelijk, kasgeld aangetrokken c.q. gelden via schatkistbankieren weggezet voor periodes variërende van 1 week tot 1 jaar afhankelijk van geldbehoefte en mogelijkheden op de geldmarkt.

Renterisiconorm

In de wet FIDO is door het rijk de renterisiconorm geïntroduceerd. Met de invoering van deze renterisiconorm wordt een kader gesteld tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille van de gemeente, dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt.

Herfinanciering houdt in dat een vervangende lening wordt aangetrokken om aan de aflossingsverplichtingen van bestaande leningen te voldoen. Renteaanpassing doet zich voor wanneer de geldgever het rentepercentage van een lening gedurende de looptijd herzielt.

De doelstelling van de renterisiconorm is in feite dat bij een gelijkmatige opbouw van de leningenportefeuille, waarbij niet in enig jaar een onevenredig deel van de leningenportefeuille geherfinancierd hoeft te worden, het renterisico op de vaste schuld over de jaren gespreid wordt.

De renterisiconorm is door het rijk vastgesteld op maximaal 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. Dit betekent dat voor het jaar 2024 de renterisiconorm als volgt kan worden berekend:

Begrotingstotaal 2025: € 121.845.436

Renterisiconorm voor 2025 bedraagt 20% = € 24.369.087

Onderstaand de berekening van het renterisico op de vaste schulden voor het jaar 2025:

(bedragen x € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Kasgeldlimiet	10.357	10.357	10.357	10.357
Saldo gemeente	-501	-376	-407	-372
Over-/onderschrijding	-10.858	-10.733	-10.764	-10.729

Kortlopend geld

Met de Bank Nederlandse Gemeenten is een 'Overeenkomst financiële dienstverlening' voor onbepaalde tijd afgesloten (opzegbaar). Hier is onder andere de kort-kredietverlening geregeld. Dit houdt in dat er een krediet in rekening-courant (kredietlimiet) van maximaal € 6,9 miljoen is overeengekomen.

Aangegane langlopende geldleningen

In 2025 is geen nieuwe langlopende lening aangetrokken. In de loop van het jaar is € 3.546.039 afgelost. De som van de aangegane langlopende geldleningen bedraagt per 31 december 2025 € 28.915.830 Dit is volledig bestemd voor eigen financiering.

Schatkistbankieren

Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden (waaronder gemeenten) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Het drempelbedrag is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal en bedraagt voor de gemeente Twenterand in 2025 € 2.436.909.

Er mag maximaal drie kwartalen op één volgend worden overschreden. Na de derde op één volgende overschrijding dient actie te worden ondernomen om de overschrijding de komende kwartaal op te lossen. Uit onderstaand overzicht blijkt dat in 2025 is voldaan aan de regeling schatkistbankieren.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

Verslagjaar	2025			
Drempelbedrag	2.437			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	357	269	292	267
Ruimte onder het drempelbedrag	2.080	2.168	2.145	2.170
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Kredietrisico's

Ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak kunnen gemeenten leningen verstrekken.

Op deze verstrekte leningen loopt de gemeente kredietrisico. Het kredietrisico is het risico dat de tegenpartij niet aan haar contractuele verplichtingen kan voldoen (het terugbetalen van de verstrekte lening). Hieronder treft u een overzicht aan van de verstrekte leningen door de gemeente Twenterand.

Omschrijving	Bedrag 31-12-2025
BAGL GR Vechtdal	€ 932.591
Lening Zonnepark BV	€ 4.260.000
Hypotheekverstrekkingen ambtenaren	€ 2.050.564
Lening Triangel	€ 145.827
Lening St.Kulturhus De Klaampe	€ 43.134
Lening Activiteitscentrum 'het Punt'	€ 3.904.278
Lening IKB/Stadsbank	€ 52.622
Duurzaamheidsleningen	€ 1.608
Startersleningen	€ 1.066.335
Lening korfbalvereniging TOP	€ 7.000
Achtergestelde lening het Punt	€ 23.787
Lening Den Ham FC Twente Madness	€ 4.050
Lening de Groene Jager	€ 17.917
Lening Enexis tranche B	€ 142.372
Blijversleningen	€ 28.301
	€ 12.680.386

Financiering

Dit onderdeel geeft inzicht in de ontwikkeling van de financieringspositie van onze gemeente en de daarbij behorende financieringsbehoefte, rekening houdend met (geplande) (des-) investeringen en beschikbare interne en externe middelen. In feite gaat het hier om het opstellen van een liquiditeitsbegroting. De ontwikkeling van de financieringspositie is bepalend voor de leningenportefeuille. De activa van de gemeente Twenterand zijn per ultimo 2025 als volgt gefinancierd:

Uit de tabel blijkt dat de boekwaarde van de vaste activa (investeringen) wordt gefinancierd met langlopende middelen.

Boekwaarde vaste activa			€ 111.572.894
Vaste financieringsmiddelen			
	Reserves (inclusief rekeningresultaat)	€ 84.122.659	
	Voorzieningen	€ 16.928.029	
	Langlopende leningen	€ 28.915.830	
Totaal financieringsmiddelen			€ 129.966.518
Financierings overschot			€ 18.393.624

Rentetoerekening

De behoefte aan inzicht in de kosten op de taakvelden en de behoefte om de wijze van verantwoorden van rente in de begroting en jaarrekening te harmoniseren, hebben er toe geleid dat in het wijzigingsbesluit Besluit begroting en verantwoording (BBV) is opgenomen, dat de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden moeten worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. Omdat de onderlinge vergelijking tussen gemeenten het uitgangspunt is voor de aanpassingen van het BBV is hier sprake van een verplichting.

Voor 2025 is een renteomslag gehanteerd van 1,00%. Met deze renteomslag blijft het resultaat op het taakveld treasury (zie tabel hieronder) binnen de norm, zoals voorgeschreven door het BBV.

De rente wordt samen met de afschrijvingslasten doorberekend aan de diverse taakvelden. Aan investeringen wordt geen rente rechtstreeks toegerekend.

Het grondbedrijf hanteert, conform gewijzigde voorschriften van de commissie BBV, hetzelfde renteomslagpercentage.

Renteschema

De externe rentelasten over de korte en lange financiering	341.516
De externe rentebaten (idem)	254.462
Saldo rentelasten en rentebaten.	<u>87.054 a</u>
Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	11.271
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegeerd	51.492
Rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	110.760
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	<u>-47.996 b</u>
Rente over eigen vermogen	787.289 c
Rente over voorzieningen	176.746 d
Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente	<u>1.099.086 e (a-b+c+d)</u>
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	872.939 f
Renteresultaat op taakveld Treasury	-226.147 g (f-e)
Procentuele afwijking	-20,58% h (g/e)
Rente omslag percentage berekening is C15 / totaal vaste activa	1,27%

Paragraaf Bedrijfsvoering

Algemeen

In deze paragraaf Bedrijfsvoering worden relevante thema's op het gebied van bedrijfsvoering toegelicht en daarnaast bevat de paragraaf een terugblik op de griffie in 2025.

Bedrijfsvoering omvat het verzorgen van randvoorwaardelijke zaken, van informatie en van advies. Het betreft Personeel en Organisatie, (interne) Communicatie, Bestuursadvies en -ondersteuning van B&W, Planning & Control, Financiën, Informatisering & Automatisering, Bodediensten en Bestuurlijk Juridische zaken. In deze paragraaf wordt op een aantal thema's die in 2025 speelden bij Bedrijfsvoering nader ingegaan.

Communicatie en participatie

Inwonersbetrokkenheid 2025

In 2025 is een QuickScan Participatie gestart om de huidige inwonersbetrokkenheid in Twenterand te verbeteren. De raad gaf op 15 mei 2025 input. De QuickScan wordt afgerond samen met het rekenkameronderzoek. De resultaten gaan later naar de raad, die daarna besluit over mogelijke aanpassingen in de participatie-aanpak.

Team ITIA en FBIV

De pilot datagedreven werken is gestart. Er is €100.000 per jaar beschikbaar voor drie jaar. In 2025 zijn eerste stappen gezet, zoals het vergroten van kennis, standaardisatie van processen, verbeteren van datakwaliteit en het voorbereiden van een datawarehouse. Er is €46.000 besteed; de rest wordt doorgeschoven. 2025 geldt als opstartjaar, met verdere uitbouw in 2026.

De pilot voor het e-depot is eveneens gestart. Gemeente Twenterand werkt samen met het Drents Archief, waarbij twee zaaktypes uit Djuma als proef worden overgebracht. Het doel is om te leren en te komen tot een onderbouwd advies voor een definitieve oplossing. Het resterende budget van €50.000 schuift door.

Alle archiefgegevens zijn in 2025 van Corsa naar Djuma overgezet. Begin 2026 wordt nog benodigde nabewerking uitgevoerd, binnen bestaande budgetten.

Er zijn enkele applicaties naar de cloud overgezet, waaronder het traject Logistiek Zonder Papier, al minder dan eerder gepland.

Tot slot zijn er 20 licenties voor digitaal ondertekenen beschikbaar, en de griffie maakt al gebruik van lbabs.

Personeel & Organisatie

De gemeente Twenterand stimuleerde in 2025 hybride werken met een regeling voor ergonomische en ICT-voorzieningen thuis, waarvoor € 42.000 aan werkelijke kosten is gemaakt. De arbeidsmarkt bleef krap, waardoor hogere wervingskosten ontstonden en de gemeente extra inzet pleegde op aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden. Ook startte de onderhoudsronde van het functiewaarderingssysteem HR21, waarvan de uitkomsten nog niet bekend zijn.

Opleidingen

	2022	2023	2024	2025
Loonsom	€ 17.332.028	€ 19.376.520	€ 21.258.223	€ 22.437.116
Opleidingskosten	€ 155.799	€ 240.715	€ 335.124	€ 340.886
% van de loonsom	0,90%	1,24%	1,58%	1,52%
Aantal medewerkers per december	279	298	318	332*
Opleidingskosten per medewerker	€ 558	€ 808	€ 1.113	€ 1.062

*Dit is het aantal medewerkers exclusief medewerkers 'Larcom' (49) en 'Ontplooi' (153) in dienst van Twenterand. In totaal komt dit neer op 534 medewerkers.

Ziekteverzuim

	2022	2023	2024	2025
Ziekteverzuim	4,68%	5,46%	5,32%	7,30%
<i>In- en uitstroom</i>				
	2022	2023	2024	2025
Instroom	51	49	44	58
Uitstroom	31	32	40	40

Wetgeving

De belastingdienst is in 2025 begonnen met actieve handhaving op schijnzelfstandigheid van zzp'ers. Met elke zzp'er die wij inhuren is een scan gemaakt op schijnzelfstandigheid. Daaruit kwamen geen risico's naar voren. Bij nieuwe inhuur is standaard een scan gemaakt om schijnzelfstandigheid te voorkomen. Wij doen uitvragen via Flextender. Flextender doet ook een toets bij elke zzp'er op schijnzelfstandigheid. Je ziet daarnaast dat veel zzp'ers een dienstverband aangaan met een uitzendbureau.

Verbouw en herinrichting gemeentehuis

In 2025 is verder gewerkt aan de verbouw en herinrichting van het gemeentehuis. De geraamde opbrengst van verhuur aan derden is hierop aangepast. Het is nog niet gelukt om een huurder te vinden voor het gedeelte rond en voor het Reggedok.

Eind 2025 was er nog geen zekerheid over de intrek van de Bibliotheek in de hal van het gemeentehuis, inmiddels (sinds februari 2026) is er overeenstemming.

Organisatieontwikkeling

In deze fase van de organisatieontwikkeling is ingezet op het verder professionaliseren van de organisatie, de teams en de medewerkers. Diverse werkprocessen zijn geoptimaliseerd en er is gewerkt aan teamplannen en een directieplan. Net als in voorgaande jaren zijn er ontwikkeldagen georganiseerd voor alle medewerkers.

Ondanks dat in amendement A09 van de Kadernota 2025 de gevraagde verhoging van het opleidingsbudget (€ 70.000) niet is toegekend, is er een overschrijding van € 40.000 ontstaan. Deze extra kosten kwamen vooral door noodzakelijke trainingen en opleidingen voor een groot aantal nieuw aangenomen, vaak nog onervaren collega's die intensief moesten worden ingewerkt en daarvoor externe opleidingen volgden.

Informatie- en archiefbeheer

De pilot voor het e-depot is gestart. Vanaf 1 oktober 2025 tot 1 oktober 2027 is een overeenkomst gesloten met het Drents Archief voor een proefoverbrenging. Twee zaaktypen uit Djuma ("Grond aankopen" en "Jaarrekening opstellen") worden als proef overgebracht. Doel van de pilot is om ervaring op te doen aan de hand van concrete leerdoelen en een evaluatie, zodat daarna een goed onderbouwd advies kan worden gegeven over een definitieve oplossing. De resterende middelen van € 50.000 schuiven – conform raadsbesluit bij de slotnota – door naar de komende jaren.

Alle archiefgegevens uit Corsa zijn overgezet naar Djuma. Dit complexe traject, waarbij diverse externe partijen betrokken waren, is in 2025 uitgevoerd. Achteraf is geconstateerd dat er nog nabewerking nodig is; deze wordt begin 2026 afgerond. De werkzaamheden zijn binnen de bestaande budgetten uitgevoerd.

Rekenkameronderzoeken 2025

In deze alinea doen we verslag van de opvolging van de aanbevelingen van de rekenkameronderzoeken afgelopen raadsperiode. Een overzicht van rapporten publiceert de griffie op [Rapporten | Twenterand](#)

Rekenkamerbrief Minimabeleid

In 2024 is opvolging gegeven aan de rekenkamerbrief Minimabeleid #3 van maart 2022. Belangrijkste bevinding hierin was de overlap tussen verschillende regelingen. Middels een raadsbesluit op 17 december 2024 onder het agendapunt Herijking van het minimabeleid; Verordening individuele inkomenstoeslag Twenterand 2025 (IIT) is de overlap er uit gehaald (de Meedoenverordening is hierbij ingetrokken), de bedragen IIT aangepast en de regelingen geharmoniseerd naar 120% van de bijstandsnorm. Het betrof een unaniem raadsbesluit. In opdracht van de raad middels een aangenomen motie wordt als vervolg hierop de communicatie over het minimabeleid ook breder opgepakt. Dit is in 2025 gebeurd en daarmee is rekenkamerrapport afgehandeld.

Quick scan jaarstukken gemeenschappelijke regelingen 2025

Deze quick scan is betrokken bij de behandeling van de GR-stukken in 2025. Hierin zijn geen aanbevelingen vastgesteld door de raad. De quick scan is daarbij betrokken bij het vaststellen van de diverse GR-stukken en is daarmee afgehandeld.

Onderzoeksrapport 'Zicht op zeggenschap'; een rekenkamer onderzoek naar de samenwerkingen tussen gemeenten in Twente

In 2025 hebben de Twentse rekenkamers gezamenlijk onderzoek gedaan naar de Twentse samenwerking om de democratische legitimiteit van regionale samenwerking in Twente te onderzoeken. Het college heeft daarop een bestuurlijke reactie gegeven met waardering voor het grondige onderzoek en daarbij enkele kanttekeningen bij de bevindingen en conclusies van het rapport. Het college pleit o.a. voor een risicogestuurde aanpak: focus op die verbanden waar bestuurlijke en financiële impact significant is. In het debat is hierover gesproken en een toezegging gedaan. Het raadsvoorstel met de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek is door de raad in november aangenomen. De aanbevelingen - zowel aan raad als college - worden met de nieuwe raad opgepakt.

Rekenkameronderzoek inwonersbetrokkenheid

In 2025 heeft de organisatie meegewerkt aan het rekenkameronderzoek inwonersbetrokkenheid. De verwachting is dat dit onderzoek in 2026 wordt opgeleverd.

Griffie

Een raadswerkgroep heeft een plan opgesteld voor de vervanging van de AV-installatie en mogelijke vernieuwing van de raadzaal. De besluitvorming en uitvoering staan gepland voor 2026.

Daarnaast waren extra middelen nodig door meerwerk van de accountant. Er zijn afspraken gemaakt om dit in de toekomst te voorkomen. Ook is de rechtspositie van raadsleden gewijzigd, wat heeft geleid tot hogere kosten dan vooraf begroot.

Ontwikkelingen

In 2025 hebben diverse ontwikkelingen plaatsgevonden binnen de ondersteuning van de raad:

- Er is onderzoek uitgevoerd naar een mogelijke verbouwing van de raadzaal en de daarbij benodigde vernieuwing van audiovisuele voorzieningen.
- De functionaliteiten van Pepperflow zijn uitgebreid om de raad beter te faciliteren.
- De uitzending van de raadsvergaderingen is overgegaan naar een nieuwe leverancier.
- Tijdens een speciale raadsdag is stilgestaan bij de onderlinge samenwerking binnen de raad.
- Het Reglement van Orde is herzien en geactualiseerd.
- In samenwerking met ProDemos heeft de griffie de cursus *Politiek Actief* georganiseerd.
- De aanbestedingsprocedure voor de selectie van een nieuwe accountant is succesvol afgerond.
- De raadscommissie die onderzoek deed naar het kanaal Almelo – De Haandrik heeft haar werkzaamheden afgerond en het eindrapport opgeleverd.
- Er is een herstelcommissie ingesteld gericht op het verbeteren van de bestuurscultuur.
- De griffie heeft meerdere communicatiemomenten georganiseerd richting de ambtelijke organisatie ter bevordering van de samenwerking, onder andere via *Gluren bij de Griffie* en het platform *Brede Vraagstukken*.

Rechtmatigheidsverantwoording

In deze subparagraaf wordt het onderwerp rechtmatigheid behandeld, en wordt een toelichting gegeven op de rechtmatigheidsverantwoording van het College van Burgemeester en Wethouders. De rechtmatigheidsverantwoording zelf is opgenomen in de jaarrekening 2025.

Achtergrond

Met ingang van de Jaarstukken 2023 moet het College van Burgemeester en Wethouders een rechtmatigheidsverantwoording opstellen en in de paragraaf bedrijfsvoering ingaan op het onderwerp rechtmatigheid. De landelijke wetgever heeft deze verplichting enkele achtereenvolgende jaren uitgesteld omdat er nog veel onduidelijkheden waren over de te hanteren regels, kaders en richtlijnen. In de afgelopen jaren is meer duidelijk geworden over deze regels, kaders en richtlijnen. Hierdoor is het voor het college mogelijk geworden om bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording de regels, kaders en richtlijnen beter te interpreteren en toe te passen.

De rechtmatigheidsverantwoording hanteert een grensbedrag, omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee voor 2025 vastgesteld op € 2.556.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevindingen

Zoals in het controleprotocol is opgenomen, wordt in de paragraaf bedrijfsvoering een overzicht opgenomen van de geconstateerde fouten boven de rapporteringsgrens van € 100.000. Daarnaast wordt opgenomen welke maatregelen er genomen worden om deze fouten in de toekomst te voorkomen.

Via onderstaande tabel is een cumulatief overzicht opgenomen van geconstateerde rechtmatigheidsfouten over 2025:

Monitor Rechtmatigheidsverantwoording		Bedrag (x € 1.000)
Begrotingscriterium		
1a. Overschrijding exploitatiebudgetten programma's begroot versus werkelijk	€ 0	
1b. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 50	
2. Niet geautoriseerde reserve mutaties	€ 0	
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid respectievelijk zijn gemeld.	€ 0	
Totaal begrotingsonrechtmatigheden (bruto)	€ 50	A
4. Begrotingsafwijkingen waarvan de raad heeft besloten dat ze niet onrechtmatig zijn	€ 50	B
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 0	C (=A-B)
Voorwaarden criterium		
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 559	D
M&O criterium		

Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	€ 0
Totaal rechtmatigheidsfouten (=C+D)	€ 559
Verantwoordingsgrens	
Verantwoordingsgrens vastgesteld door de raad (%)	2%
Totaal lasten inclusief toevoegingen aan de reserves	€ 127.812
Verantwoordingsgrens	€ 2.556

Toelichting:

Begrotingscriterium

1a. Overschrijding exploitatiebudgetten

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Begrotingsoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Er zijn echter situaties denkbaar waarbij overschrijdingen binnen het door de raad uitgezette beleid vallen en binnen het doel blijven waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld. Hierbij valt te denken aan overschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (bijvoorbeeld via subsidies en kostendekkende omzet) en overschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen, zoals blijkt uit de Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV.

In 2025 is geen sprake geweest van een overschrijding van de lasten op de programma's, zoals blijkt uit onderstaand overzicht.

Omschrijving	Begrotingsafwijking lasten		
	Begroot	Werkelijk	Verschil
Programma			
1. Sociaal domein	72.915.220	71.367.676	-1.547.544
2. Ruimte	34.032.175	30.134.235	-3.897.940
3. Economie en vrije tijdsbesteding	10.514.283	9.389.336	-1.124.947
4. Bedrijfsvoering	16.666.837	16.579.712	-87.125

In 2025 is bij de programma's 'Economie en vrije tijdsbesteding' en 'Bedrijfsvoering' sprake geweest van een overschrijding van de baten, zoals blijkt uit onderstaand overzicht.

Omschrijving	Begrotingsafwijking baten		
	Begroot	Werkelijk	Verschil
Programma			
1. Sociaal domein	28.246.636	27.657.362	-589.274
2. Ruimte	16.837.708	16.028.735	-808.937
3. Economie en vrije tijdsbesteding	1.963.379	2.333.710	370.331
4. Bedrijfsvoering	1.726.977	2.497.271	770.294

De oorzaken voor verschillen op de programma's worden nader toegelicht in de verschillenverklaringen die opgenomen zijn bij de diverse programma's.

1b. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)

Onderstaand overzicht laat zien dat een aantal kredieten zijn overschreden. Gesteld kan worden dat de uitgaven passen binnen het beleid en het doel waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld. De raad autoriseert deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarrekening.

Omschrijving krediet:	Krediet	Besteed t/m 2024	Werkelijk besteed 2025	Overschrijding
Hangxa (heftruck)	10.000	0	23.293	13.293
John Deere 1504 (camping)	50.000	0	73.247	23.247
John Deere 2140 (camping)	60.000	0	73.247	13.247
Totaal	120.000	0	169.787	49.787

De raad heeft besloten om het totaal aan aanschaffingen tractiemiddelen te koppelen aan een maximale hoogte van de kapitaallasten. De kapitaallasten van de tractiemiddelen zijn in de begroting opgenomen voor een vast bedrag van € 230.000. De overschrijding van deze kredieten heeft niet tot gevolg dat dit maximum wordt overschreden. Het verschil tussen werkelijk en begroot wordt gestort c.q. onttrokken uit de reserve tractie. In 2025 waren de kosten van tractie € 147.500 en dus is er een bedrag van € 82.500 in de reserve tractie gestort. Hiermee blijven de vervangingen tractie binnen de door de raad gestelde kaders (eisen). Conclusie: de overschrijding past binnen het beleid en zijn daarmee niet onrechtmatig.

Voorwaardencriterium:

Fouten in het kader van de naleving van de Europese Aanbestedingsregels van cumulatief € 559.000 is als volgt opgebouwd:

(a) Onrechtmatige inkoop ICT - diensten	€26.000
(b) Onrechtmatige inhuur personeel	€236.000
(c) Onrechtmatige inkoop verwerking groenafval	€79.000
(d) Onrechtmatige inkoop landbouwkundige werken	€219.000

In onderstaand overzicht is ook opgenomen welke maatregelen er zijn genomen om deze fouten in de toekomst te voorkomen.

(a) Onrechtmatige inkoop ICT - diensten	€26.000
---	---------

Deze diensten zullen we allen gaan onderbrengen bij de ICT-broker. De aanbesteding hiervan heeft plaatsgevonden en zodra deze ICT-contracten bij de ICT-broker zijn ondergebracht, is hiermee ook de rechtmatigheid geborgd.

(b) Onrechtmatige inhuur personeel	€236.000
------------------------------------	----------

Zodra de huidige periode van inhuur is afgelopen zal dit contract niet meer worden verlengd en zal indien hier nog een inhuurbehoefte aanwezig is op basis van het inkoopstartdocument een nieuwe aanbestedingsprocedure worden opgezet.

(c) Onrechtmatige inkoop verwerking groenafval	€79.000
--	---------

Er zal worden onderzocht of deze verwerking in de praktijk ook op een andere wijze kan gaan plaatsvinden.

(d) Onrechtmatige inkoop landbouwkundige werken	€219.000
---	----------

Er zal worden onderzocht of deze verwerking in de praktijk ook op een andere wijze kan gaan plaatsvinden.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Vanuit de vastgestelde risico's en beheersmaatregelen welke zijn opgenomen in de beleidsnota voorkomen Misbruik & Oneigenlijk geldt dat er geen bijzonderheden zijn geconstateerd.

Privacy en Informatiebeveiliging

Privacy

In 2025 heeft de gemeente Twenterand verschillende maatregelen genomen om de privacy van inwoners, medewerkers en andere betrokkenen beter te beschermen. Begin 2025 stelde de gemeente een nieuw Privacybeleidskader 2025–2027 vast, waarin alle uitgangspunten, verantwoordelijkheden en procedures rondom de verwerking van persoonsgegevens opnieuw zijn vastgesteld en geactualiseerd. Dit beleid sloot volledig aan op de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en verving het eerdere kader uit 2021. Het nieuwe beleid beschreef hoe de gemeente zorgvuldig met persoonsgegevens moest omgaan, welke rollen en verantwoordelijkheden binnen de organisatie golden — waaronder die van de Functionaris Gegevensbescherming — en hoe privacyincidenten moesten worden gemeld en afgehandeld.

De belangrijkste maatregel om het risico op onzorgvuldige omgang met persoonsgegevens te beperken, was het vergroten van privacybewustzijn. In november 2025 is de organisatie officieel gestart met Guardey, het nieuwe platform voor cybersecurity awareness. Medewerkers ontvingen een e-mail met hun eerste korte uitdaging, die helpt om hun kennis van digitale veiligheid te vergroten. Elke week kregen alle medewerkers een nieuwe korte toets/training van Guardey. Deelname is verplicht en onderdeel van de digitale weerbaarheid van de organisatie. Guardey biedt interactieve uitdagingen, inzicht in voortgang, een spelelement en aan het einde van de maand een beloning voor het best presterende team. Het doel is om menselijke fouten te verminderen en samen de organisatie digitaal sterker te maken.

Management en bestuur ontvingen kwartaalrapportages over informatiebeveiliging en privacy. We hebben in 2025 een sterke stijging van datalekken gehad. In 2024 waren er 19 datalekken en in 2025 waren er 33 datalekken gemeld. Dit is deels te wijden aan het feit dat we hebben gewerkt aan bekendheid van datalekken en wanneer je het moet melden. Maar er is ook een vermoeden dat er door de hoge werkdruk meer menselijke fouten zijn gemaakt.

Informatiebeveiliging

De gemeente Twenterand heeft in 2025 verdere vooruitgang geboekt in de versterking van de informatieveiligheid. De implementatie van maatregelen op basis van het BIO-normenkader is doorgezet en sluit inmiddels aan op de ontwikkelingen richting de vernieuwde Baseline Informatiebeveiliging Overheid 2 (BIO2), die op 23 september 2025 is vastgesteld. BIO2 legt een sterker accent op risicomanagement en sluit aan op de internationale standaarden, wat het strategisch niveau van informatiebeveiliging binnen de overheid verhoogt. Vooruitkijkend naar 2026 ligt er een nieuwe set maatregelen klaar die geprioriteerd en uitgevoerd moeten worden. Daarnaast is voortgang geboekt in het formaliseren van tactisch beleid, processen en eigenaarschap, wat essentieel is voor professionele en aantoonbare borging van informatieveiligheid.

De Europese NIS2-richtlijn, die de beveiligingsvereisten voor een breed scala aan vitale en belangrijke sectoren verhoogt, treedt in Nederland later in werking dan oorspronkelijk gepland. Door vertraging in de nationale wetgevingsprocedure wordt de implementatie via de Cyberbeveiligingswet (Cbw) nu verwacht in het tweede kwartaal van 2026. NIS2 brengt strengere verplichtingen met zich mee voor governance, risicobeheersing, incidentrespons en toezicht op leveranciers verplichtingen die straks ook voor decentrale overheden zullen gelden.

In het kader van de jaarlijkse verantwoording heeft Twenterand eind 2025 de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) zelfevaluatie afgerond. De uitkomsten voor Twenterand worden in het tweede kwartaal van 2026 aan de gemeenteraad aangeboden.

De gemeente staat er beleidsmatig en organisatorisch beter voor dan voorgaande jaren, maar de komende periode vraagt om blijvende bestuurlijke aandacht voor risicosturing, implementatie van BIO2 en voorbereiding op de aankomende verplichtingen uit NIS2/Cbw. Hiermee blijft Twenterand toekomstbestendig in een toenemende digitale dreigingsomgeving.

Paragraaf openbaarheid Woo

Openbaarheidsparagraaf Woo

De wet is van kracht, maar wordt gefaseerd ingevoerd. Deze gefaseerde invoering betekent dat de informatiecategorieën die het Rijk heeft bepaald stapsgewijs van kracht worden en de gemeente hieraan moet voldoen. Het Rijk bepaalt het tempo. De gemeente volgt het Rijk, dat is eerder al besloten.

Wat van meet af aan van kracht werd is dat eenieder een verzoek kan indienen om openheid van informatie. Dit komt overeen met het doel van de wet: Een open en transparante overheid.

De verzoeken bezorgen de gemeente heel veel werk. Een verzoeker moet wel een voldoende concreet verzoek indienen, maar hoeft zijn belang daarbij niet aan te geven. We zien dat steeds vaker van dit recht om openbaarheid van informatie gebruik wordt gemaakt. Verzoeken zijn vaak omvangrijk en moeten binnen een korte wettelijke termijn worden uitgevoerd. Onze capaciteit is hierop niet ingericht.

Daarnaast moet onze informatiehuishouding nog verbeterd worden. Dit valt buiten de reikwijdte van de Woo en de projectgroep die belast is met de implementatie van deze wet. Wel zijn er raakvlakken en vindt onderlinge afstemming plaats voor de verbetering.

Een bijzondere categorie inwoners die veel capaciteit vragen zijn veelschrijvers. Dat zijn mensen die buitensporig veel een beroep doen op de ambtelijke organisatie. Ze sturen veel berichten en vragen veel. Voor benoemde veelschrijvers hebben we een regeling opgesteld. Landelijk behoort Twenterand tot een van de koplopers met een dergelijke regeling. Ondanks deze regeling vergt een veelschrijver toch nog veel van onze capaciteit. De regeling is met hulp van professionele feedback door onze juristen herzien. Dit moet verbetering opleveren.

Voordat iemand tot 'veelschrijver' benoemd kan worden, belast een persoon de ambtelijk organisatie al (te) veel. Er dus een proces aan vooraf en in aanloop naar een benoeming moet ook een dossier ter onderbouwing worden gevormd.

De Woo en (potentiële) veelschrijvers zijn onderwerpen waarvan tot op heden gedacht werd dat werkzaamheden hieromtrent "erbij" gedaan konden worden. We constateren dat de werkzaamheden een continue karakter hebben gekregen en dat voor een goede uitvoering van dit werk aanpassing op, uitbreiding van de aanwezige capaciteit nodig zal zijn.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en of financiële belangen en mogelijke risico's wordt in de begroting en jaarstukken aandacht besteed aan derde rechtspersonen (de verbonden partij), waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft. De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in deze relaties van de gemeente. Onder verbonden partijen moet worden verstaan: privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties, waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft, zoals deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen (Wet gemeenschappelijke regeling) en/of stichtingen en publiek private samenwerkingsconstructies. Onder 'bestuurlijk belang' wordt verstaan: een zetel in het bestuur of het hebben van stem-recht. Met een 'financieel belang' wordt bedoeld dat middelen ter beschikking zijn gesteld die verloren gaan in geval van faillissement van de 'verbonden partij' of als financiële problemen bij een 'verbonden partij' op de gemeente kunnen worden verhaald.

Wat willen we bereiken

Twenterand wil participeren in partijen die een publiek belang dienen, zodat de visies en beleidsdoelstellingen van de gemeente ondersteund en uitgedragen worden. Indien participatie leidt tot inkomsten voor de gemeente worden deze inkomsten ingezet als technisch onderdeel van de gemeentebegroting. Hierbij worden de risicobeperkingen, welke de Wet Financiering Decentrale Overheden gemeenten oplegt bij dergelijke deelnemingen, in acht genomen.

Wat doen we daarvoor

De gemeente Twenterand neemt actief deel in bestuurlijke overleggen van verbonden partijen, waarbij voorafgaand aan deze vergaderingen het college een standpunt inneemt ten aanzien van de agenda. Via de besluitenlijsten van het college worden de gemeenteraad en de inwoners over de externe vertegenwoordigingen geïnformeerd.

De verbonden partijen van de gemeente Twenterand zijn gerubriceerd naar de volgende categorieën:

A. Gemeenschappelijke regelingen

SamenTwente (GGD, OZJT, VTT) + Twentse Koers

Veiligheidsregio Twente

GR Stadsbank Oost Nederland

Omgevingsdienst Twente

Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Centrumgemeenteregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Almelo

Recreatieschap Twente

B. Deelnemingen in vennootschappen (NV's, BV's, VOF's en CV's) en coöperaties

Cogas N.V.

Twence B.V.

N.V. Rova Holding

Wadinko N.V.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Enexis

Zonnepark Oosterweilanden

C. Deelnemingen in Stichtingen en Verenigingen

Dimpact

Euregio

P-10 (plattelandsgemeenten)

VNG

VNG Overijssel

Eventuele risico's rondom de verbonden partijen zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen.

Gemeenschappelijke regeling: Samen Twente

Programma:

De samenwerking in Twente levert een bijdrage aan het realiseren van doelstellingen van alle programma's en diverse doelenbomen. Het grootste onderdeel is de wettelijke gemeentelijke taak GGD. Coalities als Twentse Koers zijn ook als gast ondergebracht onder SamenTwente.

Doelstelling:

Samenwerken aan een gezonde, veilige, leefbare en bereikbare regio.

Twentse Koers: De Twentse Koers (voorheen: Samenwerkingsagenda Menzis) is een strategische domeinoverstijgende samenwerking tussen Samen Twente (GGD), zorgverzekeraar Menzis, provincie Overijssel en de 14 Twentse gemeenten op het gebied van zorg, welzijn en wonen. Er wordt gewerkt volgens het principe van de 'coalition of the willing'. Dat betekent dat partijen binnen de agenda op projectniveau kunnen bepalen of ze meedoen of niet.

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:

De aangesloten (14) gemeenten zijn: Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Hof van Twente, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden. De regionale samenwerking wordt op een breed terrein verricht van gezondheid en zorg. SamenTwente: een organisatie voor gezondheid, veiligheid en vitaliteit, met daarin de GGD, OZJT, Veilig Thuis Twente en Kennispunt Twente. SamenTwente is gastheer van Samen14. De Twentse Koers (zie onder) is er ook ondergebracht.

Twentse Koers: De Twentse Koers kent een Bestuurlijk Overleg. Hierin heeft de portefeuillehouder Wet maatschappelijke ondersteuning/publieke gezondheid zitting. Leden van het bestuurlijk overleg hebben geen mandaat voor beslissingen met financiële consequenties of van politieke/bestuurlijke lading.

Financiële relatie / financieel belang:

De gemeenten dragen gezamenlijk bij aan de kosten van bovengenoemde samenwerkingsvormen in Twente. Verdeling van deze bijdrage gebeurt in de meeste gevallen op basis van inwonertal. Een uitzondering hierop is de JGZ-bijdrage, deze wordt verdeeld op basis van het aantal jeugdigen.

De bijdrage aan de regionale samenwerking in Twente is in 2025 ruim € 2,4 miljoen.

Twentse Koers: De eigenaren betalen geen structurele financiële bijdrage aan de Twentse Koers.

Financiering vindt projectmatig met externe middelen plaats. Gemeente Twenterand doet een incidentele bijdrage uit de lokale GALA-middelen.

Beleidsvoornemens:

Een kerntakendiscussie heeft geleid tot veel inzicht maar niet tot besparingen, sterker nog door groei van volume (VTT) en taken in de regio (Hervormingsagenda jeugd) worden extra investeringen verwacht de komende jaren.

Twentse Koers: De vastgestelde strategische agenda en samenwerkingsovereenkomst van de Twentse Koers loopt nog tot en met 2026. Daarna moet een besluit worden genomen over de voortgang van het programma, mede gebaseerd op een in 2025 uitgevoerde evaluatie.

Bij de inhoudelijke doelenbomen jeugd (OZJT/Samen14 en VTT) en gezondheid (GGD) staan de beleidsontwikkelingen en resultaten 2025.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2025	€ 5.119
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 6.558
Vreemd vermogen 1-1-2025	€ 21.811
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 14.471
Financieel Resultaat 2025	€ 2.561

Gemeenschappelijke regelingen: Veiligheidsregio Twente

Programma:

Veiligheidsregio Twente (VRT) is een samenwerkingsverband van hulpverleningsdiensten en de veertien gemeenten in Twente. De samenwerking is gestoeld op de Wet Veiligheidsregio's en de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De basis voor de ambtelijke organisatie van de VRT wordt gevormd door de volgende organisatieonderdelen: 'Veiligheidsbureau', 'Brandweer Twente', 'GHOR' (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio) en 'Gemeenten'. Deze organisatieonderdelen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke taken en werken onder de verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur VRT multidisciplinair samen.

Doelstelling:

Veiligheidsregio Twente zet zich in voor effectieve voorbereiding op en bestrijding van crises en rampen. De VRT kent meerdere programma's, waaronder:

- Multidisciplinaire onderwerpen
- Brandweer
- GHOR
- Gemeenten

In de programmabegroting van de VRT staat per programma benoemd wat de doelstellingen zijn en wat hier voor gedaan gaat worden.

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:

Op grond van de Wet Veiligheidsregio's werken de Twentse gemeenten samen binnen de gemeenschappelijke regeling op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding. Het Algemeen Bestuur van de VRT wordt gevormd door de Twentse burgemeesters.

Financiële relatie / financieel belang:

De gemeentelijke bijdrage wordt verdeeld over de Twentse gemeenten. Sinds 2016 wordt hierbij gebruik gemaakt van de Cebeon-verdeelsystematiek (Cebeon is het bureau dat de verdeelsystematiek voor het gemeentefonds periodiek onderhoudt.). De gemeente Twenterand heeft in 2025 ruim 2,6 miljoen bijgedragen aan de VRT. Dit bedrag wordt grotendeels gedekt uit de bijdrage die de gemeente Twenterand ontvangt vanuit het Gemeentefonds (cluster Openbare Orde en Veiligheid, subcluster Brandweer en Rampenbestrijding).

Beleidsvoornemens:

'Stabiele factor in tijden van verandering'. Dat is de rode draad van de koers voor de komende jaren.

We leven in een wereld waarin ontwikkelingen elkaar snel opvolgen. Dit biedt kansen, tegelijkertijd stelt het ons voor een aantal uitdagingen. De Veiligheidsregio Twente focust de komende jaren op:

- Continuïteit en stabiliteit; het goed blijven doen, zoals we dat nu doen, met voldoende mensen en middelen
- Aansluiting blijven vinden en behouden bij de Twentenaren.
- Technologische veranderingen: kansen benutten en proactief reageren op potentiële bedreigingen.
- Anticiperen op crisistypen gerelateerd aan klimaatverandering
- Anticiperen op de wijziging van meerdere wetten die invloed hebben op onze taken

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2025	€ 3.389
Eigen vermogen 31-12-2025	5904
Vreemd vermogen 1-1-2025	€ 77.956
Vreemd vermogen 31-12-2025	76316
Financieel Resultaat 2025	€ 3.361

Gemeenschappelijke regelingen: Stadsbank Oost Nederland

Programma:

Sociaal Domein

Doelstelling:

De Stadsbank Oost Nederland is een kredietbank zoals bedoeld in de Wet op het consumentenkrediet. De Stadsbank Oost Nederland biedt schuldhulpverlening, beschermingsbewind en sociale kredietverlening.

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:

De GR wordt gevormd door 21 deelnemende gemeenten in de Achterhoek en Twente. De portefeuillehouder Sociale Zaken heeft zitting in het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur vergadert circa twee keer per jaar.

Financiële relatie/financieel belang:

De bijdrage voor 2025 bedroeg € 305.000.

Beleidsvoornemens:

Inzetten op een efficiënt en effectief schulden(uitvoerings)beleid in samenwerking met de Stadsbank Oost Nederland om zo de bestaanszekerheid van Twenteranders te verbeteren. Het college heeft in november 2024 besloten om de intake en stabilisatie voor schuldhelpverlening vanaf 2026 niet langer door de Stadsbank Oost Nederland maar door het Meldpunt Geldzorgen te laten doen (partiele uittrekking). In 2025 is hiertoe een uitvoeringsplan gemaakt en personeel geworven (zie doelenboom sociale zaken).

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2025	€ 2.236
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 2.186
Vreemd vermogen 1-1-2025	€ 9.982
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 8.953
Financieel Resultaat 2025	€ 270

Gemeenschappelijke regelingen: Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Programma:

Het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBTwente) is een gemeenschappelijke regeling die een bijdrage levert aan het realiseren van de doelstelling van Bedrijfsvoering.

Doelstelling:

Het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken.

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:

Het GBTwente wordt gevormd door de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser, Oldenzaal en Twenterand.

De gemeente Twenterand wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Financiën.

Financiële relatie / financieel belang:

De gemeentelijke bijdrage wordt berekend op basis van het aantal aanslagen van de verschillende belastingen die voor de gemeente Twenterand worden uitgevoerd. De werkelijke bijdrage voor 2025 is bijna € 871.000

Beleidsvoornemens:

Het GBTwente anticipeert de komende jaren op het nieuwe strategieplan 2023-2026. "Met elkaar en voor elkaar" als basis. Het strategieplan is gericht op 'koersvastheid, stabiliteit, duidelijkheid en transparantie voor gemeenten en inwoners'. De geformuleerde missie, visie, kernwaarden en doelen zijn richtinggevend voor de komende jaren.

De gekozen strategie blijft van kracht richt zich op de volgende twee pijlers:

1. Dienstverlening op maat [wat];

- a. Persoonlijk
- b. Begrijpelijk

2. Optimale Uitvoering [hoe]

Het werkproces van GBTwente is zorgvuldig, transparant, van hoge kwaliteit en tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten. Daarbij is het proces gericht op:

- a. Betrokken en trotse medewerkers
- b. Effectieve processen
- c. Tevreden klanten (opdrachtgevers en inwoners)
- d. Efficiënte inzet van financiële middelen

De organisatie is stabiel, voert een heldere koers, werkt continu verder aan procesverbetering en is financieel gezond.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2025	€ 2.886
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 3.517
Vreemd vermogen 1-1-2025	€ 4.260
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 4.763
Financieel Resultaat 2025	€ 2.356

Gemeenschappelijke regelingen: Centrumgemeenteregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Almelo

Programma:

Sociaal Domein

Doelstelling:

Op basis van de norm van opdrachtgeverschap is de gemeente Almelo namens de regio (Hellendoorn, Rijssen-Holtten, Tubbergen, Wierden en Twenterand) gemandateerd voor het uitvoeren van het beschermd wonen en de maatschappelijke opvang. Dit wordt deels gedaan door uitvoeringsorganisatie Cimot.

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:

De portefeuillehouder maatschappelijke ondersteuning heeft zitting in de stuurgroep die minimaal twee keer per jaar samenkomt. Op de agenda staan zonder meer de financiële verantwoording, het regioplan beschermd wonen/maatschappelijke opvang en de dienstverleningsovereenkomst (dvo).

Financiële relatie / financieel belang:

Centrumgemeente Almelo ontvangt jaarlijks het budget voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Eventuele overschotten of tekorten worden naar rato verdeeld over de regio. Er ligt een wetvoorstel voor een nieuw financieel verdeelmodel inclusief woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen waarbij de financiële middelen ook gedecentraliseerd worden. Het is nog geen gelopen koers dat het wetvoorstel wordt aangenomen, het wetvoorstel is na de val van het kabinet controversieel verklaard en wordt voorlopig dus niet behandeld.

Beleidsvoornemens:

Met het nieuwe financiële verdeelmodel en ook de inhoudelijke decentralisatie van beschermd wonen (beschermd wonen in de eigen stad/dorp/wijk/huis) wordt de betrokkenheid van de regio gemeenten groter. Uitdaging bij de inhoudelijke decentralisatie is vooral de beschikbaarheid van betaalbare woningen (woonopgave). De regiovisie is verlengd en een nieuwe wordt voorzien (zie doelenboom Wmo)

Gemeenschappelijke regeling: Recreatieschap Twente

Omschrijving

Programma:

Deze gemeenschappelijke regeling levert een bijdrage aan het realiseren van verschillende doelstellingen uit het programma Economie en Vrijtijdsbesteding.

Doelstelling:

Het Recreatieschap is een uitvoeringsorganisatie welke zorgdraagt voor de drie Twentse recreatieparken (het Hulsbeek, het Rutbeek en het Lageveld) alsmede routenetwerken (bewegwijzering, informatieborden e.d.) en onderhoud aan toeristische fietspaden. Hiermee wordt laagdrempelig recreëren in de eigen leefomgeving voor inwoners bevorderd.

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:

Alle 14 Twentse gemeenten zijn deelnemer in deze verbonden partij en alle verantwoordelijk portefeuillehouders hebben zitting in het Algemeen Bestuur. Er wordt ongeveer 4 maal per jaar vergaderd in een AO/BO-structuur.

Recreatieschap Twente:

Een lichte samenwerkingsvorm waarin de recreatieparken, recreatieve routes en fietspaden voor inwoners van Twente worden beheerd en onderhouden. Het strategisch beleid op dit gebied van de vrijetijdseconomie is belegd bij de Twente Board.

Financiële relatie / financieel belang:

Alle 14 deelnemers dragen naar rato van het aantal inwoners bij aan deze gemeenschappelijke regeling. Naast de bijdrage van de verschillende partners - wat wordt gezien als een investering met openbaar belang voor het Twentse recreatief product - kent het Recreatieschap Twente zelf ook een (gering) inkomen uit (bijv.) parkeeropbrengsten bij de recreatieparken. De afgelopen jaren is flink bezuinigd op de bedrijfsvoering door zo efficiënt mogelijk te werk te gaan.

Beleidsvoornemens:

Er is op dit moment een onderzoek gaande naar de financierings-systematiek van het Recreatieschap Twente om te zien of de kosten en baten voor elke gemeente wel eerlijk zijn verdeeld op dit moment. Twenterand is hier nauw bij betrokken. Het is nog onduidelijk wanneer dit proces afgerond en door het Algemeen Bestuur vastgesteld is, maar de verwachting is dat er in de netto bijdrage geen aanzienlijke veranderingen zullen zijn.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2025	€ 1.566
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 2.418
Vreemd vermogen 1-1-2025	€ 4.569
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 5.543
Financieel Resultaat 2025	€ 6.607

Gemeenschappelijke regelingen: Omgevingsdienst Twente

Programma:

Deze gemeenschappelijke regeling levert een bijdrage aan het realiseren van doelstellingen van programma Ruimte en heeft raakvlakken met bijna alle doelenbomen binnen dit programma. Primair gaat het om de uitvoering van alle milieutaken, maar ook milieu gerelateerde taken zoals: duurzaamheid en de invoering van de Omgevingswet.

Doelstelling:

Samenwerken aan een gezonde, veilige, leefbare en prettige regio.

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:

De deelnemende Twentse gemeenten (14) zijn: Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Hof van Twente, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holtten, Tubbergen, Twenterand en Wierden. Ook de Provincie Overijssel is deelnemer. De werkzaamheden worden milieu breed of wel omgeving breed verricht. Belangrijke thema's betreffen, volksgezondheid, milieu en ruimtelijke ordening.

Financiële relatie / financieel belang:

De gemeenten dragen gezamenlijk bij aan de kosten van de Omgevingsdienst Twente. De verdeling van deze bijdrage gebeurde in de meeste gevallen op basis van inwonertal (de zogenaamde verdeelsleutel). Een uitzondering hierop was/is de bijdrage van de provincie. Deze bijdrage is gerelateerd aan de grootste gemeente binnen de regio Twente.

De herijking van de financiën van de Omgevingsdienst Twente (ODT), uitgevoerd door Seinstra & Partners, was een traject dat leidde tot een structurele wijziging in de financieringssysteem vanaf 2024. Het doel was om van een "input"-gerichte financiering naar een reële kostenberekening per deelnemende gemeente te gaan, gebaseerd op werkelijke inzet met uiteindelijk als doel te komen tot outputfinanciering.

- Aanleiding: Het traject werd in 2022 ingezet omdat de productiviteit van de ODT bij de start van de gemeenschappelijke regeling te rooskleurig was ingeschat. Er was behoefte aan een duurzame financiële basis (rapport "Herijking financiering OD Twente", november 2022).
- Nieuw financieringsmodel: In plaats van de oude verdeelsleutel (gebaseerd op 2019), wordt nu gekeken achteraf naar wat er daadwerkelijk nodig was per deelnemer. Dit resulteert nu in:
 - Afrekening op basis van werkelijke uren: nog wel o.b.v. voorfinanciering per kwartaal en aan het einde van het jaar wordt dan per deelnemer afgerekend op basis van de daadwerkelijk gemaakte uren.
- Financiële impact: De herijking leidde tot een noodzakelijke structurele hogere bijdrage voor de gemeente Twenterand vanaf 2024;
- Resultaat: De herijking is verwerkt in de begroting 2024 en verder doorgevoerd richting de Kadernota 2026, met als doel te komen tot een robuuste Omgevingsdienst Twente.

De kosten per gemeente zijn hierdoor de afgelopen jaren aanzienlijk gestegen. De redenen daartoe zijn o.a. de ontwikkelingen binnen de gemeentegrenzen, zoals het realiseren/ontwikkelen van meer nieuwbouwplannen ten behoeve van wonen en bedrijven waardoor het omgevingsplan telkens moet worden aangepast. Maar ook diverse ontwikkelingen in wet- en regelgeving zoals de nieuwe Omgevingswet (1-1-2024), de nieuwe Robuustheidscriteria (1-4-2026) waaraan de omgevingsdienst moet gaan voldoen, het blijvend kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria 3.0 (1-1-2025), een verschuiving en toename in bepaalde taken hierdoor, meer adviesverzoeken van de gemeente aan de ODT vanwege bijvoorbeeld omgevingsplannen en bouwaanvragen: geluid, bodem (PFAS) en lucht (stikstof).

In 2026 zal de evaluatie van de “Herijking financiering OD Twente” worden opgestart. Dit is op verzoek van alle gemeenten en de Provincie een jaar naar voren gehaald.

Beleidsvoornemens:

De gemeente Twenterand neemt deel aan de ontwikkeling en evaluatie van milieubeleidsregels voor alle VTHA-Taken (Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving en Advies). Daarnaast zijn er ook separate ontwikkelingen voor de VTH-thuistaken. De gemeente Twenterand is vertegenwoordigd in het Portefeuillehouders overleg VTH, het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Twente, de Kerngroep VTH Beleid Omgevingsrecht, het AOMD en nemen we deel aan diverse regionale werkgroepen.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2025	€ 3.070
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 3.377
Vreemd vermogen 1-1-2025	€ 4.622
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 4.560
Financieel Resultaat 2025	€ 1.750

Deelnemingen in vennootschappen: Cogas NV

Programma:

Deze deelneming levert een bijdrage aan het realiseren van de doelstelling op het beleidsveld Duurzaamheid.

Doelstelling:

Cogas voorziet onder meer in de behoefte aan openbare nutsvoorzieningen in de gemeenten die in de vennootschap deelnemen en in haar concessie- en machtigingsgebieden. Twenterand valt onder het verzorgingsgebied van Cogas. Oorspronkelijk doel van de Cogas N.V. was het voorzien in een dekkende en betrouwbare energie- en kabelinfrastructuur op het grondgebied van de deelnemende gemeenten. Momenteel zijn het realiseren van duurzame en innovatieve energieoplossingen belangrijke doelen geworden.

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:

De aandelen van de Naamloze Vennootschap Cogas Holding zijn in handen van 9 Overijsselse gemeenten. Cogas is gevestigd in Almelo. Aandeelhouders zijn de gemeenten Almelo, Borne, Dinkelland, Hardenberg, Hof van Twente, Oldenzaal, Tubbergen, Twenterand en Wierden.

Financiële relatie / financieel belang:

Twenterand bezit 558 aandelen à €454,-; totale (nominale) waarde van €253.332,-. Dit betreft 11 % van de aandelen. Hierop wordt jaarlijks dividend uitgekeerd. De dividenduitkering aan Twenterand in 2025 over 2024 was € 1.106.240 .

Beleidsvoornemens: Het is de ambitie van Cogas, naast uitstekend netbeheer van bestaande netwerken, te investeren in de aanleg van nieuwe energie-infrastructuren, zoals warmte- en biogasnetwerken, om daarmee de verduurzaming van de warmtevoorziening mogelijk te maken en de energietransitie in de regio te faciliteren. Cogas wil een bijdrage leveren aan en positie nemen in de Energietransitie en is partner in de RES Twente.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2025	€ 150.342
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 156.643
Vreemd vermogen 1-1-2025	€ 107.433
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 104.916
Financieel Resultaat 2025	€ 11.390

In 2025 heeft Twenterand € 1.106.241 aan dividend ontvangen.

Deelnemingen in vennootschappen: Twence Holding BV, Hengelo

Programma:

Deze deelneming levert een bijdrage aan het realiseren van de doelstelling van programma Ruimte en specifiek aan het thema Duurzaamheid en Milieu.

Doelstelling:

Het Strategisch Beleidsplan 2024-2027 van Twence heeft de volgende twee strategische lijnen:

I. Een actieve en substantiële bijdrage leveren aan de duurzame regionale energievoorziening.

II. Meer waardevolle grondstoffen uit afval en biomassa produceren om daarmee de grondstofkringlopen te sluiten.

Welke doelen streeft de gemeente na met deze partij?

Behouden van verwerkingscapaciteit voor huishoudelijk afval tegen marktconforme tarieven.

In stand houden van een bedrijf dat op een duurzame wijze afval verwerkt tot grondstoffen en energie.

We stemmen alleen in met extra investeringen of strategieën als deze bij kunnen dragen aan beleidsdoelen van de gemeente Twenterand.

Beheren en exploiteren van milieuvoorzieningen, het verlenen van diensten op het gebied van milieubeheersing in het algemeen, het bewerken en verwerken van huishoudelijk afval en bedrijfsafval en het produceren en leveren van (duurzame) energie en secundaire grondstoffen.

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:

Twence is een overheidsbedrijf (uitsluitend gemeentelijke aandeelhouders) voor de verwerking van afval tot grondstoffen en energie. De Twentse gemeenten hebben gezamenlijk een aandeel van 96.35 % in Twence Holding B.V.

Financiële relatie / financieel belang:

Twenterand heeft in december 2024 de aandelen in Twence Holding BV verkocht. Tot 1 juli 2027 (doorlooptermijn contract) heeft Twenterand nog 8.053 aandelen (1%). Het dividendrecht is verkocht en de 8.053 aandelen zijn uitgegeven in certificaten. Er wordt geen dividend meer ontvangen sinds 2025.

Beleidsvoornemens:

In 2025 is er verder gewerkt door Twence aan een aantal projecten die een bijdrage leveren aan de twee eerder genoemde doelen. De nieuwe installatie voor het winnen van groen gas uit GFT-afval is gerealiseerd.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2025	€ 166.200
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 173.797
Vreemd vermogen 1-1-2025	€ 174.746
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 169.696
Financieel Resultaat 2025	€ 15.096

Deelnemingen in vennootschappen: Rova Holding NV

Programma:

Deze deelneming levert een bijdrage aan het realiseren van de doelstelling van programma Ruimte en specifiek aan het thema Duurzaamheid en Milieu.

Doelstelling:

Het bevorderen van en/of het doen realiseren van integraal afvalketenbeheer en het leveren van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het terrein van verwijdering van afvalstoffen, waaronder begrepen beleidsondersteuning en collectieve aanbestedingen ten behoeve van deelnemende overheden.

Welke doelen streeft de gemeente na met deze partij?

- het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval tegen zo laag mogelijke kosten voor de inwoners
- het in stand houden van een bedrijf dat op duurzame wijze diensten aan gemeenten verleend op het gebied van huisvuilinzameling, terugwinning van grondstoffen en BOR taken

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:

ROVA is een afvaladvies-, regie- en verwijderingsorganisatie. Het werkgebied van ROVA telt 23 gemeenten in Midden en Oost-Nederland. Het betreft de organisatie, beheer en uitvoering van publieke taken voortvloeiend uit de afvalzorgplicht van de aangesloten gemeenten en de uitvoering van de gemeentelijke reinigingstaken.

Twenterand bezit 335 aandelen (3 %) ter waarde van €38.005,75 (nominale waarde) waarop jaarlijks dividend wordt uitgekeerd. Het uitgekeerde dividend in 2025 over 2024 bedraagt €138.715,-. Hiervan wordt € 100.000,- ondergebracht bij de algemene dekkingsmiddelen en € 38.715 ondergebracht in de reserve afval.

Beleidsvoornemens:

De strategie 2025-2030 blijft gebaseerd op het uitgangspunt dat afval wordt beschouwd als een waardevolle grondstof. Ter ondersteuning hiervan heeft ROVA het Programma Kwaliteit Grondstoffen ontwikkeld. Daarnaast streeft ROVA naar een verdere uitbreiding van het dienstenpakket met taken op het gebied van het beheer van de openbare ruimte, evenals naar een versterkte verankering van deze werkzaamheden binnen de organisatie.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2025	€ 44.169
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 46.039
Vreemd vermogen 1-1-2025	€ 63.717
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 64.185
Financieel Resultaat 2025	€ 4.820

In 2025 heeft Twenterand €100.000 aan dividend ontvangen.

Deelnemingen in vennootschappen: Wadinko NV

Wadinko is een regionale participatiemaatschappij en droeg ook in 2025 bij aan de economische ontwikkeling en werkgelegenheid in Overijssel, de Noordoostpolder en Zuidwest-Drenthe. Daarnaast wordt jaarlijks dividend uitgekeerd aan de verbonden partijen. Hoewel er nog geen participaties in Twenterand waren, bleef de inzet om bedrijven in de gemeente te ondersteunen. De aandelen van Wadinko N.V. waren in handen van de provincie Overijssel en 24 gemeenten, met een vestiging in Zwolle. In 2025 werd € 42.500,- aan dividend begroot. Er is daadwerkelijk € 53.370 uitgekeerd in 2025.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2025	€ 85.006
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 86.958
Vreemd vermogen 1-1-2025	€ 10.249
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 10.425
Financieel Resultaat 2025	€ 3.451

In 2025 heeft Twenterand € 53.370 aan dividend ontvangen.

Deelnemingen in vennootschappen: Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Deze deelneming levert een bijdrage aan de bedrijfsvoering op het gebied van financiering.

Doelstelling:

BNG vertaalt haar missie in de volgende strategische doelstellingen:

- behoud van substantiële marktaandelen in de Nederlandse publieke sector en semipublieke domein;
- behalen van een redelijk rendement voor aandeelhouders.

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:

De BNG is opgericht in 1914 en gevestigd in Den Haag. Het is de bank van en voor de overheid en instellingen voor het maatschappelijke belang. De BNG probeert zo goedkoop mogelijke financiële dienstverlening aan de gemeenten te bieden. Daardoor heeft zij toegevoegde waarde voor haar aandeelhouders en de Nederlandse publieke sector. De BNG is een structuurvennootschap. Met een relatief aandelenbezit van 0,04% beschouwt Twenterand BNG als een beleidsarme verbonden partij.

Financiële relatie / financieel belang:

De aandelen zijn voor de helft in handen van de Staat, de andere helft is in handen van gemeenten en provincies. De BNG is, gemeten naar balanstotaal, de grootste overheidsbank van Nederland. De nominale waarde van de aandelen BNG van de gemeente Twenterand is € 59.670,- (23.868 aandelen à € 2,50). Over 2025 is een dividend ontvangen van € 59.900,-.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2025	€ 4.777.000
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 4.863.000
Vreemd vermogen 1-1-2025	€ 123.164.000
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 110.701.000
Financieel Resultaat 2025	€ 172.000

In 2025 heeft Twenterand €59.908 aan dividend ontvangen

Deelnemingen in vennootschappen: Enexis

Programma:

Deze deelneming levert een bijdrage aan de doelrealisatie op het beleidsveld Duurzaamheid en een bijdrage aan de bedrijfsvoering op het gebied van financiering.

Doelstelling:

Een op zo duurzaam mogelijke wijze verzorgen van een betrouwbaar en betaalbaar energietransport nu en in de toekomst.

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:

Twenterand bezit medio 2020 42.621 aandelen Enexis. Dit betreft 0,0285% van het aandelenkapitaal. Vanwege deze geringe relatieve omvang beschouwt Twenterand Enexis als een beleidsarme verbonden partij.

Financiële relatie / financieel belang:

In 2025 is € 36.228,- ontvangen aan dividend.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2025	€ 5.538.000
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 5.811.000
Vreemd vermogen 1-1-2025	€ 5.949.000
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 7.627.000
Financieel Resultaat 2025	€ 400.000

In 2025 heeft Twenterand €36.228 aan dividend ontvangen.

Deelnemingen in vennootschappen: Zonnepark Oosterweilanden

Programma:

Zonnepark Oosterweilanden B.V. wekt duurzame energie op d.m.v. zonnepanelen en levert daarmee een bijdrage aan de duurzaamheidsopgaven van de gemeente.

Doelstelling:

Het doel van Zonnepark Oosterweilanden B.V. is het opwekken van duurzame energie en het stimuleren van het gebruik van duurzame energiebronnen.

Bestuurlijke relatie/bestuurlijk belang:

De gemeente Twenterand is 100% aandeelhouder van Zonnepark Oosterweilanden B.V.

Financiële relatie/financieel belang: Twenterand heeft van Zonnepark Oosterweilanden BV in 2025 een dividenduitkering ontvangen van € 300.000.

Beleidsvoornemens:

Productie van duurzame energie.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2025	€ 392
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 167
Vreemd vermogen 1-1-2025	€ 5.618
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 4.819
Financieel Resultaat 2025	€ 75

In 2025 heeft Twenterand € 300.000 aan dividend ontvangen.

Deelnemingen in verenigingen en stichtingen: Dimpact

Dimpact is een coöperatieve vereniging van, voor en door gemeenten. De leden zijn de eigenaar van de coöperatie en sturen de ontwikkelingen aan. De governance structuur van de coöperatie borgt invloed van alle lid-gemeenten in de vereniging. Elke lid heeft een gelijke stem, ongeacht het aantal inwoners.

De meer dan 40 leden hebben een gedeelde ambitie: oplossingen initiëren en realiseren voor de publieke dienstverlening van morgen. Dimpact heeft tot doel om 'excellente publieke dienstverlening en interactie met burgers, bedrijven en instellingen' mogelijk te maken voor gemeenten. De klant centraal stellen en de nieuwe informatie-architectuur, spelen daarin een prominente rol. De coöperatie heeft geen winstoogmerk. De leden sturen gezamenlijk de ontwikkelingen aan. Samenwerking, kennisdeling en hergebruik van oplossingen zijn daarbij de basis. Doel is om gezamenlijk toe te werken naar een digitale innovatie van dienstverlening aan inwoners en bedrijven en een moderne informatiehuishouding.

Dimpact zet zich o.a. sterk en overtuigend in voor de landelijke Common Ground ontwikkeling. Hoewel gemeente Twenterand de Common Ground gedachte omarmd hebben we gekozen om niet aan te haken bij het geambieerde tempo van Dimpact als het gaat om implementatie van deze ontwikkelingen. Als lid van Dimpact kunnen we, ook op termijn, gebruik maken van de Dimpact-innovatieaanpak en inzichten. Lidmaatschap levert Gemeente Twenterand op dit moment de relevante en zinvolle voordelen als kennisdeling en architectuurvorming op en - niet te vergeten- de mogelijkheid om van dichtbij de Common Ground ontwikkelingen te volgen, als bouwsteen voor een excellente dienstverlening!

Nu de eerste Dimpactgemeenten live gaan met het dienstverleningsplatform PodiumD en aanverwante PodiumD-producten is het voor gemeente Twenterand tijd om te onderzoeken wat vereniging Dimpact kan betekenen voor gemeente Twenterand (en gemeente Twenterand voor vereniging Dimpact).

Gemeente Twenterand onderzoekt in 2026 welke Dimpactproducten voor gemeente Twenterand de bijdrage kunnen leveren aan de noodzakelijk doorontwikkeling van de digitale dienstverlening en te kunnen voldoen aan (toekomstige) de wet- en regelgeving. Welke Dimpactproducten kan en wil gemeente Twenterand inzetten voor de doorontwikkeling naar een moderne en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening aan onze inwoners en bedrijven en te participeren in producten waar dit past binnen de uitgangspunten/principes van gemeente Twenterand. Het inventariseren van de voordelen van de vorm van samenwerking van de Dimpactgemeenten, de denk- en werkwijze van Dimpact over doorontwikkeling van de digitale dienstverlening met Common Ground toepassingen en open source oplossingen.

Bestuurlijke relatie/bestuurlijk belang:

De vereniging bestaat uit meer dan 40 gemeenten. De leden werken samen aan flexibele, veilige en gebruiksvriendelijke digitale dienstverlening voor miljoenen inwoners en bedrijven in Nederland.

Dimpact kent de volgende officiële (statutair vastgelegde) besluitvormende organen:

- Algemene Leden Vergadering;
- Raad van Commissarissen;
- Bestuur en directie.

Financiële relatie/financieel belang:

Gemeente Twenterand betaald in 2026 € 15.000 contributie aan vereniging Dimpact.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2025	€ 703
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 880
Vreemd vermogen 1-1-2025	€ 7.567
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 6.134
Financieel Resultaat 2025	€ 178

Deelnemingen in verenigingen en stichtingen: Euregio

Programma:

Deze deelneming levert een bijdrage aan alle programma's en diverse doelenbomen. Het gaat in het algemeen om bestuurlijke samenwerking en internationale contacten.

Doelstelling:

De Euregio heeft tot doel het stimuleren, ondersteunen en coördineren van regionale grensoverschrijdende samenwerking.

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:

De Euregio is een grensoverschrijdend samenwerkingsverband van Nederlandse en Duitse gemeenten, steden en (Land-)Kreise.

Financiële relatie / financieel belang:

Voor de Nederlandse gemeenten is de bijdrage aan de Euregio € 0,29 per inwoner.

Beleidsvoornemens:

De Euregio werkt vanuit drie inhoudelijke commissies op de terreinen Maatschappelijke ontwikkeling, Economie en Arbeidsmarkt en Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2025	€ 2.540
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 2.540
Vreemd vermogen 1-1-2025	€ 39.553
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 55.257
Financieel Resultaat 2025	€ 137

Deelnemingen in verenigingen en stichtingen: P-10 (Plattelandsgemeenten)

In 2025 heeft de P10 aan de volgende programma's gewerkt:

1. Leefbaarheid (bereikbaarheid van voorzieningen en bedrijven, zowel fysiek als digitaal)
2. Maatwerk in financiële en wettelijke regelingen voor gemeenten met relatief weinig inwoners en een grote oppervlakte
3. Duurzaam platteland
4. Bereikbaar en toegankelijk eerste en tweede lijnszorg en onderwijs.

Een meer inhoudelijke verantwoording over de werkzaamheden van de P10 in 2025 is terug te lezen in het eigen jaarverslag van de P10.

De P10 bestaat uit 32 grote plattelandsgemeenten in Nederland die een aantal kenmerken delen: veel oppervlakte, kleine kernen en een lage bevolkingsdichtheid. Zij hebben veel dezelfde ambities c.q. opgaven en werken samen aan uitdagingen en oplossingen voor het platteland en brengen in gezamenlijk verband hun ambities en beleidsvoornemens onder de aandacht bij de landelijke en Europese politiek. Daarnaast werkt de P10 nauw samen met de VNG, K80 en Platform31.

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:

De gemeente Twenterand wordt in het Algemeen bestuur vertegenwoordigd door de wethouder plattelandsonwikkeling.

Financiële relatie / financieel belang:

Twenterand betaalt een jaarcontributie van circa € 15.000.

Beleidsvoornemens:

Opkomen voor de gedeelde belangen van de gemeente aangesloten bij P-10.

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Een van de middelen van een gemeente om haar ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken bij het uitvoeren van het omgevingsbeleid van de overheid is het grondbeleid. In het kader van het omgevingsbeleid wordt de maatschappelijke gewenste bestemming van de grond, middels een plan of besluit op basis van de Omgevingswet bepaald. De raad heeft een kader stellende en controlerende functie ten aanzien het gehanteerde grondbeleid en de daarbij behorende begrotingen en verantwoordingen.

Grondbeleid gaat in belangrijke mate over de productie van bouwgrond, de wijze waarop die tot stand komt en hoe de bouwgrond verkocht en gebruikt wordt.

Hoofdpijnen van het grondbeleid

Gemeenten kunnen ervoor kiezen om een actief grondbeleid te voeren (waarbij je zelf als gemeenten de gronden koopt en bouwrijp maakt) of een faciliterend (passief) grondbeleid (waarbij de bouwgrondproductie aan anderen wordt overgelaten). Met faciliterend grondbeleid loopt de gemeente minder financiële risico's. Deze liggen bij marktpartijen. Daar staat tegenover dat de gemeente minder sturingsmogelijkheden heeft. Voorts kan de gemeente bij faciliterend grondbeleid geen winst maken, omdat ze alleen kosten kan verhalen. Daardoor komen verlieslatende ruimtelijke ontwikkelingen niet of moeizaam van de grond, omdat de markt deze om bedrijfseconomische redenen niet oppakt. Bij actief grondbeleid kunnen met de baten uit winstgevendende grondexploitaties tekorten op verlieslatende grondexploitaties worden bekostigd, waardoor er feitelijk financiële verevening tussen verschillende ruimtelijke ontwikkelingen plaats kan vinden.

In juli 2023 heeft de gemeenteraad de nieuwe nota grondbeleid vastgesteld. Het uitgangspunt hierbij is dat de focus ligt op een situationeel grondbeleid. Waarbij afhankelijk van de noodzaak of ambitie er wordt gekozen voor actief grondbeleid.

Over de financiële gevolgen van het gevoerde beleid wordt jaarlijks gerapporteerd in de paragraaf grondbeleid van de jaarrekening. Daarin wordt uitvoeriger ingegaan op de financiële positie van het grondbedrijf, de projectmatige complexen (= lopende grondexploitaties) en de functionele complexen (complex verspreide bezittingen en complex nog uit te voeren werken). In de paragraaf grondbeleid van de begroting wordt vooruit gekeken op ontwikkelingen, die mogelijk gevolgen hebben voor de vermogenspositie van het grondbedrijf.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De grondexploitaties zijn ingedeeld conform de voorschriften van het BBV. Er is een onderscheid gemaakt in:

Bouwgrond In Exploitatie (BIE);

Gronden die onder de rubriek Materieel Vast Actief (MVA) op de balans worden verantwoord, voorheen het Complex Overige gronden.

Bouwgrond in exploitatie (BIE) heeft in alle gevallen betrekking op grondexploitaties die zich (bijna) in de uitvoeringsfase bevinden. Onder BIE vallen gronden die in eigendom zijn van de gemeente en waarvoor door de gemeenteraad een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld. Het startpunt van BIE is het raadsbesluit van de vaststelling. Vanaf dat moment kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie bij onderhanden werk (BIE) op de balans.

De gronden welke onder MVA worden geschaard zijn meestal in het verleden anticiperend of strategisch aangekocht. Er is voor deze (bouw)gronden (nog) geen grondexploitatie vastgesteld door de raad.

Deze (bouw)gronden kunnen in de toekomst alsnog worden overgeheveld naar BIE. De recent aangekochte gronden in Vjenne Zuid zijn hier een voorbeeld van.

De raad stelt op grond van haar budgetrecht kredieten beschikbaar voor de uitvoering van de grondexploitatiebegroting. Deze kredieten regelen de financiering en dekking van de uitvoeringskosten en zijn bestemd voor aankopen, wegeaanleg, groenaanleg, riolering, enzovoort.

Met de jaarlijkse vaststelling van de grondexploitatie autoriseert de gemeenteraad tevens de baten en lasten in de eerste jaarschijf van de grondexploitatie. De baten en lasten worden opgenomen in de gemeentelijke exploitatiebegroting.

Werklocaties en overige

Op de bedrijfslocaties is er met name aandacht voor de openbare inrichting en daarmee ook de afronding van de grondexploitaties. Garstelanden is in het geheel verkocht en hier wordt gewerkt aan het woonrijpmaken van de 2e fase van het bedrijventerrein. Bij Almeloseweg Oost is het terrein nagenoeg afgewerkt en is er nog 1 kavel, waar nu ook een koper voor lijkt te zijn gevonden. Op Oosterweilanden zijn de eerste kavels voor fase 2 verkocht en wordt ook gewerkt aan de uitvoering van het inrichtingsplan van fase 1.

Woninglocaties

Westerbouwwanden-Noord

De grond ten behoeve van het project Westerbouwwanden Noord is middels een aanbesteding in de markt gezet. De vraag richtte zich op realisatie van een gemeleerde woonwijk waarin plek komt voor ca. 100 woningen. Eind 2025 is de ontwikkeling gegund aan Koopmans Bouwgroep, aangezien zij het beste plan hadden op basis van onder meer aspecten als aansluiting op het landschap, duurzaamheid en leefbaarheid.

Vriezenveen-Zuid

In Vriezenveen-Zuid is voor de deelprojecten Wonen in het Groen, Bijzonder Wonen en de woonwijk Vjenne Zuid fase I onder meer gewerkt aan de stedenbouwkundige uitwerking van deze plannen. Deze uitwerkingen zijn op meerdere participatieavonden aan omwonenden en geïnteresseerden voorgelegd om hier input op te halen en ook mogelijk mee te kunnen nemen in de planvorming. In het gebied zijn ook weer nieuwe percelen aangekocht ten behoeve van Vjenne Zuid en de randweg, waardoor de gemeente Twenterand het gehele gebied voor de huidige woonontwikkelingen in bezit heeft. Voor de randweg zijn dan nog wel enkele percelen nodig. Financieel gezien was het daarnaast een opsteker dat er een subsidie van een ruime 5 miljoen euro is toegekend voor de realisatie van de randweg, die cruciaal is voor de ontsluiting van het gebied.

Overige locaties

Bij het Mozaïek zijn in 2025 de laatste kavels verkocht en ligt de focus op de afwerking van de wijk. In Zuidmaten is na een lang bezwaarproces een start gemaakt met de verkoop van fase 4. De raad heeft daarnaast besloten om geen woningbouw op de Roelofsbrink toe te staan. Dit zal in de grondexploitatie zorgen voor een afwaardering van de opbrengsten ter grootte van €275.000 die hiervoor in de exploitatie waren opgenomen. Dit zorgt voor een daling in het resultaat van deze exploitatie, waardoor hiervoor een voorziening zal moeten worden opgenomen. De Kruidenwijk in Westerhaar kan worden afgesloten met een gunstig positief resultaat.

Jaarwinst

Het resultaat van de complexen in exploitatie is € 1.541.009. Van dit bedrag is €1.000.000 toegevoegd aan de reserve grondbedrijf. Het resterende bedrag (€ 541.010) valt vrij in het resultaat. Als gevolg van de toevoeging in de reserve komt het totaal van deze reserve per 31-12-2025 op € 2.172.449.

Resultaat van de complexen in exploitatie	1.541.009	V
Resultaat overige gronden	16.112	N
Totaal	1.524.897	V

Geactualiseerde exploitatieopzetten

Per 1 januari 2025 kende het Grondbedrijf 9 lopende grondexploitaties. Dat zijn ruimtelijke projecten, met bouwgrondproductie als hoofdmoot, waarvan de raad de grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld. Deze door de raad vastgestelde grondexploitatiebegrotingen fungeren als financieel en inhoudelijk kader voor het college van B&W waarbinnen zij verder gaat met de realisatie van een project. Tevens fungeert de grondexploitatiebegroting als een 'voorspelling' van de te verwachten kosten en opbrengsten en het begrote financiële eindresultaat.

Voor verlieslatende grondexploitaties dient een voorziening te worden getroffen ter dekking van het begrote tekort.

Bij winstgevendende grondexploitaties moet, na rato van de voortgang, geleidelijk winst worden genomen. Daarmee mag niet worden gewacht tot het moment waarbij het project (bijna) geheel is gerealiseerd. Bij 2 exploitaties zijn alle verwachte inkomsten al binnen. Deze kunnen echter nog niet worden afgesloten, aangezien een deel van de kosten nog dient te worden gemaakt

De gerealiseerde resultaten van 9 lopende grondexploitaties zien er als volgt uit:

Resultaten 2025

Bedrijventerreinen

2025

	kosten			inkomsten			winst				boekwaarde		
	totaal	gemaakt	%	totaal	gemaakt	%	verwacht	t/m dienstjaar	genomen tot dj	dienstjaar	0	grex	verschil
Garstelanden	2.664.625,82	1.894.759,65	71,11%	3.166.021,00	3.166.021,00	100,00%	501.395,18	356.531,62	345.152,14	11.379,47	-914.729,73	-1.271.261,35	356.531,62
Almeloseweg Oost	11.642.801,90	10.638.093,57	91,37%	12.291.533,91	11.968.197,27	97,37%	648.732,01	577.157,42	503.657,89	73.499,53	-752.946,28	-1.330.103,70	577.157,42
Oosterweilanden	10.520.834,13	7.924.956,90	75,33%	11.867.382,96	7.273.326,00	61,29%	1.346.548,83	621.651,43	453.816,07	167.835,36	1.273.282,33	651.630,90	621.651,43
restkavels bedrijven	626.556,77	592.972,07	94,64%	1.065.149,42	629.729,42	59,12%	438.592,65	245.402,29	259.204,24	-13.801,95	208.644,94	-36.757,35	245.402,29
Totaal bedrijven	25.454.818,62	21.050.782,19		28.390.087,29	23.037.273,69		2.935.268,67	1.800.742,76	1.561.830,35	238.912,41	-185.748,74	-1.986.491,50	1.800.742,76
	10547916,64	-27.082,51		10.557.780,10									

Woningbouw

	kosten			inkomsten			winst				boekwaarde		
	totaal	gemaakt	%	totaal	gemaakt	%	verwacht	t/m dienstjaar	genomen tot dj	dienstjaar	0	grex	verschil
Kruidenwijk	1.943.779,44	1.943.779,44	100,00%	4.366.155,29	4.366.155,29	100,00%	2.422.375,85	2.422.375,85	1.108.828,85	1.313.547,00	0,00	-2.422.375,85	2.422.375,85
Zuidmaten Oost	11.672.196,98	10.426.906,41	89,33%	11.475.939,62	7.411.834,62	64,59%	-196.257,36	-113.231,25	131.068,31	-244.299,55	2.901.840,54	3.015.071,79	-113.231,25
Smithoek	1.349.240,09	781.201,71	57,90%	1.395.855,25	7.553,00	0,54%	46.615,16	146,04	94,65	51,40	773.794,75	773.648,71	146,04
Mozaiek	1.573.901,19	979.586,96	62,24%	1.987.957,42	1.987.957,42	100,00%	414.056,23	257.706,19	16.059,78	241.646,42	-750.664,27	-1.008.370,46	257.706,19
restkavels woningbouw	1.642.026,26	1.563.497,91	95,22%	1.995.167,74	1.879.727,24	94,21%	353.141,48	316.797,22	325.645,29	-8.848,07	567,89	-316.229,33	316.797,22
Totaal woningbouw	18.181.143,96	15.694.972,43		21.221.075,32	15.653.227,57		3.039.931,36	2.883.794,06	1.581.696,87	1.302.097,19	2.925.538,92	41.744,86	2.883.794,06
Totaal exploitaties	43.635.962,58	36.745.754,62		49.611.162,61	38.690.501,26		5.975.200,03	4.684.536,81	3.143.527,22	1.541.009,60	2.739.790,17	-1.944.746,64	4.684.536,81

Storting voorziening

Het BBV schrijft voor dat voor verlieslatende grondexploitaties een voorziening dient te worden getroffen ter dekking van het begrote tekort. Deze voorziening zal moeten worden getroffen voor het complex Zuidmaten Oost. Deze voorziening zal ter grootte zijn van € 196.257,00.

Parameters actualisatie

Voor de actualisatie van de exploitaties van de verschillende plannen zijn de volgende parameters aangehouden:

1. De rentetoerekening vast te stellen op 1,5%.
2. Stijgingspercentage van de kosten te stellen op 2% per jaar
3. Stijgingspercentage van de kosten voor eigen personeel te handhaven op 5,5%
4. Percentage onvoorzien te handhaven op:
 - Eerste verkennende berekening 20%
 - Bestekberekeningen 15%
 - Actualisatie lopende complexen 10%.
5. Percentages onvoorzien overige kosten te handhaven op:
 - 5% bij uitgifte gronden tot 50%
 - 3% bij uitgifte gronden van 51 tot 75%
 - 2% bij meer dan 75% uitgegeven grond.
6. Toerekening eigen personeel is in 2025 in totaal €557.292
 Aan woningbouw in totaal € 312.014 per jaar
 Aan bedrijventerreinen in totaal € 67.244 per jaar
 Aan projecten in de ontwikkelfase € 178.044 per jaar
7. Voor het maken van bestekken door derden 5% van de kosten van bouw en woonrijp maken.
8. Website, communicatie en reclame
 - € 2.000 bij start van het project
 - € 300 jaarlijks voor actualisatie.
9. Uitgifte tempo voor de bedrijventerreinen en woningbouwkavels ongewijzigd te laten.
10. De overige uitgifteprijsen hanteren conform de meest recente grondprijzenbrief van de gemeente Twenterand

Paragraaf Lokale heffingen

Paragraaf Lokale heffingen

De paragraaf lokale heffingen geeft inzicht in de diverse gemeentelijke belastingen en de consequenties voor de inwoners van Twenterand. Hierbij wordt met name ingegaan op de onroerendezaakbelasting (OZB), de rioolheffing, de afvalstoffenheffing, de begraafrechten en de toeristen- en forensenbelasting.

Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen dekking vindt voor haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen wordt door de gemeenteraad, via vast te stellen verordeningen, gedaan. De belastingverordeningen 2025 werden in de laatste raadsvergadering van 2024 vastgesteld.

De lokale heffingen bestaan uit de gemeentelijke belastingen, rechten en retributies. Deze vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente, welke vooral door de burgers dienen te worden opgebracht. Lokale belastingen worden onderscheiden in heffingen waarvan de besteding gebonden dan wel ongebonden is. Ongebonden lokale heffingen (bijvoorbeeld de OZB) worden tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend, omdat zij niet aan een inhoudelijk begrotingsprogramma zijn gerelateerd. De besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden verantwoord op het betreffende programma en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend.

Voor het betalen van rechten en retributies verricht de gemeente diensten. De kosten van de gemeentelijke dienstverlening worden doorberekend in de tarieven. Het beleid is er op gericht deze kosten zoveel mogelijk te beperken en daar waar mogelijk rechtvaardiger te verdelen. Hierdoor wordt een evenwichtige lastenverdeling bereikt.

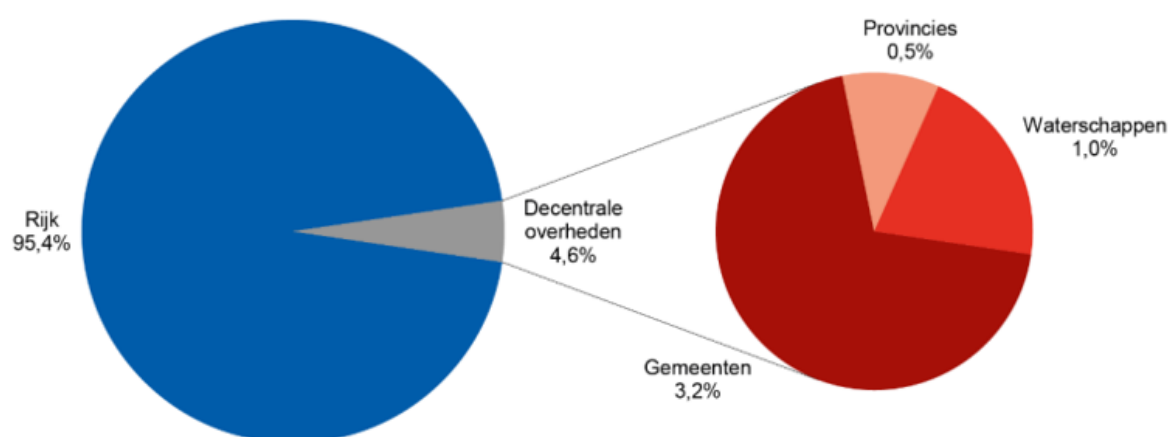
Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient de paragraaf betreffende de lokale heffingen tenminste te bevatten:

- a. de geraamde inkomsten;
- b. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- c. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- d. een aanduiding van de lokale lastendruk;
- e. een beschrijving van het gevoerde kwijtscheldingsbeleid.

Hieronder worden in hoofdlijnen de belangrijkste ontwikkelingen benoemd op lokaal fiscaal gebied.

a. Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten

Van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland aan belastingen en sociale premies betalen gaat in 2025 3,2% naar de gemeenten. De decentrale overheden nemen samen 4,6% voor hun rekening, de rijksoverheid 95,4%. Het aandeel van de gemeente Twenterand aan ontvangen belastingen en retributies bedraagt in dit geheel bijna 18,5 miljoen euro.

Belastingopbrengsten

Omschrijving	Raming na wijziging 2025	Realisatie 2025
Afvalstoffenheffing	€ 2.499.132	€ 2.418.026
Begraafplaatsrechten	€ 650.000	€ 712.753
Forensenbelasting	€ 5.649	€ 13.860
Leges burgerzaken	€ 536.394	€ 729.171
Leges omgevingsvergunning	€ 929.154	€ 793.070
OZB eigenaren woning	€ 5.947.695	€ 5.969.144
OZB eigenaren niet-woning	€ 1.928.460	€ 1.895.132
OZB gebruikers niet-woning	€ 1.636.708	€ 1.624.918
Rioolheffing	€ 3.921.238	€ 4.194.812
Toeristenbelasting	€ 105.841	€ 90.733
	€ 18.160.271	€ 18.441.618

Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Beleidskaders

Het beleid betreffende de lokale heffingen is opgenomen in:

- de diverse belastingverordeningen en –regelingen;
- het coalitieakkoord 2022-2026;
- landelijke wet- en regelgeving.

Landelijk

Hervorming lokaal belastinggebied

In het hoofdlijnenakkoord, zoals deze door de verschillende formerende partijen is gepresenteerd in mei 2024, zijn ook een aantal maatregelen opgenomen die zien op lokale belastingen. Hieronder hebben we enkele maatregelen uitgelicht.

Planbatenheffing of vergelijkbaar systeem

Hoewel de exacte kaders voor deze heffing nog niet bekend zijn, is een aandachtspunt dat gemeenten die een dergelijke planbatenheffing gaan invoeren moeten bezien hoe de baten en toerekening van lasten van de grondexploitatie verloopt. Hierdoor kunnen mogelijk optimalisaties worden gerealiseerd voor de Vennootschapsbelasting.

De opbrengsten van deze heffing zijn beklemd en dienen volledig te worden aangewend voor de bereikbaarheid van de wijk en het bouwen van betaalbare huur- en koopwoningen.

Ten behoeve van de aanpak van de volkshuisvesting en woningnood wordt erop ingezet dat gemeenten een planbatenheffing kunnen gaan invoeren. De planbatenheffing ziet op een belasting voor onbebouwde grond met een woningfunctie. Hierbij wordt waarschijnlijk de bestemmingsplanwijziging belast voor de eigenaar, waarbij de gemeente een gemaximeerde mogelijkheid krijgt om hiertoe planbatenheffing te innen.

Waterzorgheffing

Wateroverlast en verdroging vragen steeds meer maatregelen in de publieke ruimte. Meer percelen kunnen in de heffing worden betrokken, want van de maatregelen in de publieke ruimte heeft iedereen profijt. De huidige verordening Rioolheffing (model VNG) dekt dan niet meer de lading. Het schept een beeld van een belasting voor een buizenstelsel. Bij belastingplichtigen die daar niet op zijn aangesloten roept dat weerstand op. De gemeentelijke watertaken omvatten een breed palet. Zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater hebben een centrale plaats in de ordening van de publieke ruimte. Gemeenten moeten maatregelen nemen om wateroverlast en -schade te voorkomen. Denk aan het onderhoud van bermen en slootkanten om overtollig water af te voeren, zodat er over een droge weg kan worden gereden. Iedereen heeft daar profijt van. De VNG heeft hiervoor een nieuw modelverordening Riool- en Waterzorgheffing opgesteld. Bij invoering is een zorgvuldige communicatie en belangenafweging naar nieuwe belastingplichtigen van belang. Bijvoorbeeld cultuurgronden en natuurterreinen dragen nu veelal nog niet bij in de kosten van de gemeentelijke watertaken.

Wijziging Wet herwaardering proceskostenvergoeding WOZ

Met ingang van 1 januari 2024 is de Wet herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ en bpm in werking getreden. Aanleiding voor deze wet was de toenemende druk van no-cure-no-paybureaus op de uitvoering van de Wet WOZ. Met deze wet is onder meer de rechtsbijstandvergoeding op basis van het Besluit proceskosten bestuursrecht (Bpb) voor WOZ-bezwaarzaken verlaagd tot 25%, in de wet uitgedrukt als factor van 0,25. Echter de Hoge Raad heeft op 12 juli 2024 een arrest gewezen en oordeelde in belastingzaken het lagere tarief voor proceskosten voor rechtsbijstand in bezwaar (€ 310 per proceshandeling) buiten toepassing moet blijven vanwege mogelijk discriminerend onderscheid met andere bestuursrechtelijke zaken waarvoor het hogere tarief geldt (€ 624). Daarmee werd het regulerende effect van de factor 0,25 deels ongedaan gemaakt. Met ingang van 1 januari 2025 is dit gerepareerd als onderdeel van het Belastingplan 2025. De nieuwe regeling waarbij de factor van 0,25 wordt aangepast naar 0,125 moet ervoor zorgen dat de proceskostenvergoeding die in de bezwaarfase in WOZ-zaken kan worden toegekend in lijn blijft met hetgeen de wetgever bij de invoering van de Wet herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ en bpm voor ogen stond. De Hoge Raad heeft op 17 januari 2025 bepaald dat de Wet herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ en bpm (Wet hpwb) niet in strijd is met het gelijkheidsbeginsel. Wel wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen no-cure-no-pay-bezwaren/beroepen en andere bezwaren/beroepen. In het laatste geval geldt de uitzonderingsbepaling en is de WOZ-factor niet van toepassing.

De Hoge Raad (Hoge Raad 17-01-2025, ECLI:NL:HR:2025:46) laat de WOZ-factor in stand voor zaken waarin:

- (i) wordt opgetreden op basis van no cure no pay,
- (ii) daarbij zodanige afspraken met de cliënten worden gemaakt dat het bedrag van eventuele proceskostenvergoedingen aan de gemachtigde of aan het kantoor wordt afgedragen, en
- (iii) de procedures op een zodanige wijze worden gevoerd dat de daarin toegekende proceskostenvergoedingen de in redelijkheid gemaakte kosten ver overtreffen.

In andere gevallen is er sprake van bijzondere omstandigheden (artikel 30a, lid 1, laatste volzin en lid 2, laatste volzin). De stelplicht en bewijslast dat sprake is van bijzondere omstandigheden liggen bij belanghebbende. Slaagt belanghebbende in de stelplicht en bewijslast dan blijft de WOZ-factor buiten toepassing.

Tweejaarlijkse herwaardering Wet WOZ

Het Erasmus Studiecentrum voor Belastingen van Lokale overheden (ESBL) heeft in 2025 het onderzoek naar de mogelijkheden en gevolgen van een verruiming van het WOZ-tijdvak van één naar twee jaar opgeleverd aan de VNG. Zowel de gevolgen voor gemeentelijke organisaties en samenwerkingsverbanden als de gevolgen voor andere heffingen en maatschappelijke bredere toepassingen van de WOZ-waarde zijn in kaart gebracht. Daarnaast zijn ook de gevolgen voor eigenaren en gebruikers van onroerende zaken (burgers en bedrijven) geïnventariseerd. De argumenten die de wetgever destijds had om te kiezen voor een jaarlijkse WOZ-waardering gelden grotendeels nog steeds:

- Een actuele WOZ-waarde vergroot de acceptatie ervan;
- Demping van schoksgewijze aanpassingen van de WOZ-waarde tussen tijdvakken;
- Een actuele WOZ-waarde maakt breder (maatschappelijk) gebruik van de WOZ-waarde mogelijk;
- Een jaarlijkse waardering voorkomt piekbelasting en verbetert de continuïteit van het

uitvoeringsproces;

- Jaarlijkse waardering leidt tot minder bezwaar- en beroepsprocedures ten opzichte van meerjarige waarderingen.

Er zijn op basis van dit onderzoek bovendien een aantal argumenten bijgekomen die pleiten voor handhaving van een jaarlijks WOZ-tijdvak. Die argumenten betreffen vooral de negatieve gevolgen van een minder actuele WOZ-waarde voor zowel afnemers, het bredere gebruik van de WOZ-waarde en de grotendeels negatieve gevolgen voor burgers en bedrijven. Het lijkt erop dat Wet herwaardering proceskostenvergoeding WOZ en bpm zijn werk doet en het aantal bezwaren en beroepen van no-cure-no-pay-gemachtigden afneemt, waarmee een belangrijke aanleiding voor het indienen van de motie mogelijk deels is weggevallen. Verder is regelgeving aangekondigd die erop is gericht de kwaliteit van de WOZ-waarden te verbeteren en de acceptatie ervan onder belanghebbenden te vergroten.

Leegstandsheffing

De Tweede Kamer heeft op 23 september 2025 een amendement aangenomen dat gemeenten de bevoegdheid geeft om een leegstandsheffing op woningen in te voeren. Deze maatregel is bedoeld om langdurige leegstand tegen te gaan en woningen beschikbaar te maken voor inwoners. De leegstandsheffing kan worden toegepast op gebouwde onroerende zaken die langer dan twaalf maanden onafgebroken leegstaan. Gemeenten kunnen zelf bepalen hoe hoog de heffing is, wanneer deze ingaat, en of het een vast bedrag of een bedrag gebaseerd op de WOZ-waarde van de leegstaande woning is. De maatregel is op een begrijpelijke en uitvoerbare manier vormgegeven, met duidelijke richtlijnen voor wat onder leegstand wordt verstaan en een redelijke termijn voor de invoering van de heffing.

De invoering laat nog even op zich wachten. Hoewel op 22 januari 2026 een besluit werd gepubliceerd over de inwerkingtreding van verschillende onderdelen van de Fiscale Verzamelwet, was de leegstandsheffing daarin niet opgenomen. Staatssecretaris Heijnen geeft aangegeven dat de leegstandsheffing nog niet is ingevoerd omdat het gaat om een wijziging van de Gemeentewet. Het Koninklijk Besluit tot inwerkingtreding van het amendement is tot op heden om procedurele redenen nog niet genomen.

Lokale heffingen

Lokale heffingen worden onderscheiden in heffingen waarvan de besteding gebonden dan wel ongebonden is. De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op beide. Ongebonden lokale heffingen (zoals de OZB) worden tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend, omdat zij niet aan een inhoudelijk begrotingsprogramma zijn gerelateerd. De besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden verantwoord op het betreffende programma en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend.

Forensenbelasting

Op grond van artikel 223 van de Gemeentewet kunnen gemeenten forensenbelasting heffen. De forensenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Met de forensenbelasting kunnen gemeenten de kosten van bepaalde voorzieningen ook verhalen op mensen die niet in de gemeente wonen, maar wel gebruik maken van de voorziening. De forensenbelasting wordt door Nederlandse gemeenten alleen geheven van mensen die meer dan 90 dagen een gemeubileerde woning ter beschikking houden.

Toeristenbelasting

Op grond van artikel 224 van de Gemeentewet kunnen gemeenten Toeristenbelasting heffen voor overnachtingen van personen binnen de gemeente die niet als ingezetene in de gemeente zijn ingeschreven. Voor zover de belasting wordt geheven van degene die gelegenheid tot verblijf biedt, is deze bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene ter zake van wiens verblijf de belasting verschuldigd wordt.

De doelstelling is hetzelfde als bij forensenbelasting, namelijk dat de kosten van bepaalde voorzieningen worden omgeslagen naar personen die er wel gebruik van maken, maar niet in de gemeente wonen.

Onroerende-zaakbelastingen

Op basis van artikel 220 van de Gemeentewet kunnen gemeenten onroerende-zaakbelastingen (OZB) heffen. De OZB is een algemene belasting, er is geen relatie tussen de heffing en bepaalde taken van de gemeente. De opbrengst is onderdeel van de algemene middelen.

De OZB is een tijdstipbelasting. Dit betekent dat voor het bepalen van de belastingplicht de situatie per 1 januari van het belastingjaar geldt. Veranderingen in de loop van het jaar, bijvoorbeeld de verkoop van een huis, worden meegenomen in het volgende belastingjaar.

Belastingplichtige

- eigenaren van woningen;
- eigenaren van niet-woningen;
- gebruikers van niet-woningen.

Indien iemand zowel eigenaar als gebruiker is van een niet-woning, dan betaalt hij of zij beide belastingen.

Grondslag onroerende-zaakbelastingen

De grondslag voor de berekening van de OZB is de WOZ-waarde van de onroerende zaak. Deze wordt jaarlijks opnieuw bepaald. Het tarief van de OZB wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. Voor iedere groep belastingplichtigen wordt een afzonderlijk tarief vastgesteld. De hoogte van het tarief leidt tot de opbrengst die met de begroting is vastgesteld. De beoogde opbrengst van de OZB per belastingplicht wordt eerst vastgesteld. Vervolgens wordt op basis van de totale WOZ-waarde van de belastingplicht het OZB-tarief berekend. De ontwikkeling van het OZB-tarief is dus naast de ontwikkeling van de OZB-opbrengst afhankelijk van de ontwikkeling van de vastgoedmarkt. Als de gemiddelde waarde op de vastgoedmarkt stijgt, leidt dit tot een neerwaartse bijstelling van het OZB-tarief. Anders zou de OZB-opbrengst evenredig meestijgen. Andersom geldt hetzelfde. Een negatieve waardeontwikkeling van de vastgoedmarkt leidt tot een verhoging van het OZB-tarief, om te voorkomen dat de OZB opbrengst daalt.

De tariefaanpassing op basis van de ontwikkeling van de vastgoedmarkt heeft voor de gemiddelde eigenaar en gebruiker geen effect op de hoogte van de OZB-heffing. Immers, een gemiddeld vastgoedobject volgt de ontwikkeling op de vastgoedmarkt.

Overzicht (on)gebonden belastingen

Ongebonden belastingen	Gebonden belastingen
Onroerende-zaakbelastingen	Afvalstoffenheffing
Forensenbelasting	Leges en Rechten
Toeristenbelasting	Rioolheffing

Kostendekking

Kostendekking

Met ingang van 2017 moet door gewijzigde regelgeving (Besluit Begroting en Verantwoording) meer inzicht gegeven worden in de kostendekkendheid van heffingen. Bij de toepasselijke heffingen zijn de lasten-batenoverzichten en specifieke beleidsuitgangspunten vermeld. Naast de lasten die direct uit de taakvelden zijn af te leiden, mogen ook overheadkosten en BTW worden toegerekend. De BTW is berekend als opslag over de 'derdenkosten'. De afschrijvingslasten zijn ontstaan uit investeringen waarbij deels sprake is van derdenkosten. De BTW daarover is ook meegenomen.

Mate van kostendekking van de gebonden belastingen

De gebonden heffingen mogen maximaal kostendekkend zijn. Dit wordt op begrotingsbasis bepaald. In werkelijkheid waren de lasten en baten per heffing:

Overzicht afval

Afvalstoffenheffing

De wettelijke basis voor het heffen van afvalstoffenheffing is geregeld in artikel 15.33 van de Wet Milieubeheer.

Op basis van de Wet Milieubeheer heeft de gemeente de wettelijke taak om zorg te dragen voor de inzameling van afvalstoffen die afkomstig zijn van particuliere huishoudens. De inzameling van afval wordt sinds 2002 uitgevoerd door Rova. De kosten van de inzameling en verwerking van afvalstoffen wordt betaald uit de afvalstoffenheffing.

Belastingplichtige

Inwoners zijn verplicht afvalstoffenheffing te betalen, ook als zij geen afval voor inzameling aanbieden. De heffing wordt geheven van de gebruiker van een perceel waarvoor de gemeente een wettelijke plicht tot inzameling heeft en de inzamelverplichting ook nakomt.

Grondslag

De grondslag voor de berekening van afvalstoffenheffing is niet wettelijk vastgelegd. De gemeente is in principe vrij deze grondslag zelf te bepalen. De gemeente Twenterand hanteert als grondslag een vast bedrag plus een opslag op basis van het aantal aanbiedingen.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat veruit het grootste deel van de gemeentelijke kosten komt van het taakveld afval (€ 3.214.407). De kosten zitten vooral in het daadwerkelijk inzamelen en verwerken van het huishoudelijke afval (ook het scheiden van afval en het recyclen ervan valt hieronder) en de kosten voor de heffing en invordering van de afvalstoffenheffing. Daarnaast zijn de kosten voor het taakveld overhead € 470.000. Dit zijn kosten die worden gemaakt door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin.

Overzicht van de taakvelden die geheel of deels in de heffing worden meegenomen

<i>Afvalstoffenheffing</i>	<i>Lasten taakveld</i>	<i>Overhead (0.4)</i>	<i>BTW</i>	<i>Totale lasten</i>	<i>Heffing</i>	<i>Overige baten (0.8)</i>	<i>Totale baten</i>	<i>Kosten dekkendheid</i>
7.3 Afval	2.276.514	470.000	467.893	3.214.407	2.418.026	933.855	3.351.881	100,00%
2.1 Verkeer en vervoer	70.015			70.015				
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie				-				
6.3 Inkomensregelingen	67.459			67.459				
Totaal	2.413.988	470.000	467.893	3.351.881	2.418.026	933.855	3.351.881	100,00%

Overzicht riool

Rioolheffing

De wettelijke basis voor het heffen van rioolheffing ligt in artikel 228a van de Gemeentewet. In de rioolheffing worden kosten doorgerekend die verbonden zijn aan het in stand houden van het gemeentelijk rioleringsstelsel.

Met de invoering in 2008 van de Wet gemeentelijke watertaken heeft de gemeente naast de zorgplicht voor het afvoeren van huishoudelijk afvalwater en regenwater ook de zorgplicht voor het grondwater. Daarmee is ook de mogelijkheid ontstaan om de kosten die verbonden zijn aan de taken die voortvloeien uit de Wet gemeentelijke watertaken, toe te rekenen aan de rioolheffing.

De rioolheffing is een bestemmingsheffing (bestemming is watertaken), er staan geen aanwijsbare tegenprestaties tegenover. De gemeente Twenterand hanteert één rioolheffing voor alle watertaken.

Elke gemeente is verplicht een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vast te stellen. In een GRP wordt meerjarig inzicht gegeven in de kosten die gemaakt worden voor de instandhouding van het gemeentelijk rioolstelsel.

Verwachte kosten

In totaal hebben wij in het afgelopen jaar € 4.257.629 aan kosten te maken om deze zorgplichten na te komen. Om deze kosten transparant te maken splitsen wij eerst uit op welke taakvelden wij deze kosten zullen maken. Vervolgens gaan wij in op de herkomst van de middelen voor het financieren van deze taken.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat veruit het grootste deel van de gemeentelijke kosten komt van het taakveld riolering (€ 3.892.007). De kosten zitten vooral in daadwerkelijk nakomen van onze gemeentelijke watertaken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater en in de kosten voor heffing en invordering van de rioolheffing. Door machinaal te vegen worden onze straten gereinigd en wordt voorkomen dat het riool dichtslibt en bovenmatig slijt door (veeg)zand. De kosten van het vegen worden daarom deels (60% : € 105.023) ten laste van het riool gebracht.

De kosten voor het taakveld overhead zijn € 762.479. Dit zijn kosten die wij maken door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin.

Overzicht van de taakvelden die geheel of deels in de heffing worden meegenomen

Rioolheffing	Lasten taakveld	Overhead (0.4)	BTW	Totale lasten	Heffing	Overige baten (0.8)	Totale baten	Kosten dekkendheid
7.2 Riolering	2.317.362	762.479	812.166	3.892.007	4.194.812	62.817	4.257.629	100,00%
2.1 Verkeer en vervoer	105.023			105.023			-	
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	121.113		25.434	146.547			-	
6.3 Inkomensregelingen	114.053			114.053			-	
Totaal	2.657.551	762.479	837.599	4.257.629	4.194.812	62.817	4.257.629	100,00%

Begraafrechten

Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet wordt een vergoeding gevraagd voor het gebruik van de begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaatsen. De heffing wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven zoals die in de verordening begraafrechten zijn opgenomen.

In totaal zijn het afgelopen jaar € 799.027 aan kosten gemaakt op het taakveld 'begraafplaatsen en crematoria' om onze zorgplichten na te komen. De totale baten zijn € 799.027. Per saldo resulteert een tekort op het taakveld begraafplaatsen van € 76.714. Dit bedrag is onttrokken uit de reserve exploitatie begraafplaatsen.

Overzicht van de taakvelden die geheel of deels in de heffing worden meegenomen

<i>Begraafrechten</i>	<i>Lasten taakveld</i>	<i>Overhead (0.4)</i>	<i>BTW</i>	<i>Totale lasten</i>	<i>Heffing</i>	<i>Overige baten (0.8)</i>	<i>Totale baten</i>	<i>Kosten dekkendheid</i>
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	534.027	265.000		799.027	712.753		712.753	98,68%
0.10 Mutatie reserves				-	76.714	9.560	86.274	1,32%
Totaal	534.027	265.000	-	799.027	789.467	9.560	799.027	100,00%

Woonlastenontwikkeling

Onder woonlasten verstaan we: onroerendezaakbelastingen, afvalstoffen- en rioolheffing. Het zijn belastingen en tarieven waarmee ieder huishouden in een gemeente jaarlijks te maken krijgt. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) publiceert jaarlijks de Atlas van lokale lasten. Men vergelijkt daarin per gemeente de woonlasten van een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde. Onderstaand overzicht geeft de hoogte van de woonlasten in Twenterand voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden in 2023, 2024 en 2025 weer.

Woonlastenontwikkeling in Twenterand:

Woonlastenontwikkeling	2023	2024	2025
OZB Eigenaar	500,17	501,50	502,25
Afvalstoffenheffing (meerpersoons)	209,37	197,00	201,84
Rioolheffing	271,92	278,72	285,72
Totale woonlasten	981,46	977,22	989,81

Woonlastenontwikkeling vergelijk Twentse gemeenten

De gemeentelijke woonlasten voor een eigenaar/bewoner van een woning in Twenterand stegen in 2025 met 1,30% (meerpersoonshuishoudens). In onderstaand overzicht uit de publicatie van het COELO over 2025 worden de lokale lasten van de Twentse gemeenten met elkaar vergeleken.

	bruto woonlasten eigenaar-gebruiker woning				stijging in % tov 2024	
	éénpersoonshuishouden		meerpersoonshuishouden		1-pers	meerpers
	2024	2025	2024	2025		
Almelo	996	1022	1041	1069	2,60%	2,60%
Borne	1021	1034	1050	1070	1,30%	2,00%
Dinkelland	929	942	957	972	1,30%	1,50%
Enschede	986	1033	1013	1061	4,70%	4,70%
Haaksbergen	1095	1125	1091	1125	2,70%	3,10%
Hellendoorn	989	1007	989	1007	1,80%	1,80%
Hengelo	935	960	972	996	2,70%	2,50%
Hof van Twente	1024	1067	1055	1096	4,20%	3,80%
Losser	1083	1052	1114	1084	-2,90%	-2,80%
Oldenzaal	908	975	945	1009	7,30%	6,80%
Rijssen-Holtén	645	719	675	767	11,50%	13,70%
Tubbergen	929	969	954	992	4,30%	4,00%
Twenterand	936	951	977	990	1,50%	1,30%
Wierden	940	1010	968	1037	7,40%	7,10%
Overijssel	903	945	934	979	4,70%	4,80%
Nederland	911	964	994	1053	5,80%	5,90%

Kwijtscheldingsbeleid

Elke gemeente moet bij het vaststellen van kwijtschelding landelijke regels toepassen. Binnen deze mogelijkheden zijn de volgende eigen beleidskeuzes gemaakt:

- Voor de ozb, riool- en voor de afvalstoffenheffing is kwijtschelding mogelijk, waardoor minima geen woonlasten betalen;
- Voor extra containers wordt geen kwijtschelding afvalstoffenheffing verleend en ook geen kwijtschelding rioolheffing bij een grondslag > 500m³
- Bij de normkosten van bestaan wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm;
- Ondernemers voor de privébelastingen zijn gelijkgesteld met particulieren;
- Kosten voor kinderopvang worden in aanmerking genomen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit en;
- Bij de normkosten van bestaan voor AOW'ers wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-norm.

In 2025 is in totaal voor een bedrag van bijna € 181.500 verleend aan kwijtscheldingen.

Jaarrekening 2025

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Omschrijving programma	Realisatie begrotingsjaar			Raming begrotingsjaar na wijziging			Raming begrotingsjaar voor wijziging		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1. Sociaal domein	27.657.362	71.367.676	-43.710.314	28.246.636	72.915.220	-44.668.584	17.913.071	64.646.956	-46.733.885
2. Ruimte	16.028.735	30.134.235	-14.105.500	16.837.708	34.032.175	-17.194.467	13.171.756	28.791.844	-15.620.088
3. Economie en vrije tijdsbesteding	2.333.710	9.389.336	-7.055.627	1.963.379	10.514.283	-8.550.904	1.530.215	9.295.956	-7.765.741
4. Bedrijfsvoering	2.497.271	16.579.712	-14.082.442	1.726.977	16.666.837	-14.939.860	1.631.534	16.382.698	-14.751.164
Subtotaal programma's	48.517.077	127.470.960	-78.953.882	48.774.700	134.128.516	-85.353.816	34.246.576	119.117.454	-84.870.878
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen	9.489.194	0	9.489.194	9.512.863	0	9.512.863	9.362.863	0	9.362.863
Algemene uitkering	72.309.761	0	72.309.761	73.396.708	0	73.396.708	69.763.826	0	69.763.826
Dividend	1.655.748	0	1.655.748	1.611.343	0	1.611.343	1.957.343	0	1.957.343
Saldo financieringsfunctie	237.923	341.516	-103.593	237.923	366.518	-128.595	282.563	366.518	-83.955
Overige algemene dekkingsmiddelen	981.790	0	981.790	800.999	0	800.999	775.999	0	775.999
Subtot. alg. dekkingsmiddelen	84.674.416	341.516	84.332.900	85.559.836	366.518	85.193.318	82.142.594	366.518	81.776.076
Overhead (*)		8.587.566	-8.587.566		8.321.887	-8.321.887		8.321.887	-8.321.887
Onvoorzien		0	0		1.000	-1.000		1.000	-1.000
Totaal saldo van baten en lasten	133.191.493	127.812.476	5.379.017	134.334.536	134.496.034	-161.498	116.389.170	119.484.972	-3.095.802
Toevoegingen/onttrekkingen aan reserves									
1. Sociaal domein	645.204	3.088.903	-2.443.699	881.664	2.939.396	-2.057.732	528.864	0	528.864
2. Ruimte	1.716.920	664.849	1.052.071	4.029.894	25.000	4.004.894	2.392.958	25.000	2.367.958
3. Economie en vrije tijdsbesteding	982.615	0	982.615	2.291.062	0	2.291.062	1.737.422	0	1.737.422
4. Bedrijfsvoering	2.180.975	7.804.438	-5.623.463	1.685.826	5.762.552	-4.076.726	797.021	2.335.463	-1.538.442
Totaal mutaties reserves	5.525.714	11.558.190	-6.032.476	8.888.446	8.726.948	161.498	5.456.265	2.360.463	3.095.802
Gerealiseerd resultaat	138.717.207	139.370.666	-653.459	143.222.982	143.222.982	0	121.845.435	121.845.435	0

(*) In verband met een wijziging van het BBV zijn de overheadkosten afzonderlijk in beeld gebracht. Deze kosten zijn reeds verwerkt in de totale lasten per programma. Zodoende dient dit bedrag niet nogmaals meegeteld te worden bij de totale lasten.

De analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie in het begrotingsjaar is opgenomen in de programmaverantwoording. Deze analyse maakt deel uit van de jaarrekening.

Balans 2025

Balans 2025

Balans per 31 december 2025					
ACTIVA	2025	2024	PASSIVA	2025	2024
Vaste activa			Vaste passiva		
<u>Immateriële vaste activa</u>			<u>Eigen vermogen</u>		
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	0	Algemene reserves	23.696.540	13.381.801
Bijdrage aan activa in eigendom derden	353	529	Bestemmingsreserves	61.079.578	61.598.070
<u>Materiële vaste activa</u>			Gerealiseerd resultaat	-653.459	3.763.771
In erfpacht uitgegeven gronden	946.009	966.695			
Investerings met een economisch nut	67.623.791	59.367.088	<u>Voorzieningen</u>		
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	23.400.935	25.370.164	Voorzieningen voor verplichtingen/verliezen/risico's	6.171.949	5.414.831
Inv. in openbare ruimten met maatschappelijk nut	7.591.994	7.618.583	Egalisatievoorzieningen	7.998.557	8.829.775
<u>Financiële vaste activa</u>			Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	1.336.391	1.335.639
Kapitaalverstrekkingen aan:					
Deelnemingen	171.099	172.070	<u>Vaste schulden met looptijd 1 jaar of langer</u>		
Gemeenschappelijke regelingen	52.622	52.622	Onderhandse leningen van:		
Leningen aan:			Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	28.915.829	32.461.869
Deelnemingen	8.306.693	8.849.603			
Overige langlopende leningen u/g	3.292.705	2.806.356			
Overige uitzettingen looptijd 1 jaar of langer	186.694	186.694	Waarborgsommen	0	2.076
<u>Totaal vaste activa</u>	111.572.894	105.390.405	<u>Totaal vaste passiva</u>	128.545.386	126.787.832
Vlottende activa			Vlottende passiva		
<u>Voorraden</u>			<u>Netto vlottende schulden met looptijd korter dan 1 jaar</u>		
Onderhanden werk, gronden in exploitatie	2.543.449	948.916	Overige kasgeldleningen	0	0
			Banksaldi	0	0
<u>Uitzettingen met looptijd korter dan 1 jaar</u>			Overige schulden	3.486.364	2.771.213
Vorderingen op openbare lichamen	298.585	503.999			
Uitzettingen Rijks schatkist rentetypische looptijd < 1 jaar	20.981.984	21.305.563			
Overige vorderingen	2.946.188	3.083.809			
<u>Liquide middelen</u>			<u>Overlopende passiva</u>		
Kas- en banksaldi	459.558	785.267	Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	8.969.148	7.686.482
			Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor	9.116.506	7.583.295

Balans per 31 december 2025

			uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
<i><u>Overlopende activa</u></i>			Overige vooruitontvangen bedragen ten bate van volgende begrotingsjaren	187.908	138.961
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen ontstaan door voorfinanciering	0	0			
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	11.502.655	12.949.823			
<u>Totaal vlottende activa</u>	38.732.418	39.577.377	<u>Totaal vlottende passiva</u>	21.759.926	18.179.951
<u>TOTAAL GENERAAL</u>	150.305.312	144.967.782	<u>TOTAAL GENERAAL</u>	150.305.312	144.967.782

Gewaarborgde geldleningen 929.642.564 705.469.689

Toelichting op de balans

Toelichting op de balans

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief
Bijdragen aan activa in eigendom derden

	2025	2024
	0	0
	353	529
	353	529

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2025:

	Boekwaarde 01/01/2025	Investering	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Overheveling 2025	Boekwaarde 31/12/2025
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0					0
Bijdragen aan activa in eigendom derden	529		176			353
Totaal	529	0	176	0	0	353

Materiële vaste activa

In erfpacht uitgegeven gronden
Investerings met een economisch nut
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Investerings in openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

	2025	2024
	946.009	966.695
	67.623.791	59.367.088
	23.400.935	25.370.164
	7.591.994	7.618.583
	99.562.729	93.322.531

De overige investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

<u>Boekwaarde ultimo</u>	2025	2024
Gronden en terreinen	7.956.741	8.108.907
Woonruimten	1.616.303	1.822.111
Strategische gronden	15.512.000	11.408.402
Bedrijfsgebouwen *	40.933.636	37.251.865
G.W.W. werken	23.737.110	24.999.892
Vervoersmiddelen	999.176	724.944

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Machines, apparaten/installaties	231.484	283.420
Overige materiële vaste activa	325.131	340.796
Software	659.154	763.610
	91.970.735	85.703.948

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer:

	<i>Boekwaarde 01/01/2025</i>	<i>Investering</i>	<i>Desinvestering</i>	<i>Afschrijvingen</i>	<i>Overheveling 2025</i>	<i>Bijdragen 2025</i>	<i>Boekwaarde 31/12/2025</i>
Gronden en terreinen	8.108.907					152.166	7.956.741
Woonruimten	1.822.111			200.000		5.808	1.616.303
Strategische gronden	11.408.402	4.103.598					15.512.000
Bedrijfsgebouwen	37.251.865	5.261.763		1.525.283		54.710	40.933.636
G.W.W. werken	24.999.892	2.916.908		793.420		3.386.271	23.737.110
Vervoersmiddelen	724.944	413.595		139.363			999.176
Machines, apparaten/installaties	283.420			51.935			231.484
Overige materiële vaste activa	340.796	10.962		26.628			325.131
Software	763.610	32.723		137.180			659.154
	85.703.948	12.739.550	0	2.873.809	0	3.598.954	91.970.735

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan hieronder vermeld.

	<i>krediet per 01-01-2025</i>	<i>Werkelijk be- steed 2025</i>	<i>Bijdragen 2025</i>	<i>Werkelijk besteed t/m 2024</i>	<i>Cumulatief t/m 2025</i>
Nieuwbouw overdekt zwembad	301.565	330.321	54.710		275.611
Herinrichting gemeentehuis	3.180.411	2.342.136		490.748	2.832.884
Verduurzaming gemeentehuis	3.309.028	2.211.446		-807.548	1.403.898
Nieuwbouw Oranjeschool	8.527.000	328.268		0	328.268
Vervanging riool Schout Doddestraat (2017)	2.874.943	101.250	52.833	754.833	803.250
Riool Vroomshoop (Churchillstraat)	1.136.013	662.145	662.145		0
Riool Westerhaar Hoofdweg	386.798	398.059	421.954	23.895	0
Riool Vriezenveen Sportlaan	1.657.499	707.229	707.229		0
Riolering Oale Bouw	2.302.000	490.131	1.342.240	881.951	29.842
Renovatie wegen	300.000	25.305		42.288	67.593
Vervanging riool 't Slot	889.640	24.511	12.256		12.255

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Riool Heemsteres (2024)	2.738.652	64.722		101.115	165.837
Kunstgras Deto, DOS, TOP	314.265	246.020	165.232		80.788
Kunstgrasveld SDO	125.000	124.335	22.380		101.954
Riool (2025)	436.368	61.610			61.610
Digitaal stelsel omgevingswet	160.000	21.758		32.442	54.201
Aanpassing WIFI-netwerk	70.000	10.060		18.166	28.227
Vriezenveen Zuid	2.000.000	150.392		1.656.944	1.807.336
Vriezenveen Zuid (perc. 3618/3702)	3.054.240	3.054.240			3.054.240
Percelen Vriezenveen Zuid	785.412	478.164			478.164
Gebiedsvisie Vriezenveen	350.000	120.260			120.260
Aankoop grond Vriezenveen	2.100.000	297.342			297.342
John Deere 6330 (2021)	80.000	80.336			80.336
Hangxa (heftruck)	10.000	23.293			23.293
John Deere 6130 (2022)	120.000	120.504			120.504
John Deere 6330 (2024)	40.000	42.968			42.968
John Deere 1504 (camping)	50.000	73.247			73.247
John Deere 2140 (camping)	60.000	73.247			73.247
Totaal	37.358.834	12.663.298	3.440.980	3.194.835	12.417.153

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut had het volgende verloop:

	<i>Boekwaarde 01/01/2025</i>	<i>Investering</i>	<i>Des- investering</i>	<i>Overheveling 2025</i>	<i>Afschrij- vingen</i>	<i>Bijdragen van derden</i>	<i>Boekwaarde 31/12/2025</i>
G.W.W. werken	7.618.583	960.663			510.394	476.859	7.591.994
Overige materiële vaste activa	0						0
	7.618.583	960.663	0	0	510.394	476.859	7.591.994

De boekwaarde van G.W.W. Werken bedroeg op 31-12-2016 € 3.699.517. Dit betreft maatschappelijk nut activa die volgens de 'oude' methode is geactiveerd. Hierop mag nog versneld worden afgeschreven. Investerings vanaf 1 januari 2017 moeten verplicht geactiveerd worden.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

	<i>Beschikbaar gesteld</i>	<i>Werkelijk be- steed 2025</i>	<i>Bijdragen 2025</i>	<i>Werkelijk besteed t/m 2024</i>	<i>Cumulatief t/m 2025</i>
Revitalisering Garstelanden/Weitzelpoort	552.499	26.849		70.943	97.791
Verkeersveiligheid Twenterand	446.700	224.429		-324.922	-100.493
Kleine verkeersmaatregelen	250.000	583.517	476.859	-19.335	87.324

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Openbare verlichting 2024	133.600	119.154			119.154
Totaal	1.382.799	953.949	476.859	-273.314	203.776

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Begrotingsoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Er zijn echter situaties denkbaar waarbij overschrijdingen binnen het door de raad uitgezette beleidsvallen en binnen het doel blijven waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld. (Kadernota rechtmatigheid Commissie BBV). De algemene lijn is dat begrotingsoverschrijdingen, die binnen de beleidskaders van de raad passen, niet meegewogen worden in het accountantsoordeel.

Onderstaand overzicht laat zien dat een aantal kredieten zijn overschreden. Gesteld kan worden dat de uitgaven passen binnen het beleid en het doel waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld. De raad autoriseert deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarrekening.

	<i>Krediet</i>	<i>Besteed t/m 2024</i>	<i>Werkelijk besteed 2025</i>	<i>Overschrijding</i>
Hangxa (heftruck)	10.000		23.293	13.293
John Deere 1504 (camping)	50.000		73.247	23.247
John Deere 2140 (camping)	60.000		73.247	13.247
Totaal	120.000	0	169.787	49.787

De reden van overschrijding wordt hierna toegelicht.

Hangxa (heftruck), John Deere 1504 (camping), John Deere 2140 (camping)

De raad heeft besloten om het totaal aan aanschaffingen tractiemiddelen te koppelen aan een maximale hoogte van de kapitaallasten. De kapitaallasten van de tractiemiddelen zijn in de begroting opgenomen voor een vast bedrag van € 230.000. De overschrijding van deze kredieten heeft niet tot gevolg dat dit maximum wordt overschreden. Het verschil tussen werkelijk en begroot wordt gestort c.q. onttrokken uit de reserve tractie. In 2025 waren de kosten van tractie € 147.500 en dus is er een bedrag van € 82.500 in de reserve tractie gestort. Hiermee blijven de vervangingen tractie binnen de door de raad gestelde kaders (eisen).

Conclusie: overschrijding past binnen het beleid.

Financiële vaste activa

	<i>Boekwaarde 01/01/2025</i>	<i>Investering</i>	<i>Des-investeringen</i>	<i>Aflossingen</i>	<i>Overheveling</i>	<i>Boekwaarde 31/12/2025</i>
<i>Kapitaalverstrekkingen aan:</i>						
Deelnemingen	172.070			971		171.099
Gemeenschappelijke regelingen	52.622					52.622
Overige verbonden partijen	0					0
<i>Leningen aan:</i>						
Woningbouwcorporaties	0					0
Deelnemingen	9.973.134			542.910		9.430.224
Overige verbonden partijen	0					0

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Overige langlopende leningen u/g	2.806.356	615.638		129.289		3.292.705
Overige uitzettingen looptijd 1 jaar of langer	186.694					186.694
	13.190.876	615.638	0	673.171	0	13.133.343
Voorziening oninbaarheid *	-1.123.531					-1.123.531
	12.067.345					12.009.812

Vlottende activa

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	2025	2024
Grond- en hulpstoffen		
Niet in expl. genomen bouwgronden	0	0
Overige grond- en hulpstoffen		
Onderhanden werk, gronden in expl.	2.543.449	948.916
	2.543.449	948.916

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2025 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boekwaarde 01/01/2025	Vermeerderingen 2025	Verminderings 2025	Overheveling 2025	Saldo complexen 31/12/2025	Verantwoorde resultaten 2025	Mutatie in voorziening	Boekwaarde 31/12/2025
Woningbouw:								
Kruidenwijk III	-1.413.351	99.806			-1.313.545	1.313.547		2
Zuidmaten-O Dorpskern DHM	2.258.314	887.826			3.146.141	-244.300		2.901.841
Smithoek	734.246	39.497			773.743	51		773.794
Centrum Vroomshoop	-123				-123			-123
Restkavels woningbouw	-61.236	70.652			9.415	-8.848		567
Mozaïek	-803.056	324.062	513.300		-992.295	241.646		-750.648
Bedrijventerrein:								
Garstelanden IV	-927.869	1.759			-926.110	11.379		-914.730
Almeloseweg Oost	-760.109	42.855	109.192		-826.446	73.500		-752.946
Oosterweilanden fase 1	1.722.753	391.864	1.009.148		1.105.469	167.835		1.273.304
Restkavels bedrijventerreinen	199.348	23.098			222.447	-13.802		208.645
	948.916	1.881.420	1.631.640	0	1.198.696	1.541.010	0	2.739.706
Voorzieningen grondbedrijf	0							-196.257

Toelichting op de balans per 31 december 2025

948.916

2.543.449

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 31/12/2025	Voorziening oninbaarheid	Saldo 2025 minus vz oninbaar	Saldo 2024 minus vz oninbaar
Vorderingen op openbare lichamen *	298.585		298.585	503.999
Verstreckte kasgeldleningen				
Uitzettingen Rijks schatkist rente < 1 jaar	20.981.984		20.981.984	21.305.563
Overige vorderingen	3.849.540	903.352	2.946.188	3.083.809
Overige uitzettingen				
	25.130.109	903.352	24.226.756	24.893.371

Het drempelbedrag voor schatkistbankieren bedraagt in 2025 voor de gemeente Twenterand € 2.436.909. In 2025 hebben er diverse uitzettingen plaatsgevonden in het kader van schatkistbankieren. De in de schatkist uitgezette middelen zijn gedeeltelijk teruggehaald i.v.m. de saldi van de bankrekeningen in beheer van de gemeente. Per saldo resteert per 31-12-2025 een bedrag van € 20.981.984 in de schatkist. Voor een overzicht in het kader van schatkistbankieren, verwijzen wij u naar de paragraaf financiering.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	2025	2024
Kas- en banksaldi	459.558	785.267
	459.558	785.267

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	2025	2024
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen		0
Vooruitbetaalde bedragen	1.386.234	1.261.211

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Nog te ontvangen bedragen	10.116.421	11.688.612
	11.502.655	12.949.823
Voorziening oninbaarheid		0
	11.502.655	12.949.823

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

	2025	2024
Algemene reserves	23.696.540	13.381.801
Bestemmingsreserves	61.079.578	61.598.070
Gerealiseerd resultaat	-653.459	3.763.771
	84.122.659	78.743.642

Het verloop van de reserves in 2025 wordt in de Staat van reserves en voorzieningen weergegeven.

Voorzieningen

De in de balans opgenomen Voorzieningen bestaan uit de volgende posten:

	2025	2024
Voor verplichtingen/verliezen/risico's	6.171.949	5.414.831
Egalisatievoorzieningen	7.998.557	8.829.775
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	1.336.391	1.335.639
	15.506.897	15.580.246

Het verloop van de voorzieningen in 2025 wordt in de Staat van reserves en voorzieningen weergegeven.

Vaste schulden met looptijd 1 jaar of langer

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	2025	2024
Obligatieleningen		
Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse pensioenfondsen / verzekeringsinstellingen		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	28.915.829	32.461.869

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Binnenlandse bedrijven

Overige binnenlandse sectoren

Buitenlandse instellingen, fondsen, banken en ov. sectoren

Waarborgsommen

0	2.076
28.915.829	32.463.945

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2025.

	Saldo 01/01/2025	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31/12/2025
Obligatieleningen	0			0
Onderhandse leningen	32.461.869		3.546.039	28.915.829
Door derden belegde gelden	0			0
Waarborgsommen	2.076		2.076	0
	32.463.945	0	3.548.115	28.915.829

De totale rentelast voor het jaar 2025 m.b.t. de vaste schulden bedraagt € 341.516

Viottende passiva

	2025	2024
Schulden < 1 jaar	3.486.364	2.771.213
Overlopende passiva	18.273.562	15.408.738
	21.759.926	18.179.951

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	2025	2024
Kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	0	0
Overige schulden	3.486.364	2.771.213
	3.486.364	2.771.213

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Overlopende passiva

2025	2024
------	------

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

Overige vooruitontvangen bedragen ten bate van volgende begrotingsjaren

	8.969.148	7.686.482
	9.116.506	7.583.295
	187.908	138.961
	18.273.562	15.408.738

De overlopende passiva omvatten, na de wijziging van het BBV op 10 juli 2007, de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Van de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen kan van het verloop in 2025 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Saldo 01/01/2025	Toevoeging	Vrijval	Saldo Ontvangen van: 31/12/2025
V.o.b. Kwalificatieplicht	15.492			15.492 Gemeente Hellendoorn
V.o.b. Gidsgelden	73.740			73.740 Min. van Binnenlandse zaken
V.o.b. Geluidsanering WE	210.800	327.460	5.100	533.160 Min. van Infrastructuur en Waterstaat
V.o.b. Oosteinde/Almeloseweg	12.651			12.651 Min. van Infrastructuur en Waterstaat
V.o.b. OAB middelen	777.123	1.016.218	822.945	970.396 Ministerie van OCW
V.o.b. Geluidssanering Hammerweg	30.750			30.750 Min. van Infrastructuur en Waterstaat
V.o.b. Spuk stimulering verkeersveiligheid	0	476.859	17.649	459.210 Min. van Infrastructuur en Waterstaat
V.o.b. Spuk woonwagens	92.754		70.364	22.390 Rijksdienst voor ondernemingen
V.o.b. Spuk onderwijsachterstanden	61.108		61.108	0 Ministerie van OCW
V.o.b. Kanaal Almelo-de Haandrik	91.996		91.996	0 Provincie Overijssel
V.o.b. Stadsarrangement	37.248		19.665	17.583 Provincie Overijssel
V.o.b. Spuk energiearmoede	959.863		138.137	821.726 Min. van Binnenlandse zaken
V.o.b. Spuk versnellen woningbouw	924.000			924.000 Rijksdienst voor ondernemend NL
V.o.b. Spuk inburgering	693.825	151.312	172.703	672.434 Ministerie van SOZA
V.o.b. klimaat en energiebeleid	112.444	1.168.574	791.160	489.858 Rijksdienst voor ondernemend Nederland
V.o.b. tijd. impulsregeling klimaatadaptatie	152.637		94.319	58.318 Min. van Infrastructuur en Waterstaat
V.o.b. brede spuk gala	75.358	687.332	632.597	130.093 Ministerie van VWS
V.o.b. lokale aanpak isolatie	2.742.756	1.551.961	522.886	3.771.831 Rijksdienst voor ondernemend Nederland
V.o.b. ontheemde peuters	54.000			54.000 Ministerie van OCW
V.o.b. SPUK herstel bibliotheekwerk	440.000		440.000	0 Ministerie van OCW
V.o.b. cultuurmakelaar	24.750		24.750	0 Provincie Overijssel

Toelichting op de balans per 31 december 2025

V.o.b. Verkeersveiligheid	0	84.375	25.500	58.875 Provincie Overijssel
	7.583.295	5.464.091	3.930.880	9.116.506

Niet uit de balans blijvende verplichtingen:

Meerjarige contracten

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Hierbij moet gedacht worden aan contracten m.b.t. leerlingenvervoer, WMO, verzekeringen etc. Een overzicht van de belangrijkste langlopende contracten wordt op de volgende pagina weergegeven.

	Leverancier	Einddatum	Omvang
Levering van gas	Greenchoice B.V.	31/12/2026	0,00
Raamovereenkomst kwaliteitscontrole Meetgegevens Rioleringsmeetnet 2022-2025	Witteveen+Bos Raadgevende Ingenieurs B.V.	31/12/2025	16.200,00
Overeenkomst Maaian vegetaties en onderhoud sportvelden	Grootgroener B.V.	31/03/2026	49.993,00
OVK Salaris & eHRM dienstverlening	Gemeente Wierden	01/01/2026	86.220,00
Schoonmaakonderhoud Gemeentelijke gebouwen	Novon Schoonmaak Gebouwen B.V.	31/12/2025	161.691,00
Was- en strijkservice	Dokter Schoonmaakorganisatie B.V.	31/05/2026	302.083,00
GT Vaste communicatie	Vodafone Ziggo	20/09/2027	0,00
Automaten voor de warme dranken voorziening en supplementen	Coffee Fresh Westhoff B.V.	31/03/2027	2.280,00
Vervanging huidige IT infrastructuur	ExtraVar Bv	31/12/2027	18.000,00
Gebruiksrecht van Negrometrix producten	Mercell Nederland B.V.	31/03/2026	5.500,00
Leveringsovereenkomst Electriciteit	Greenchoice B.V.	31/12/2026	0,00
Levering dooimiddelen voor de gladheidsbestrijding Perceel 3 droge component	Nouryon Industrial Chemicals B.V.	14/10/2026	175.179,00
Brandverzekering	Raetsheren van Orden	31/12/2025	229.756,00
Computerverzekering	Raetsheren van Orden	31/12/2025	2.102,45
Machinebreukverzekering	Raetsheren van Orden	31/12/2025	11.767,92
Landmateriaalverzekering	Raetsheren van Orden	31/12/2025	15.937,16
Inrichting intelligente scanstraat	BM Consultants B.V.	31/05/2026	24.000,00
Aansprakelijkheidsverzekering	Melior B.V.	01/01/2026	48.127,13
Goed Werkgeverschapverzekering	Melior B.V.	01/01/2026	9.808,00
CAR verzekering (bouw en montage)	Melior B.V.	30/06/2026	15.000,00
Omzet-verzekering	Melior/insuranrce manag.	01/01/2027	7.000,00
Regresrecht Wmo (no cure no pay)	Melior B.V.	01/01/2027	0,00
Vervoer op maat	TCR B.v.	30/04/2025	530.000,00
Vervoer op maat	Willemsen de Koning Groep B.V.	31/07/2029	6.482.000,00

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Microsoft OV SA renewal
Beschikbaar stellen van ruimte voor de gemeentelijke informatiepagina In Twenterand
Kansrijke Start Gemeente Twenterand
Overeenkomst individuele opvoedondersteuning
Interne database van Vindsubsidies en de het Subsidieloket voor inwoners
Kostendekkendheid (applicatie)
Dienstverlening/levering van hard-en software tbv gedigitaliseerd handhaven
Uitvoeren weginspecties gemeente Twenterand
Overeenkomst externe vertrouwenspersonen
ICT hardware en aanvullende dienstverlening
Raamovereenkomst geometrie
In balans met de actieve ontmoeting
Accountantsdiensten
Beveiliging opvanglocatie(s) vluchtelingen
Rekenkamer
Verzekeringsovereenkomst Overheid Meerkeuzepolis
Applicatie RMC, Leerplicht en Leerlingenvervoer
Arbodienstverlening
Verbijzonderde Interne Controle
Kantoorartikelen
Incident Respons Retainer
Softwarebroker alle software
Levering en onderhoud AED's
Training AED's
ENSIA- audit
Rekenkamer
VIC
Buurtbemiddeling
Kostendekkendheid (applicatie)
Dienstverlening/levering van hard-en software tbv gedigitaliseerd handhaven
Uitvoeren weginspecties gemeente Twenterand
Overeenkomst externe vertrouwenspersonen
ICT hardware en aanvullende dienstverlening
Raamovereenkomst geometrie
In balans met de actieve ontmoeting

ITON	30/09/2025	53.070,60
Heinink Media B.V.	31/10/2026	14.504,00
Stichting ZorgSaam Twenterand	31/12/2025	80.000,00
Stichting ZorgSaam Twenterand	31/12/2025	60.000,00
VindSubsidies B.V.	16/01/2028	5.309,00
Kostendekkendheid.nl BV	15/02/2030	7.000,00
Sigmax Law Enforcement	30/09/2028	10.975,97
Proviel B.V.	31/12/2025	13.739,86
Vertrouwenspersonen Twente	30/06/2026	2.240,00
Dustin Nederland	15/02/2026	250.000,00
At Geo V.O.F.	30/06/2026	196.860,90
Stichting ZorgSaam Twenterand	31/12/2026	180.000,00
BDO audit & assurance b.v.	01/06/2025	102.564,00
Bravo Beveiliging B.V.	30/06/2026	456.000,00
BMC Advies B.V.	24/09/2030	16.000,00
Centraal Beheer B.V.	31/12/2026	18.000,00
Centric Netherlands B.V.	01/01/2026	65.000,00
Bedrijfspoli, de B.V.	31/03/2028	60.000,00
E&M Consultants B.V.	11/07/2027	65.000,00
Lyreco B.V.	31/01/2025	5.000,00
NFIR B.V.	10/07/2026	30.000,00
Protinus B.V.	31/12/2026	1.830.167,00
Schepers Critical Care & Education	31/12/2025	15.000,00
Schepers Critical Care & Education	31/12/2025	10.000,00
Baker Tilly Nederlands B.V.	30/04/2027	12.500,00
BMC Advies B.V.	30/09/2030	16.000,00
E&M Consultants B.V.	11/07/2027	62.000,00
Stichting Avedan Welzijn	31/12/2025	43.300,00
Kostendekkendheid.nl BV	15/02/2030	7.000,00
Sigmax Law Enforcement	30/09/2028	10.975,97
Proviel B.V.	31/12/2025	13.739,86
Vertrouwenspersonen Twente	30/06/2026	2.240,00
Dustin Nederland	15/02/2025	250.000,00
At Geo V.O.F.	30/06/2025	196.860,90
Stichting ZorgSaam Twenterand	31/12/2026	180.000,00

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Civision samenlevingszaken (applicatie)	PinkRocade Local Government	01/01/2026	165.530,46
Accountantsdiensten	BDO audit & assurance b.v.	01/06/2025	102.564,00
Djuma (applicatie)	Circle Software Group b.v.	31/03/2028	81.000,00
Buurtbemiddeling	Stichting Avedan Welzijn	31/12/2025	43.300,00

Naast bovenstaande contracten heeft de gemeente Twenterand voor de verschillende onderdelen van de jeugdhulp met een groot aantal aanbieders een contract afgesloten. Ditzelfde geldt voor de maatwerkvoorzieningen op grond van de WMO. Een overzicht van deze aanbieders met contract is te vinden op de website: <https://www.samen14.nl/>

GR Vechtdal

In de uitredingsregeling is destijds opgenomen dat de gemeente Twenterand haar verplichtingen op grond van de Bijzonder achtergestelde Lening (BAGL) moet nakomen. Dit houdt in dat wanneer de Larcom met tekorten draait de reserve negatief is, Larcom deze lening bij de gemeente kan opvragen. Dit is in 2006 ook daadwerkelijk gebeurd voor een bedrag van € 932.591,00. De lening zal door Larcom op enig moment weer afgelost moeten worden, maar omdat de kans hierop gering is, is dit bedrag ook reeds in een voorziening gestort. In 2025 zijn er geen risico's opgetreden. Wel dient opgemerkt te worden dat de mogelijkheid tot wachtgeld-verplichting bestaat voor 38 personen tot en met 01-01-2039. Van de financiële consequenties is op dit moment geen betrouwbare schatting te maken.

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen wordt in bijgaand overzicht gespecificeerd. M.b.t. tot deze leningen hebben wij een achtervangfunctie. Tot en met 31 december 2025 is in totaal € 0 betaald inzake de borg- en garantstelling. Voor alle leningen staat in het overzicht het percentage van het leningbedrag waarvoor borgstelling is verleend, vermeld.

Verlofsaldo

Het saldo nog te betalen wettelijk verlof bedraagt per ultimo 2025 € 1.654.140 (34.462 uur), waarvan € 1.179.304 bovenwettelijk is. Hiervoor is een voorziening gevormd. Per ultimo 2024 bedroeg het saldo € 1.429.863 (31.549 uur). De stijging hangt samen met een toename in personeel. Ook is het saldo per FTE licht gestegen door het moeilijk invullen van bestaande vacatures. Medewerkers kunnen hierdoor minder verlof opnemen omdat werkzaamheden wel gedaan moeten worden. Managers sturen er wel op dat verlof zo veel mogelijk wordt opgenomen.

Toelichting leningen

Lening nr WSW	Financier	Oorspronkelijke hoofdsom	Schuldrestant 01/01/25	Schuldrestant 31/12/25	Rente	Achternvang %
Stichting Habion						
NRV3182	BNG Bank NV	11.057.000	10.498.000	10.345.000		1,20%
60186	Nederlandse waterschapsbank NV	3.713.000	3.713.000	3.713.000	4,8600	1,20%
61375	BNG Bank NV	10.000.000	10.000.000	10.000.000	1,8990	1,20%
61376	BNG Bank NV	10.000.000	10.000.000	10.000.000	1,9330	1,20%
61459	BNG Bank NV	10.000.000	10.000.000	10.000.000	2,4640	1,20%
61460	BNG Bank NV	12.000.000	12.000.000	12.000.000	2,4340	1,20%
61513	BNG Bank NV	10.000.000	10.000.000	10.000.000	2,8640	1,20%
61590	BNG Bank NV	6.000.000	6.000.000	6.000.000	2,7230	1,20%
62057	Nederlandse Waterschapsbank NV	14.000.000	0	14.000.000	3,1100	1,20%
62058	Nederlandse Waterschapsbank NV	13.000.000	0	13.000.000	3,1100	1,20%
62720	BNG Bank NV	2.900.000	2.900.000	2.900.000	4,6150	1,20%
63417	BNG Bank NV	15.000.000	0	15.000.000	4,4250	1,20%
64185	Nederlandse Waterschapsbank NV	12.000.000	0	12.000.000	3,7950	1,20%
Totaal stichting Habion		129.670.000	75.111.000	128.958.000		
Stichting Mijande Wonen						
NRV13105	BNG Bank NV	4.947.000	4.226.000	4.947.000		69,90%
42017	Nederlandse Waterschapsbank NV	5.000.000	5.000.000	5.000.000	3,6650	100,00%
45352	Provincie Overijssel	3.680.000	3.680.000	3.680.000	1,5000	100,00%
60203	Nederlandse Waterschapsbank NV	1.510.246	1.510.000	1.510.246	4,8600	69,90%
61891	Stichting Pensioenfonds ABP	7.000.000	7.000.000	7.000.000	3,0000	69,90%
62082	BNG Bank NV	5.000.000	5.000.000	5.000.000	3,5820	69,90%
62089	Nederlandse Waterschapsbank NV	5.000.000	5.000.000	5.000.000	3,7940	69,90%
62280	Nederlandse Waterschapsbank NV	1.500.000	1.500.000	0	4,1750	70,80%
62281	BNG Bank NV	2.500.000	2.500.000	2.500.000	4,0050	69,90%
62282	BNG Bank NV	5.000.000	5.000.000	5.000.000	4,0300	69,90%
62283	Nederlandse Waterschapsbank NV	1.380.000	1.380.000	1.380.000	4,6850	69,90%
62284	BNG Bank NV	159.536	80.000	73.252	4,9000	69,90%
62285	Nederlandse Waterschapsbank NV	1.105.000	1.105.000	1.105.000	4,6950	69,90%
62286	BNG Bank NV	524.612	275.000	255.017	4,5100	69,90%
62287	BNG Bank NV	1.460.000	677.000	615.650	5,0400	69,90%
62288	BNG Bank NV	3.000.000	2.490.000	2.450.453	5,0200	69,90%
62289	BNG Bank NV	1.800.000	1.800.000	1.800.000	3,9000	69,90%
62290	Nederlandse Waterschapsbank NV	1.085.000	1.085.000	1.085.000	4,6950	69,90%
62291	BNG Bank NV	1.800.000	1.800.000	1.800.000	3,9200	69,90%
62292	Nederlandse Waterschapsbank NV	4.500.000	4.500.000	4.500.000	5,0200	69,90%
62293	BNG Bank NV	1.500.000	815.000	760.954	4,0200	69,90%
62294	Nederlandse Waterschapsbank NV	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4,4600	69,90%
62295	BNG Bank NV	2.500.000	2.105.000	2.073.050	4,2790	69,90%
62296	Nederlandse Waterschapsbank NV	2.000.000	2.000.000	2.000.000	4,9500	69,90%

Lening	Financier	Oorspronkelijke	Schuldrestant	Schuldrestant	Rente	Achternvang
62297	BNG Bank NV	2.500.000	2.500.000	2.500.000	4,2000	69,90%
62298	BNG Bank NV	2.250.000	2.250.000	2.250.000	4,1900	69,90%
62300	BNG Bank NV	3.500.000	3.500.000	3.500.000	4,2150	69,90%
62301	BNG Bank NV	517.309	201.000	170.481	4,1000	69,90%
62302	BNG Bank NV	5.000.000	5.000.000	0		70,80%
62303	BNG Bank NV	5.000.000	5.000.000	5.000.000	1,4550	69,90%
62304	BNG Bank NV	5.000.000	5.000.000	5.000.000	1,2240	69,90%
62305	BNG Bank NV	2.800.000	2.800.000	2.800.000	1,0780	69,90%
62307	BNG Bank NV	7.000.000	7.000.000	7.000.000	0,3750	69,90%
62308	BNG Bank NV	1.800.000	1.800.000	0	3,8450	70,80%
62309	BNG Bank NV	1.000.000	333.000	300.000	4,8400	69,90%
62310	Nederlandse Waterschapsbank NV	7.000.000	5.075.000	4.900.000	3,8400	69,90%
62406	Nederlandse Waterschapsbank NV	7.500.000	7.500.000	7.500.000	3,0340	69,90%
62643	BNG Bank NV	7.500.000	7.500.000	7.500.000	3,1670	69,90%
62886	BNG Bank NV	7.500.000	7.500.000	7.500.000	2,9870	69,90%
63210	BNG Bank NV	7.500.000	7.500.000	7.500.000	2,8240	69,90%
63809	BNG Bank NV	7.000.000	0	7.000.000		69,90%
63951	Nederlandse Waterschapsbank NV	6.000.000	0	6.000.000	3,6230	69,90%
64134	Provincie Overijssel	7.000.000	0	7.000.000	3,2500	69,90%
Totaal Mijande Wonen		161.318.703	134.987.000	146.956.104		
Woonzorg Nederland						
NRV4201	BNG Bank NV	51.087.000	48.643.000	51.087.000		0,10%
60385	Nederlandse Waterschapsbank NV	13.848.000	13.848.000	13.848.482	4,8600	0,10%
60650	Nederlandse Waterschapsbank NV	25.000.000	25.000.000	25.000.000		0,10%
60659	Nederlandse Waterschapsbank NV	25.000.000	25.000.000	25.000.000		0,10%
60729	BNG Bank NV	25.000.000	25.000.000	25.000.000	1,1910	0,10%
60734	Nederlandse Waterschapsbank NV	25.000.000	25.000.000	25.000.000	1,1390	0,10%
61023	BNG Bank NV	25.000.000	25.000.000	25.000.000	2,1270	0,10%
61244	Nederlandse Waterschapsbank NV	6.000.000	6.000.000	6.000.000	3,3400	0,10%
61353	Nederlandse Waterschapsbank NV	25.000.000	25.000.000	25.000.000	1,9600	0,10%
61496	Nederlandse Waterschapsbank NV	25.000.000	25.000.000	25.000.000	2,6090	0,10%
61562	BNG Bank NV	25.000.000	25.000.000	25.000.000	2,7950	0,10%
61787	BNG Bank NV	25.000.000	25.000.000	25.000.000	3,0210	0,10%
62101	Nederlandse Waterschapsbank NV	4.775.000	4.775.000	4.775.000	4,6550	0,10%
62193	BNG Bank NV	8.435.000	8.435.000	0	3,8770	0,10%
62194	BNG Bank NV	4.000.000	1.191.000	972.000	4,2600	0,10%
62195	BNG Bank NV	5.000.000	1.531.000	1.254.000	4,9550	0,10%
62275	BNG Bank NV	20.000.000	20.000.000	20.000.000	2,9150	0,10%
62385	BNG Bank NV	25.000.000	25.000.000	25.000.000	2,9310	0,10%
62410	BNG Bank NV	5.000.000	5.000.000	5.000.000	3,6700	0,10%
62456	Nederlandse Waterschapsbank NV	25.000.000	25.000.000	25.000.000	3,1290	0,10%
62547	Nederlandse Waterschapsbank NV	25.000.000	25.000.000	25.000.000	2,9230	0,10%
62788	BNG Bank NV	20.000.000	20.000.000	20.000.000	3,0340	0,10%
63086	BNG Bank NV	20.000.000	20.000.000	20.000.000	2,7710	0,10%
63354	Nederlandse Waterschapsbank NV	45.000.000	45.000.000	45.000.000		0,10%
63399	BNG Bank N.V.	25.000.000	0	25.000.000	2,7600	0,10%

Lening	Financier	Oorspronkelijke	Schuldrestant	Schuldrestant	Rente	Achternvang
63507	Nederlandse Waterschapsbank NV	25.000.000	0	25.000.000	2,8730	0,10%
63508	Nederlandse Waterschapsbank NV	25.000.000	0	25.000.000	2,8790	0,10%
63831	Nederlandse Waterschapsbank NV	25.000.000	0	25.000.000	3,4300	0,10%
64051	Nederlandse Waterschapsbank NV	25.000.000	0	25.000.000	3,4680	0,10%
64204	BNG Bank N.V.	20.000.000	0	20.000.000	3,5880	0,10%
64239	Nederlandse Waterschapsbank NV	20.000.000	0	20.000.000	3,7170	0,10%
Totaal Woonzorg Nederland		668.145.000	494.423.000	652.936.482		
Stichting gebouwenbeheer De Harmonie Vroomshoop						
40114539	BNG bank NV	250.000	228.951	221.759		100,00%
Totaal Stichting gebouwenbeheer De Harmonie Vroomshoop		250.000	228.951	221.759		
Voetbalvereniging Vroomshoopse Boys						
10031895	NWB Bank	575.000	555.833	536.667		
Totaal voetbalvereniging Vroomshoopse Boys		575.000	555.833	536.667		
Overige borgstellingen						
	Particulieren (vml. Gemeentegarantie)	16.100.000	163.905	33.552		
Totaal overige borgstellingen		16.100.000	163.905	33.552		
Totaal		976.058.703	705.469.689	929.642.564		

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen na balansdatum

n.v.t.

SiSa - verantwoording 2025

SiSa-verantwoording 2025

ocw

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle D2 Indicator: B2/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05</i>	
			1	9	Nee	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/06</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07</i>				
			€6.273	€24.193				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/08</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/09</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/10</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/11</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/12</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/13</i>
			€5.212	€ 63.767	€0	€0	€0	€0

OCW

			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/14	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/15	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/16	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/17	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/18	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/19
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/20	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/21	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/22	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/23	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: B2/24	€11.485
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagengerechtigde	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R</i> Indicator: C62/01	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: C62/02				
			€ 0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	

OCW

			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05		
			€ 34.286	€ 0	4	147	93		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)	
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	
		€ 822.945	€ 0	€ 0	€ 0	€ 777.123	€ 970.395		
		Gemeenten	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid			
			Bedrag	Bedrag					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10			
1	061700 Gemeente Twenterand								
2									
100									
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop				

OCW

				huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03			
			€ 1.868	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07		
			€ 0	€ 61.108	€ 59.241	Ja		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11		
			1					
			2					
			10					
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikingsnummer/referentie nummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t	Aard controle n.v.t	Aard controle R	Aard controle n.v.t	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t

OCW

			1	SB230093	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 220.000	€ 220.000	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 220.000
			2	SB240086	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 220.000	€ 220.000	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 220.000
			100						
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
			1	Nee					
			2	Nee					
			100						
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)		Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E3/02	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicator: E3/03	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt Aard controle R Indicator: E3/04	Correctie over besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E3/05	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E3/06
			1	2023.031.00	€ 4.320	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	2019.019.00	€ 2.800	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	2017.030.00	€ 5.100	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			100						
				Hieronder per regel één projectnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)

OCW

				Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			1	2023.031.00	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			2	2019.019.00	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			3	2017.030.00	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			100						
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06	
			1	061700 Gemeente Twenterand	IENW/BSK-2023/3778 38	€ 60.360	€ 174.528	€ 120.720	€ 349.056
			2	061700 Gemeente Twenterand	IENW/BSK-2023/3778 38	€ 33.958	€ 40.994	€ 67.917	€ 81.989
			15						
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
				Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1	061700 Gemeente Twenterand	IENW/BSK-2023/3778 38	Nee			
			2	061700 Gemeente Twenterand	IENW/BSK-2023/3778 38	Nee			
			15						
				Kopie CBS(code)	Kopie	Naam/nummer	Maatregel afgerond in		

OCW

				beschikingsnummer	maatregel	(jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13</i>	
		1	061700 Gemeente Twenterand	IENW/BSK-2023/3778 38	0546TW-1 d'Oale Bouw	Nee	
		2	061700 Gemeente Twenterand	IENW/BSK-2023/3778 38	0546TW-2 Mozaïek	Nee	
		15					
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023		Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
		Provincies en Gemeenten		<i>Aard controle R Indicator: E84/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E84/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04</i>
		€ 68.081		€ 264.587	€ 0	Ja	
		Naam/nummer per maatregel		Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05</i>		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08</i>	
		1	322 Fysiek opheffen fietsoversteek aantal in Stuks	Ja	1		
		2	316 Inzet t.b.v. vullen van gaten en scheuren aantal in Dagen	Ja	2		
		100					
lenW	E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030		Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee)

OCW

			Aard controle R Indicator: E120/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/02	Aard controle R Indicator: E120/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/04		
			€ 18.249	€ 18.249	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E120/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/08		
		1	434 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraten GOW naar 30 km/uur-zone, aantal in st	Nee	1			
		2						
		50						
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 7.192.161	€ 93.950	€ 218.787	€ 0	€ 30.552	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening	Gemeente I.4 Besluit	Gemeente I.6 Wet werk en	Gemeente I.7 Participatiewet	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)

OCW

			zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	inkomen kunstenaars (WWIK)	(PW)		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i>
			€ 26.127	€ 16.274	€ 0	€ 1.872.328	€ 17.612	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeente deel 2025 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/01</i>	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/02</i>	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/03</i>	Besteding (jaar T) Bob Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/04</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/05</i>	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/06</i>
			€ 5.000	€ 13.188	€ 8.378	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking en (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

OCW

			schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekking en BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 43.320	€ 581
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 11.534	€ 218
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 14.687	€ 335
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.639	€ 63
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 4.773	€ 71
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 77.954	€ 1.269
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

OCW

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Gemeente Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Gemeente Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja			
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja			
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja			
6	Totaal	0	0	N.v.t.			
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)						
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)						
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)						
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaf faire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie			

OCW

					hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	kinderopvangtoeslagaf faire	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	Gemeente <i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>		
			€ 365.503	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaf faire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),	Gemeente	Gemeente	Gemeente		

ocw

		ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/01</i>	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/02</i>	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/03</i>	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/04</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05</i>	
			€ 21.027	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01</i>	Totale werkelijke berekende uitkering <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 1.154.628	€ 377.433				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken <i>Aard controle R Indicator: H4/03</i>	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken <i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden <i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/06</i>		
			€ 195.777	€ 127.973	€ 53.683			
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen,	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10%)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/	Toelichting

ocw

		gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle R Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle R Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			€ 687.332	€ 54.735	€ 632.597	€ 1.865.681	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08				
			Ja	Nee				
VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. Aard controle D1 Indicator: J17/01	Geprognostiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. Aard controle D1 Indicator: J17/03			
			36	40	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) .	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	

ocw

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/08</i>	
		1						
		2						
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06</i>
			508	€ 114.738	€ 205.500	1	€ 2.293	€ 2.293
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09</i>			
			620	€ 24.439	€ 65.106			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen

OCW

			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15
			3.016	2.032	1	0	620	0
VRO	J56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J56/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/02	Aard controle R Indicator: J56/03	Aard controle R Indicator: J56/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/06
			1 RHA2021-02345082	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	€ 70.364	€ 77.610	0	0
			2					
			10					
			Kopie Projectnaam	Opbrengsten jaar T	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J56/07	Aard controle R Indicator: J56/08	Aard controle R Indicator: J56/09	Aard controle R Indicator: J56/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/12
			1 Regeling huisvesting aandachtsgroepen	€ 0	€ 0	Ja	Nee	Ja
			2					
			10					
			Kopie Projectnaam	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?			

OCW

			Aard controle n.v.t. Indicator: J56/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/15			
			1 Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Nee	Nee			
			2					
			10					
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ- waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06
			1 LAI23-03590413	€ 210.366	509	131	€ 0	€ 0
			2 LAI24-03745029	€ 312.520	134	134	€ 68.554	€ 0
			3 LAI25-03843838	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			100					
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
			1 € 0	€ 980.998	Nee			
			2 € 0	€ 302.993	Nee			
			3 € 0	€ 0	Nee			

ocw

		100						
VRO	J117B	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J117B/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J117B/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J117B/03</i>			
			1 030004 Provincie Overijssel	€ 85.436	€ 160.249			
			2					
			Kopie provinciecode	Status SMP (nog niet gestart/in ontwikkeling/afgerond)	Gebruik van pre-SMP (Ja/Nee)	Verwachte opleverdatum SMP(dd/mm/jj)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J117B/04</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: J117B/05</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: J117B/06</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: J117B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J117B/08</i>	
			1 030004 Provincie Overijssel	in ontwikkeling	Nee	31/10/2026	Nee	
			2					
VRO	J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J209/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/04</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: J209/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/06</i>
			1 RHA2022-03339236	Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen	€ 0	€ 0	€ 0	0
			2					
			10					
			Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	

ocw

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209/09</i>	<i>Aard controle R. Indicator: J209/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209/11</i>	
			1 <i>Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen</i>	0	Ja	Ja	Ja	
			2					
			10					
VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Sisa tussen medeoverheden	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J210B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: J210B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/06</i>
			1 030004 Provincie Overijssel	€ 65.000	€ 32.231	2	530	Ja
			2 030004 Provincie Overijssel	€ 65.000	€ 179.511	4	873	Ja
			3					
			4					
			5					
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			<i>Aard controle R Indicator: K28/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06</i>
			€ 239.675	€ 524.005	€ 22.479	€ 1.835.422	€ 0	€ 59.839
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07</i>					

ocw

		Nee						
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/06</i>
			€ 5.606.700			€ 370.785	€ 0	€ 176.138
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
			<i>Aard controle R Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/09</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: M16/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 204.688	01/10/2024	01/10/2025	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13</i>				
			€ 5.948.935	€ 21.192.135				

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen verplichting opgenomen, noch in de vorm van een voorziening (artikel 44, lid 3 BBV), noch in de vorm van vlottende passiva. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zonder jaarlijks vergelijkbaar volume, door bijvoorbeeld (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties), wordt wel een verplichting opgenomen.

Bij het bepalen of er sprake is van een jaarlijks vergelijkbaar volume, wordt een tijdsperiode van vier jaar in ogenschouw genomen.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeente afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV het volgende:

Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO 2015 een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid, volledigheid van en het naleven van het voorwaarden criterium bij de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat de gemeente bij de verantwoording van deze eigen bijdragen steunt op de informatie van het CAK en niet zelfstandig geheel sluitend de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de eigen bijdragen hoeft te controleren.

Balans

Vaste activa

Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

In de balans worden onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;

- bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vast activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Op basis van het BBV dienen dit soort activa in een zo kort mogelijk tijdsbestek te worden afgeschreven. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. De bijdrage in activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdrage verminderd met afschrijvingen.

Materiële vaste activa

In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Van de materiële vaste activa wordt daarbij aangegeven welke in erfpacht zijn uitgegeven. Investerings die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van de eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Indien de gronden in eeuwigdurende erfpacht zijn uitgegeven vindt waardering tegen registratiewaarde plaats.

Investerings met economisch nut / investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de (historische) verkrijgings- of de vervaardigingsprijs, onder aftrek van de cumulatieve afschrijvingen en eventuele investeringsbijdragen.

Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.

Op grond van artikel 65 van BBV wordt bij de waardering van de vaste activa rekening gehouden met een vermindering van hun waarde, indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is. Op de waarde van activa met economisch nut mogen vanaf 1-1-2004 reserves niet meer in mindering worden gebracht. Investeringsubsidies en andere bijdragen van derden mogen wel in mindering worden gebracht. Compensabele BTW wordt niet geactiveerd.

Vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed verworven wordt/gereed komt, wordt begonnen met afschrijven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen conform de financiële verordening 2024 (in jaren):

- Rioleringen conform Gemeentelijk water- en rioleringsplan;
- 10 jaar: aanleg tijdelijke terreinwerken;
- 60 jaar: nieuwbouw maatschappelijk vastgoed;
- 10 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen;
- 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, en schoolgebouwen;
- 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen;
- 10 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;
- 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen;
- 10 jaar: telefooninstallaties;

- j. 4 jaar: hardware;
- k. 6 jaar: overige hardware, waaronder centrale hardware;
- l. 6 jaar: software, waaronder software centrale systemen;
- m. 10 jaar: kantormeubilair;
- n. 8 jaar: zware transportmiddelen en schuiten;
- o. 8 jaar: aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen;
- p. 25 jaar: verduurzaming gebouwen.
- q. 25 jaar: (aanleg) speelterreinen
- r. 10 jaar: speeltoestellen

Op alle activa wordt met ingang van 2006 lineair afgeschreven.

Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

In het BBV wordt onderscheid gemaakt tussen investeringen met een economisch dan wel een maatschappelijk nut. Investerings hebben een economisch nut indien zij verhandelbaar zijn of indien ze bijdragen aan het genereren van middelen. Investerings met een maatschappelijk nut zijn activa die geen economisch, maar uitsluitend een maatschappelijk nut hebben. Voorbeelden van dergelijke activa zijn: (investerings in) wegen, fietspaden, voetpaden, viaducten, tunnels, verkeerslichtinstallaties, openbare verlichting, straatmeubilair, waterwegen, waterbouwkundige werken, civiele kunstwerken, groen en kunstwerken.

Aankoop en vervaardiging van activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden (die in directe relatie staan tot het actief) ten laste van de exploitatie gebracht. Hiervan kan bij raadsbesluit worden afgeweken. In geval van activering bij raadsbesluit wordt het actief lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere, door de raad aan te geven tijdsduur.

Voor zover in voorkomende gevallen een snellere budgettaire dekking mogelijk is, wordt op dergelijke activa overigens (resultaatafhankelijk) extra afgeschreven. De boekwaarden moeten dus nadrukkelijk als nog te dekken investeringsrestanten worden gezien.

De volgende materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden (conform financiële verordening 2022) lineair afgeschreven in:

- a. maximaal 20 jaar: parken, sportvelden en groenvoorzieningen;
- b. maximaal 20 jaar: wegen, pleinen en rotondes;
- c. maximaal 60 jaar: tunnels, viaducten en bruggen;
- d. maximaal 20 jaar: geluidswallen;
- e. 20 jaar: openbare verlichting;
- f. 20 jaar: straatmeubilair;
- g. maximaal 25 jaar: havens, kades, sluizen en waterkeringen;
- h. maximaal 25 jaar: waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
- i. pompen en gemalen conform Gemeentelijk Riolerings Plan.

Bovenstaande afschrijvingstermijnen zijn van toepassing tenzij de raad anders heeft besloten.

Financiële vaste activa

Deelnemingen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of de lagere marktwaarde.

Kapitaalverstrekkingen, overige langlopende leningen en overige uitzettingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van eventuele aflossingen. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van leningen en vorderingen verrekend.

Op grond van artikel 36 BBV worden in de balans onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- Kapitaalverstrekkingen aan:
 1. deelnemingen;
 2. gemeenschappelijke regelingen;
 3. overige verbonden partijen;

- Leningen aan:
 1. openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden;
 2. woningbouwcorporaties;
 3. deelnemingen;
 4. overige verbonden partijen;
- overige langlopende leningen;
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Flottende activa

Onder de flottende activa worden afzonderlijk opgenomen de voorraden, de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

Voorraden

De notitie grondexploitaties 2023 van de commissie BBV specificeert het bezit van grond naar de volgende activa:

- Materiële vaste activa
- Voorraad grond
- Onderhanden werk, waaronder bouwgrond in exploitatie (BIE)

Materiële vaste activa

Over grond als materiële vaste activa kan worden gesteld, dat deze grond een vaste functie heeft, en niet in een transformatieproces zit. Dit geldt ook voor gronden die anticiperend en strategisch zijn aangekocht maar waarbij geen sprake is van gebiedsontwikkeling. Bij grond als materiële vaste activa gaat het veelal om ondergrond van gebouwen, wegen, parken, pleinen of van land-/bosbouwgronden. De activering van alle soorten grond geschiedt in de eerste plaats steeds tegen (historische) verkrijgingsprijs (artikel 63 lid 1 BBV), dat wil zeggen de inkoopprijs en de bijkomende kosten. Het toerekenen van kosten is niet toegestaan, zie in dit verband paragraaf 5.3. Op grond wordt niet afgeschreven. Grond wordt wel afgewaardeerd tot de marktwaarde indien sprake is van een (duurzaam) lagere marktwaarde (artikel 65 lid 1 en 2 BBV).

In de notitie Materiële vaste activa van de commissie BBV zijn de uitgangspunten toegelicht rondom de waardering van vastgoed. Grond onder het vastgoed dient in principe separaat te worden geactiveerd. Op grond wordt immers niet afgeschreven. Gronden onder een vorm van opstal worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs dan wel lagere marktwaarde, ongeacht de functie van de opstal op die grond. Deze marktwaardetoets zal met name relevant zijn op het moment van een functiewijziging van de grond. Ook marktontwikkelingen kunnen een aanleiding zijn voor het uitvoeren van een marktwaardetoets.

Voorraad grond

Gronden die worden aangehouden om te worden verkocht worden in principe verantwoord onder de voorraden als gereed product en handelsgoederen (artikel 38 sub c BBV) en worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde. Hieronder vallen ook de zogenoemde ruilgronden. Deze gronden zijn niet aangekocht met het stellige voornemen tot toekomstige bouw, maar om op afzienbare termijn te ruilen voor gronden waarop in voorkomende gevallen wel een toekomstige bouw is/wordt voorgenomen. Omdat er voor deze ruilgronden geen vervaardigingsproces is voorzien, kan er geen sprake zijn van activeerbare vervaardigingskosten. Er zijn echter ook ruilgronden die nog (tijdelijk) een bepaalde (vaste) bestemming hebben (zoals agrarisch of recreatief). Gedurende deze tijd behoren deze gronden niet tot de voorraden maar tot de materiële vaste activa.

Onderhanden werk, waaronder bouwgrond in exploitatie (BIE)

Bouwgrond in exploitatie (BIE) heeft in alle gevallen betrekking op grondexploitatie in de uitvoeringsfase. In het verleden is een veelheid aan grondontwikkeling gerelateerde projecten geschaard onder het begrip grondexploitaties. Naast lopende operationele grondexploitatiecomplexen valt hierbij te denken aan niet-actieve grondexploitatiecomplexen (ingetrokken/stilgelegd/nog niet gestart), anticiperend aangekochte gronden, herinrichtingsprojecten openbare ruimte, faciliterend grondbeleid met kostenverhaal, werken voor derden en

vastgoedontwikkeling. Vanuit het belang van eenduidigheid is voor de afbakening van het begrip bouwgrond in exploitatie en de hieraan toe te rekenen kosten gekozen om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande spelregels zoals vastgelegd in de Omgevingswet, en de voorloper daarvan, de Wet ruimtelijke ordening. Op basis daarvan is gekomen tot de definitie die binnen het BBV voor bouwgronden in exploitatie per 2016 geldt: die gronden in eigendom van de gemeente, waarvoor door de raad een grondexploitatiecomplex met een grondexploitatiebegroting is vastgesteld.

Een bouwgrond in exploitatie (BIE) moet worden geopend vanaf het moment van het vaststellen van het raadsbesluit met daarin de vaststelling van het grondexploitatiecomplex inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment is de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie bij onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie) op de balans.

Wanneer de grond kwalificeert als BIE, vindt waardering plaats tegen vervaardigingsprijs. Dit betekent dat naast de verkrijgingsprijs van de grond, ook overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging van de grondexploitatie kunnen worden geactiveerd op de onderhanden werk post op de balans.

De voorgeschreven indeling op de balans op grond van artikel 38 BBV is:

- Grond- en hulpstoffen
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
- Gereed product en handelsgoederen
- Vooruitbetalingen

Tussentijdse winst dient genomen te worden conform de Percentage of completion (Poc) methode. Naar rato van gerealiseerde kosten en opbrengsten wordt de winst genomen. Een eventuele voorziening wordt opgenomen tegen de nominale waarde.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statistisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

De voorgeschreven indeling voor wat betreft de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar is:

- Vordering op openbare lichamen (gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, Rijk)
- Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden
- Overige verstrekte kasgeldleningen
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- Rekening-courantverhoudingen met het Rijk
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- Overige vorderingen
- Overige uitzettingen

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichtingen c.q. het voorzienbare verlies.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Omdat de onderhoudsegalisatievoorzieningen niet toereikend waren voor het onderhoud dat daadwerkelijk gepleegd moest worden, zijn deze voorzieningen, conform de voorschriften, in 2007 omgezet in bestemmingsreserves. Deze zijn bestemd voor het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf “onderhoud kapitaalgoederen” die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

De voorziening riolering is gebaseerd op het meest recente Gemeentelijk Water- en Riolplan.

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit ‘verlofsparen’ kunnen medewerkers, passend bij de levensfase, de bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij de persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld.

Voor het spaarverlof zoals dit vanaf 2022 van toepassing is, moet volgens het BBV voor de verplichting een voorziening worden opgenomen, omdat hier sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd (naar verwachting) niet van gelijke omvang zal zijn wat betreft toevoegingen en opnamen van spaarverlof. In de opbouwjaren zal naar verwachting vooral sprake zijn van toevoegingen en groei van de omvang van het spaarsaldo.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

In de balans worden onder de overlopende passiva afzonderlijk opgenomen:

- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
- overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen.

Borg en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is hierover nadere informatie opgenomen.

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals door de raad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 2% (zijnde € 2.556.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Het percentage voor de verantwoordingsgrens geldt vanaf 2025 voor de rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden samen. Tot en met 2024 gold het percentage van de verantwoordingsgrens afzonderlijk voor rechtmatigheidsfouten en voor onduidelijkheden.
 - Vanaf 2025 geldt dat de omvangbasis voor het percentage van de verantwoordingsgrens de lasten exclusief toevoegingen aan de reserves is. Tot en met 2024 was dit inclusief toevoegingen aan de reserves
 - Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Wet normering topinkomens

Wet normering topinkomens

WNT-verantwoording 2025 gemeente Twenterand

De WNT is van toepassing op de gemeente Twenterand. Het voor de gemeente Twenterand toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000, het algemene bezoldigingsmaximum dat van toepassing is op gemeenten.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2025 bedragen x € 1	D.H.M. Lammertink	P.F.G. Rossen	A.G.M. Krone
Functiegegevens	Manager Bedrijfsvoering*	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2025	-	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,000	1,000	1,000
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	12.026	124.485	80.539
Beloningen betaalbaar op termijn	-	20.642	13.065
<i>Subtotaal</i>	<i>12.026</i>	<i>145.127</i>	<i>93.604</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	-	246.000	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Bezoldiging	12.026	145.127	93.604
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	12.026**	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	-	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2024 bedragen x € 1	D.H.M. Lammertink	P.F.G. Rossen	A.G.M. Krone
Functiegegevens	Manager Bedrijfsvoering*	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-9 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000	1,000	1,000

WNT-verantwoording 2025 gemeente Twenterand

Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	111.643	120.466	25.564
Beloningen betaalbaar op termijn	19.205	20.462	4.336
<i>Subtotaal</i>	<i>130.848</i>	<i>140.928</i>	<i>29.900</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000	77.667
Bezoldiging	130.848	140.928	29.900

* Functionaris wordt uiterlijk tot 31 mei 2025 aangemerkt als topfunctionaris in verband met de functie als (loco-)gemeentesecretaris tot en met 31 mei 2021.

** Het dienstverband van D.H.M. Lammertink is geëindigd op 31 december 2024. In 2025 heeft een uitbetaling van niet genoten verlofuren plaatsgevonden die volledig betrekking heeft op eerdere jaren en aan deze jaren kan worden toegerekend.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2025	D.H.M. Lammertink
bedragen x € 1	
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Manager Bedrijfsvoering
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2024
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	24.064
Individueel toepasselijk maximum	75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband	24.064
Waarvan betaald in 2025	24.064
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.

WNT-verantwoording 2025 gemeente Twenterand

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Analyse begrotingsafwijkingen

Analyse begrotingsafwijkingen

Analyse begrotingsafwijkingen

De programmajaarrekening 2025 sluit met een nadelig resultaat van € 653.459 De verschillen zijn uitgebreid toegelicht in het jaarverslag. De meest opvallende afwijkingen vindt u onderstaand.

Doelenboom Sociale zaken

Opvang vluchtelingen	V	€ 81.000
Salariskosten SW medewerkers	N	€ 179.000
TOZO	V	€ 282.000
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	N	€ 92.000
Opvang vluchtelingen Oekraïne	V	€ 447.000
Algemene bijstand	V	€ 138.000

Doelenboom Onderwijs

Leerlingenvervoer	N	€ 55.000
-------------------	---	----------

Doelenboom Gezondheidszorg

Jeugdgezondheidszorg	N	€ 24.000
Bestrijding eikenprocessierups	V	€ 25.000
Lang gezond	V	€ 50.000

Doelenboom Jeugd

Jeugd- en Socuwerk	V	€ 50.000
--------------------	---	----------

Doelenboom Openbare orde en veiligheid

Bijdrage brandweer	V	€ 55.000
--------------------	---	----------

Doelenboom Openbare ruimte en verkeer

Openbare verlichting	V	€ 76.000
Gladheidsbestrijding	N	€ 26.000
Kosten openbaar groen	N	€ 293.000

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimt.ontwikkeling en VTH

Leges ruimtelijke ordening en omgevingsvergunningen	N	€ 136.000
Verplichte storting voorziening grondbedrijf	N	€ 196.000

Doelenboom duurzaamheid, milieu en VTH

ODT	V	€ 123.000
Duurzaamheidssubsidies	N	€ 140.000

Doelenboom Economie en werkgelegenheid

Werkbudget economie	V	€ 33.000
Leader	V	€ 27.500

Doelenboom cultuur, recreatie en toerisme

Cultuurmakelaar	V	€ 28.000
Onderhoud muziektent	V	€ 113.000
Huur Klaampe	N	€ 196.000

Doelenboom Sport

Huuropbrengst sporthal de Stamper	N	€ 28.000
Schoonmaakkosten sporthallen, -zalen en zwembad	N	€ 46.000
Zwembad de Zandstuve	N	€ 54.000
Ontwikkeling inclusieve speelterreinen	V	€ 354.000
Kosten onderhoud groen op sportparken	N	€ 49.000

Analyse begrotingsafwijkingen

Doelenboom Bedrijfsvoering

Accountantskosten	N	€ 78.000
Budget 'extra kapitaallasten'	V	€ 240.000
Verkoop beatrixlaan 7	V	€ 300.000
Rente schatkistbankieren	V	€ 100.000
Inruilopbrengst tractie	V	€ 70.000
Salarissen bestuursondersteuning raad	V	€ 46.000
Storting voorziening pensioenen politieke ambtsdragers	N	€ 600.500
Storting voorziening dubieuze debiteuren	N	€ 98.550
Storting voorzieningen spaarverlof en bovenwettelijk verlof	N	€ 223.500
Bodemsanering Nassaustraat 2	N	€ 79.000
Belastingen gemeentelijke gebouwen	V	€ 30.000
Kosten arbo	N	€ 41.000
Beveiliging en Twenterand digitaal	V	€ 40.000
Kosten telefonie	V	€ 56.000
Opleidingskosten personeel	N	€ 49.000
Kosten eigen risicodragers WGA	N	€ 30.000
Bedrijfsauto's	N	€ 44.000
Dividend	V	€ 37.000
OZB	N	€ 24.000
Algemene uitkering	N	€ 1.087.000
Opbrengst gemeentelijke leges	V	€ 18.000
Diverse kleine voor- en nadelen	V	€ 3.591

Rechtmatigheidsverantwoording

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 11 november 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% (maximaal 2) van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.556.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 559.000 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 2.556.000.

De geconstateerde afwijkingen zijn op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en het controleprotocol in de paragraaf bedrijfsvoering opgenomen. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen

Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten

		Begroot Lasten	Begroot Baten	Begroot lasten (na wijziging)	Begroot baten (na wijziging)	Werkelijk Lasten	Werkelijk Baten
Programma Sociaal Domein	Doelenboom						
AED voorlichting en training	Sociale zaken	15.000	0	15.000	0	9.308	0
Acties toegankelijkheid	Sociale zaken	15.000	0	15.000	0	11.680	0
M20 Bijdrage aan speelgoed Stichting Speelgoedbank	Sociale zaken	10.000	0	10.000	0	10.000	0
Oekraïne vluchtelingen	Sociale Zaken	0	0	0	2.939.396	0	3.386.629
Innovatiefonds	Maatschappelijke ondersteuning	0	0	50.000	0	0	1.200
Bijdrage wensambulance Vroomshoop	Gezondheidszorg	0	0	10.000	0	10.000	0
Opleiding POK	Gezondheidszorg	0	0	0	0	8.533	0
M39 Verstrekken gratis krant	Onderwijs	10.000	0	10.000	0	5.810	0
Verhogen gemeentelijke bijdrage samen twente	Jeugd	250.000	0	250.000	0	250.000	0
Huur chalets crisisopvang	Jeugd	0	0	200.000	0	198.750	0
Saldo Jeugd	Jeugd	0	0	0	0	718.055	0
Programma Ruimte	Doelenboom						
Burgerpeiling	Openbare ruimte en verkeer	0	0	30.000	0	3.995	0
Motie 48 Realiseren natuurbegraafplaats	Openbare ruimte en verkeer	0	0	70.000	0	23.417	0
Algemeen onderhoud (wegen)	Openbare ruimte en verkeer	0	0	65.000	0	65.000	0
Saldo begraafplaatsen 2025	Openbare ruimte en verkeer	30.872	0	30.872	0	53.297	0
Kosten picknicktafels	Openbare ruimte en verkeer	0	0	2.750	0	1.086	0
Riool Oale bouw	Openbare ruimte en verkeer	0	0	0	0	1.281.880	0
Uitvoeringsbudget groenstrokenplan en groene loper	Openbare ruimte en verkeer	20.000	0	20.000	0	0	0
Tractie	Openbare ruimte en verkeer	0	6.069	0	6.069	0	82.475
Onderhoud Noorderweg	Openbare ruimte en verkeer	300.000	0	5.000	0	4.840	0
Onderhoud wegen Hammerflir	Openbare ruimte en verkeer	500.000	0	15.000	0	14.646	0
Ontwikkeling gebiedsvisie EDV en perspectie landbouw oostzijde	Openbare ruimte en verkeer	35.000	0	0	0	0	0
Windontwikkeling ATT	Duurzaamheid, Milieu en VTH	0	0	30.000	0	30.000	0
Punt 4.1 Bijdrage Regiodeal energiehub	Duurzaamheid, Milieu en VTH	0	0	166.986	0	166.986	0
Initiatieven duurzame energiematr.	Duurzaamheid, Milieu en VTH	0	0	446.000	0	30.010	0
Incidentele energiemaatregel ODT	Duurzaamheid, Milieu en VTH	26.000	0	26.000	0	26.000	0
Duurzaamheidsfonds Twenterand, storting reserve	Duurzaamheid, Milieu en VTH	0	25.000	0	25.000	0	25.000
Duurzaamheidssubsidie	Duurzaamheid, Milieu en VTH	0	0	0	0	140.138	0
Subsidie project windpark ATT	Duurzaamheid, Milieu en VTH	0	0	0	0	0	90.000
Onrendabele investering woonwagens	Bouwen, wonen, ruimt. ontw.	0	0	1.125.000	0	0	0

		Begroot Lasten	Begroot Baten	Begroot lasten (na wijziging)	Begroot baten (na wijziging)	Werkelijk Lasten	Werkelijk Baten
Kosten (-/- bijdrage) tbv kanaal Almelo-de Haandrik	VTH Bouwen, wonen, ruimt. ontw. VTH	155.000	0	155.000	0	118.707	0
Kosten stado vzv	Bouwen, wonen, ruimt. ontw. VTH	0	0	15.000	0	7.705	0
Woonopgaven	Bouwen, wonen, ruimt. ontw. VTH	100.000	0	100.000	0	0	0
Programmaplan Woningbouw	Bouwen, wonen, ruimt. ontw. VTH	1.150.000	0	1.150.000	0	778.210	0
Versterken historische waarden	Bouwen, wonen, ruimt. ontw. VTH	0	0	0	0	17.865	0
Resultaat grondbedrijf	Bouwen, wonen, ruimt. ontw. VTH	0	0	0	0	0	1.541.010
Programma Economie en vrijetijdsbesteding	Doelenboom						
Creatieve broedplaatsen	Cultuur, recreatie, toerisme	0	0	20.000	0	20.000	0
Uitvoeringsprogramma Cultuurregio Twente	Cultuur, recreatie, toerisme	17.000	0	17.000	0	17.000	0
Lokale omroep	Cultuur, recreatie, toerisme	0	0	102.500	0	102.500	0
Subsidieregeling culturele evenementen	Cultuur, recreatie, toerisme	25.000	0	25.000	0	14.357	0
Uitvoering cultuurakkoord	Cultuur, recreatie, toerisme	25.000	0	25.000	0	0	0
Uitbreiding en verb. dorpsommetjes en wandelroutes	Cultuur, recreatie, toerisme	20.000	0	20.000	0	0	0
Stimuleren biobased teelten	Economie & werkgelegenheid	10.000	0	10.000	0	859	0
Organiseren landbouwbeleefdag	Economie & werkgelegenheid	10.000	0	10.000	0	8.693	0
Ondersteuning uitvoering landbouwbeleid	Economie & werkgelegenheid	15.000	0	0	0	0	0
agenda van Twente (A35 begr.23)	Economie & werkgelegenheid	315.000	0	350.500	0	350.500	0
M24 Watertappunten in elke kern (4x € 5.000)	Economie & werkgelegenheid	20.000	0	20.000	0	15.637	0
Investeringsbudget promotie EDV	Economie & werkgelegenheid	25.000	0	25.000	0	25.000	0
Basisvaardigheden 2024-2025	Economie & werkgelegenheid	45.000	0	45.000	0	45.000	0
Centrummanager	Economie & werkgelegenheid	85.000	0	0	0	0	0
Ondernemershuis Twenterand	Economie & werkgelegenheid	70.000	0	70.000	0	0	0
Ontwikkelen visie landelijk gebied	Economie & werkgelegenheid	25.000	0	0	0	0	0
Uitbreiding formatie t.b.v. Platform / Sjors - Sportstimulering	Sport	10.000	0	10.000	0	9.606	0
Onderzoeken i.r.t. vervanging / privatisering sportvelden	Sport	15.000	0	15.000	0	9.553	0
Vorbereidingskrediet Zandstuve	Sport	150.000	0	0	0	0	0
Bedrijfsvoering	Doelenboom						
Tijdelijke uitwijk trouwlocatie tijdens verbouw	Dienstverlenin en klantcontact	10.000	0	10.000	0	0	0

		Begroot Lasten	Begroot Baten	Begroot lasten (na wijziging)	Begroot baten (na wijziging)	Werkelijk Lasten	Werkelijk Baten
Lokale omroep	Bedrijfsvoering	102.500	0	102.500	0	102.500	0
Inzet ervaringsdeskundigen en ervaringskennis	Bedrijfsvoering	50.000	0	50.000	0	0	0
Uitfasering Corsa, eenmalige kosten	Bedrijfsvoering	100.000	0	100.000	0	20.000	0
Tijdelijke uitbr. personeel leerplicht, inwonerinitiatief, fondsenwerver	Bedrijfsvoering	169.890	0	0	0	157.294	0
Pilot datagedreven werken	Bedrijfsvoering	100.000	0	35.000	0	35.000	0
Vorbereidingskrediet Raadzaal	Bedrijfsvoering	0	0	50.000	0	22.835	0
Nieuw subsidiebeleid	Bedrijfsvoering	0	0	900.000	0	95.365	0
Kosten Berenschot	Bedrijfsvoering	0	0	44.631	0	44.631	0
Functieherwaardering HR21	Bedrijfsvoering	0	0	100.000	0	4.831	0
Oekraïne personeel	Bedrijfsvoering	0	0	270.000	0	270.000	0
Organisatieontwikkeling	Bedrijfsvoering	0	0	186.473	0	115.735	0
Hybride werken Berap 2025	Bedrijfsvoering	0	0	260.000	0	42.059	0
Vitaliteit Berap 2025	Bedrijfsvoering	0	0	50.000	0	13.794	0
Onderzoek en coaching	Bedrijfsvoering	0	0	5.165	0	2.380	0
Hardware	Bedrijfsvoering	0	0	145.000	0	145.000	0
Voorziening grondbedrijf	Bedrijfsvoering	0	0	0	0	196.257	0
Voorziening dubieuze debiteuren	Bedrijfsvoering	0	0	0	0	98.550	0
Voorziening Pensioen politieke ambtsdragers	Bedrijfsvoering	0	0	0	0	600.486	67.060
Voorziening spaarverlof	Bedrijfsvoering	0	0	0	0	12.544	0
Voorziening bovenwettelijk verlof	Bedrijfsvoering	0	0	0	0	211.147	0
Verkoop Kon. Beatrixlaan 7	Bedrijfsvoering	0	0	0	0	0	306.000
Totaal incidenteel programma's		4.031.262	31.069	7.086.377	2.970.465	6.795.031	5.499.374
Resultaatbestemming							
Programma Sociaal Domein	Doelenboom						
	Sociale zaken	0	90.000	2.939.396	142.493	3.088.903	10.000
	Maatschappelijke ondersteuning	0	0	0	80.000	0	-1.200
	Gezondheidszorg	0	0	0	40.000	0	39.521
	Onderwijs	0	10.000	0	159.504	0	5.810
	Jeugd	0	250.000	0	459.667	0	448.750
Programma Ruimte	Doelenboom						
	Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0	0	0

		Begroot Lasten	Begroot Baten	Begroot lasten (na wijziging)	Begroot baten (na wijziging)	Werkelijk Lasten	Werkelijk Baten
	Openbare ruimte en verkeer	935.463	1.778.133	0	439.440	-3.995	1.357.962
	Duurzaamheid, Milieu en VTH	25.000	26.000	25.000	676.904	129.803	192.986
	Bouwen, wonen, ruimt. ontw. VTH	0	1.405.000	0	2.913.550	539.042	165.972
Programma Economie en vrijetijdsbesteding	Doelenboom						
	Cultuur, recreatie, toerisme	0	87.000	0	1.415.996	0	364.004
	Economie & werkgelegenheid	0	620.000	0	500.500	0	400.688
	Sport	0	175.000	0	374.566	0	69.047
Bedrijfsvoering	Doelenboom						
	Dienstverlening & klantcontact	0	10.000	0	0	0	0
	Bedrijfsvoering	1.400.000	522.390	5.762.552	1.685.826	7.804.438	2.029.432
Totaal resultaatbestemming		2.360.463	4.973.523	8.726.948	8.888.446	11.558.190	5.082.972

Staat van reserves en voorzieningen

Staat van reserves en voorzieningen

Nummer	Omschrijving	Saldo 01/01/2025	Onttrekkingen 2025	Toevoegingen 2025	Saldo 31/12/2025
	Algemene reserves				
1	Algemene risicoreserve	13.381.801	1.758.504	12.073.243	23.696.540
	Totaal algemene reserves	13.381.801	1.758.504	12.073.243	23.696.540
	Bestemmingsreserves				
2	Reserve Wegvallen dividend Vitens	800.000	40.000	0	760.000
3	Reserve Minimabeleid	108.721		149.507	258.228
4	Reserve Brede scholen	0	0	0	0
5	Reserve Integraal genotsmiddelenbeleid	56.815	0	0	56.815
6	Reserve Sociaal Domein	7.405.186	382.360	25.000	7.047.826
7	Reserve Cultuurnota	33.027	0	0	33.027
8	Reserve Exploitatie begraafplaatsen	1.459.863	76.714	0	1.383.149
9	Reserve Stado centrum Vriezenveen	426.511	7.705	0	418.806
10	Reserve Risico's grondbedrijf	1.172.449	0	1.000.000	2.172.449
11	Reserve Tractiemiddelen	876.290	0	82.473	958.763
12	Reserve Beheer openbaar groen	264.076	1.086	52.642	315.632
13	Reserve Onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken	5.489.298	379.179	929.394	6.039.513
14	Reserve Uitvoering nota platteland	103.520	46.716	0	56.804
15	Reserve Agenda van Twente	35.499	35.499	0	0
16	Reserve Omgevingswet	610.373	0	295.557	905.930
17	Reserve Prestatieafspraken wonen	19.257	0	0	19.257
18	Reserve Duurzaamheid	993.395	166.986	74.813	901.222
19	Reserve Speelruimte	51.375	0	0	51.375
20	Reserve uitwerking coalitieakkoord	1.434.931	465.841	0	969.090
21	Reserve Corona	434.184	0		434.184
22	Reserve Duurzaamheidsfonds	941.101	30.000	115.000	1.026.101
23	Reserve Riolering	2.072.158	1.191.678	0	880.480
24	Reserve Vangnet energie	250.000	0	0	250.000
25	Reserve Personeel	2.757.116	660.475	288.914	2.385.555
26	Reserve Engbertsdijkvenen	1.000.000	0	0	1.000.000
27	Reserve aanverwante zaken vluchtelingen	500.000	0	0	500.000
28	Behoedzaamheidsreserve	4.250.000	0	1.150.000	5.400.000
29	Reserve grote projecten	8.837.806	0	160.000	8.997.806
30	Reserve pumptrackbaan	0	0	180.000	180.000
31	Reserve versnellen woonopgaven	3.060.000	748.810	0	2.311.190
32	Reserve Kapitaallasten	8.641.920	346.000	0	8.295.920
	Totaal bestemmingsreserves	54.084.871	4.579.049	4.503.300	54.009.121
	Bestemmingsreserves (economisch nut)				
33	Reserve Centr.Gem.huis	851.023	100.605	0	750.418
34	Reserve Gymlokaal Weemelanden	593.309	31.842	0	561.467
35	Reserve Kulturhus	680.053	35.792	0	644.261
36	Reserve Sportaccommodatiebeleid	244.520	81.242	0	163.278
37	Reserve Brede school De Smithoek	2.025.000	75.000	0	1.950.000
38	Reserve Brede school Westerhaar	1.547.730	57.323	0	1.490.407
39	Reserve Gemeentewerf Vroomshoop	1.018.775	50.938	0	967.837
40	Reserve Brede School Vroomshoop	330.000	10.000	0	320.000
41	Reserve Integraal Huisvestingsplan	222.790	0	0	222.790

Nummer	Omschrijving	Saldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Saldo
	Totaal bestemmingsreserves (economisch nut)	7.513.200	442.742	0	7.070.458
	Voorzieningen				
42	Voorziening Dubieuze debiteuren	1.061.808	126.424	98.550	1.033.935
43	Voorziening Vordering Vennootschap BV	190.940	0	0	190.940
51	Voorziening Grondbedrijf	0	0	196.257	196.257
	Subtotaal voorzieningen (bij activa verantwoord)	1.252.748	126.424	294.807	1.421.132
44	Voorziening Pensioen politieke ambtsdragers	3.864.342	67.060	600.486	4.397.768
45	Voorziening Riolering	8.829.776	1.671.119	839.901	7.998.558
46	Voorziening Afvalverwerking	1.335.639	0	752	1.336.391
47	Voorziening Woonrijpmaken afgew.bestemmingplannen	198.472	0	0	198.472
48	Voorz. BBZ leningen	39.500	0	0	39.500
49	Voorziening spaarverlof	344.360	0	12.544	356.904
50	Voorziening bovenwettelijk verlof	968.157		211.147	1.179.304
	Subtotaal voorzieningen (conform balans)	15.580.246	1.738.179	1.664.831	15.506.898
	Totaal reserves en voorzieningen	91.812.866	8.644.898	18.536.181	101.704.149

Toelichting staat van reserves en voorzieningen

Toelichting Staat van reserves en voorzieningen begroting 2025-2028

Algemene reserves

1. Algemene risicoreserve

Doel: reserve is ingesteld om de risico's af te kunnen dekken die in de begroting, in de paragraaf weerstandsvermogen, worden vermeld. Deze reserve kan alleen worden benut met betrekking tot uitgaven indien deze onvermijdbaar, onuitstelbaar en onvoorzienbaar zijn.

Voeding: ingebracht wordt € 125,- per inwoner en zal maximaal € 4.250.000,- bedragen en minimaal 50% hiervan € 2.125.000,-

Tevens wordt de reserve op niveau gehouden door voordelige resultaten van de jaarrekening hiervoor te bestemmen en/of door toevoeging van incidentele inkomsten, winstafrachten uit bestemmingsplannen, samenwerkingsovereenkomsten etc.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025 13.381.801,00

Bij:	Versterken weerstandsvermogen	250.000,00
	Oekraïne 2025	2.939.396,00
	Resultaatverdeling 2024	3.603.771,26
	Storting Res Beleidsontwikkelingen (uit slotrapportage)	1.497.000,00
	Storting saldo Slotrapportage	1.460.799,00
	Storting saldo begroting 2026	469.288,00
	Storting saldo berap 2025	1.852.989,00

Af:	Subsidie st Present	23.800,00
	Acties toegankelijkheid	11.679,89
	Verhogen gemeentelijke bijdrage Samen Twente	250.000,00
	Loonsom en inhuur	108.000,00
	Algemeen onderhoud (wegen)	65.000,00
	Uitbreiding formatie t.b.v. Platform / Sjors - Sportstimulering	9.606,00
	Subsidiebeleid	95.365,00
	Kosten Berenschot	44.631,00
	Oekraïne personeelskosten	270.000,00
	Onderzoek en coaching	2.380,00

Toelichting Staat van reserves en voorzieningen begroting 2025-2028

Vorbereidingskrediet Raadzaal	22.835,00
Lokale omroep	102.500,00
Agenda van Twente (A35 begr.23)	315.000,00
Incidentele energiemaatregel ODT	26.000,00
Kosten tbv kanaal Almelo-de Haandrik	118.707,00
Uitvoeringsprogramma Cultuurregio Twente	17.000,00
Onderzoeken i.r.t. vervanging / privatisering sportvelden	9.553,00
Pilot datagedreven werken	35.000,00
Hardware	145.000,00
Creatieve broedplaatsen	20.000,00
Burgerpeiling	3.995,00
Initiatieven duurzame energiematr.	30.010,00
Kosten uitvoering platteland (2024)	9.552,00
Projectsubsidie cultuur	14.357,00
POK scholing tekort	8.533,00

Saldo per 31-12-2025	23.696.540,37
----------------------	---------------

Bestemmingsreserves

2. Reserve Wegvallen dividend Vitens

Doel: opvangen van de lagere reguliere dividenduitkering in de komende jaren.

Voeding: eenmalige storting deel rekeningsaldo 2006.

Looptijd: tot en met 2026

Saldo per 1-1-2025		800.000,00
Af:	Wegv.dividend Vitens/aflossing	40.000,00
Saldo per 31-12-2025		760.000,00

3. Reserve Minimabeleid

Doel: reservering ter dekking van de kosten van het minimabeleid. Gezien het open-einde karakter van deze regeling dient deze reserve ook als risicodekking.

Voeding: eventueel overschot jaarlijks budget minimabeleid.

Looptijd: onbepaald

Saldo per 1-1-2025		108.721,00
Bij:	Saldo minimabeleid 2025	149.507,00
Saldo per 31-12-2025		258.228,00

4. Reserve Brede scholen

Doel: reservering ten behoeve van de kosten van de Brede scholen.

Voeding: eenmalige storting rekeningsaldo 2008 en niet-bestede middelen uit jaarlijks budget onderhoud schoolgebouwen.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025		0,00
Af:		
Saldo per 31-12-2025		0,00

5. Reserve Integraal genotsmiddelenbeleid

Doel: reservering ter dekking van de kosten opgenomen in de Kadernota Integraalgenotsmiddelenbeleid (conform B&W-besluit 20-12-2011).

Voeding: eenmalige storting vanuit het rekeningsaldo 2008 en niet-bestede middelen van het jaarlijks budget in de gewone dienst.

Looptijd: onbepaald

Toelichting Staat van reserves en voorzieningen begroting 2025-2028

Saldo per 1-1-2025	56.815,00
Saldo per 31-12-2025	56.815,00

6. Reserve Sociaal Domein

Doel: reservering ter dekking van de kosten Sociaal Domein.

Voeding: eenmalige storting vanuit reserve Participatie en reserve Decentralisatie WMO/Jeugd.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025		7.405.186,00
Bij:	Terugv subs innovatiefonds Avedan	25.000,00
Af:	Loonsom en inhuur	183.610,00
	Huur chalets	198.750,00
Saldo per 31-12-2025		7.047.826,00

7. Reserve Cultuurnota

Doel: reservering ter dekking van de kosten van de cultuurnota die niet worden gedekt in de begroting of door bijdragen derden (B&W-besluit 31-5-2011), kosten van co-financiering voor het waarborgen van provinciale middelen, kosten van de combinatiefunctionarissen en het activiteitenbudget en kosten van het plan van aanpak Kwartiermaker, Impuls Brede Scholen, sport en cultuur en het Nationaal/Actieplan Sport en bewegen

Voeding: eventuele overschotten van het budget in de gewone dienst

Looptijd: afhankelijk van plaatsing kunstwerk

Saldo per 1-1-2025	33.027,00
Saldo per 31-12-2025	33.027,00

8. Reserve Exploitatie begraafplaatsen

Doel: reservering ten behoeve van egalisatie exploitatiekosten graven.

Voeding: eenmalige dotatie vanuit de Algemene risicoreserve, ontvangen bijdragen/afkoopsommen.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025		1.459.863,00
Af:	Mutatie begraafplaatsen 2025	76.714,00
Saldo per 31-12-2025		1.383.149,00

9. Reserve Stado Centrum Vriezenveen

Doel: reservering ten behoeve van uitvoeringswerken in verband met centrumvorming in Vriezenveen.

Voeding: diverse subsidies en bijdragen uit de exploitatie.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025		426.511,00
Af:	Kosten stado 2025	7.705,00
Saldo per 31-12-2025		418.806,00

10. Reserve Risico's grondbedrijf

Doel: reservering ten behoeve van risicoafdekking voor bestemmingsplannen binnen het grondbedrijf.

Voeding: winsten bestemmingsplannen tot een maximum van € 1.000.000,--.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025	1.172.449,00
--------------------	--------------

Toelichting Staat van reserves en voorzieningen **begroting 2025-2028**

Bij:	Resultaat grondbedrijf 2025	1.000.000,00	
Saldo per 31-12-2025			2.172.449,00

11. Reserve Tractiemiddelen

Doel: reservering ten behoeve van het opvangen van fluctuaties in kapitaallasten van de tractiemiddelen.

Voeding: voordelig saldo van het verschil in kapitaallasten en het vastgestelde kostenniveau.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025			876.290,00
Bij:	Voordeel kapitaallasten tractie en lease 2025	82.473,01	
Saldo per 31-12-2025			958.763,01

12. Reserve Beheer openbaar groen

Doel: egaliseringsreserve ten behoeve van renovatiekosten die nodig zijn voor het vervangen van met name groenvoorzieningen na een bepaalde omlooperperiode. Aangezien er een aantal grote projecten gepland staat en het jaarlijkse budget minimaal is, zal deze reserve hiervoor aangesproken dienen te worden.

Voeding: niet bestede middelen van het vastgestelde budget voor openbaar groen.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025			264.076,00
Bij:	Niet planmatig onderhoud	52.642,00	
Af:	Kosten picknicktafels	1.086,00	
Saldo per 31-12-2025			315.632,00

13. Reserve Onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken

Doel: reservering ten behoeve van dekking kosten meerjarig onderhoud gemeentelijke gebouwen, bruggen en kunstwerken.

Voeding: samenvoeging van reserve Onderhoud gebouwen en reserve Bruggen en kunstwerken. Bijdrage uit de gewone dienst op basis van het onderhoudsplan.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025			5.489.298,00
Bij:	Storting onderhoudsreserve 2025	929.394,00	
Af:	Onttrekking meerjarig onderhoud 2025	379.179,23	
Saldo per 31-12-2025			6.039.512,77

14. Reserve Uitvoering nota platteland

Doel: reserve ten behoeve van dekking kosten uitvoering Nota platteland voor de periode 2013 -2025.

Voeding: dotatie reserve Grote projecten (bij begroting 2008).

Looptijd: tot en met 2025.

Saldo per 1-1-2025			103.520,00
Af:	Kosten uitvoering platteland	46.716,00	
Saldo per 31-12-2025			56.804,00

15. Reserve Agenda van Twente

Doel: reserve ten behoeve van dekking kosten Agenda van Twente.

Voeding: eenmalige voeding uit Cogas-gelden in 2017.

Looptijd: 2018 tot en met 2022

Toelichting Staat van reserves en voorzieningen
begroting 2025-2028

Saldo per 1-1-2025			35.499,00
Af:	kosten AVT	35.499,00	
Saldo per 31-12-2025			0,00

16. Reserve Omgevingswet

Doel: Reserve ten behoeve van dekking invoeringskosten omgevingswet
 Voeding: omzetting reserve PMJP
 Looptijd: tot en met 2021

Saldo per 1-1-2025			610.373,00
Bij:	Overschot omgevingswet	295.557,00	
Saldo per 31-12-2025			905.930,00

17. Reserve Prestatieafspraken wonen

Doel: dekking van kosten voor realisatie van herstructurerings- en transformatieprojecten binnen de bebouwde kom om woningtypen te realiseren waar behoefte aan is (raadsbesluit 4-10-2011).
 Voeding: provinciale subsidie in het kader van Prestatieafspraken wonen.
 Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025			19.257,00
Saldo per 31-12-2025			19.257,00

18. Reserve Duurzaamheid

Doel: dekking van de kosten voor uitvoering van projecten in het kader van duurzaamheid.
 Voeding: budget SLOK.
 Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025			993.395,00
Bij:	VOB Spuk J117B 2024	74.812,50	
Af:	Ontwikkelen energiehub 25%	166.986,00	
Saldo per 31-12-2025			901.221,50

19. Reserve Speelruimte

Doel: dekking van de kosten van speeltoestellen
 Voeding: voorziening Woonrijpmaken afgewikkelde bestemmingsplannen en storting begroting 2017.
 Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025			51.375,00
Saldo per 31-12-2025			51.375,00

20. Reserve uitwerking coalitieakkoord

Doel: Uitwerking coalitieakkoord van de huidige coalitie
 Voeding: Vanuit reserve ARR, reserve uitwerking bestuursakkoord en jaarrekening 2018
 Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025			1.434.931,00
Af:	Bijdrage st. speelgoedbank	10.000,00	
	Verstrekken gratis krant	5.809,69	
	AED voorlichting en training	9.308,30	
	Loonsom en inhuur	117.821,00	
	Bijdrage wensambulance Vroomshoop	10.000,00	

Toelichting Staat van reserves en voorzieningen
begroting 2025-2028

M24 Watertappunten in elke kern	15.637,00
Woonopgaven (M93 begr. 2023)	29.400,00
Investeringsbudget promotie / toegankelijkheid EDV	25.000,00
Basisvaardigheden 2024-2025	45.000,00
M17 Pumptrackbaan	180.000,00
Versterken historische waarden	17.865,00

Saldo per 31-12-2025	969.090,01
----------------------	------------

21. Reserve Corona

Doel: dekking van uitgaven in verband met corona

Voeding: gelden vanuit de rijksoverheid

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025	434.184,00
--------------------	------------

Saldo per 31-12-2025	434.184,00
----------------------	------------

22. Reserve Duurzaamheidsfonds Twenterand

Doel: dekking van de kosten voor uitvoering van projecten in het kader van duurzaamheid.

Voeding: opbrengsten zonnepark

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025	941.101,00
--------------------	------------

Bij:	Storting opbrengst zonnepark	25.000,00
	Subsidie windpark ATT	90.000,00

Af:	Inhuren expertise windontwikkeling ATT	30.000,00
-----	--	-----------

Saldo per 31-12-2025	1.026.101,00
----------------------	--------------

23. Reserve Riolering

Doel: reserve ten behoeve van de kosten onderhoud en vervanging riolering

Voeding: overboeking van voorziening riolering

Looptijd: onbepaald

Saldo per 1-1-2025	€ 2.072.158
--------------------	-------------

Af:	Afrekening riool 2025	€ 1.191.678
-----	-----------------------	-------------

Saldo per 31-12-2025	€ 880.480
----------------------	-----------

24. Reserve vangnet energie

Doel: bedoeld als vangnet van energietekorten

Voeding: uit berapsaldo 2022

Looptijd: onbepaald

Saldo per 1-1-2025	€ 250.000
--------------------	-----------

Saldo per 31-12-2025	€ 250.000
----------------------	-----------

25. Reserve personeel

Doel: reserve ten behoeve van de kosten van de organisatieontwikkeling en voor personeelskosten ivm doorgeschoven taken

Voeding: uit onderuitputting salarissen

Looptijd: onbepaald

Toelichting Staat van reserves en voorzieningen **begroting 2025-2028**

Saldo per 1-1-2025		€ 2.757.116
Bij:	Overschot salarissen 2025	€ 288.914
Af:	Organisatieontwikkeling	€ 115.735
	Inhuur personeel en loonsom	€ 484.056
	Functieherwaardering HR21	€ 4.831
	Hybride werken	€ 42.059
	Vitaliteit	€ 13.794
Saldo per 31-12-2025		€ 2.385.555

26. Reserve Engbertsdijkvenen

Doel: reserve ten behoeve van de kosten van de te ontwikkelen natuurgebieden

Voeding: uit overschotten jaarsaldo

Looptijd: onbepaald

Saldo per 1-1-2025	€ 1.000.000
Saldo per 31-12-2025	€ 1.000.000

27. Reserve aanverwante zaken vluchtelingen

Doel: reserve ten behoeve van de kosten die te relateren zijn aan vluchtelingen

Voeding: uit overschotten jaarsaldo

Looptijd: onbepaald

Saldo per 1-1-2025	€ 500.000
Saldo per 31-12-2025	€ 500.000

28. Behoedzaamheidsreserve

Doel: reserve om de financiële nadelen van accresbijstellingen in de circulaire van het gemeentefonds (deels) te dekken.

Voeding: gemeentefonds

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025		4.250.000,00
Bij:	Dotatie (cf begroting)	1.150.000,00
Saldo per 31-12-2025		<u>5.400.000,00</u>

29. Reserve grote projecten

Doel: reserve ten behoeve van de kosten van diverse grote projecten

Voeding: uit rekeningsaldo 2022

Looptijd: onbepaald

Saldo per 1-1-2025		€ 8.837.806
Bij:	Resultaatverdeling 2024	€ 160.000
Saldo per 31-12-2025		€ 8.997.806

30. Reserve pumptrackbaan

Doel: reservering ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten pumptrackbaan

Voeding: uit reserve coalitieakkoord

Looptijd: onbepaald

Saldo per 1-1-2025	€ -
--------------------	-----

Toelichting Staat van reserves en voorzieningen
begroting 2025-2028

Bij:	Vorming uit reserve coalitieakkoord	€ 180.000	
Saldo per 31-12-2025			€ 180.000

31. Reserve versnellen woonopgaven

Doel: betere afstemming op de woningvraag, het vergroten van het woningaanbod en een passend woningaanbod voor specifieke doelgroepen

Voeding: uit rekeningsaldo 2023

Looptijd: onbepaald

Saldo per 1-1-2025			€ 3.060.000
Af:	Programmaplan wonen	€ 748.810	
Saldo per 31-12-2025			€ 2.311.190

32. Reserve Kapitaallasten

Doel: afdekken toekomstige kapitaallasten

Voeding: uit verkoop aandelen Twence

Looptijd: onbepaald

Saldo per 1-1-2025			€ 8.641.920
AF:	Dividend Twence	€ 346.000	
Saldo per 31-12-2025			€ 8.295.920

Bestemmingsreserves (economisch nut)

33. Reserve Centralisatie gemeentehuis

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.

Voeding: dotatie vanuit de reserve Grote projecten, niet geraamde dividenduitkeringen en de boekwinst door de verkoop van het gemeentehuis in Den Ham.

Looptijd: tot en met 2047.

Saldo per 1-1-2025			851.023,00
Af:	Dekking kapitaallasten	100.605,00	
Saldo per 31-12-2025			750.418,00

34. Reserve Gymlokaal Weemelanden

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.

Voeding: eenmalige dotatie uit de reserve Grote projecten.

Looptijd: tot en met 2044.

Saldo per 1-1-2025			593.309,00
Af:	Dekking kapitaallasten	31.842,00	
Saldo per 31-12-2025			561.467,00

35. Reserve Kulturhus

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.

Voeding: eenmalige dotatie vanuit de reserve Grote projecten, een toevoeging vanuit de exploitatie van KOP Westerhaar en verkoop "oude" Klaampe.

Looptijd: tot en met 2044. Onttrekking wordt aangepast na duidelijkheid over bestemming Marijkestraat.

Saldo per 1-1-2025			680.053,00
Af:	Dekking kapitaallasten	35.792,00	

Toelichting Staat van reserves en voorzieningen
begroting 2025-2028

Saldo per 31-12-2025 644.261,00

36. Reserve Sportaccommodatiebeleid

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.

Voeding: eenmalige dotatie vanuit de reserve Grote projecten.

Looptijd: tot en met 2027.

Saldo per 1-1-2025 244.520,00

Af: Dekking kapitaallasten 81.242,00

Saldo per 31-12-2025 163.278,00

37. Reserve Brede School De Smithoek

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.

Voeding: eenmalige dotatie vanuit de reserve Grote projecten.

Looptijd: tot en met 2051.

Saldo per 1-1-2025 2.025.000,00

Af: Dekking kapitaallasten 75.000,00

Saldo per 31-12-2025 1.950.000,00

38. Reserve Brede School Westerhaar

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.

Voeding: eenmalige dotatie vanuit diverse reserves en dotaties vanuit het grondbedrijf.

Looptijd: tot en met 2050.

Saldo per 1-1-2025 1.547.730,00

Af: Dekking kapitaallasten 57.323,00

Saldo per 31-12-2025 1.490.407,00

39. Reserve Gemeentewerf Vroomshoop

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.

Voeding: eenmalige dotatie vanuit de reserve Grote projecten en boekwinsten op de verkoop van de oude werven.

Looptijd: tot en met 2046.

Saldo per 1-1-2025 1.018.775,00

Af: Dekking kapitaallasten 50.938,00

Saldo per 31-12-2025 967.837,00

40. Reserve Brede School Vroomshoop

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.

Voeding: Overboeking vanuit de Reserve Brede Scholen

Looptijd: t/m 2047

Saldo per 1-1-2025 330.000,00

Af: Dekking kapitaallasten 10.000,00

Saldo per 31-12-2025 320.000,00

41. Reserve Integraal Huisvestingsplan

Doel: reserve ter dekking van kosten voortkomend uit het Integraal Huisvestingsplan

Voeding: storting vanuit reserve brede school Vroomshoop zorgcomponent

Looptijd: onbepaald

Toelichting Staat van reserves en voorzieningen begroting 2025-2028

Saldo per 1-1-2025	€ 222.790
Saldo per 31-12-2025	€ 222.790

Voorzieningen

42. Voorziening Dubieuze debiteuren

Doel: het afdekken van toekomstige risico's met betrekking tot dubieuze debiteuren. Hierin zit ook de BAGL aan de Larcom vanwege de onzekerheid over het aflossen van deze lening.

Voeding: het jaarlijks opnemen van verwachte dubieuze vorderingen.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025		1.061.808,00
Bij:	Storting voorziening	98.550,18
Af:	Oninbare vorderingen	126.423,56
Saldo per 31-12-2025		1.033.934,62

43. Voorziening Vordering Vennootschap BV

Doel: voorziening ten behoeve van risico lening Vennootschap BV. Deze lening is door RWE bedongen ter verzekering van betaling van eventuele schadeclaims. Vanwege de onzekerheid over het aflossen van deze lening moet hiervoor een voorziening worden gevormd.

Voeding: verkoop aandelen Essent.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025	190.940,00
Saldo per 31-12-2025	190.940,00

44. Voorziening Pensioen politieke ambtsdragers

Doel: (verplichte) afdekking risico's wachtgeld- en pensioenverplichtingen politieke ambtsdragers ter voorkoming van fluctuaties in de begroting.

Voeding: overdracht van de pensioenverplichtingen voormalige werkgever(s) en jaarlijkse dotatie ten laste van de gewone dienst tot een maximum van de verplichtingen.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025		3.864.342,00
Bij:	Storting	600.486,40
Af:	Onttrekking vz pol.ambtsdrager	67.060,00
Saldo per 31-12-2025		4.397.768,40

45. Voorziening Riolering

Doel: voorziening ten behoeve van de kosten onderhoud en vervanging riolering.

Voeding: overboeking van reserve Onderhoud/vervanging riolering.Overschotten op het product rioolbeheer.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025		8.829.776,00
Bij:	Storting Riool 2025	839.901,00
Af:	Investeringen riool t.l.v. voorziening	1.671.119,00
Saldo per 31-12-2025		7.998.558,00

Toelichting Staat van reserves en voorzieningen
begroting 2025-2028

46. Voorziening Afvalverwerking

Doel: voorziening met betrekking tot de kosten van afvalinzameling en -verwerking.

Voeding: eventuele jaarlijkse overschotten op het product huisvuil.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025		1.335.639,00
Bij:	Storting 2025	752,00
Saldo per 31-12-2025		1.336.391,00

47. Voorziening Woonrijpmaken afgew. Bestemmingsplannen

Doel: reservering ten behoeve van uitvoering laatste werken woonrijpmaken bestemmingsplannen

Voeding: bijdragen uit exploitatie van bestemmingplannen.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025		198.472,00
Saldo per 31-12-2025		198.472,00

48. Voorziening BBZ leningen

Doel: het afdekken van toekomstig risico met betrekking tot BBZ leningen.

Voeding: deel van de te ontvangen rijksbijdrage (gemeenten ontvangen in jaar t+1 100% van kapitaalverstrekkingen. Dit wordt in de komende jaren tot 75% ingehouden

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025		39.500,00
Saldo per 31-12-2025		39.500,00

49. Voorziening spaarverlof 2022

Doel: (verplichte) afdekking risico's opgebouwd spaarverlof gemeenteambtenaren, ter voorkoming van fluctuaties in de begroting.

Voeding: uit voordelig saldo jaarrekening 2022

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025		344.360,00
Bij:	Storting 2025	12.544,15
Saldo per 31-12-2025		356.904,15

50. Voorziening bovenwettelijk verlof 2022

Doel: (verplichte) afdekking risico's opgebouwd bovenwettelijk verlof gemeenteambtenaren, ter voorkoming van fluctuaties in de begroting.

Voeding: uit voordelig saldo jaarrekening 2022

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025		968.157,00
Bij:	Storting vz bovenwettelijk verlof	211.147,42
Saldo per 31-12-2025		1.179.304,42

51. Voorziening Grondbedrijf

Doel: (verplichte) afdekking risico's verlieslatende grondexploitaties

Voeding: uit saldo grondbedrijf

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2025		0,00
--------------------	--	------

Toelichting Staat van reserves en voorzieningen
begroting 2025-2028

Bij:	Storting verwacht negatief resultaat Zuidmaten Oost	196.257,00
Saldo per 31-12-2025		196.257,00

Inzicht gebruik onvoorzien 2025

Inzicht gebruik onvoorzien 2025

In de primitieve begroting 2025 is in het onderdeel Bedrijfsvoering een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 1.000. Ten laste van deze post zijn in 2025 geen uitgaven gedaan.

Overzicht taakvelden

Overzicht taakvelden

Taakveld	Baten 2025	Lasten 2025
0.1 Bestuur	48.076	2.722.893
0.2 Burgerzaken	729.171	1.779.506
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	0	105.604
0.4 Overhead	0	8.587.566
0.5 Treasury	2.874.461	362.296
0.61 OZB woningen	6.252.390	788.390
0.62 OZB niet-woningen	3.520.050	2.223
0.64 Belastingen overig	65.525	0
0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	79.365.137	43.738
0.8 Overige baten en lasten	1.029.736	2.245.866
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	7.686
0.10 Mutaties reserves	5.525.714	11.558.190
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	2.744.786
1.2 Openbare orde en veiligheid	44.307	777.759
2.1 Verkeer en vervoer	189.205	3.093.258
3.1 Economische ontwikkeling	172.147	1.234.122
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.147.938	909.919
3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	1.689	194.787
3.4 Economische promotie	104.593	31.124
4.2 Onderwijshuisvesting	580	1.061.601
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.023.199	3.996.008
5.1 Sportbeleid en activering	32.921	638.111
5.2 Sportaccommodaties	1.222.901	3.521.919
5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	340.763	721.305
5.4 Musea	22.375	82.542
5.5 Cultureel erfgoed	5.685	82.628
5.6 Media	474.286	1.716.841
5.7 Openbaar groen en recreatie	137.874	7.669.360
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	6.733.462	7.126.030
6.2 Wijkteams	0	699.259
6.3 Inkomensregelingen	11.206.569	11.989.176
6.4 Begeleide participatie	509.915	7.148.749
6.5 Arbeidsparticipatie	0	99.942
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	102.349	7.358.740
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	387.732	4.468.890
6.712 Begeleiding (WMO)	0	1.952.808
6.713 Dagbesteding (WMO)	0	573.324
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	18.368.315
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	412.868	195.644
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	2.226.834
7.1 Volksgezondheid	383.910	2.547.590
7.2 Riolering	4.257.630	4.271.521
7.3 Afval	3.351.881	2.746.514
7.4 Milieubeheer	2.272.779	4.228.815
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	712.753	799.026
8.1 Ruimtelijke ordening	13.246	1.686.896
8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	3.128.195	1.847.101
8.3 Wonen en bouwen	913.196	2.355.465
totaal	138.717.207	139.370.666

Taakveld	Baten 2025	Lasten 2025
----------	------------	-------------

Overige gegevens

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeenteraad van gemeente Twenterand

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van gemeente Twenterand gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van gemeente Twenterand op 31 december 2025 alsmede een getrouw beeld van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ het overzicht van baten en lasten over 2025;
- ▶ de balans per 31 december 2025;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- ▶ de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen;
- ▶ de rechtmatigheidsverantwoording over 2025; en
- ▶ het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 11 november 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van gemeente Twenterand zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 2.556.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg zijn van fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar de paragraaf bedrijfsvoering, waarin het college van burgemeester en wethouders uiteen heeft gezet op welke wijze frauderisicobeheersing is vormgegeven. In onze controle richten wij ons op frauderisico's die een risico op een materiële fout tot gevolg kunnen hebben.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd zoals bijvoorbeeld ook het integriteitsbeleid, de klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Daarnaast heeft het college van burgemeester en wethouders een frauderisicoanalyse opgesteld. Deze frauderisicoanalyse is niet gedeeld met de gemeenteraad. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij het college en de gemeenteraad.

FRAUDERISICO	ONZE CONTROLEWERKZAAMHEDEN EN OBSERVATIES
<i>Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management</i> Op grond van onze controlestandaarden gaan wij uit van de veronderstelling dat er altijd een risico aanwezig is op doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het management en het college van burgemeester en wethouders. Hierdoor veronderstellen wij dat een risico op verslaggevingsfraude bestaat. Meer concreet zien wij het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het management en het college van burgemeester en wethouders met name in: ▶ Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt; ▶ De betrouwbaarheid van schattingen en schattingsprocessen; ▶ Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.	Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd. Daarnaast hebben wij op basis van risicocriteria specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het college van burgemeester en wethouders waaronder de waardering van grondexploitaties. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college van burgemeester en wethouders bij deze posten en daarbij tevens aandacht besteed aan de risico's die voortkomen uit nevenfuncties. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college van burgemeester en wethouders.
<i>Frauderisico als gevolg van signalen NSOB-rapport 'Toegedekte politiek'</i> In oktober 2025 is het NSOB-rapport 'Toegedekte politiek' gepubliceerd. Dit rapport schetst een zorgwekkende dynamiek binnen gemeente Twenterand, met patronen van toedekken, weggijken en een gebrek aan normregulatie. Dit leidt volgens het rapport tot een cultuur van sociale onveiligheid en mogelijke integriteitsrisico's. De in het rapport beschreven patronen kunnen een verhoogd risico vormen op onregelmatigheden in de financiële verantwoording.	Wij hebben als controleteam kennisgenomen van dit rapport en de daarin geïdentificeerde risico's geëvalueerd in relatie tot de jaarrekeningcontrole. Op basis hiervan hebben wij, aanvullend op de werkzaamheden zoals hierboven benoemd, de volgende werkzaamheden uitgevoerd om de (fraude)risico's op afwijkingen in de financiële verantwoording en rechtmatigheid te mitigeren. Deze aanvullende werkzaamheden omvatten: ▶ Kritisch doornemen van de interne opvolging van het NSOB-rapport door de gemeente. ▶ Kritisch doornemen van (zover beschikbaar) notulen en (contraire) besluitenlijsten van het directie-overleg, het college van B&W en de

	raad over 2025 en 2026 (tot verstrekken controleverklaring), om inzicht te krijgen in besluitvorming en mogelijke afwijkingen van vastgestelde procedures. ▶ Nagaan vaststellingen van de grootste vijf subsidies in 2025, inclusief toetsing op rechtmatigheid en naleving van interne regels. ▶ Kritisch beoordelen van omgevingsvergunningen, met aandacht voor afwijkingen van beleid en mogelijke belangenverstrengeling. ▶ Kritisch beoordelen van grondtransacties (aan- en verkopen), inclusief onderliggende besluitvorming en waarderingsgrondslagen. ▶ Kritisch beoordelen van onrechtmatigheden vanuit de aanbestedingen op mogelijke onregelmatigheden in de gunningsprocedure. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude. Dit betekent dat wij in de financiële verantwoording 2025 geen materiële afwijkingen hebben geconstateerd die herleidbaar zijn tot de in het NSOB-rapport beschreven dynamiek.
--	--

Het in de controlestandaarden veronderstelde frauderisico rondom de opbrengstverantwoording is door ons weerlegd. Een gemeente laat zich typeren als een meerdoelenbestedingshuishouding en is daarmee inherent niet gericht op het verwerven van opbrengsten. De van toepassing zijnde opbrengstenstromen (voornamelijk algemene en specifieke uitkeringen en gemeentelijke heffingen), de transparante wijze van totstandkoming hiervan en de relatief beperkte omvang van de beïnvloedbare opbrengstenstromen zorgen ervoor dat het frauderisico rond de opbrengstverantwoording als geheel door ons als een niet-significant risico is aangemerkt.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Zoals toegelicht in het onderdeel 'paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing' in de jaarstukken, heeft het college van burgemeester en wethouders een beoordeling opgesteld van de mogelijkheden van de gemeente om de risico's vanuit de normale bedrijfsvoering financieel op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de provinciale toezichthouder voort te zetten.

Onze werkzaamheden hebben bestaan uit:

- ▶ Het uitvoeren van een risicoanalyse gericht op het risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.
- ▶ Het kennisnemen van de analyse in de paragraaf 'weerstandsvormogen en risicobeheersing' van het college en overwegen of deze alle relevante informatie bevat waarvan de accountant als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis heeft en het bevragen van het college over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- ▶ Het kennisnemen van de meerjarenbegroting in relatie tot de ontwikkelingen in de sector decentrale overheden.
- ▶ Het kennisnemen van de beoordeling van de (meerjaren)begroting van de gemeente door de toezichthouder.
- ▶ Het vaststellen dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen.
- ▶ Het inwinnen van inlichtingen bij het college over zijn kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering.
- ▶ Het verkrijgen van inlichting over gebeurtenissen of omstandigheden na de periode waarvoor het college een beoordeling heeft gemaakt.
- ▶ Het evalueren of voldoende en geschikte controle-informatie is verkregen met betrekking tot de conclusie en veronderstellingen van het college inzake het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college van burgemeester en wethouders over de gehanteerde uitgangspunten om de normale bedrijfsvoering door te kunnen zetten.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- ▶ inleiding jaarstukken 2025;
- ▶ jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen; en
- ▶ bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720.

Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fraude of fouten niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- ▶ het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen op 31 december 2025 alsmede het getrouw weergeven van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 11 november 2025, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de controle van de jaarrekening om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de in de jaarrekening van de gemeente opgenomen financiële informatie ten aanzien van activiteiten uitgevoerd door uitvoeringsorganisaties van de gemeente als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening. Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de controle van de jaarrekening van de gemeente zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 30 juni 2026

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

M. Zoetman-Kiers RA

Bijlagen

Staat van restant kredieten

Staat van restant kredieten 2025

Kredietnummer	Kredietnaam	Kredietbedrag	Kosten t/m 2024	Kosten 2025	Restant krediet 31-12-2025	Meenemen/afvoeren
K00070	Rev.Garstel/Weitzelp/Sluis '16	552.498,97	70.942,50	26.848,75	454.707,72	meenemen
K00071	Rev.Garstel/Weitz/Sluis 2017	32.195,34	0,00	5.355,00	26.840,34	meenemen
K00072	Rev.bedr.terr.Weitzelp.2018	200.000,00	2.824,56	0,00	197.175,44	meenemen
K00074	Brede School Vroomshoop	115.746,38	0,00	0,00	115.746,38	meenemen
K00077	Nieuwbouw overdekt zwembad	301.564,53	0,00	277.716,33	23.848,20	afvoeren
K00089	Verv.riool 2017 Schout Dodde	2.822.109,75	754.833,23	48.416,83	2.018.859,69	meenemen
K00110	Aanpak Best.plan Buitengeb.'15	23.833,55	0,00	0,00	23.833,55	meenemen
K00116	Holaras H-220V Sneeuwbezem Hydro	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	meenemen
K00117	Holaras H-220V Sneeuwbezem Mecha	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	meenemen
K00118	VW T5 Pick Up dubb cab 2019	35.000,00	0,00	0,00	35.000,00	meenemen
K00120	VW T5 Pick Up TDI 75KW 2019	27.500,00	0,00	0,00	27.500,00	meenemen
K00121	Verv.meubilair/bureaus 2019	10.000,00	3.226,48	3.533,15	3.240,37	meenemen
K00122	John Deere 6330 2021	80.000,00	0,00	80.336,00	-336,00	afvoeren
K00150	Digitaal stelsel omgevingswet	160.000,00	32.442,22	21.758,39	105.799,39	meenemen
K00151	Verv.meubilair/bureaus 2020	10.000,00	0,00	7.429,17	2.570,83	meenemen
K00169	Krediet herinrichting Gemeentehuis	3.180.411,00	490.748,40	2.342.135,56	347.527,04	meenemen
K00175	Kubota STV36 2021	30.000,00	0,00	0,00	30.000,00	meenemen
K00176	Hangxa (heftruck) 2021	10.000,00	0,00	23.292,50	-13.292,50	afvoeren
K00181	Verv.meubilair/bureaus 2021	10.000,00	6.081,16	0,00	3.918,84	meenemen
K00183	Onderz.toek.Oranjeschool	150.000,00	101.147,50	16.479,74	32.372,76	meenemen
K00199	Riool Vroomshoop (Churchillstraat zu	473.868,00	-0,04	0,15	473.867,89	meenemen
K00200	Riool Westerhaar Hoofdweg	114.844,00	23.894,58	-23.894,58	114.844,00	afvoeren
K00203	Verduurzaming gemeentehuis	3.309.028,00	-807.547,80	2.211.445,85	1.905.129,95	meenemen
K00209	Riool Vriezenveen Sportlaan	985.568,00	-0,46	-0,34	985.568,80	meenemen
K00210	John Deere 6130 2022	120.000,00	0,00	120.504,00	-504,00	afvoeren
K00213	All in Container 2022	6.500,00	0,00	0,00	6.500,00	meenemen
K00215	Verv.meubilair/bureaus 2022	10.000,00	1.339,53	0,00	8.660,47	afvoeren
K00216	Verkeersveiligheid Twenterand	446.700,00	-324.922,00	224.429,00	547.193,00	meenemen
K00219	Riolering Oale Bouw	1.110.322,00	881.950,73	-852.108,71	1.080.479,98	meenemen
K00221	Vervanging servers	90.000,00	85.939,91	904,59	3.155,50	afvoeren
K00226	Renovatie wegen 2023	300.000,00	42.287,53	25.305,00	232.407,47	meenemen
K00228	Agria 2023	6.000,00	0,00	0,00	6.000,00	meenemen
K00229	Hitachi ZX17U-2	27.500,00	0,00	0,00	27.500,00	meenemen
K00230	Volkswagen T5 (2023)	27.500,00	0,00	0,00	27.500,00	meenemen
K00231	Epoke Schuitemaker (2023)	35.000,00	0,00	0,00	35.000,00	meenemen
K00232	LMT Schuitemaker sneeuwploug	7.500,00	0,00	0,00	7.500,00	meenemen
K00233	Nido SNK 210-24 EPZ (2023)	7.500,00	0,00	0,00	7.500,00	meenemen
K00234	Samac 2100 trilplaat + aanhanger	3.500,00	0,00	0,00	3.500,00	meenemen
K00235	Samac 3600 trilplaat + aanhanger	6.525,00	0,00	0,00	6.525,00	meenemen
K00236	Volkswagen T5 (2023-2)	25.000,00	0,00	0,00	25.000,00	meenemen
K00237	Verv.meubilair/bureaus 2023	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	meenemen
K00238	Aanpassing WIFI-netwerk	70.000,00	18.166,37	10.060,18	41.773,45	afvoeren
K00241	Kleine verkeersmaatregelen (SPUK)	250.000,00	-19.334,59	106.658,40	162.676,19	meenemen
K00245	Voorb.krediet sloop Prinsenkamp 35a	95.000,00	31.177,98	17.837,63	45.984,39	afvoeren
K00246	Voorb.krediet sloop Geerdijk 87	75.000,00	16.845,46	4.367,27	53.787,27	meenemen
K00247	Verv. Riool 't Slot	877.384,00	0,00	12.254,70	865.129,30	meenemen

Kredietnummer	Kredietnaam	Kredietbedrag	Kosten t/m 2024	Kosten 2025	Restant krediet 31-12-2025	Meenemen/afvoeren
K00248	Vriezenveen Zuid	2.000.000,00	1.656.944,00	150.392,07	192.663,93	meenemen
K00249	Openbare verlichting 2024	133.600,00	0,00	119.153,57	14.446,43	meenemen
K00250	Renovatie wegen 2024	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	meenemen
K00251	Riool 2024 Heemsteres	2.738.652,00	101.115,27	64.721,62	2.572.815,11	meenemen
K00252	Scania G410 2024	120.000,00	0,00	0,00	120.000,00	meenemen
K00253	Container installatie 2024	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	meenemen
K00255	John Deere 6330 2024	40.000,00	0,00	42.968,00	-2.968,00	afvoeren
K00257	Hangxha 2024	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	meenemen
K00258	Verv.meubilair/bureaus 2024	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	meenemen
K00260	Riool 2024 Vinkenweg	1.509.261,00	17.294,71	11.634,68	1.480.331,61	meenemen
K00261	Voorbereidingskrediet Kulturhus	11.000,00	9.328,98	0,00	1.671,02	afvoeren
K00262	Kunstgrasveld Deto, DOS, TOP	314.265,27	0,00	80.787,88	233.477,39	meenemen
K00264	Audiovisuele installatie raadszaal	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	meenemen
K00265	Vervanging kunstgrasveld SDO	125.000,00	0,00	101.954,54	23.045,46	afvoeren
K00266	Verduurzaming maat.vastgoed Klaampe	2.850.000,00	-809.366,81	10.908,28	3.648.458,53	meenemen
K00270	Realiseren pumtrackbaan	180.000,00	0,00	0,00	180.000,00	meenemen
K00272	Nieuwbouw Oranjeschool	8.527.000,00	0,00	328.268,15	8.198.731,85	meenemen
K00274	Vriezenveen Zuid (perc. 3618/3702)	3.054.240,00	0,00	3.054.240,00	0,00	meenemen
K00275	Vriezenveen Zuid (perc. 1877)	1.653.000,00	1.653.000,00	0,00	0,00	meenemen
K00276	Ontwikkelvisie Den Ham	50.000,00	0,00	3.200,00	46.800,00	meenemen
K00277	Oostzijde Aadorpweg	2.995.488,00	2.995.488,00	0,00	0,00	meenemen
K00278	Openbare verlichting 2025	133.600,00	0,00	0,00	133.600,00	meenemen
K00279	Renovatie wegen 2025	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	meenemen
K00280	Riool 2025	436.368,00	0,00	61.609,70	374.758,30	meenemen
K00281	VW Crafter 2025	45.000,00	0,00	0,00	45.000,00	meenemen
K00282	VW Crafter 2025-2	45.000,00	0,00	0,00	45.000,00	meenemen
K00283	Schliessing houtversnipperaar	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	meenemen
K00284	Schliessing houtversnipperaar	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	meenemen
K00285	Bladblazer Roberine 1504	25.000,00	0,00	0,00	25.000,00	meenemen
K00286	Veenhuis kipwagen	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	meenemen
K00287	Hogedrukreiniger	18.000,00	0,00	0,00	18.000,00	afvoeren
K00288	John Deere 1504-camping	50.000,00	0,00	73.247,35	-23.247,35	afvoeren
K00289	John Deere 2140-camping	60.000,00	0,00	73.247,35	-13.247,35	afvoeren
K00290	Riool schoolstraat 2025	1.321.865,00	0,00	0,00	1.321.865,00	meenemen
K00292	Verlichting fietspad WHR-VZV	235.000,00	0,00	0,00	235.000,00	meenemen
K00293	Voorber.krediet riool Dorpsstraat	0,00	0,00	450,00	-450,00	meenemen
K00313	Percelen VZV Zuid Almeloseweg	785.412,00	0,00	478.164,00	307.248,00	meenemen
K00314	Gebiedsvisie Vriezenveen	350.000,00	0,00	120.260,09	229.739,91	meenemen
K00315	Aankoop grond Vriezenveen	2.100.000,00	0,00	297.341,94	1.802.658,06	meenemen

Emu-saldo 2025

Emu-saldo 2025

		2024 x € 1000,- Volgens realisatie 2024	2025 x € 1000,- Volgens begroting 2025	2025 x € 1000,- Werkelijk	2026 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2025	2027 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2025	2028 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2025
	Omschrijving						
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	18.035	-2.627	5.379	-5.409	-5.973	-5.535
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	4.079	12.113	6.240	8.365	-684	-1.011
3.	Mutatie voorzieningen	-412	63	95	-214	368	94
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	149	-256	1.595	-1.671	-767	-329
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa						
	Berekend EMU-saldo	13.395	-14.421	-2.361	-12.317	-4.154	-4.101

Het EMU-saldo geeft het saldo van de inkomende en uitgaande geldstromen die daadwerkelijk in het kalenderjaar 2024 hebben plaatsgevonden minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking. Dit is de wijze waarop de landen in de Euro-zone hun EMU-saldo berekenen en waarover ook begrotingsafspraken zijn gemaakt.

Het EMU-saldo kan gezien worden als een extra financieel kengetal, naast de andere vijf verplichte financiële kengetallen zoals de solvabiliteit en de (netto) schuldquote. Het EMU-saldo heeft een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht in het bedrijfsleven. Het negatieve EMU-saldo over 2025 geeft aan dat we als gemeente via reële transacties afgelopen jaar € 2.361.000 meer uitgegeven hebben dan dat we hebben ontvangen. Het is echter wel van belang om het EMU-saldo in de juiste context te zien. Gemeenten maken voor hun boekhouding gebruik van het 'gemodificeerde stelsel van baten en lasten'. Hierdoor zegt het EMU-saldo van één jaar relatief weinig, omdat de uitgaven voor investeringen bijvoorbeeld in één jaar leiden tot een uitgave, maar in de exploitatie via de kapitaallasten leiden tot meerjarige lasten. Of dat toevoegingen aan voorzieningen ten laste van het resultaat gaan, maar pas bij besteding van de voorziening leiden tot een uitgave.

Lijst met verklarende afkortingen

Lijst met verklarende afkortingen

AHK	Algemene Heffingskorting
AI	Artificiële Intelligentie
ALO	Aanvraag Levensonderhoud
AMV	Alleenstaande minderjarige vreemdelingen
AmvB	Algemene Maatregel van Bestuur
ASV	Algemene Subsidieverordening
ATT-Gebied Wind	Almelo Tubbergen Twenterand
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AWB	Algemene wet bestuursrecht
AZWA	Algemeen zorg- en welzijnsakkoord
B&W	Burgemeester en Wethouders
BAS	Bodem Asbest Sanering
bbp	Bruto binnenlands product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCP	Bedrijfscontinuïteitsplan
BIE	Bouwgrond in exploitatie
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheden
BOA	Bijzonder Opsporingsambtenaar
BOPA	Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit
BOR	Beheer van openbare ruimte
BRP	Basisregistratie personen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CRvB	Centrale Raad van Beroep
DU VO	Decentralisatieuitkering Vrouwenopvang
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige normatiek sigle information Audit
FG	Functionaris gegevensbescherming
Fte	Full Time Equivalent
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GI	Gecertificeerde instellingen
GTK	Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader
GWR	Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan
HO	Huishoudelijke ondersteuning
HR	Human Resources
IBN	Integrale beleidsnota Sociaal Domein
IHP	Integraal Huisvestingsplan
Jeugdwet	Wet op jeugdhulp
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
MAG	Maatschappelijke Agenda
MER	Milieu Effect Rapportage
MJOP	Meerjarenonderhoudsplanung
MVA	Materieel Vast Actief
NT2	Nederlands als Tweede Taal
ODT	Omgevingsdienst Twente
Ow	Omgevingswet
Owe	Opschaling Volledig Hernieuwbare Waterstofproductie via Elektrolyse
OZB	Onroerendezaakbelasting

AHK	Algemene Heffingskorting
OZJT	Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp in Twente
P&C	Planning & Control
P&O	Personeel en organisatie
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
PFAS	Per- en polyfluoralkylstoffen
PGB	Persoonsgebonden Budget
PMD	Plastic verpakkingen, Metalen verpakkingen en Drankkartons
PO	Primair Onderwijs
Rdah	Regeling dienstverlening aan huis
RDI	Rijksinspectie Digitale Infrastructuur
RES	Regionale Energie Strategie
RET	Regionaal Expertteam
RIEC	Regionale Informatie- en Expertise Centra
RTB	Richtlijn tijdelijke bescherming
RWT	Regionale warmtenet Twente
SO	Speciaal Onderwijs
SOC	Security Operations Center
SPUK	Specifieke Uitkering
SRT	Sociaal Recherche Twente
Stichting NUO	Nieuwe uitvoeringsorganisatie
SZST	Stichting ZorgSaam Twenterand
TAM-IMRO	Tijdelijke alternatieve maatregelen - informatiemodel Ruimtelijke Ordening
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VPB	Vennootschapsbelasting
VRT	Veiligheidsregio Twente
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
VTI	Veilig Thuis Twente
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
Wet DBA	Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden
Wgs	Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening
Wgs	Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Woo	Wet open Overheid
Wpg	Wet politiegegevens
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Frensel, Martin
m.frensel@twenterand.nl

01-07-2026 13:41

efd8424a209fbb0c53b861734eb705b739ce9e276282c13ebcc3913b9bbfb3fe

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M. Frensel', is positioned to the right of the contact information.